

M 41

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 8

POLSKIE KOPALNIE SKARBOWE NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SPÓŁKA AKCYJNA
SOCIÉTÉ FERMIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILESE

CHORZÓW I C.ŚL.

PLAC MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO 9-12, TEL. 409-01

SPRZEDAŻ
WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW
i SIARCZAMONU Z KOPALNÍ
„KRÓL, BIELSZOWICE, KNURÓW”

ADR. TELEGR.

CHORZÓW

SKARBOWE FERME

541

DRZWI
ramiakowe

WARSZAWA
WARECKA 15

STARACHOWICE

GIESCHE, SPÓŁKA AKCYJNA

WĘGIEL KAMIENNY

CYNK: surowy, rafinowany,
elektrolityczny, prasowany
BLACHA CYNKOWA, KADM
OŁÓW
WYROBY OŁOWIANE
KWAS SIARKOWY, OLEUM

Wysokowartościowe WYROBY SZAMOTOWE

CEGLA wymiarów normalnych
i kształtowa półkwaśna, ne-
utralna, zasadowa, wysoko-
zasadowa, kwasoodporna,
izolacyjna

dla cegieł, wapienników, ce-
mentowni, szklarni, przemy-
słu metalurgicznego, cukrow-
niczego, naftowego,
chemicznego

„GIESCHE“ FABRYKA PORCELANY

Sp. Akc.

PORCELANA stołowa: biała
i dekorowana

Apteczna i laboratoryjna

Elektrotechniczna: instalacyjna,
jak: izolatory, rolki, tulejki,
fajki, rozetki sufitowe itp.

Montażowa, jak: gniazda, wy-
łączniki, oprawki, bezpieczni-
ki, armatury hermetyczne itp.

IZOLATORY DO WYSOKIEGO NAPIĘCIA DO 35000 V

KATOWICE

UL. PODGÓRNA Nr 4

72/6, 14, 23, 32, 40

ZAKŁADY PRZEMYSŁU TŁUSZCZOWEGO I OLEJARSKIEGO

„UNION“

S. A.
GDYNIA

**Wyrób tłuszczów i olejów roślinnych
z surowca egzotycznego i krajowego, jak:**

PALMOWEGO, KOKOSOWEGO, RZEPAKOWEGO,
LNIANEGO, KONOPNEGO, WSZELKICH POKOSTÓW

Utwardzanie (zestalenie) tłuszczów i olejów ciekłych

SPRZEDAŻ, EKSPORT MAKUCHÓW

Adres dla listów: Gdynia, skrzynka pocztowa Nr 125

Adres dla przesyłek wagonowych: Gdynia — Port Centralny, bocznicą własną

Adres dla depezy: Olejarnia Gdynia — Telefon 29-41

Statkami „Vistuli“ z Warszawy do Gdyni

Regularna komunikacja z przystani wprost Karowej

P. Ż. Rz. „Vistula“ Mazowiecka 12, tel. 216-31, 637-97

Przejazdy w obie strony od zł 12 gr 40

1275

Mirkowska Fabryka Papieru

Spółka Akcyjna

ZARZĄD:

Warszawa, ul. Marszałkowska 94

FABRYKA:

w Jeziornie pod Warszawą

1274

tych imponujących zakładach przemysłowych,

znajdujących się w Warszawie, powstają znane w całym kraju ze swej dobroci wyroby Schichta. Teoretycy i praktycy, chemicy i technicy pracują od dziesiątków lat nad utrzymaniem wysokiego gatunku wyrobów. Nic więc dziwnego, że nazwa Schicht jest symbolem towarów pierwszej jakości. Kto nie zna rozpowszechnionych od dziesiątków lat produktów:

★
MYDŁO JELEŃ
RADION
LUX
VIM

SCHICHT-LEVER S. A. WARSZAWA

TRZY ETAPY

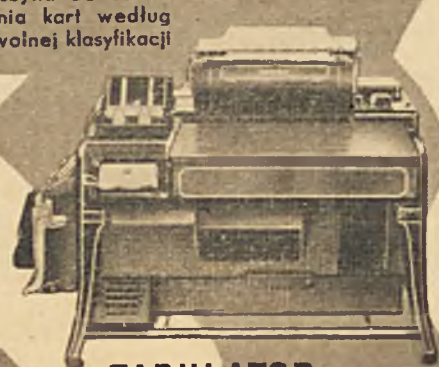
pracy szybkiej, dokładnej i wydajnej
w systemie kart dziurkowanych Hollerith

DZIURKARKA
maszyna do dziurkowania danych cyfrowych w karcie

SORTOWNIK
maszyna do sortowania kart według dawnojej klasyfikacji

TABULATOR

maszyna wykonująca automatycznie z wydziurkowanych i posegregowanych kart gotowe wykazy

Tysiące przedsiębiorstw oraz urzędów państwowych całego świata opiera swe wszelkie prace w zakresie rachunkowości i statystyki na systemie kart dziurkowanych. Wszechświatowe zastosowanie tego najsprawniejszego systemu przyjęło się przede wszystkim dzięki szybkości i dokładności, z jaką pracują elektryczne maszyny Hollerith.

Praca maszyn elektrycznych tego systemu dzieli się na trzy zasadnicze etapy:

- 1) Utrwalenie danych cyfrowych oryginalnego dokumentu rachunkowego na karcie dziurkowanej;
- 2) Samoczynne sortowanie i grupowanie kart;
- 3) Samoczynne sporządzanie gotowych wykazów i zestawień z uprzednio dziurkowanych i sortowanych kart.

Jeżeli WP. interesuje zagadnienie szybkości, dokładności i wydajności pracy – prosimy zwrócić się do polskiej placówki, propagującej system Hollerith: WATSON BUSINESS MACHINES Sp. z o. o., Warszawa, Ossolińskich 6, która bez żadnych zobowiązań ze strony WP. zapozna lch z tym systemem, względnie bezinteresownie sporzadzi projekt zastosowania systemu kart dziurkowanych Hollerith dla potrzeb WPanów.

Karty	Liczba	Wartość	DODATEK		KONTAKTY		Przewidyw. uw. wyd.
			1944	1945	1944	1945	
1	2000	10000	10000	20000	10000	20000	10000
2	1500	7500	7500	15000	7500	15000	7500
3	1000	5000	5000	10000	5000	10000	5000
4	500	2500	2500	5000	2500	5000	2500
5	200	1000	1000	2000	1000	2000	1000
6	100	500	500	1000	500	1000	500
7	50	250	250	500	250	500	250
8	25	125	125	250	125	250	125
9	10	50	50	100	50	100	50
10	5	25	25	50	25	50	25

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION

GENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO NA POLSKĘ
WATSON BUSINESS MACHINES (DAWNIJ POLSKI HOLLERITH)
WARSZAWA, OSSOLIŃSKICH 6—TEL. 608-46, 608-45

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU
ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGR.

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	Str.		Str.
ANALIZA BIERNOŚCI BILANSU HANDLOWEGO — W. S-KI	863	KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	884
BUDŻET WARSZAWY NA ROK 1938/39 — WŁ. LEWAN- DOWSKI	866	RYNEK AKCYJNY	884
KRONIKA GOSPODARCZA:		ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	885
XXX-lecie Szkoły Głównej Handlowej — Zjazd Wychowawców Z MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU	873	POCZTA I TELEGRAF	886
GÓRNICSTWO I PRZEMYSŁ:		KRONIKA TYGODNIOWA:	
GÓRNICSTWO WĘGLOWE	873	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	887
PRZEMYSŁ NAFTOWY	876	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	877	BUDŻET	887
ROLNICTWO	880	PODATKI I OPŁATY	890
Produkcja i zbytnie nasion oleistych — P. K.		PIENIĄDZ I KREDYT	891
HANDEL:		RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH .	892
HANDEL ZAGRANICZNY	882	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
W sprawie handlu tranzytowego i obrotu uszlachetniającego zbożem — Wł. Łochocki		KRONIKA ZAGRANICZNA:	
Wywóz produktów roślinnych w III kwartale roku gosp. 1937/38 — Wł. Ł.		AFRYKA	893
		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	894

ANALIZA BIERNOŚCI BILANSU HANDLOWEGO

TRWAJĄCA od początku b. r. bierność naszego bilansu handlowego poczyna zaprzętać uwagę szerszego ogółu, interesującego się sprawami gospodarczymi. Jakkolwiek bowiem zjawisko to bynajmniej nie zawiera w sobie żadnych cech niezwykłości, jakkolwiek w normalnych przedkryzysowych czasach nie zasługiwałoby nawet na jakiegokolwiek dociekania szerszej natury, a i obecnie nie przedstawia żadnej bezpośredniej groźby dla naszego gospodarstwa narodowego, chronionego puklerzem mechanicznego równoważnika bilansu płatniczego w postaci ograniczeń w swobodnym obrocie dewizowym z zagranicą, to jednak — właśnie z uwagi na stale ahormalne warunki międzynarodowego obrotu w jego najszerszym znaczeniu (tj. zarówno towarów, jak ludzi i kapitałów) — w obecnym okresie wypada nim się zająć bliżej. A przede wszystkim wypada dokładnie przyjrzyć się mu i zanalizować, na czym, mianowicie, ono polega.

W ciągu okresu styczeń—kwiecień b. r. wartość naszego przywozu wyniosła zł 450 769 tys., wywozu

zaś — zł 371 907 tys., z czego wynikało saldo ujemne w wysokości zł 78 862 tys. Mowa zresztą o saldzie statystycznym, gdyż „właściwe” saldo, mianowicie to, które należy przyjmować za podstawę jedynej istotnej w całym problemie kwestii, tj. odpływu dewiz z tytułu handlu zagranicznego, jest — jak zobaczymy poniżej — mniejsze. Nie przeszkadza to, oczywiście, skonstatowaniu faktu, iż na skutek takiego stanu rzeczy wywóz nasz we wspomnianym okresie stanowił zaledwie ok. 82,2% przywozu.

W analogicznym okresie ub. r. mieliśmy jeszcze lekkie saldo dodatnie. Wywóz w miesiącach od stycznia do kwietnia 1937 r. stanowił wartość zł 400 miln., przywóz — zł 391,4 miln., co dawało nadwyżkę wywozową zł 8,6 miln. oraz pokrycie przywozu przez wywóz w 102,3%. Nadwyżka była niewielka, o wiele mniejsza niż odpowiednie saldo dodatnie w tychże miesiącach np. 1936 r., a skurczenie się jej wywołane zostało — jak to łatwo odszukać w odpowiednich statystykach — faktem szybszego znacznie wzrostu war-

tości przywozu niż wywozu. Na skutek, mianowicie, zwyczajki cen i ożywienia obrotów wzrosły podówczas obie strony naszego bilansu handlowego, przy czym przywóz tempem wzrostu przewyższył wywóz. Dziś sytuacja przedstawia się odmiennie.

Dziś mamy do czynienia z jednej strony z dalszym wzrostem wartości przywozu przy jednoczesnym spadku wartości wywozu. Stąd zwiększenie się rozpiętości i zjawienie się salda ujemnego na miejsce dodatniego. Wzrost wartości przywozu wydać się może na pierwszy rzut oka paradoksalnym. Wspomnieliśmy przed chwilą, że przed rokiem wywoływany był on zwiększeniem objętości przywozu i zwyczajką cen światowych. Pierwsze zjawisko jest widoczne choćby z faktu, iż w 1937 r. przywieźliśmy w sumie prawie 3·7 miln. t towarów—wobec 3 miln. t w 1936 r., a więc wzrost sięgał 23%. Zwyczajka cen światowych nie pozostawiała również najmniejszych wątpliwości. Berliński Urząd Statystyczny obliczał wskaźnik cen światowych w złocie (przy podstawie: przeciętna za lata 1925÷1929=100) w 1936 r. przeciętnie na 39·6, a w 1937 r.—na 47·5. Toteż zwyczajka wartości przywozu do Polski była najzupełniej zrozumiała. Dziś sytuacja jest o wiele bardziej skomplikowana. Ceny światowe na ogół od roku spadły i wskaźnik ich (na cytowanej powyżej podstawie) wynosił przeciętnie w I kwartale b. r. niecałe 42·2—wobec 49·7 w kwietniu ub. r. Ponadto zaś, jeśli analizujemy „volumen” naszego przywozu w pierwszych 4 miesiącach b. r., konstatujemy, iż jest on zaledwie o jakieś 1·6% wyższy od objętości przywozu w tymże okresie ub. r. A przecież, jak wynika z podanych na wstępie liczb, wartość przywozu tego wzrosła w tymże okresie o zł 59·4 miln., czyli o dobre 15·1%.

Pewnym wytłumaczeniem tego faktu może być wzrost cen, jaki—wbrew ogólnemu ruchowi cen światowych—następował jednak jeszcze w minionym okresie w jednej grupie towarowej, mianowicie w żelazie i stali (wraz z odpowiednimi surowcami). Ostatnio spadły zresztą i one również, ale przecież były jednak ciągle jeszcze wyższe niż w pierwszych miesiącach ub. r. Przeciętny wskaźnik tych cen, mianowicie, wynosił w skali światowej w okresie styczeń÷marzec ub. r. ok. 70, podczas gdy w analogicznym okresie b. r. powyżej 86·8. Jest to mniej niż np. wskaźniki z sierpnia czy września ub. r., dochodzące do poziomu 96÷98, ale przy porównywaniu pierwszych miesięcy b. r. i ub. r. różnica in plus dla b. r. jest widoczna. W naszym przywozie odbija się to zresztą zupełnie jasno. Wynika, mianowicie, iż mimo spadku ilościowego naszych zakupów złomu za granicą (z 223 tys. t w pierwszych 4 miesiącach ub. r. na 183·8 tys. w tymże okresie b. r.) kosztował on nas więcej, gdyż przeciętna cena statystyczna tony wzrosła z ok. zł 100 na ok. zł 147. Przywieźliśmy w tymże okresie więcej rud żelaznych (o przeszło 42 tys. t), ale też i cena ich wzrosła wg naszej statystyki przywózowej z zł 26 do zł 33 za tonę. Zwiększonemu o prawie 15 tys. t przywózowi rud cynkowych towarzyszył wzrost ich ceny z zł 60 na zł 80 za tonę. Tutaj więc—ale też tylko tutaj—wzrost wartości przywozu wywołany został resztkami zwyczajkowego ruchu cen.

Nie wystarczyłoby to, oczywiście, na podniesienie wartości całego przywozu o wspomniane powyżej 15·1%. Jest rzeczą jasną, iż skoro zwyczajki wartości nie można wytłumaczyć ani zwyczajką ilości przywozu

ani zwyczajką cen, pozostaje tylko jedna możliwość—zmiany nomenklatury przywozu. I ten właśnie wypadek obserwujemy w przywozie naszym w b. r.

Zmiana nomenklatury dotyczy—trzeba to powiedzieć od razu—nie przesunąć w całości przywozu, ale raczej tylko w jednej (i głównej) jego części—przywozie produkcyjnym. Istnieją wprawdzie minimalne zwyczajki poszczególnych pozycji przywozu konsumcyjnego, ale rekompensowane są one odpowiednimi zniżkami w innych tego rodzaju pozycjach. Tak np. obserwujemy w okresie styczeń÷kwiecień b. r. w porównaniu z odpowiednim okresem ub. r. znaczną, bo dochodzącą do zł 6·4 miln., zwyczajkę wartości przywiezionego w tym okresie surowca (z 2 410 t w ciągu 4 miesięcy ub. r. do 3 810 t w tymże okresie b. r.), a spowodowana została polityką rekonstruowania zapasów Polskiego Monopolu Tytoniowego. Na nasz bilans dewizowy zwiększony przywóz ten nie wywiera żadnego wpływu, gdyż nieomal cały tytoń przychodzi do nas w drodze rozrachunku clearingowego z poszczególnymi krajami produkującymi. W tymże samym okresie przywieźliśmy przy tym o ok. 1 800 t mniej pomarańczy i mandarynek (oszczędność prawie zł 1 miln.), dalej mniej kawy, herbaty i zwłaszcza kakao (o przeszło 570 t). W sumie—jeśli będziemy liczyć wszystkie pozycje przywozu spożywczego, udział ich będzie w b. r. stanowczo mniejszy niż w ub. r.

Natomiast, jak mówiliśmy, obserwujemy przesunięcia w dziedzinie przywozu produkcyjnego. Wiemy, że w sumie wynosi on „gros” przywozu, gdyż surowce wraz z półfabrykatami stanowią powyżej 60% wartości całego na zego przywozu, środki produkcji zaś (maszyny)—dalsze 15%. Dotychczas wzrost naszego przywozu odbywał się na skutek zwiększania się zapotrzebowania surowcowego naszego przemysłu, czemu towarzyszyła ostatnio jeszcze zwyczajka cen surowców światowych. Podnosiło to obok wartości i volumen całego przywozu. W b. r. po raz pierwszy obserwujemy inne zjawisko: zwiększenie ilości przywożonych surowców jest niewielkie lub wcale nie występuje, znakomicie natomiast zwiększył się przywóz środków produkcji. Ruch inwestycyjny w kraju zrobił swoje. W statystyce znajduje to odbicie w fakcie, iż przywiozimy więcej w pozycjach objętościowo znacznie lżejszych, ale jednocześnie wartościowo poważniejszych. Stąd zwiększenie się ogólnej wartości przywozu przy niewielkich zmianach w jego objętości.

Dla zilustrowania tej przemiany weźmy przywozy 4 największych wartościowo pozycji przywozu surowcowego i 4 takichże pozycji przywozu środków produkcji, porównyując zmiany, jakie w nich zaszły w ciągu ostatniego roku. Wartość przywozu bawełny, wełny surowej, skór surowych, złomu, silników (lokomobil itd.), obrabiarek do metali, maszyn włókienniczych i maszyn (wraz ze sprzętem) elektrycznych wyniosła w okresie styczeń÷kwiecień ub. r. w sumie zł 123·4 miln., z czego ostatnie 4 pozycje—środków produkcji—wykazały wartość zł 15·4 miln., czyli ok. 12·5%. W tymże okresie b. r. wartość przywozu we wspomnianych 8 pozycjach wyniosła zł 146·5 miln., w czym jednak 4 pozycje środków produkcji stanowiły zł 33·2 miln., a więc aż 22·6%. W sumie, na wzroście wartości wszystkich 8 pozycji, wynoszącym ok. zł 23·1 miln., surowce zyskały ok. zł 5 miln., podczas gdy środki produkcji—przeszło zł 18 miln.

Dochodzimy w rezultacie do następującego wniosku: fakt zwiększenia się wartości przywozu przy niewielkiej zmianie ilościowej tłumaczy się w pierwszym rzędzie zwiększeniem się w przywozie udziału środków produkcji oraz (na drugim miejscu)—pozostałościami zwyczajki cen niektórych nielicznych zresztą surowców.

*

Przechodzimy teraz do wywozu. Stwierdziliśmy już poprzednio, że w stosunku do ub. r. zaznaczył się w b. r. jego wartościowy spadek. Jest to spadek zresztą również i ilościowy. Ale znów zmiana wartości jest poważniejsza. Różnica ilościowa w naszym wywozie za 4 mies. b. r. w porównaniu z tymże okresem ub. r. wynosi 187 tys. t, co w stosunku do 4 866 tys. t wywozu w ub. r. stanowi 3·8%. Natomiast różnica wartościowa, wynosząca za też 4 miesiące in minus zł 28 153 tys.—stanowi wobec 400-milionowego wywozu w tym okresie ub. r. równe 7%. Gdzie szukać przyczyn tego zjawiska?

Niewątpliwie—przede wszystkim—w odpadnięciu całkowicie w b. r. wywozu żyta i silnym zmniejszeniu się wywozu innych zbóż oraz mąki. Sama tylko pozycja żyta dawała za 4 miesiące ub. r. 69·2 tys. t wartości zł 14·3 miln. Wynosi to zarówno ilościowo jak i wartościowo nieomal dokładnie połowę marży, o którą spadł nasz wywóz. Jeśli dodamy do tego ubytek 24 tys. t jęczmienia wartości ok. zł 5 miln. i 19 tys. t owsa wartości ok. zł 2·7 miln., mamy już prawie $\frac{2}{3}$ straty. Jeśli zaś weźmiemy pod uwagę spadek wywozu mąki pszennej i żytniej, okaże się, że suma strat odpowiada nieomal matematycznie ogólnemu ubytkowi ilościowemu i wartościowemu w całym wywozie.

Bo też dalsza analiza ilościowa i wartościowa naszego eksportu nie wywołuje—obiektywnie rzecz biorąc—większych zastrzeżeń. W głównych naszych artykułach wywozowych utrzymaliśmy na ogół liczby objętościowe, skorzystaliśmy zaś tu i owdzie na zwyczaję cen, jaka nastąpiła na rynkach światowych w ub. r. i nie została dotąd jeszcze pochłonięta ponownym ich spadkiem. Przykładowo, lekki wzrost ilościowy wywozu węglowego w b. r. (niecałe 40 tys. t za 4 miesiące w porównaniu z tymże okresem ub. r.) dał jednak w wyniku prawie zł 10·5 miln. zwyczajki wartościowej—wobec wzrostu cen. W drewnie tartym spadek ilościowy wywozu (prawie 62 tys. t) zrekomensowany został przez zwyczaję cen—tak, iż wartość wywozu tego rodzaju jest nieomal identyczna z zeszłoroczną. Notujemy zwyczaję ilościową i większą jeszcze wartościową w bekonach. Bardzo silnie, bo nieomal trzykrotnie, wzrósł wywóz masła. Silniejsze załamanie nastąpiło w pozycjach: lnu, słodu i szynek w puszkach.

Nie chcemy zatrzymywać się zbyt długo nad tymi wahaniem. Okres 4-miesięczny, na podstawie którego dajemy nasze obserwacje, jest zbyt krótki, aby wyciągać zeń wnioski zbyt daleko idące. Zawsze może mieć miejsce czy to jakiegoś opóźnienie wywozu pod względem sezonowym, czy po prostu nieurodzaj—tak możliwy w dziedzinie wywozu produktów roślinnych. Chcielibyśmy podkreślić natomiast zjawisko inne.

Jakkolwiek obiektywny pogląd na całokształt naszego wywozu nie może usposabiać do pesymizmu, trzeba sobie jasno powiedzieć, iż—rebus sic stantibus—w warunkach, w jakich żyjemy w chwili obecnej—wyniki wywozowe są stanowczo nie zadowalające. Powtarzamy: nie dlatego, aby można było obserwować w wywozie naszym jakieś bardziej zasadnicze

wstrząsy, ale dlatego, że te ilościowe redukcje wywozu, jakie obserwujemy w obecnym okresie—okresie wzmożonego przywozu inwestycyjnego—odbijają się na równowadze naszego bilansu handlowego szczególnie dotkliwie. Poto, aby w obecnej fazie rozwoju koniunkturalnego utrzymać tę równowagę, potrzebowałyby nie tylko uniknąć wszelkich skurczeń ilościowych wywozu, ale doprowadzić go do powiększenia. Tymczasem warunki obiektywne, panujące na rynkach światowych, silnie utrudniają to zadanie.

Mówiliśmy już powyżej przy okazji omawiania sytuacji naszego przywozu, że ceny światowe mają w tej chwili tendencję wyraźnie zniżkową. Marcowy wskaźnik berlińskiego Urzędu Statystycznego wynosi dla świata 41·0—wobec 42·4 w lutym i 43·1 w styczniu b. r. oraz 47·5 jako przeciętnej za ub. r. W dziedzinie zbóż spadek cen jest stosunkowo niewielki, gdyż wynosi trochę więcej niż 10% w stosunku do kulminacyjnego punktu haussy w kwietniu ub. r. Ale wiadomo właśnie, iż w b. r. zboża do żniw wywozić możemy b. niewiele. Dobrze na ogół trzymają się ceny w grupie mięsnej, gdzie różnica in minus wynosi od kulminacyjnego punktu zwyczajki w sierpniu ub. r. nie więcej niż 6%. W grupie nabiału zniżka jest silniejsza i wynosi od września do marca aż 22%. W węglu ceny światowe spadły za ostatnie 8 miesięcy o ok. 15%, w drewnie zaś—o prawie 16%.

Zniżka ta, jak mówiono, nie zlikwidowała jeszcze na ogół korzystnych skutków, jakie miała dla naszego wywozu zwyczajka zeszłoroczna, silnie jednak skutki te osłabiła. Co ważniejsze jednak, wpływa ona wysoce szkodliwie na samą możliwość eksportowania. Jest to logiczny skutek obniżających się cen—owego okresu, który szczególnie sprzyja powstrzymywaniu się nabywcy zagranicznego od realizowania transakcji, co do których w innym wypadku nie miałby wątpliwości. Weźmy chociażby zagadnienie drewna, gdzie, jak widzieliśmy, ubytek ilościowy wywozu jest u nas w b. r. dość znaczny. Jak można utrzymać na poziomie wywóz w okresie, kiedy standard drewna szwedzkiego, kosztujący w końcu października ub. r. £ 17·10, kosztuje obecnie £ 14—przy tendencji zniżkowej?

W rezultacie dochodzimy przy ocenie sytuacji naszego wywozu do wniosku, iż potrzeba szczególnie wyteżonych wysiłków, aby w tym okresie, kiedy obiektywne warunki są potemu mało sprzyjające, a kiedy—odwrotnie—specyficznie polska sytuacja do tego nas zmusza, wywóz nasz podciągnąć na odpowiednio wysoki dla pokrywania wzrastającego wciąż dla potrzeb koniunktury wewnętrznej przywozu.

*

Dla uzupełnienia obrazu sytuacyjnego w dziedzinie naszego handlu zagranicznego musimy jeszcze zdać sobie sprawę z polityczno-handlowych warunków, w jakich znajdujemy się obecnie. Tutaj możemy zresztą operować statystykami tylko za I kwartał b. r., ale i te dają nam dostatecznie jasny obraz.

Dotyczą one przede wszystkim tego, co nazywamy „bilansem dewizowym”—w przeciwstawieniu do statystycznego bilansu handlowego, obejmującego saldo naszych obrotów w ogóle—bez względu na to, czy odbywają się one z jednoczesnym transferem dewizowym, czy też w rozrachunku bezdewizowym. Okazuje się, że w ujemnym saldzie handlowym w wysokości zł 57·5 miln. a I kwartał b. r. mieści się również ok. zł 8·8 miln. ujemnego salda w obrotach łącznych z krajami takimi, jak: Austria (przed anslussem),

Bułgaria, Jugosławia, Niemcy, Rumunia, Szwajcaria, Węgry, Turcja, Włochy i Palestyna, a więc z tymi, do których na podstawie istniejących umów transfer dewiz z tytułu obrotu towarowego nie istnieje. Owe zł 8·8 miln. salda ujemnego z tymi krajami będzie zatem musiało kiedyś—prędzej czy później—zostać jednak pokryte naszym wywozem do tych krajów, gdyż inaczej eksporterzy do Polski nie otrzymają części zapłaty, która „zamroziła się” u nas. Stąd też mówić można o rzeczywistej stracie dewizowej na skutek ujemności bilansu handlowego tylko w granicach salda handlowego, pomniejszonego o owe zamrożenia, czyli w granicach niecałych zł 49 miln. za I kwartał b. r.

Ustaliliśmy ten fakt, możemy teraz—operując znów saldami handlowym ogólnym—przyjrzyć się mu z punktu widzenia naszych stosunków wymiennych z poszczególnymi krajami. Konstatujemy raz jeszcze, że przez dłuższy czas jeszcze nasze saldo handlowe będzie zależało od dwóch terytorialnych składników: dodatniego salda z krajami europejskimi i ujemnego—z zamorskimi. Im pierwsze będzie większe, a drugie mniejsze, tym saldo ogólne przedstawiać się będzie korzystniej. Na saldo dodatnie z krajami zamorskimi musimy bowiem poczekać jeszcze bardzo długo.

Porównując rozwój sytuacji w okresie od końca I kwartału ub. r. do tegoż momentu w b. r., konstatujemy, iż—logicznie—ujemny nasz bilans handlowy w b. r. powstał na skutek zmniejszenia się z jednej strony salda dodatniego z krajami europejskimi, z drugiej—na skutek powiększenia się salda ujemnego z krajami zamorskimi. Pierwsze spadło z zł 56·08 miln. w I kwart. ub. r. do zł 23·9 miln. w tymże okresie b. r., drugie—wzrosło z zł 36·5 miln. do zł 81·2 miln. w ciągu tego samego okresu czasu. Analizując z kolei przyczyny takiego właśnie rozwoju wypadków, konstatujemy, co następuje:

1) Spadek salda dodatniego z krajami europejskimi

jest wynikiem wyraźnego wzrostu wartości przywozu (o ok. zł 29·7 miln. przy porównaniu I kwartału ub. r. i b. r.) przy jednoczesnym lekkim spadku (o ok. zł 2·7 miln.) wartości wywozu. O jednym i o drugim mówiliśmy już powyżej w zarysie ogólnym. Wzrost przywozu z Europy—to (poza przejściowymi „zamrożeniami” clearingowymi obcych państw u nas, co zresztą wskazuje, iż technika naszych clearingów winnaby, może, ulec ulepszeniu) przywóz w zwiększonej mierze środków produkcji. Spadek wywozu—to odpadnięcie z tegorocznego wywozu zbóż. Dowodem tego chociażby katastrofalny (bo przekraczający 50%) spadek naszego tegorocznego wywozu do Belgii, do której z reguły przeszło połowę wywozu stanowią wytwory pochodzenia roślinnego.

2) Wzrost salda ujemnego z krajami zamorskimi jest wynikiem zarówno silnego wzrostu przywozu z tych krajów (o ok. zł 27·2 miln.) jak i jednoczesnego znacznego spadku wywozu (o ok. zł 17·5 miln.). Wzrost przywozu—to w lwiej części, bo w ok. 75%, wzrost przywozu ze Stanów Zjedn.: surowce i środki produkcji. Jest to z uwagi na rozwój naszej koniunktury fakt zupełnie zrozumiały. Natomiast spadek wywozu—i to spadek tak znaczny—powinien nas pobudzić do poważnych refleksyj.

Spadek wywozu o przeszło 28% z roku na rok jest istotnie czymś niepokojącym. Co ważniejsza, dotyczy on wyłącznie nieomal wywozu do Stanów Zjedn., które odebrały w I kwartale b. r. naszych towarów za zł 15·6 miln., podczas gdy w tymże okresie ub. r.—za zł 32 miln. Nie wiemy, ile w tym spadku jest czynników ściśle koniunkturalnych (zbyt szynek w puszkach, załamanie się wywozu słoju itd.), a ile zasadniczych. W każdym razie rozwój sytuacji na tym odcinku stwarza dla nas groźne „memento”, byśmy nie utracili tak pięknie rozwijającej się dotąd pierwszej naszej wielkiej pozycji wywozu zamorskiego.

W. S-ki

BUDŻET WARSZAWY NA ROK 1938/39

PO BUDŻECIE Państwa największym w Polsce budżetem z opierających się na dochodach publicznych jest budżet Warszawy. Wielkość i różnorodność problemów, które znajdują w nim swoje finansowe rozwiązanie, znaczenie tego budżetu dla rozwoju stolicy, której proporcje w stosunku do całości życia polskiego coraz to wyraźniejsze i powszechniejsze znajdują wyjaśnienie—wszystkie te czynniki sprawiają, że budżet Warszawy wzbudza duże zainteresowanie wśród opinii publicznej.

Niewątpliwie, w stosunku do budżetów wielkich miast Europy—z uwzględnieniem już różnic w obszarze i zaludnieniu—budżet Warszawy jest bardzo szczupły. Jednakże wobec dużych trudności, które nasuwają odpowiednie porównania międzynarodowe—wobec różnej struktury budżetów miejskich i różnic w wykonywaniu analogicznych funkcji—nie podaję tu odpowiednich zestawień i komentarzy do nich.

W artykule niniejszym pragnę przedstawić główne składniki budżetu Warszawy na rok 1938/39, który niedawno został rozpatrzony i przyjęty przez Radę Miejską, oraz przedstawić uwagi,

jakie nasuwa stan obecny i rozwój finansów stolicy.

Generalny referent budżetu na Radzie Miejskiej stwierdził, co pragnę tu przytoczyć, że cechą dodatnią tego budżetu jest jego realność i ostrożność, że budżet ten jest realnie zrównoważony, że finanse miejskie zostały uporządkowane po pokryciu poprzednich deficytów budżetowych i skonwertowaniu krótkoterminowego zadłużenia—co nie tylko ma ogromne znaczenie dla zdolności kredytowej miasta, ale wyciska również korzystne piętno na całej jego gospodarce.

Budżetem na rok 1938/39 rozpoczęła Warszawa piąty rok zrównoważonej gospodarki finansowej. Preliminarz ten w porównaniu z 1934/35 r., który był pierwszym rokiem gospodarki zrównoważonej, przedstawia się następująco (w tys. zł):

	Prelim. na 1938/39 r.	Wykon. budż. zwyż. 1934/35 r.
A. Budżet Zarządu Adm'nistracyjnego . . .	101 706	89 259
B. Zakłady Szpitalne i Opieki Społecznej . . .	16 944	16 572
C. Przedsiębiorstwa Miejskie (bez Elektrowni)	120 321	107 622

Liczby z 1934/35 r. są najniższe w ostatnim 10-leciu, a wynika to stąd, że po kilku latach gospodarki deficytowej obecny Zarząd Warszawy uciekł się w pierwszym roku pracy swojej do takiej kompresji wydatków, która by pozwoliła na uchwycenie nieodzownej równowagi w finansach gminy—bez czego nie mogło być mowy o rozpoczęciu planowej i celowej gospodarki.

Przy porównaniach odpowiednich liczb z 1934/35 r. i 1938/39 r. należy odjąć od budżetu Zarządu Administracyjnego w 1934/35 r. sumę zł 6 113 tys. na obsługę długów długoterminowych przedsiębiorstw miejskich, która to pozycja wchodziła wówczas do budżetu Zarządu Administracyjnego. Gdy to uwzględnimy, zmiany w stosunku do 1934/35 r. będą następujące: w budżecie Zarządu Administracyjnego zwyżka o zł 18 560 tys., w Zakładach Szpitalnych i Opieki Społecznej zwyżka o zł 372 tys., w Przedsiębiorstwach Miejskich zwyżka o zł 12 698 tys. Porównanie liczb budżetu obecnego z budżetem na 1934/35 r. wykazuje, jak nieznaczny jest stosunkowo wzrost dochodów miasta po kilku latach poprawy gospodarczej. Wzrost wpływów z podatków państwowych z Warszawy nastąpił o 2 lata wcześniej od koniunkturalnej zwyżki we wpływach podatków miejskich, gdyż już w 1933/34 r. Wpływy Państwa z podatków na terenie Warszawy osiągnęły już w 1935/36 r. przeszło 80% poziomu z 1928/29 r., gdy w tym okresie podatki miejskie nie osiągnęły 60% tego poziomu. Wytworzyło to pewną rozpiętość między odbudową podatków państwowych na terenie Warszawy a odbudową podatków komunalnych.

Preliminarz na rok 1938/39 ustala nieznaczne odchylenia w wydatkach budżetu administracyjnego w stosunku do budżetu na rok 1937/38 (bez dodatkowych kredytów; w tys. zł):

	Budżet na 1938/39 r.	Wzrost w stos. do budż. na 1937/38 r.
1. Zarząd Ogólny		
a) Administracja zasadnicza	7 360	103
b) Świadczenia dla personelu miasta	18 215	686
2. Majątek komunalny	3 020	339
3. Drogi i place publ., pomiary i rozbudowa miasta	11 277	1 194
4. Oświata, kultura i sztuka	13 282	739
5. Zdrowie publiczne	14 083	1 010
6. Opieka społeczna	10 245	488
7. Bezpieczeństwo publ.	5 204	416

Wydatki Zarządu Ogólnego wzrosły w związku z wprowadzeniem pozycji „Awansów pracowników” (zł 480 tys.), poza tym zaś—na skutek rozszerzenia zakresu świadczeń lekarskich, jak również na skutek wzrostu wydatków na wpisy szkolne za dzieci pracowników i emerytów. Wzrost wydatków na pomiary i rozbudowę miasta związany jest z poważnymi pracami nad nowym planem zabudowy, którego wykonanie ma wielkie znaczenie dla dalszej rozbudowy miasta.

Znaczny wzrost w dziedzinie wydatków na Oświatę i kulturę, Opiekę społeczną i Zdrowie pozwoli na polepszenie warunków pracy w szkolnictwie, na rozszerzenie Muzeum Narodowego, Biblioteki Publicznej, Z. O. O., powiększenie w mieście obszaru zieleni i rozszerzenie opieki społecznej.

Zmniejszenie wydatków nastąpiło w działach: Spłata długów—preliminuje się zł 15 573 tys. (o ok.

zł 600 tys. mniej), Przedsiębiorstwa komunalne — zł 207 tys. (mniej o zł 220 tys. w stos. do ub. roku).

Wzrost wpływów w stosunku do ub. r. przedstawia się w budżecie miasta na 1938/39 r. następująco (w tys. zł):

	Budżet na 1938/39 r.	Wzrost w stos. do budż. na 1937/38 r.
1. Udział w podatkach państw. (bez podatku specj. od wynagrodz.)	27 000	4 990
2. Dodatki do podatków państw.	18 000	1 190
3. Podatki samoistne	4 641	200
4. Opłaty za korzystanie z urządzeń dobra publicznego	4 737	245
5. Przedsiębiorstwa komunalne	26 041	2 120

W ciągu ostatnich lat dochody budżetu zwyczajnego kształtowały się następująco (w tys. zł):

1934/35 r.	(wykonanie)	91 976
1935/36 „	„	91 769
1936/37 „	„	100 252
1937/38 „	(budżet z dodat. kredyt.)	104 611
1938/39 „	(preliminarz bez pod. specj.)	101 937

Wzrostowi dochodów miasta towarzyszył utrzymany w tych samych granicach wzrost wydatków:

1934/35 r.	(wykonanie)	89 259
1935/36 „	„	91 258
1936/37 „	„	94 844
1937/38 „	(budżet z dodat. kredyt.)	103 354
1938/39 „	(preliminarz bez pod. specj.)	101 936

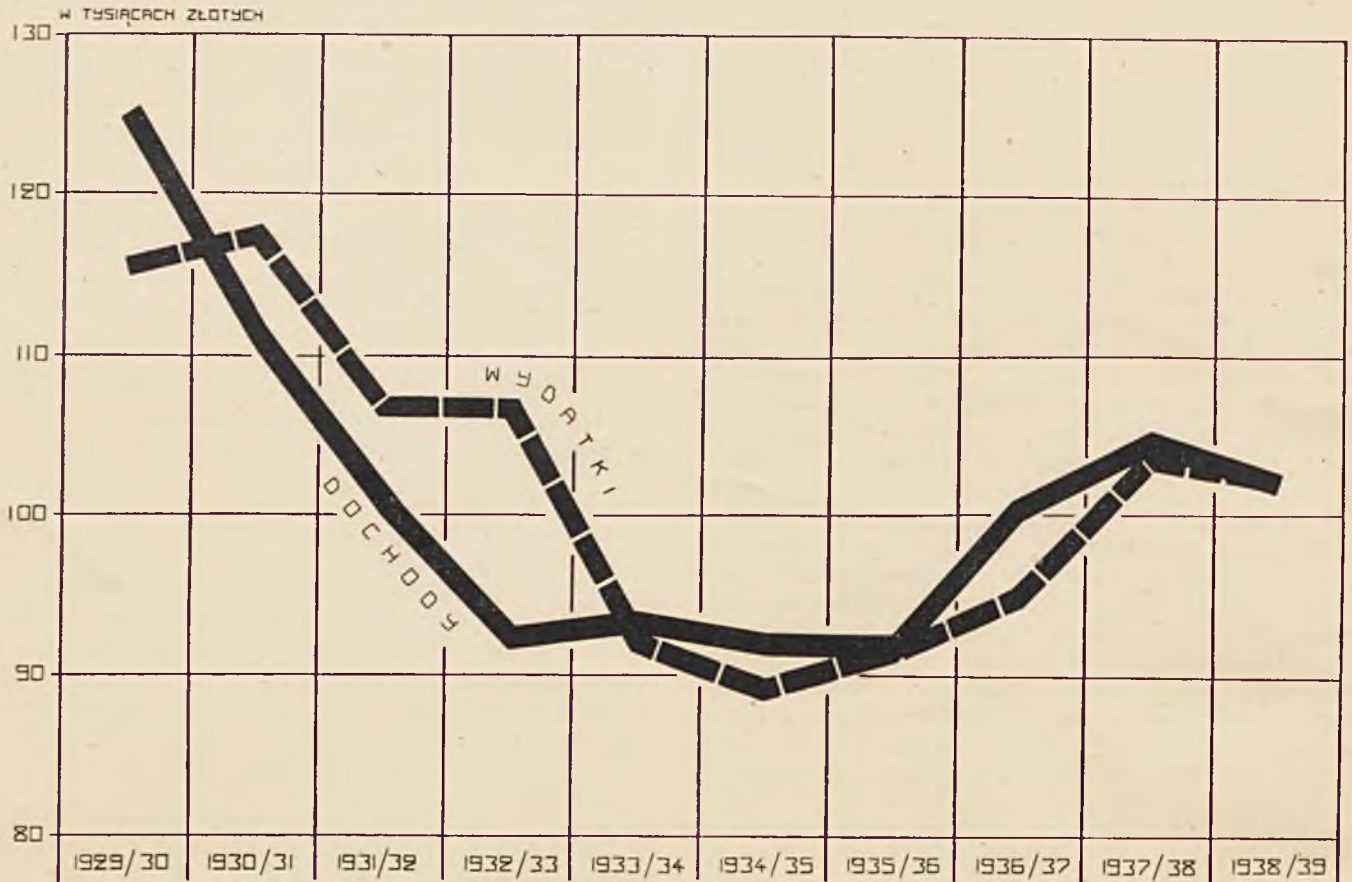
Z podatków, udziału w podatkach państwowych i z podatków samoistnych budżet przewiduje zł 50·3 miln., tj. ok. 50% budżetu dochodów. Obserwujemy stosunkowe zwiększenie przewidywanych wpływów podatkowych, które w preliminarzu pierwotnym na 1937/38 r. stanowiły 47% ogólnych wpływów.

Zwiększenie wpływów podatkowych Warszawy w związku z poprawą koniunkturalną, jak już wspomniałem na początku, jest stosunkowo nieznaczne, co tłumaczy się licznymi zmianami w ustawodawstwie podatkowym miejskim i zarządzeniami, zmniejszającymi wysokość wpływów podatkowych stolicy.

Przytoczę dla przykładu: zniżenie o połowę dodatków komunalnych do podatków od spożycia, zużycia, względnie produkcji oraz do scalonego podatku przemysłowego. W związku z ustawowym obniżeniem komornego w 1935 r. spadł podatek od nieruchomości oraz podatek lokalowy. Poprzednio zniesiono podatek ładunkowy. W związku z reformą uposażeniową dla pracowników państwowych obniżono wpływy samorządu z podatku dochodowego. Utraciła stolica również wpływy z podatku specjalnego od uposażeń, które w roku 1936/37 wyniosły ponad zł 7 miln. itd. itd. W związku z tymi zmianami zmniejszyło się poważnie znaczenie w budżecie podatków samoistnych. W 1928/29 r. podatki te wyniosły jeszcze zł 26·4 miln., co stanowiło 22·6% budżetu, w 1934/35 r. wyniosły już tylko zł 5·8 miln., a w preliminarzu na rok 1938/39—zaledwie zł 4·5 miln., tj. 4·1%.

Postępujący rozwój prac inwestycyjnych będzie wymagał na przyszłość obsługi ludzkiej. Nowe drogi, torry, wozy, budynki i zakłady wymagają nieodzownie konserwacji, dozoru, pracy ludzkiej, przy czym budżet personalny ze względu na charakter pracy miejskiej (wielka liczba personelu niższego technicznego do obsługi olbrzymiej ilości drobnych urzędzeń) daje bardzo ograniczone możliwości wprowadzania udo-

Dochody i wydatki budżetu zwyczajnego Warszawy w latach 1929/30 ÷ 1938/39

skonaień, pozwalających na oszczędności w pracy ludzkiej. Toteż liczyć się należy z postępującym wzrostem wydatków na obsługę nowych urządzeń i zakładów w następnych latach budżetowych.

Z przelewów przedsiębiorstw i dochodów z przedsiębiorstw koncesyjnych przewiduje się wpływ zł 26 miln., czyli 25,6%.

W wydatkach przedsiębiorstw charakterystyczny jest wzrost odpisów na fundusze renowacyjne, które wynosiły w preliminarzu 1936/37 zł 7 299 tys. (odpisano znacznie więcej, bo ok. zł 11 miln.), w 1937/38 r. — zł 12 010 tys., gdy w preliminarzu na 1938/39 r. — zł 14 230 tys. W stosunku do preliminarza na 1936/37 r. stanowi to niemal dwukrotny wzrost (195%). Porównanie tych odpisów na renowacje z normami, obecnie obowiązującymi, wykazuje, że mimo wykonanego dużego wysiłku nie zostały jeszcze w 100% osiągnięte te normy, i odpisy są od nich niższe o zł 1 650 tys., a więc wykonane są w 90%. Obrazuje to wielkie stałe trudności w finansach miasta, które uniemożliwiają radykalne porządkowanie sprawy odpisów renowacyjnych.

Preliminowane przelewy przedsiębiorstw do Kasy Miejskiej (bez Elektrowni) wynoszą zł 22 628 tys., tj. są o zł 1 441 tys. większe od preliminarza na 1937/38 r.

Majątek ruchomy i nieruchomy przedsiębiorstw miejskich (bez Elektrowni) wynosi zł 399 460 tys. Pożyczony kapitał, od którego przedsiębiorstwa ponoszą obsługę w sumie zł 6 832 tys., wynosi zł 77 690 miln., wkład mia ta zaś — zł 322 770 tys. Z obliczenia tego wynika, że Zarząd Miejski otrzymuje 7% od własnego wkładu w przedsiębiorstwa miejskie. Obliczenie to może być traktowane jedynie jako orientacyjne,

jednakże jest niezmiernie charakterystyczne dla stanu finansowego przedsiębiorstw. Wyciągnąć można z niego wnioski, że aczkolwiek miasto otrzymuje zyski w stopniu, nie odbiegającym od norm oprocentowania kapitału, przyjętych w naszych warunkach, to jednak oprocentowanie to jest znaczne i winno być poważnie obniżone, łącznie z doprowadzeniem do pełnej odbudowy funduszy renowacyjnych, gdy tylko zmiany w systemie podatkowym miejskim Warszawy na to pozwolą. Da to możliwość obniżenia cen za świadczenia miejskie, które niewątpliwie winny ulec — mimo dokonanych już z dużym wysiłkiem obniżek przed kilku laty — jeszcze dalszemu niżeniu, a przede wszystkim opłaty za wodę i kanalizację. Obniżek tych Zarząd Miasta nie mógł dokonać również i w bież. roku bez naruszenia równowagi budżetu.

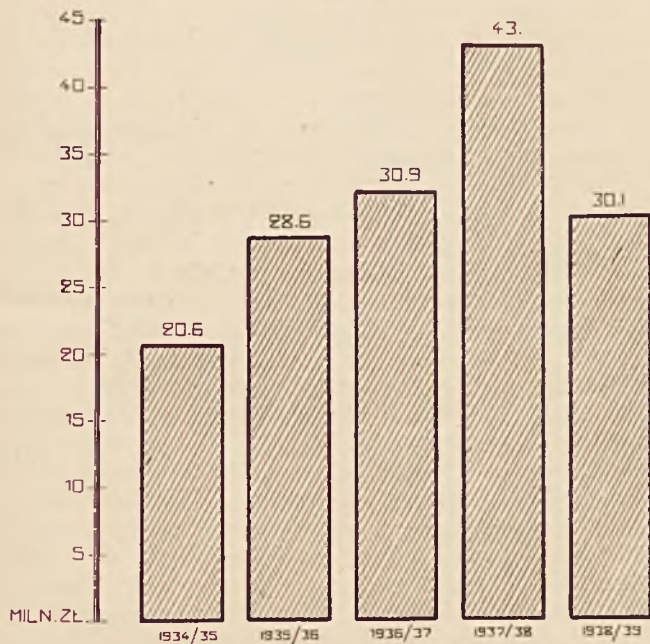
Niewątpliwie, dla otrzymania całkowitego obrazu pracy i tendencji rozwojowych nie może wystarczać analiza wzrostu wydatków, a to dlatego, że w rezultacie wewnętrznej akcji oszczędnościowej i dzięki niższym cenom można było znacznie rozwinąć prace, a szczególnie niektóre działy, w których akcja oszczędnościowa mogła dać poważne rezultaty.

Specjalnie obserwować można duże wyniki, osiągnięte w szkolnictwie, gdzie zmniejszenie wydatków na lokale szkolne pozwoliło wykorzystać celowo poważne sumy. Podobne zmiany, wprowadzone do systemu pracy, oraz oszczędności, dokonane w dziedzinie opieki społecznej i zdrowia, dały poważne rezultaty, pozwalając na znaczne rozszerzenie działalności opiekuńczej przy nieznacznym wzroście wydatków.

Budżet nadzwyczajny (bez Elektrowni) na 1938/39 r. zamyka się sumą zł 30 150 tys.

Wydatki inwestycyjne w 1938/39 r. wyniosły zł 43 008 tys.

Wydatki nadzwyczajne Warszawy w latach 1934÷1938¹⁾
(bez Elektrowni)

Z większych prac inwestycyjnych, projektowanych na rok 1938/39, wymienić trzeba: budowę nowych linii tramwajowych, głównie łączących odległe dzielnice z centrum, przebudowę i zakup taboru tramwajowego oraz autobusowego (zł 5 338 tys.); rozbudowę wodociągów i kanalizacji, m. in. sieci kanalizacyjnej na Siekierkach oraz nowych przewodów ulicznych (zł 4 781 tys.); prace Gazowni Miejskiej (zł 653 tys.), w tym rozbudowę oświetlenia ulicznego i rozbudowę sieci; zakup terenów (zł 5 370 tys.); budowę i przebudowę ulic i placów (zł 5 525 tys.), w tym budowę Wybrzeża Gdańskiego i Gdyńskiego (zł 1 336 tys.), dalszą budowę al. Niepodległości (zł 601 tys.), budowę bulwaru nad Wisłą (zł 309 tys.), przebicie ul. Bonifraterskiej (zł 413 tys.); budowę nowych gmachów szkolnych (zł 600 tys.), dokończenie budowy 3 gmachów szkół powszechnych (zł 1 670 tys.); rozbudowę parków i skwerów (zł 500 tys.); prace inwestycyjne w szpitalach (zł 400 tys.); na budowę ośrodków wychowania fizycznego, sal gimnastycznych, basenu pływackiego, stadionów oraz boisk sportowych budżet nadzwyczajny przeznaczą poważną sumę zł 1 184 tys., na dom turystyczny — zł 400 tys.

Dochody nadzwyczajne składają się w przeważającej części z pożyczek, w tym: 5% Pożyczka Inwestycyjna z 1938 r. — zł 10 miln., pożyczka obligacyjna w K.K.O. — zł 5 miln., pożyczka z Banku Gospodarstwa Krajo-

Dochody nadzwyczajne Warszawy w latach 1934 ÷ 1938²⁾
(bez Elektrowni)

¹⁾ Wydatki nadzwyczajne bez rozrachunków, umorzenia niedoborów, spłaty długów.

²⁾ Bez pozycji rozrachunkowych.

wego na zakup terenów—zł 4·3 miln. Dotacja Funduszu Pracy wynosi zł 3·9 miln., przelewy z przedsiębiorstw—zł 841 tys., wpłata Elektrowni Miejskiej za przejęty teren—zł 1 534 tys.

Budżet inwestycyjny Elektrowni na 1938/39 r. zamyka się sumą zł 16 520 tys. W bież. roku budż. na rozbudowę sieci wyda Elektrownia zł 5·7 miln., na urządzenia techniczne—zł 3 miln., na nowe budowle—zł 3·7 miln. Już samo porównanie tych liczb z ogólnym budżetem inwestycyjnym miasta uwidacznia, jak stosunkowo mały jest ten budżet.

Budżet inwestycyjny Warszawy na rok bieżący—podobnie jak wszystkie poprzednie budżety od 4 lat—kładzie główny nacisk na podniesienie poziomu zagospodarowania przedmieść i związania odleglejszych dzielnic miasta z jego centrum. Są to prace wielkiej wagi, których rezultaty stają się coraz bardziej widoczne.

Najwymowniejszym wyrazem przekształceń, jakie wywołuje działalność inwestycyjna miasta, jest postępujący szybko proces przenoszenia się ludności na peryferia. Wędrowka ludności z centrum do przedmieść została znacznie przyśpieszona przez dokonane prace inwestycyjne. Warszawa do ostatnich lat żyła w dalszym ciągu niemal wyłącznie swoim centrum. Na peryferiach kolonie mieszkalne nie były związane należycie z „miastem”, a brak uzbrojenia przedmieść sprawiał, że pozostawały one niezabudowane i nie miały swojego własnego życia dzielnicowego, nie tworzyły miejskiej całości, choć nominalnie wchodziły w jej skład. Obecnie dopiero dzielnice odległe, przedmieścia, przyłączone w 1916 r. do Warszawy, ze swojej treści, a nie z mocy ustawy stają się łącznie z centrum jednym organizmem wielkomiejskim, choć jeszcze braku w ich uzbrojeniu są poważne, a wielkie założenia urbanistyczne—arteria N S, aleja na Szkarpie, aleja Niepodległości, tereny pola Mokotowskiego, budowa mostów i inne zagadnienia—czekają jeszcze na pełną realizację.

Dlatego też i w budżecie na 1938/39 r. na czoło inwestycji wysuwają się zagadnienia komunikacyjne przedmieść, budowa ulic i chodników, budowa arterij wypadowych i głównych arterij przepustowych.

Struktura dochodów budżetu nadzwyczajnego wykazuje, że nie ma w nim ani jednej kwoty, która mogłaby być uważana za stały składnik budżetu inwestycyjnego Warszawy, każda pozycja jest płynna o tyle, że w następnym roku może jej zupełnie nie być lub może ulec radykalnej zmianie. Budżet ten opiera się głównie na uzyskiwanych każdorazowo kredytach i dotacjach, a zaledwie 12% budżetu dochodów nadzwyczajnych stanowią inne wpływy miasta. Takie wyniki z konieczności oparcie rozbudowy miasta jedynie na uzyskiwanych co pewien czas kredytach utrudnia wielce planową obliczoną na długie lata, działalność i rozbudowę stolicy. Trzeba przy tym pamiętać, że kredyty miejskie nie mogą być zaciągane bez granic, gdyż istnieje maksymalna granica wysokości wydatków na obsługę długów; stanowi ją 25% dochodów zwyczajnych, a Warszawa jest niedaleka tej granicy. Wydatki na spłatę długów w preliminarzu na 1938/39 r., łącznie z udziałem przedsiębiorstw w spła-

cie długów, stanowią 20·57% ogólnej sumy dochodów zwyczajnych, powiększonej o zwroty z przedsiębiorstw na obsługę długów. W tych warunkach dalsze powiększanie wydatków na obsługę długów jest uzależnione od dalszego przyrostu dochodów zwyczajnych. Trzeba jednak przyznać, że w ostatnich 4 latach ogólne zadłużenie Warszawy wzrosło nieznacznie—pomimo zainwestowania przeszło zł 100 miln. Mianowicie, zadłużenie miasta wzrosło ze zł 255·5 miln. na dz. 1/IV 1934 r. do zł 263·6 miln. na dz. 1/IV 1938 r., tj. o zł 8 miln. Tłumaczy się to tym, że Zarząd Miejski przeprowadził szereg rozrachunków, m. in. ze Skarbem Państwa i konwer je, co pozwoliło przy corocznej obsłudze długów uzyskać tak korzystne liczby.

Przy omawianiu budżetu inwestycyjnego Warszawy narzuca się porównanie z liczbami, charakteryzującymi rozmiary potrzeb stolicy. W pracy zbiorowej pt. „Zagadnienia gospodarki samorządu Warszawy” (1935 r.) P. Min. Alfons Kühn określił potrzeby w zakresie inżynierskim i budowlanym dla zainwestowania przedmieść, przyłączonych w 1916 r., na zł 3 mild., co dla okresu 30-letniego czyniłoby zł 100 miln. rocznie. Wobec ogromnego rozwoju Warszawy po roku 1918, stałego narastania nowych potrzeb, wysuwania nowych zagadnień i zadań—kwoty, określające wysokość „normalnego”, tak go nazwijmy, budżetu inwestycyjnego Warszawy, tj. wyrównującego zaległości i zaspakajającego konieczne potrzeby uzbrojenia, oceniane są obecnie także na ok. zł 100 miln. rocznie. Te granice ustaliły również prace nad planem inwestycyjnym Warszawy, oceniając potrzeby inwestycyjne w tym okresie na ok. zł 400 miln.

Niewątpliwie, 100 milionów na budżet inwestycyjny Warszawy—to jest w obecnych warunkach finansowych suma bardzo wysoka. Przy przedłużeniu okresu prac, objętych 4-letnim planem inwestycyjnym Warszawy, do 10 lat—na doprowadzenie do uporządkowania Warszawy w najistotniejszych dla rozwoju miasta brakach trzeba by ok. zł 60 miln. rocznie. Kwotę tę należałoby uznać za najmniejszą, jaką można wyprowadzić, oceniając realnie narastające potrzeby i wysokości zaniedbań, braków oraz potrzeb, nie zaspokojonych w przeszłości. Budżet nadzwyczajny Warszawy preliminowany na bieżący rok wynosi połowę tak określonej rocznej kwoty na inwestycje stolicy.

Z rozważań nad budżetem Stolicy wyprowadzić możnaby dwa główne wnioski, dotyczące budżetu zwyczajnego i inwestycyjnego. Budżet zwyczajny w związku z rozbudową i powiększaniem zakresu usług będzie miał tendencję wzrostu, co wymagałoby dostosowania stałych źródeł dochodowych miejskich, a to specjalnie ze względu na dotychczasową ewolucję wpływów podatkowych, o której była mowa. Budżet nadzwyczajny ze względu na postanowienia prawne w dziedzinie długów miejskich, jak również ze względu na charakter wykonywanych prac, na konieczność rozkładania tych prac na wiele lat naprzód, zgodnie z długoletnim planem rozbudowy, winienby w większym stopniu opierać się o stałe źródła dochodowe.

Wł. Lewandowski

KRONIKA GOSPODARCZA

XXX-LECIE SZKOŁY GŁÓWNEJ HANDLOWEJ

ZJAZD WYCHOWAŃCÓW

Trudno wymagać od kilkudniowych zjazdów o wielkiej liczbie uczestników, aby przeprowadzały sumienną i głęboką analizę pewnych problemów, by dawały wszechstronnie uargumentowane wytyczne ich rozstrzygnięć. Zdarzają się zjazdy, które przynoszą w rezultacie pewien nowy konkretny dorobek myślowy w określonych dziedzinach, ustalają pewne tezy szczegółowe, ich uzasadnienie, ewent. i metody ich zastosowania. Są to jednak zjazdy specjalnego typu, które są tylko ostatnim aktem, formalnym zakończeniem uprzednio prowadzonych (często w skali lat) prac—w formie indywidualnych badań oraz zespołowych dyskusyj. Ogólnie jednak biorąc, zjazdy—aczkolwiek mogą być okazją do pozytywnej choć pobieżnej wymiany poglądów, opartych na indywidualnych badaniach czy zdobytym doświadczeniu—mają właściwie za zadanie wysunąć pewne generalne, przez wszystkich uczestników dobrze rozumiane i odczuwane, hasła, wywołać pewne generalne nastawienie, z którego konsekwencje szczegółowe wyciągać będzie później każdy z uczestników zjazdu na swym terenie pracy. Zjazd, który takie zadanie dobrze spełni, może wywrzeć poważny wpływ na te dziedziny życia, z którymi bezpośrednio lub pośrednio jest związany. Wśród szeregu odbytych ostatnio zjazdów dla życia gospodarczego takie znaczenie może mieć Zjazd Wychowawców Szkoły Głównej Handlowej, zwołany z okazji 30-lecia Szkoły i 25-lecia organizacji jej wychowawców.

Trzydziestolecie Szkoły Głównej Handlowej.....

Uczelnia ta, zmieniająca nazwę¹⁾, no i rozmiary—w sensie zarówno liczby studiujących, jak i zakresu studiów—zależnie od warunków politycznych, była ośrodkiem polskiej myśli gospodarczej w ostatnim dziesiątku lat zaboru rosyjskiego i podczas okupacji niemieckiej, stała się w Polsce Niepodległej centralnym ośrodkiem gospodarczego kształcenia i wychowywania obywateli. Nawiązując do tradycji Wydziału Handlowego Politechniki Warszawskiej z czasów Lubeckiego, a następnie Szkoły Handlowej im. Leopolda Kronenberga, Szkoła Główna Handlowa—według słów jej niestrudzonego organizatora i kierownika Prof. Dra Bolesława Miklaszewskiego—„kształci sztabowców życia gospodarczego, uzdolnionych do metodycznego myślenia twórczego, do obejmowania istoty zagadnień gospodarczych świata i ich stosunku do interesów Państwa Polskiego”.

Rola S. G. H.—tak, jak uczelnia ta jest pomysłana, jako kształcąca ekonomistów i handlowców—jest w życiu polskim—w obecnym stadium jego rozwoju—ogromna, i stąd ogromna spada odpowiedzialność na Szkołę za dobre wypełnianie ciężących na niej zadań. Roli S. G. H. nie umniejszają uczelnie ekonomiczne i handlowe, powstające w innych punktach kraju, przeciwnie—stanowią one niezbędne uzupełnienie i jakby rozbudowę S. G. H.—zwłaszcza, gdy—organizowane w pewnych ośrodkach gospodarczych—wysuwają na czoło swych zadań specjalizację w określonych kierunkach pracy gospodarczej lub w określonych gałęziach życia gospodarczego.

Zadania S. G. H. są tym trudniejsze, że nie może ona dysponować, nawet dziś jeszcze, dostatecznym sztabem nauczających, zwłaszcza odnośnie umiejętności, związanych z praktyką życia gospodarczego; częściowo radzi sobie ona w tym zakresie, wychowując sama wykładowców. Trudności powstają także w związku z niemożnością dostatecznego oparcia się w pracach Szkoły na nierozwiniętym u nas jeszcze systemie (lub słabym jeszcze dorobku) instytucyj i urzędów o charakterze naukowo-badawczym czy też techniczno-gospodarczym. Trudności rodzą się także z konieczności objęcia programem studiów takich wiadomości i takiego nauczania, które gdzieindziej słuchacz

uzyskuje na innym stopniu studiów lub poza studiami w specjalnych ośrodkach. Pewne trudności przedstawia także obiektywne ujęcie i usystematyzowanie materiału w zakresie przedmiotów, opierających się na współczesnej polskiej rzeczywistości. Wyliczenie podobnych trudności możnaby ciągnąć jeszcze długo, nam jednak chodziło tu tylko o podkreślenie, że one istnieją i że są bardzo różnorodne i skomplikowane. Przy czym życie przynosi wciąż nowe trudności, wymagając jednocześnie od Szkoły szybkiego ich przełamania, stawiając jednocześnie przed Szkołą coraz cięższe zadania.

I tu podchodzimy może do największej trudności S. G. H., która wiąże się ze specjalnie silnym zespoleniem tej uczelni z życiem, z praktyką dnia codziennego, co powoduje, że S. G. H. musi być więcej niż inne uczelnie elastyczna i w zakresie programu studiów i w zakresie systemu studiów. Przy tym życie gospodarcze pcha Szkołę w kierunku coraz większego jej uprządkowania, w kierunku uprzywilejowywania technicznych umiejętności gospodarowania. W związku z tym rodzi się niebezpieczeństwo, że albo Szkoła będzie zbyt ulegała namowom życia gospodarczego, albo w przesadnej obawie przed naruszeniem swego właściwego charakteru będzie ze specjalną pieczołowitością bronić teoretycznej części swych studiów, nie chcąc uwzględnić dostatecznie potrzeb studiów praktycznych. Ustalenie tu jakiejś generalnej recepty jest chyba rzeczą niemożliwą—poza stwierdzeniem, że S. G. H. musi zarówno dawać podstawy myślenia gospodarczego, wyrabiać zdolność oceny zjawisk oraz skutków działań ludzkich z punktu widzenia ekonomiki, jak i uczyć techniki gospodarczej oraz dawać przygotowanie do praktyki życia gospodarczego. W każdym razie wydaje się niespornym, że—kosztem nawet wydłużenia studiów—program S. G. H. winien objąć dłuższe obowiązkowe—i, oczywiście, należycie dobrane i zorganizowane—praktyki oraz szerzej uwzględnić studia specjalne dla przygotowania wykwalifikowanych pracowników bądź do określonych czynności gospodarczych, bądź dla określonych branż.

W znajdowaniu właściwego rozwiązania tego problemu poważnie dopomóc mogą Szkole jej wychowawcy, którzy najlepiej ocenić mogą dobre i złe strony studiów w S. G. H., którzy najsilniej odczuwają ewentualne ich braki. I zdaje się, że tę rolę swoją wychowawcy S. G. H. doceniają i spełniają, o czym świadczy też wyraźnie przebieg ich ostatniego Zjazdu.

Wracając do Zjazdu Wychowawców, podkreślić możemy, że—wydaje się—spełnił on dobrze swe zadanie—w takim jego rozumieniu, jak na wstępie staraliśmy się przedstawić. Rzucił Zjazd hasło: „wszystko dla rozwoju gospodarczego kraju”—uznając, że realizacja tego zadania umożliwia jednocześnie w dużym stopniu załatwienie wielu innych kapitalnych problemów, jak problem siły i potęgi Państwa, jak problemy społeczne (przeludnienie oraz złego podziału dochodu społecznego), jak problemy narodowościowe. Starał się Zjazd wpoić w uczestników to nastawienie, że muszą oni w każdej chwili i na każdym terenie działania znajdować się w służbie jednej idei—idei wzrostu gospodarczego. Wychowaniec S. G. H.—administrator czy polityk gospodarczy—musi starać się do każdego zagadnienia podchodzić z nastawieniem gospodarczym, musi pilnie kontrolować i uważnie oceniać gospodarcze skutki swego działania, pamiętając, że konsekwencje każdego jego błędnego posunięcia czy błędnej dyspozycji będą kładły się niezawinionym ciężarem na poszczególne warstwy społeczne, hamując ich rozwój, a przez to ogólny wzrost gospodarczy kraju. Wychowaniec S. G. H.—przedsiębiorca czy współdysponent prywatno-gospodarczy—musi pamiętać, że spełnia jednocześnie funkcje społeczne. Kierując się „zyskiem prywatnym” w swej działalności gospodarczej, musi pamiętać jednocześnie o „zysku społecz-

¹⁾ „Wyższe Kursy Handlowe im. A. Zielińskiego”, „Wyższa Szkoła Handlowa, „Szkoła Główna Handlowa”.

nym". Musi pamiętać, że nie jest wszystko jedno, czy zysk osiąga dzięki wysokiej cenie, czy dzięki niskim kosztom; że nie jest wszystko jedno—choćby pracował rentownie—jaki i jak towar produkuje czy sprzedaje; że nie jest wszystko jedno, czy zysk reinwestuje lub lokuje w sposób, gwarantujący trwałą rentowność, czy też konsumuje lub teżauryzuje. Gospodarcze nastawienie dysponenta publiczno-gospodarczego, społeczne nastawienie dysponenta prywatno-gospodarczego—przy wysokim jednocześnie poziomie moralnym i maksymalnym dynamizmie—oto cechy, którymi Zjazd chciałby uzupełnić pojęcie wychowawca S. G. H., reprezentujące przede wszystkim fakt posiadania wykształcenia ekonomiczno-handlowego.

W ogóle problem człowieka dominował na Zjeździe—przewijał się przez szereg referatów i dyskusyj. Zarówno w tym znaczeniu, że największy nasz kapitał—to wielka liczba rąk do pracy i duży przyrost naturalny. Że wobec tego wielkim problemem jest podnoszenie wartości tego kapitału, jego „ukwalifikowanie“, jego najcelowsze wykorzystanie; i że najpewniejszą drogą do stworzenia tak bardzo nam brakującego kapitału rzeczowego jest droga kapitalizacji przez pracę. Wiązało się z tym hasło fachowości i specjalizacji, odpowiedniego rozmieszczenia ludzi o określonym typie wykształcenia i określonego zawodu, odpowiedniego podziału pracy. Poruszony był problem współpracy ekonomisty i inżyniera—zarówno w poszczególnym przedsiębiorstwie, jak i w szerszych ośrodkach dyspozycji gospodarczej. Mówiono też o konieczności w związku z tym przestrzegania zasady, że prosty rachunek gospodarczy musi towarzyszyć najwspanialszym nawet planom technicznym. W wąskim ujęciu problem człowieka występował na Zjeździe w trosce o omawiane już wyżej najlepsze przygotowanie wychowawców S. G. H. podczas studiów, o zapewnienie im najcelowszej praktyki, o ułatwienie im dostępu w jak najkrótszym czasie do najpożyteczniejszych dla społeczeństwa pracy gospodarczej. Zjazd przy tym podkreślił, że pod tym względem dziś szczególnie ważne jest kierowanie wychowawców do samodzielnej twórczej pracy we własnych warsztatach.

W. Sz.

*

W dn. 26÷27 maja b. r. obradował w Warszawie III Zjazd Wychowawców Szkoły Głównej Handlowej. W przeddzień Zjazdu dn. 25 b. m. odbyło się na Ratuszu uroczyste posiedzenie Stowarzyszenia Wychowawców S. G. H. z okazji 25-lecia działalności—przy udziale uczestników Zjazdu oraz gości. Zebraniu przewodniczył Prezes Stowarzyszenia P. Waclaw Szurig, który w zagajeniu podkreślił, że sam fakt 25-lecia istnienia świadczy o racji bytu organizacji, która swój rozwój zawdzięcza przede wszystkim trzem wartościom: utrzymywaniu atmosfery wzajemnego zaufania i solidarności, umiejętności przystosowywania się do zmieniających się potrzeb i warunków, przestrzeganiu właściwego charakteru organizacji, co ustrzegło ją od wchodzenia w rolę czyto stowarzyszeń ekonomiczno-naukowych, czyto zrzeszeń branżowo-zawodowych. Następnie, odczyt na temat historii i roli Stowarzyszenia wygłosił P. Antoni Russek. Po przemówieniu Prezesa Komitetu Organizacyjnego Zjazdu P. Bolesława Rutkowskiego zabrał głos członek Rady Stowarzyszenia, P. Prezydent m. st. Warszawy Stefan Starzyński, witając uczestników Zjazdu i zapraszając na koleżeńską herbatkę.

Obrady Zjazdu w dn. 26 b. m. poprzedziło uroczyste nabożeństwo, które odprawił Ks. Prałat Jachimowski, wygłaszając również okoliczno-

ściowe kazanie. Zjazd, który obradował w gmachu S. G. H., otworzył Prezes Komitetu Organizacyjnego P. Bolesław Rutkowski, przedstawiając genezę oraz program Zjazdu.

Na otwarcie Zjazdu przybyli PP.: Wiceministrowie Ad. Rose i Wł. Korsak, Dyrektor W. Martin, Prezydent miasta St. Starzyński, Mjr Oyrzanowski z Min. Przem. i Handlu, przedstawiciele resortów gospodarczych, reprezentanci zaprzyjaźnionych stowarzyszeń wychowawców wyższych uczelni handlowych, delegacje wyższych szkół handlowych z Poznania, Krakowa i Lwowa. W uroczystości otwarcia wziął również udział Senat S. G. H. z PP. Rektorem Makowskim i Prorektorem Miklaszewskim na czele. Depesze nadesłali Panowie: Wicepremier Kwiatkowski, Minister Przemysłu i Handlu Roman, Wiceminister Jaroszyński, Wiceminister Morawski, Prezes Dr Gruber, Prezes A. Wierzbicki, szereg profesorów i in.

Na prezesa honorowego Zjazdu—wśród wielkich owacyj—powołany został P. Rektor Bolesław Miklaszewski. Na prezesa faktycznego Zjazdu powołany został P. Stefan Barcikowski, a na zastępcę—PP.: Piotr Blitek, Marian Drozdowski i Gustaw Zieliński. Do prezydium powołano poza tym 12 osób, z różnych ośrodków kraju. Przemówienie inauguracyjne, charakteryzujące Zjazd, wygłosił przewodniczący Zjazdu P. Barcikowski.

Następnie, wital Zjazd imieniem Senatu Szkoły Głównej Handlowej P. Rektor Julian Makowski. Z ramienia Stowarzyszenia Wychowawców Szkoły Głównej Handlowej przemawiał P. Waclaw Szurig, wskazując na rolę Zjazdu i przedstawiając wytyczne działalności zorganizowanych wychowawców S. G. H.

W dalszym ciągu, wygłoszone zostały referaty. Mianowicie, P. Józef Jakubowski wygłosił referat pt. „Rola S. G. H. w życiu gospodarczym Polski” oraz P. Stefan Starzyński—referat pt. „Zadania gospodarcze Polski współczesnej”. Po przerwie dalsze referaty wygłosili: P. Aleksander Wakar—„Drogi postępu teorii ekonomii” oraz P. Wiktor Martin—„Średni przemysł i handel w C. O. P.”.

Dalsze obrady Zjazdu toczyły się w komisjach, gdzie wygłoszono szereg referatów. Komisje Zjazdu były następujące: 1) ogólnych zagadnień gospodarczych, 2) organizacji obrotu towarowego (grupy: ogólnohandlowa, morska, górniczo-hutnicza, rolna), 3) szkolenia zawodowego, 4) spółdzielczości, 5) organizacji zawodu księgowych, 6) organizacji życia koleżeńkiego.

W dn. 26/V po południu odbyło się ostatnie plenarne posiedzenie Zjazdu, na którym P. E. Arnekker wygłosił referat pt. „Struktura zatrudnienia wychowawców S. G. H. w świetle wyników ankiety zjazdowej”. Przewodniczący poszczególnych komisji, PP.: Dr J. Nowak, A. Czarnecki, W. Gessner, W. Kubicz, A. Hulanicki i A. Russek, złożyli sprawozdania wraz z przyjętymi w wyniku referatów i dyskusji tezami.

Ogólna rezolucja, uchwalona przez plenum Zjazdu, stwierdza, że:

„Siła Narodu i potęga Państwa Polskiego zależy przede wszystkim od szybkiego i wydatnego rozwoju życia gospodarczego. Rozwój ten odbywać się musi na drodze uprzemysłowienia i urbanizacji kraju, uzdrowienia i spolszczenia przemysłu i handlu, oraz naprawienia struktury gospodarczej Polski, które w obecnej chwili szczególny wyraz znajduje w tworzeniu C. O. P., w podnoszeniu gospodarczym ziem wschodnich i rozbudowie polskiej ekspansji morskiej. O dynamice rozwoju gospodarczego decyduje przede wszystkim udział w nim należycie przygotowanego elementu ludzkiego, wyposażonego w specjalną wiedzę fachową oraz posiadającego pełne zrozumienie obowiązku społecznego i interesu ogólnego. Wychowawcy S. G. H. są w pierwszym rzędzie powołani do praktycznego realizowania powyższych zadań w życiu gospodarczym. Studia na S. G. H. powinny w większej niż dotąd mierze uwzględniać praktyczne przygotowanie do samodzielnej, twórczej pracy w przemyśle i handlu, przede wszystkim we własnych warsztatach”.

UCHWAŁY RADY MINISTRÓW

W dn. 1/VI b. r. odbyło się pod przewodnictwem Pana Premiera Gen. Sławoja Składkowskiego posiedzenie Rady Ministrów.

Rada Ministrów przyjęła m. in. projekty ustawy o wyborze radnych miejskich, radnych gromadzkich, gminnych i powiatowych, oraz projekt ustawy o udziale czynnika obywatelskiego w orzecznictwie karnym. Projekt ten wprowadza do prawa o ustroju sądów powszechnych nowy przepis, na podstawie którego sprawy o cięższe przestępstwa, określone w K. P. K., rozpoznawać ma sąd okręgowy w składzie 3 sędziów okręgowych i 2 sędziów obywatelskich.

Z kolei Rada Ministrów przyjęła kilka projektów ustaw o ratyfikacji umów międzynarodowych, a następnie 3 projekty ustaw, dotyczące zagadnień aprowizacyjnych, miano-

wicie: projekt ustawy o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku, projekt noweli do dekretu Prezydenta Rzplitej o regulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej oraz projekt noweli do rozporządzenia Prezydenta Rzplitej w sprawie uregulowania obrotu zwierzętami gospodarskimi i drobiem oraz obrotu hurtowego mięsem.

Następnie przyjęto projekt noweli do rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o wykonywaniu praktyki lekarskiej. Projekt ma na celu ograniczenie osiedlania się lekarzy w miejscowościach, w których pomoc lekarska jest już wystarczająco zabezpieczona, i skierowanie lekarzy do miejscowości mniejszych, zwłaszcza wiejskich, gdzie dotychczas brak jest tej pomocy.

Wreszcie uchwalono rozporządzenie Rady Ministrów o podwyższeniu dodatku służbowego dla inspektorów pracy oraz rozporządzenie o dodatku lokalnym dla funkcjonariuszy

szów państwowych, sędziów w sądownictwie powszechnym i administracyjnym, prokuratorów, oficerów i szeregowych policji państwowej oraz pracowników P. K. P., pełniących służbę w Gdyni.

Z MIN. PRZEMYSŁU I HANDLU

ZMIANA NA STANOWISKU DYREKTORA DEPARTAMENTU GÓRNICZO-HUTNICZEGO.

—Z dniem 1 czerwca b. r. ustąpił z zajmowanego stanowiska Dyrektor Departamentu Górniczo-Hutniczego Min. Przemysłu i Handlu, P. Czesław Peche, przekazując swe funkcje nowomianowanemu Dyrektorowi P. Inż. Stefanowi Dażwańskiemu, dotychczasowemu Naczelnemu Dyrektorowi „Polminu”.

P. Dyr. Czesław Peche ukończył wydział prawny Uniwersytetu Warszawskiego. Do Ministerstwa Przemysłu i Handlu wstąpił w 1919 r., obejmując stanowisko referenta do spraw organizacji przemysłowej w Departamencie Przemysłowym. Następnie był Radcą tegoż Departamentu aż do 1926 r. W połowie tego roku objął stanowisko Szefa Sekretariatu Ministra Przemysłu i Handlu, na którym to stanowisku pozostawał do 1931 r. W 1931 r. zorganizował

Biuro Inspekcji Przedsiębiorstw Państwowych, podległych Ministerstwu Przemysłu i Handlu, oraz został Dyrektorem tegoż Biura. Pod koniec 1931 r. mianowany został Dyrektorem Departamentu Górniczo-Hutniczego, na którym to stanowisku pozostawał do 1 czerwca b. r.

P. Dyr. Czesław Peche jest odznaczony Oficerskim Krzyżem Polonia Restituta, Złotym Krzyżem Zasługi, Komandorią Orderu Korony Belgijskiej oraz Medalem Brązowym za Długoletnią Służbę.

W 1935 r. został obdarzony przez Akademię Górniczą Krakowską tytułem Doktora honorowego nauk technicznych.

P. Dyr. Inż. Stefan Dażwański uzyskał, jako eksternista, świadectwo dojrzałości w I Szkole Realnej w Krakowie. Ukończył Wydział Chemii Technicznej na Politechnice w Pradze Czeskiej. Po odbyciu szeregu praktyk, pracował w gazownictwie węglowym, zajmując stanowisko Dyrektora Gazowni Lubelskiej i Dyrektora Gazowni, Elektrowni i Tramwajów w Toruniu. Od listopada 1929 r. aż do chwili obecnej zajmował stanowisko Naczelnego Dyrektora Państwowej Fabryki Olejów Mineralnych „Polmin”.

P. Dyr. Dażwański jest odznaczony Krzyżem Oficerskim Polonia Restituta, Medalem Niepodległości, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Brązowym za Długoletnią Służbę oraz szeregiem organizacyjnych odznaczeń.

GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICCTWO WĘGLOWE

WYWÓZ WĘGLA KAMIENNEGO W MAJU 1938 R. przedstawiał się — według danych tymczasowych — następująco (w tys. ton):

Kraje	M a j 1938					Wzrost (+) lub spadek (-) w % do kwietnia
	1935	1936	1937	Kwiecień	Maj	
Rynki środkowo-europejskie	79	52	49	73	51	— 22
Austria	57	49	45	47	44	— 3
Węgry	1	1	2	—	3	+ 3
Czechosłowacja	21	2	2	3	4	+ 1
Niemcy	—	—	—	23	—	— 23
Rynki skandynawskie	252	220	282	250	246	— 4
Szwecja	185	156	195	195	188	— 7
Norwegia	33	30	33	29	27	— 2
Dania	26	20	16	13	9	— 4
Islandia	—	—	—	—	3	+ 3
Finlandia	8	14	38	13	19	+ 6
Rynki bałtyckie	5	10	6	16	7	— 9
Łotwa	5	9	3	16	6	— 10
Estonia	—	1	3	—	—	—
Litwa	—	—	—	—	1	+ 1
Rynki zachodnio-europejskie	138	143	214	224	223	— 1
Francja	104	104	109	145	154	+ 9
Belgia	18	23	64	44	26	— 18
Holandia	6	10	32	30	25	— 5
Szwajcaria	10	6	9	5	18	+ 13
Rynki południowo-europejskie	89	63	140	184	159	— 25
Włochy	67	56	140	172	146	— 26
Jugosławia	16	1	—	—	—	—
Grecja	6	6	—	12	12	—
Portugalia	—	—	—	—	1	+ 1
Rynki pozaeuropejskie	27	55	70	55	42	— 13
Alger	8	—	20	16	—	— 16
Egipt	11	5	15	11	12	+ 1
Afryka pozostała	—	3	14	3	13	+ 10
Argentyna	6	34	8	22	6	— 16

Brazylia	—	13	4	—	—	—
Inne kraje	2	—	9	3	11	+ 8
Węgiel okrętowy	38	45	87	122	154	+ 32
Razem za granicę:	628	588	848	924	882	— 42
W. M. Gdańsk	26	14	17	23	21	— 2
O g ó ł e m:	654	602	865	947	903	— 44

Przeładunek w portach:						
w Gdyni	411	417	481	535	544	+ 9
w Gdańsku	202	168	255	315	333	+ 18
R a z e m:	613	585	736	850	877	+ 27

Eksport węgla kamiennego w maju—w związku z mniejszą w porównaniu z kwietniem (o 1) liczbą dni roboczych (24—wobec 25)—zmalował o 44 tys. t (+65%) i wynosił 903 tys. t, przewyższając o 38 tys. t (+39%) wywóz w analogicznym miesiącu 1937 r. Spadek wywozu nastąpił wyłącznie z rej. śląskiego, skąd wywieziono 757 tys. t—wobec 817 tys. t w kwietniu, a zatem o 60 tys. t mniej, natomiast eksport z rej. dąbrowskiego wzrósł o 16 tys. t i stanowił 146 tys. t. Z rej. krakowskiego wysłano tylko nieznaczne ilości, nie przekraczające 0.5 tys. t.

Co się tyczy poszczególnych grup rynków—to wywóz na rynki środkowo-europejskie zmalował o 22 tys. t i wynosił zaledwie 51 tys. t. Spadek ten tłumaczy się wstrzymaniem wysyłek do Niemiec, wywóz bowiem do pozostałych krajów, objętych tą grupą rynków, nie uległ poważniejszej zmianie.

Eksport na rynki skandynawskie spadł o 4 tys. t—do 246 tys. t. Spadek ten tłumaczy się zmniejszeniem wysyłek do Szwecji, Norwegii i Danii, natomiast zaznaczył się pewien wzrost wywozu do Finlandii, jak również wznowiono wysyłki do Islandii.

Eksport na rynki bałtyckie spadł bardzo znacznie—a to w związku z silnym skurczeniem się wysyłek do Łotwy.

Wywóz na rynki zachodnio-europejskie utrzymał się mniej więcej na poziomie z kwietnia i wynosił 223 tys. t. Spadek wywozu do Belgii i Holandii został niemal w całości wyrównany zwiększeniem wywozu do Szwajcarii i Francji.

Wysyłki na rynki południowo-europejskie zmalowały o 25 tys. t, co pozostaje w związku z osłabieniem wysyłek do najpoważniejszego odbiorcy tej grupy rynków—Włoch.

Eksport na rynki pozaeuropejskie kształtował się na ogół niepomysłnie, co pozostaje w związku ze znacznym podwyższeniem stawek ubezpieczeniowych przy wysyłkach polskiego węgla do krajów zamorskich.

Wysyłki do W. M. Gdańska spadły o 2 tys. t i stanowiły 21 tys. t, natomiast odbiór węgla okrętowego wykazał dalszy poważny wzrost, osiągając w okresie sprawozdawczym 154 tys. t.

Udział poszczególnych rynków zbytu w ogólnym eksporcie węgla w maju w porównaniu z kwietniem ilustruje poniższe zestawienie (w %)-ach):

	Kwiecień	Maj
Rynki środkowo-europejskie . . .	7·69	5·65
„ skandynawskie	26·35	27·24
„ bałtyckie	1·68	0·77
„ zachodnio-europejskie . . .	23·70	24·70
„ południowo-europejskie . . .	19·44	17·61
„ pozaeuropejskie	5·78	4·65
Węgiel okrętowy	12·94	17·05
W. M. Gdańsk	2·42	2·33

Przeciętna dzienna wysyłka węgla kamiennego za granicę wynosiła w maju—przy 24 dniach roboczych—ok. 37·5 tys. t, a zatem spadła w porównaniu z kwietniem o ok. 0·5 tys. t, przy czym wysyłka ta wynosiła z rej. śląskiego ok. 31·5 tys. t, a z rej. dąbrowskiego — ok. 6 tys. t.

Przeladunek węgla w portach Gdynia/Gdańsk w maju w porównaniu z kwietniem wzrósł o 27 tys. t i wynosił 877 tys. t, przy czym przeladunek w Gdyni wzrósł o 9 tys. t—do 544 tys. t, a w Gdańsku o 18 tys. t—do 333 tys. t.

PRZEMYSŁ WĘGLOWY W MARCU 1938 R.—Wydobycie węgla kamiennego w marcu 1938 r. ilustruje poniższe zestawienie:

Wydobycie węgla kamiennego w marcu 1938 r.

Tabl. I.

Rejony węglowe	Marzec		Styczeń ÷ marzec		
	1 9 3 8		1 9 3 8		1913
	ton	1913= 100	ton	1913= 100	ton
Śląski	2 315 428	86·34	7 191 775	110 38	8 045 526
przec. dzienna	85 757	79·41	97 186	89 93	107 994
Dąbrowski ¹⁾	495 309	87·16	1 619 629	95·00	1 704 801
przec. dzienna	18 345	79·36	21 837	94·68	23 116
Krakowski ²⁾	191 922	116·86	645 977	131·11	492 699
przec. dzienna	7 108	107·49	8 729	132·00	6 613
Ogółem:	3 002 659	87·94	9 457 381	92·32	10 243 026
przec. dzienna	111 210	80·75	127 802	92·79	137 723

Wzrost (+) względnie spadek (—) wydobycia w marcu b. r. w porównaniu z lutym tegoż roku oraz z marcem 1937 r. przedstawia się następująco:

Rejony	W s t o s u n k u :			
	do lutego		do marca	
	1938 r.	1937 r.	1938 r.	1937 r.
	ton	%	ton	%
Śląski	— 29 160	1 24	+ 181 099	8·49
Dąbrowski	— 26 437	5·07	+ 35 215	7·65
Krakowski	— 17 153	8 20	+ 38 833	25·37
Ogółem:—	72 750	2·37	+ 255 147	9·29

Jak widać z powyższego zestawienia, wydobycie węgla kamiennego w marcu b. r. zmalało w stosunku do lutego b. r. o 2·37%, natomiast w stosunku do marca 1937 r. wzrosło o 9·29%. Natężenie produkcji, tj. przeciętne dzienne wydobycie, w marcu b. r.—w związku z większą (o 4) liczbą dni roboczych w porównaniu z poprzednim miesiącem—zmalało w znacznie silniejszym stopniu aniżeli produkcja, mianowicie o 16·83%, i wynosiło 111 210 t.

Ogólny zbytu węgla w marcu 1938 r. w porównaniu z lutym tegoż roku zmniejszył się o 56 972 t (2·12%). Spadek zbytu ogólnego został wywołany jedynie zmniejszeniem zapotrzebowaniem rynku wewnętrznego, którego odbiór zmalał o 112 978 t (6·14%), eksport bowiem wzrósł o 56 006 t (6·61%), kompensując częściowo ubytek rynku krajowego. W rezultacie w ustosunkowaniu się zbytu krajowego do eksportu nastąpiło dalsze przesunięcie na korzyść tego ostatniego; w ten sposób udział zbytu krajowego w ogólnym zbytku węgla w marcu zmalał do 65·66%, a udział eksportu wzrósł do 34·34% (analogiczne liczby w lutym b. r. wynosiły: 68·47% i 31·53%).

Spadek (—) lub wzrost (+) zbytu krajowego oraz eksportu w marcu b. r. w porównaniu z lutym w poszczególnych rejonach obrazuje poniższe zestawienie:

Rejony	Zbyt w kraju ton	%	Eksport ton	%
Śląski	— 93 916	7·08	+ 52 549	7·16
Dąbrowski	— 19 384	5·56	+ 3 472	3·06
Krakowski	+ 322	0 20	— 15	15·00
Ogółem:—	112 978	6·14	56 006	6·61

Zestawienie powyższe wskazuje na spadek zbytu krajowego oraz na pewien—choć nieznaczny—wzrost eksportu. Kurczenie się zbytu na rynku krajowym zostało wywołane głównie likwidowaniem zapasów, nagromadzonych w okresie zimowym.

Zbyt węgla kamiennego w kraju w marcu 1938 r.

Tabl. II

Rodzaj odbiorców	Marzec 1938 ton	Styczeń ÷ marzec			
		1 9 3 8		1 9 3 7	
		ton	%	ton	%
I. — Przemysł					
Hutniczy:					
żelazny	125 436	366 158	6·38	376 785	6·72
innych metali	33 259	107 806	1·88	90 072	2·16
Koksiarnie	272 183	771 553	13·43	634 153	12·12
Brykociarnie	17 733	57 903	1·01	35 535	0·88
Gazownie	19 835	76 026	1·32	79 101	1·62
Elektrownie ¹⁾	161 852	480 580	8·37	—	—
Górnicy (kopalnie rud i kopalnie, nie mające węgla własnego)	8 697	27 653	0·48	20 145	0·39
Naftowy	4 915	16 410	0·28	24 394	0·34
Solny	7 175	25 204	0·44	28 321	0·65
Cementowy, ceramiczny, cegielniano i wapienny	104 018	237 929	4·14	201 137	3·09
Obróbczy (metalewy i inny)	15 069	48 982	0·85	42 120	0·68
Chemiczny	50 857	152 815	2·66	148 677	2·77
Garbarski i przetworów zwierz.	4 169	12 539	0·22	11 978	0·21
Rolniczy (przetwórczy rolny, browary, młyny, gorzelnie)	44 905	176 219	3·07	183 381	3·67
Cukrowniczy	8 440	19 404	0·34	19 338	0·31
Papierniczy	33 990	105 296	1·83	107 097	2·33
Włókienniczy	71 988	230 762	4·02	210 046	5·14
Inne gałęzie przemysłu	54 243	188 908	3·29	452 878	9·99
Razem przemysł ²⁾ :	1 038 764	3 102 147	54·01	2 655 158	53·07
II. — Inni odbiorcy					
Kolaje żelazne	296 708	1 039 194	18·09	915 798	17·34
Żegluga	1 799	2 019	0·04	1 475	0·06
Institucje miejsk. (elektrownie, tramwaje, wodociągi i inne, oprócz gazowni)	9 145	54 299	0·94	133 274	2·67
Wojskowość	3 270	16 606	0·29	16 796	0·42
Institucje państw.	13 943	51 572	0·90	50 037	0·83
Opał domowy ³⁾	198 161	777 065	13·53	754 826	12·39
Pośrednicy	165 842	700 481	12·20	687 165	13·22
Razem inni odbiorcy ³⁾ :	638 868	2 641 236	45·99	2 559 371	46·93
Ogółem w kraju:	1 727 632	5 743 383	100·00	5 214 529	100·00

Odbiór węgla ze strony przemysłu wykazywał dalszą poprawę, co pozostaje przede wszystkim w związku z uruchomieniem przemysłów, pracujących bezpośrednio dla ruchu inwestycyjno-budowlanego, tj. cementowego, ceramicznego łącznie z cegielniami i wapiennikami. Poza tym również dość poważnie wzrosły dostawy węgla dla koksowni,

1) Obejmuje tylko kopalnie rej. dąbrowskiego.

2) Nie obejmuje kopalń rej. dąbrowskiego, które z dn. 1/I 1936 r. zostały administracyjnie przyłączone do okręgu krakowskiego.

1) Z dniem 1/I 1938 r. została wprowadzona rubryka „Elektrownie”

2) Bez zużycia na cele techniczne kopalń.

3) Bez zużycia na deputaty.

co tłumaczy się akcją, prowadzoną w kierunku rozbudowy tego przemysłu, aby mógł podolać wzrastającemu zapotrzebowaniu przemysłu hutniczo-żelaznego oraz dostatecznie zaopatrywać w sezonie zimowym hurtowników i detalistów, dostarczających koks głównie na cele opału domowego. Również—choć w znacznie mniejszych rozmiarach—zwiększył się odbiór węgla ze strony przemysłu hutniczo-żelaznego i cukrowniczego. Natomiast pewną obniżkę wykazało rolnictwo łącznie z jego przemysłami przetwórczymi oraz przemysł włókienniczy. Odbiór węgla przez pozostałe gałęzie przemysłu nie wykazywał w marcu w porównaniu z lutym poważniejszych odchyleń.

Eksport węgla kamiennego w marcu 1938 r.

Tabl. III

Kraje	Marzec 1938 ton	Styczeń ÷ marzec			
		1 9 3 8		1 9 3 7	
		ton	%	ton	%
I.—Rynki śród-kowo-europejskie	65 439	235 481	8·91	187 157	7·63
Austria	43 733	179 843	6·80	178 438	7·28
Węgry	800	1 680	0·06	840	0·03
Czechosłowacja	3 556	13 851	0·53	7 879	0·32
Niemcy	17 350	40 107	1·52	—	—
II.—Rynki skandynawskie	222 120	685 368	25·90	690 613	28·16
Szwecja	170 605	485 534	18·39	508 092	20·72
Norwegia	34 761	88 648	3·33	88 963	3·63
Dania	16 754	88 521	3·34	77 277	3·15
Islandia	—	—	—	3 487	0·14
Finlandia	—	22 655	0·84	12 794	0·52
III.—Rynki bałtyckie	15 725	50 268	1·87	6 120	0·25
Łotwa	14 977	47 738	1·77	5 420	0·22
Estonia	750	2 530	0·10	700	0·03
Litwa	—	—	—	—	—
Kłajpeda	—	—	—	—	—
IV.—Rynki zachodnio-europejskie	232 300	613 059	23·19	734 052	29·94
Francja	170 358	398 492	15·07	416 504	16·99
Belgia	43 105	149 585	5·66	177 391	7·23
Holandia	13 432	50 717	1·92	71 602	2·92
Szwajcaria	5 405	14 265	0·54	68 555	2·80
Irlandia	—	—	—	—	—
Anglia	—	—	—	—	—
V.—Rynki południowo-europejskie	160 516	434 658	16·46	395 504	16·13
Włochy	150 201	390 372	14·77	368 840	15·04
Jugosławia	—	—	—	—	—
Rumunia	60	105	—	95	—
Grecja	6 505	25 516	0·98	13 743	0·56
Hiszpania	—	—	—	—	—
Portugalia	1 820	1 820	0·07	1 680	0·07
Malta	2 930	16 845	0·64	11 146	0·46
VI.—Rynki pozaeuropejskie	58 400	161 326	6·10	135 377	5·52
Alger	15 920	46 506	1·76	18 630	0·76
Egipt	9 965	20 322	0·77	28 465	1·16
Pozostała Afryka	12 865	31 380	1·18	28 165	1·15
Argentyna	15 000	59 468	2·25	52 247	2·13
Brazylia	—	—	—	5 400	0·22
Inne kraje	3 650	3 650	0·14	2 470	0·10
Daleki Wschód	—	—	—	—	—
VII.—Węgiel okrętowy	127 056	384 272	14·53	218 795	8·92
Razem za granicę:	881 558	2 564 432	96·96	2 367 618	96·55
VIII.—W. M. Gdańsk	21 871	80 456	3·04	84 670	3·45
O g ó ł e m:	903 429	2 644 888	100·00	2 452 288	100·00

Jak wykazuje tabl. III, wywóz węgla za granicę w marcu wzrósł o 56 036 t, przy czym wzrost wywozu nastąpił z obu rejonów eksportujących. Na wzrost eksportu w marcu wpłynęła większa (o 4) liczba dni

roboczych, natężenie wywozu, tj. przeciętna dzienna, uległo nawet pewnemu obniżeniu. Co się tyczy poszczególnych rynków—to grupa rynków śród-kowo-europejskich wykazała spadek 11 524 t, który tłumaczy się zmniejszonymi wysyłkami do Austrii. Wywóz na rynki skandynawskie kształtował się pomyślnie, mianowicie wzrósł o 30 776 t; wzrost ten spowodowany został wzmocnionymi wysyłkami do Szwecji i Norwegii. Do Finlandii natomiast wysyłki ustały w marcu. Na rynki bałtyckie wywóz pozostał mniej więcej na poziomie poprzedniego miesiąca. Wywóz na rynki zachodnio-europejskie wykazał poprawę o 34 286 t, przy czym najwięcej zwiększyły wysyłki do Francji. Eksport na rynki południowo-europejskie uległ nieznacznemu spadkowi o 5 468 t, pomimo dość znacznego wzrostu wysyłek do Włoch, który nie wyrównał jednak różnicy, powstałej ze zmniejszonego wywozu do Grecji i na Malte. Na rynki pozaeuropejskie zanotować należy wzrost eksportu o 13 711 t. Poza Argentyną, do której wysyłki zmalały, należy zanotować wzrost wywozu do Egiptu, Algieru, pozostałej Afryki oraz innych krajów. Należy przy tym podkreślić, że możliwości rozwojowe eksportu polskiego węgla na rynki pozaeuropejskie zostały silnie ograniczone w związku z podniesieniem przez brytyjskie towarzystwa asekuracyjne stawek ubezpieczeniowych statków starszych, które były głównie zatrudnione przy przewozie węgla polskiego. Wysyłki do W. M. Gdańska zmalały o 4 883 t. Odbiór węgla okrętowego pozostał na poziomie poprzedniego miesiąca—pomimo wzrostu ogólnego eksportu.

Tabl. IV przedstawia obrót węgla, koksu i brykietów. Jak wynika z tej tabeli, zapasy węgla na zwałach kopalnianych w końcu miesiąca sprawozdawczego wynosiły 1 138 153 t, a więc wzrosły o 130 720 t w następstwie znacznie wyższego wydobycia niż wynosił ogólny zbył węgla łącznie z zużyciem własnym kopalń oraz deputatów robotniczych i urzędniczych.

Sytuacja w przemyśle koksarskim na ogół nie uległa zmianie. Ogólna produkcja koksu w marcu wynosiła 199 450 t, a zatem wzrosła w porównaniu z lutym o 16 192 t (8·84%), natomiast natężenie produkcji, tj. przeciętna dzienna wytwórczość—w związku z większą (o 3) liczbą dni kalendarzowych w marcu w porównaniu z lutym—nie tylko nie wzrosła, ale nawet nieznacznie zmalała. Ogólny zbył koksu wynosił 173 467 t, z czego na zbył krajowy przypadło 150 281 t, a na eksport 23 186 t, a zatem zbył krajowy wzrósł o 1 205 t, a eksport—o 5 362 t w porównaniu z miesiącem poprzednim.

Zbył koksu na rynku wewnętrznym w marcu—jak już powyżej wspomniano—tylko nieznacznie przewyższył zbył w lutym, natomiast nastąpiły dość poważne przesunięcia w odbiorze koksu przez poszczególne grupy odbiorców. Odbiór węgla ze strony przemysłu wzrósł o 12 781 t i stanowił 127 443 t, kompensując nawet z pewną nadwyżką ubytek dostaw koksu dla opału domowego.

Co się tyczy poszczególnych gałęzi przemysłu—to największy odbiór koksu zaznaczył się ze strony przemysłu hutniczo-żelaznego, następnie w znacznie mniejszych rozmiarach ze strony przemysłu obróbczego, chemicznego oraz cukrowniczego. Nieznaczny spadek wykazały przemysły cementowy, rolniczy, włókienniczy oraz hutniczy innych metali. Pozostałe gałęzie przemysłu nie uległy większym zmianom. Zapasy koksu w końcu miesiąca sprawozdawczego wynosiły 86 101 t—wobec 60 331 t w końcu lutego, a zatem wzrosły o 25 770 t.

W związku z większą (o 4) liczbą dni roboczych w marcu (27—wobec 23) w porównaniu z lutym—liczba wszystkich dniówek odrobionych wzrosła o 18 665 (1·11%) i wynosiła 1 697 190. Przy tym wzrosła liczba zwykłych dniówek odrobionych o 35 777 (2·20%), wynosząc 1 659 459, natomiast liczba dniówek nadliczbowych spadła o 17 111 (31·20%) i wynosiła 37 731. W ten sposób liczba dniówek nadliczbowych stanowiła 2·27% zwykłych dniówek odrobionych—wobec 3·38% w miesiącu poprzednim.

Jednocześnie wzrosła liczba wszystkich dniówek opuszczonych o 263 761 (121·41%) i wynosiła 481 008, co stanowi 28·98% zwykłych dniówek odrobionych.

Z ogólnej liczby dniówek opuszczonych—liczba tzw. „świętówek” wzrosła o 238 853 i wynosiła 322 116, co stanowi 19·41% zwykłych dniówek odrobionych; również wzrosła liczba dniówek urlopowych o 26 598 (44·95%), wynosząc 85 769.

Liczba przeciętnie zatrudnionych robotników zmniejszyła się w marcu o 764 (0·95%) i wynosiła 79 276. Na przeciętnie zatrudnionego robotnika przypadło w marcu—przy 27 dniach roboczych—dniówek zwykłych 20·93, wszystkich opuszczonych 6·07, w tym „świętówek” 4·06; odpowiednio liczby w lutym wynosiły: 20·29, 2·71 i 1·04. W ten sposób procentowo do liczby dni roboczych zwykłe dniówki odrobione, przypadające na przeciętnie zatrudnionego robotnika, stanowiły 77·52%—wobec 88·22% w lutym, a „świętówki” 15·04%—gdym w lutym stanowiły one 4·52%.

Dane powyższe wskazują na stosunkowo dość znaczny spadek liczby dni roboczych, przypadających na przeciętnie zatrudnionego robotnika, co tłumaczy się pewnym sezonowym osłabieniem zbytu oraz wydobycia.

Liczba robotników, przebywających na zwolnieniu turnusowym, wynosiła w marcu 1 722—wobec 1 551, czyli zwiększyła się o 171.

Obrót węgla, koksu i brykietów w marcu 1938 r.

Tabl. IV

(w tonach)

REJONY WĘGLOWE	Pozostałość z poprzedn. miesiąca	Wydobycie (produkcja)	Do dyspo- zycji	R O Z C H Ó D								Pozostałość na zwłaczach na następ. mies.
				Z b y t			Z u ż y c i e			Ogół- em		
				W kraju	Za gra- nicę	Razem	Cele własne zakład.	Deputaty robot. urzęd.	Razem			
W ę g i e l k a m i e n n y												
Śląski	618 503	2 315 428	2 933 396	1 233 283	786 397	2 019 680	134 456	27 010	2 440	164 906	2 184 586	748 810
Dąbrowski ¹⁾	256 885	495 309	750 929	329 081	116 947	446 028	38 610	8 283	1 390	48 283	494 311	256 618
Krakowski ²⁾	132 045	191 922	323 963	165 268	85	165 353	21 409	3 937	539	25 885	191 238	132 725
Ogółem:	1 007 433	3 002 659	4 008 288	1 727 632	903 429	2 631 061	195 475	39 230	4 369	239 074	2 870 135	1 138 153
K o k s												
Śląski	60 331	199 450	259 781	150 281	23 186	173 467	194	—	19	213	173 680	86 101
B r y k i e t y												
Śląski	1 619	17 880	19 499	16 744	165	16 909	29	—	1	30	16 939	2 560

Przeciętne wydobycie węgla na robotniko-dniówkę spadło we wszystkich rejonach i wynosiło: w rej. śląskim w marcu 1 978 kg—wobec 2 041 kg w lutym, w rej. dąbrowskim 1 328 kg—wobec 1 389 kg i w rej. krakowskim 1 349 kg—wobec 1 437 kg.

Przeciętne zarobki w gotówce dorosłego mężczyzny na dniówkę odrobioną utrzymały się mniej więcej na poziomie zeszłego miesiąca i wynosiły: w rej. śląskim zł 8·96—wobec zł 9·00 w lutym, w rej. dąbrowskim zł 7·38—wobec zł 7·41 i w rej. krakowskim zł 6·44—wobec zł 6·45.

Wzrost liczby dniówek odrobionych, przypadających na przeciętnie zatrudnionego robotnika, w marcu w porównaniu z lutym wpłynął odpowiednio na wzrost przeciętnego miesięcznego zarobku w gotówce, który wynosił dla dorosłego mężczyzny: w marcu zł 196·93 w rej. śląskim—wobec zł 192·81 w lutym, w rej. dąbrowskim zł 148·08—wobec zł 147·53 i w rej. krakowskim zł 133·65—wobec zł 132·12. Podobnie kształtował się przeciętny miesięczny dochód dorosłego mężczyzny i wynosił: w rej. śląskim zł 216·37—wobec zł 209·14 w lutym, w rej. dąbrowskim zł 161·76—wobec zł 158·38 i w rej. krakowskim zł 143·40—wobec zł 141·11.

Przeciętny miesięczny koszt utrzymania rodziny robotniczej, składającej się z 4 osób, zmniejszył się w marcu i wynosił dla rej. śląskiego zł 139·93—wobec zł 141·34 i dla rej. dąbrowskiego zł 97·50—wobec zł 99·45 w poprzednim miesiącu.

PRZEMYSŁ NAFTOWY

X ZJAZD NAFTOWY WE LWOWIE

W dn. 28/V b. r. odbyła się w gmachu Politechniki Lwowskiej uroczystość otwarcia X Zjazdu Naftowego, organizowanego przez Radę Zjazdów Naftowych.

W otwarciu Zjazdu wzięli udział Panowie: reprezentant Pana Ministra Przemysłu i Handlu Dyrektor Inż. St. Dażwański, Dowódca O. K. Gen. Langner, Rektor Prof. Ciechanowski, Delegat Wojewody Lwowskiego Naczelnik Kasztelewicz, Naczelnik Wydziału Naftowego Min. Przemysłu i Handlu Inż. S. de Friedberg, Naczelnik Wyższego Urzędu Górniczego Inż. Mokry, Wiceprezes Izby Przemysłowo-Handlowej Scheier, oraz przedstawiciele przemysłu naftowego, rafineryjnego, kopalnictwa, Związku Polskich Techników Wiertniczych, Związku Inżynierów Gazociągowych i Wodociągowych oraz pokrewnych gałęzi ze wszystkich zagłębi naftowych.

Zjazd zagał Prezes Rady Zjazdów Naftowych Prof. Inż. Z. Bielski, charakteryzując pracę dotychczasowych zjazdów naftowych i zamierzania na przyszłość.

Następnie, wygłosił przemówienie Dyrektor Inż. St. Dażwański, który witał Zjazd w imieniu Pana Ministra Przemysłu i Handlu A. Romana. Mówca zaznaczył, że obecny Zjazd odbywa się w okresie przełomowym dla przemysłu naftowego i wymaga dużego wysiłku zarówno ze strony przemysłu naftowego, jako też i Rządu. Ministerstwo

Przemysłu i Handlu docenia wysiłki prac poszukiwawczych i przywiązuje do nich najwyższe znaczenie.

W czasie obrad plenarnych, które rozpoczęte zostały bezpośrednio po otwarciu Zjazdu, oświetlone zostały następujące zagadnienia: Prof. Dr Inż. K. Bohdanowicz podał w swym referacie krótki zarys historyczny przemysłu naftowego z punktu widzenia organizacji kapitałów i przedsiębiorstw, z uwzględnieniem stopniowego opanowania go przez kapitał zagraniczny, a zwłaszcza francuski i belgijski; w następnym referacie (Inż. W. Klimkiewicz i A. Żmigrodzki) zanalizowany został obecny stan kopalnictwa naftowego w Polsce i jego możliwości; z kolei Pos. Dr J. Kozicki mówił o pokryciu potrzeb krajowych na produkty naftowe w czasie pokojowym przy uwzględnieniu dzisiejszej produkcji naftowej w Polsce; Dyrektor Polskiego Eksportu Naftowego Inż. Wandycz w referacie swym poruszył zagadnienie zabezpieczenia Polski przed niedoborem produktów naftowych, a to w związku ze wzrostem konsumpcji wewnętrznej i jednoczesnym spadkiem produkcji; wreszcie Inż. W. J. Piotrowski zajął się kwestią przeróbki naftowej jako problemem gospodarczym.

Popołudnie pierwszego dnia i przedpołudnie drugiego dnia Zjazdu wypełnione zostały obradami sekcji: geologicznej, kopalnianej i rafineryjnej, w czasie których wygłoszone zostały następujące referaty:

Sekcja Geologiczna i Kopalniana (posiedzenie wspólne): Dr K. Tolwiński—Perspektywy zwiększenia produkcji naftowej w Polsce oraz zagadnienia poszukiwawcze; Prof. Inż. Z. Bielski—Aparat do ręcznego wiercenia „Rotary” odwrotną płuczką specjalnie dla wierceń geologiczno-poszukiwawczych (komunikat); K. Majewski—Kontrola płuczki przy wierceniu „Rotary”; St. Zuber—Zarys możliwości regionalnych poszukiwań naftowych w Polsce w świetle najnowszych danych o rozmieszczeniu złóż naftowych; Inż. A. Nieniewski—Problemy poszukiwawcze i eksploatacyjne w zachodnim zagłębiu naftowym, jako części C. O. P.; Dr O. V. Wyszyński—Wyniki najnowszych prac poszukiwawczych na przedgórzu; Dr Inż. Z. Mitera—Rola geofizycznych metod poszukiwawczych w rozwoju kopalnictwa naftowego w ostatnich 5 latach w Stanach Zjedn.

Sekcja Rafineryjna: Prof. Dr St. Pilat—Kierunki rozwoju przeróbki naftowej; Inż. J. Tuszyński—Nowoczesne paliwa lotnicze; Inż. B. Mielnikowa—Ewolucja metod oceny olejów lotniczych (komunikat); Inż. E. Katz—Odfinowanie za pomocą rozpuszczalników selektywnych ze szczególnym uwzględnieniem krezolu oraz—Przyczynek do selektywnej rafinacji (komunikat); Inż. M. Godlewicz—O ekstrakcji olejów mineralnych krezolem w roztworze lekkich węglowodorów w niskich temperaturach; Inż. M. Godlewicz—O wydzieleniu oleju ekstraktu krezolowego za pomocą wody; Inż. F. Podgórski—Własności parafiny ekstrakcyjnej; Inż. M. Turkiewicz—O sulfonowych pochodnych kwasów naftenowych (komunikat).

1) Obejmuje tylko kopalnie rej. dąbrowskiego.

2) Nie obejmuje kopalń rej. dąbrowskiego, które z dn. 1/I 1936 r. zostały administracyjnie przyłączone do okręgu krakowskiego

Sekcja Kopalniana: Inż. St. Engel—Fabrykacja narzędzi i urządzeń wiertniczych w Polsce; Zw. Pol. Techn. Wiert. i Naf. — Ku modernizacji urządzeń w przemyśle naft. (kom.); Inż. J. Machalski—Wyrób, kontrola i odbiór półfabrykatów stalowych dla przemysłu naftowego; J. Głowiak—Jakie wymagania należy postawić warsztatom przy wykonywaniu nożyc wiertniczych; Inż. W. Kulczycki—Z teorii i praktyki wiercenia udarowego; Inż. T. Bielski—Drogi do postępu technicznego w kopalnictwie naftowym; Kier. A. Radłowski—Pompywanie o dużym skoku w zastosowaniu do dzisiejszych żurawi wiertniczych; Kier. A. Radłowski—Głowice lunetowe (komunikat).

Sekcja Geologiczna: Prof. J. Nowak—Niektóre spostrzeżenia naftowo-geologiczne natury ogólniejszej; Prof. W. Teisseyre—Problem sporadycznego zastosowania epirogenyzy Polski do poszukiwań naftowych na Podkarpaciu; H. Świdziński—Problemy poszukiwawcze na tle nowych zdjęć przeglądowych w Karpatach Zachodnich; St. Wyrobek—Profil sejsmiczny Stryj—Bilcze—Wolica—Rozdół; T. Chlebowski—Rozwój wierceń naftowych na fałdzie Lipinek; J. Czernikowski—Znaczenie otwornic przy badaniach miocenu przedgórza wschodniego; M. Kleinmann—Analizy na bitumina skał miocenu przedgórza.

Sekcja Rafineryjna: Inż. E. Pilatowa—Oleje syntetyczne, otrzymany z olejów nienasyconych (kom.); Dr St. Suknarowski i Inż. F. Chierer—Badania nad odpornością oksydacyjną olejów smarowych; Dr H. Burstin—Badania nad smarnością olejów; Inż. F. Chierer—Kilka zagadnień z dziedziny badań nad olejami (referaty i komunikaty); Inż. T. Rosół i Inż. J. Sereda—Zanieczyszczenie ropy naftowej jako przyczyna korozji urządzeń destylacyjnych; Inż. B. Więclawek—Badania nad otrzymywaniem materiałów pędnych ze smoły niskotemperaturowej.

Na zakończenie Zjazdu odbyło się posiedzenie plenarne, na którym wygłoszone zostały następujące referaty: Inż. W. Bóbr—Paliwa zastępcze w świecie i w Polsce, Inż. R. Orel—Palmiki gazowe dla palenisk przemysłowych, oraz Dr A. Kielski—Zagadnienia i charakter inwestycji w przemyśle naftowo-kopalnianym.

W wyniku wygłoszonych referatów i przeprowadzonej dyskusji—X Zjazd Naftowy we Lwowie uchwalił następujące rezolucje:

Zjazd stwierdza m. in.: że przy ilości wydobywanej obecnie ropy naftowej i w związku z rosnącym spożyciem produktów naftowych w kraju, dochodzimy już obecnie do granic możliwości pokrywania zapotrzebowania wewnętrznego niektórych produktów; że eksploatowane obecnie pola naftowe wykazują cechy stopniowego wyczerpywania się złóż, i że tylko zwiększone wysiłki wiertnicze będą mogły utrzymać w największą trudnością produkcję ropy naftowej na dotychczasowym poziomie w ciągu najbliższych kilku lat; że, nie zapoznając znaczenia niektórych znajdujących się w kraju środków zastępczych, momentem decydującym o samowystarczalności Polski na odcinku naftowym w czasie pokoju i wojny jest odkrycie nowych wydajnych złóż ropy naftowej; że cały wysiłek przemysłu naftowego oraz polityki naftowej Rządu w najbliższych latach winien być skierowany do rozwiązania tego właśnie zasadniczego problemu—X Zjazd Naftowy uznaje zatem m. in. za konieczne: przyspieszenie wydania ustawy górniczo-naftowej, skoordynowanie prac geologicznych i geofizycznych, związanych z kopalnictwem naftowym, Państwowego Instytutu Geologicznego dla zapewnienia planowego wykonywania poszukiwań; liberalne stosowanie ulg inwestycyjnych, objętych ustawą z kwietnia 1938 r.

Zjazd naftowy uważa poza tym za niezbędne i celowe uznanie katedry technologii nafty Politechniki Lwowskiej jako laboratorium oficjalnego, którego orzeczenia winny być miarodajne dla oceny jakości i przydatności produktów naftowych oraz rozstrzygające w orzecznictwie analitycznym.

Zjazd naftowy stwierdza poza tym, że naftowy przemysł przetwórczy ma przed sobą szereg doniosłych problemów do rozwiązania—wobec czego niezależnie od prac, prowadzonych przez poszczególnie laboratoria, skoncentrować należy badania nad zagadnieniami, mającymi doniosłość dla całego przemysłu, w Laboratorium Technologii Nafty

Politechniki Lwowskiej i w związku z tym rozszerzyć działalność tego laboratorium i wyposażać go w odpowiednie środki.

Należy przypomnieć, że w czasie I Kongresu Polskich Inżynierów, odbytego we Lwowie we wrześniu 1937 r., przyjęto jako jeden z głównych postulatów Sekcji Przemysłów Konstrukcyjnych, ażeby polityka surowcowa przy zagadnieniu produkcji motorów wyrażała się w popieraniu typów konstrukcji, zapewniających maksimum samowystarczalności w tej dziedzinie. Postulat powyższy w odniesieniu do samowystarczalności w dziedzinie środków napędowych, zwłaszcza ze względu na obronność Państwa, winien być uzupełniony tym, że należy liczyć się przy konstrukcji motorów z takimi materiałami napędowymi i smarowymi, jakie jesteśmy w możności w największych ilościach wyprodukować z naszych rop.

Zjazd naftowy zaleca również: zorganizowanie produkcji rur wiertniczych na obszarze C.O.P. i tworzenie w tym celu zapasu materiałów stalowych; zorganizowanie współpracy reprezentantów przemysłu naftowego oraz hutniczego i metalurgicznego w celu dostosowania produkcji hutniczej i metalurgicznej do potrzeb przemysłu naftowego; zorganizowanie przez polskie fabryki produkcji urządzeń i narzędzi wiertniczych na podstawie najnowszych zdobyczy w dziale wiertnictwa i eksploatacji; wysyłanie przez przedsiębiorstwa naftowe pracowników technicznych na zagraniczne praktyki naftowe; podjęcie inicjatywy w sprawie utworzenia międzyfirmowej komisji normalizacyjnej przy współdziałaniu Stowarzyszenia Polskich Inżynierów Przemysłu Naftowego i wytwórców, celem przeprowadzenia normalizacji najpotrzebniejszych urządzeń kopalnianych; respektowanie przez przedsiębiorstwa kopalniane i wytwórnie norm, wydawanych i ogłaszanych przez komisję normalizacyjną; metodyczne badanie materiałów napędowych i smarowych oraz zastosowanie gazu ziemnego do celów motoryzacyjnych; obsadzenie odpowiedzialnych stanowisk kierowniczych w przedsiębiorstwach naftowych wyłącznie elementem polskim.

X Zjazd Naftowy przyłącza się do inicjatywy Związku Polskich Techników Wiertniczych i Naftowych w Borysławiu w sprawie stworzenia funduszu dla prac naukowych, który pozwoliłby kierownikom technicznym przemysłu naftowego stać stale na wysokości najnowszych zdobyczy techniki. Zjazd naftowy stwierdza również, że obecna technika kopalnictwa naftowego wymaga najrychlejszej racjonalizacji i modernizacji.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

EKSPORT WŁÓKIENNICZY W KWIECNIU 1938 R.—Sytuacja wywozu włókienniczego kształtowała się w okresie sprawozdawczym w dalszym ciągu pod wpływem niesprzyjających czynników, w wyniku czego eksport w kwietniu b. r. zmniejszył się w stosunku do poprzedniego miesiąca o zł 704 tys. (21%), w porównaniu zaś z kwietniem ub. r. o zł 2 170 tys. (46%). Niekorzystny stan eksportu w omawianym miesiącu pogłębił jeszcze bardziej różnicę bilansu tegorocznego (styczeń—kwiecień) z zeszlatorocznym—zmniejszenie wywozu w tym okresie wynosi zł 6 096 tys., tj. 34%.

Wywóz ten—wg danych delegatur Państwowego Instytutu Eksportowego w Łodzi i Białymstoku oraz Zrzeszenia Eksporterów Wyrobów Włókienniczych w Bielsku—ilustruje poniższe zestawienie:

Okręgi	Marzec 1938		K w i e c i e ń			
	q	tys. zł	q	tys. zł	q	tys. zł
Łódzki	3 414	2 515	2 859	1 911	4 765	3 163
Białostocki	655	289	580	254	2 620	1 105
Bielski	186	434	769	369	947	436
Razem:	4 885	3 238	4 208	2 534	8 332	4 704

Z okręgu łódzkiego wywieziono w kwietniu b. r. następujące ważne artykuły: przędzy wełnianej czesankowej 1 119 q wartości zł 1 014 tys., odzieży 930 q—zł 436 tys., tkanin bawełnianych niebarwionych 176 q—zł 73 tys., tkanin bawełnianych barwionych 392 q—zł 159 tys., tkanin pluszowych, welwetów i baranek bawełnianych 17 q—zł 18 tys., tkanin wełnianych 39 q—zł 50 tys., materiałów i wyrobów dzianych 22 q—zł 77 tys., materiałów filcowych 59 q—zł 30 tys., stożków i kapeluszy wełnianych 24 q—zł 32 tys.

W porównaniu z poprzednim miesiącem obserwujemy spadek wywozu prawie wszystkich artykułów, najpoważniejszy zaś w zakresie

przędzy wełnianej czesankowej, gdyż o zł 399 tys., oraz tkanin bawełnianych o zł 125 tys. i tkanin wełnianych o zł 105 tys. Nieznaczny wzrost wywozu nastąpił w wyrobach dzianych, mianowicie o zł 28 tys.

Najważniejsze kierunki wywozu włókienniczego łódzkiego były następujące (w tys. zł): Indie Brytyjskie—349, Anglia—262, Holandia—233, Turcja—141, Egipt—140, Czechosłowacja—135, Związek Południowo-Afrykański—112, Kolumbia—106. Na rynki pozauropiejskie wywieziono artykułów włókienniczych na sumę zł 915 tys., tj. 48% wartości ogólnego wywozu; zaznaczyć należy, że tak znaczny wzrost udziału rynków zamorskich w eksporcie łódzkim jest wynikiem dokonania wywozu przędzy na rynek Indii Brytyjskich i Turcji.

Udział najważniejszych artykułów w wartości eksportu łódzkiego przedstawiał się następująco: przędza wełniana czesankowa—53%, odzież—23%, tkaniny bawełniane—12%, materiały i wyroby dziane—4%.

Mimo pewnej redukcji wywozu przędzy w miesiącu sprawozdawczym wyniki liczbowe tego wywozu w okresie 4 miesięcy b. r. są dodatnie, mianowicie wywieziono +644 q wartości zł 4 744 tys., gdy w analogicznym okresie ub. r.—4 379 q wartości zł 4 276 tys. Najważniejszymi odbiorcami tego artykułu były (w tys. zł): Turcja—1 719, Bułgaria—496 (w ub. r.—45), Indie Brytyjskie—478 (144), Holandia—432 (915), Czechosłowacja—309 (1 079), Kolumbia—306 (507), Argentyna—241 (103), Anglia—230 (451). Poważne przesunięcia w kierunkach omawianego wywozu, jakie miały miejsce w b. r., są odzwierciedleniem zmienności warunków plasowania eksportowanych artykułów na rynkach zagranicznych; warunki te—głównie na skutek zwiększonej konkurencji państw obcych—ulegają stalemu pogorszeniu. Wypada zaznaczyć, że wywóz przędzy przedstawiałby się mniej pomyślnie, o ile nie wchodziłaby w rachubę Turcja, do której dopuszczona została ta przędza w obrocie clearingowym.

W dziedzinie tkanin wełnianych daje się stwierdzić zmniejszenie wywozu w okresie 4 miesięcy b. r. o zł 360 tys., tj. o ok. 50%. Całkowity eksport tych artykułów osiągnął w b. r. zaledwie 370 q wartości zł 352 tys., przy czym kierowany był do następujących krajów (w tys. zł): Stanów Zjedn.—108 (w ub. r.—395), Indii Brytyjskich—33 (133), Boliwii—36. Spadek tego wywozu wiąże się ściśle z niekorzystnym kształtowaniem się ekspansji eksportowej do Stanów Zjedn. w zakresie szalików. Redukcja wywozu na rynek Indii Brytyjskich spowodowana jest wypieraniem naszych artykułów przez artykuły włoskie.

Wywóz tkanin bawełnianych niebarwionych wyniósł w okresie 4 miesięcy b. r. 546 q wartości zł 235 tys., przekraczając nieznacznie poziom z ub. r. (zł 216 tys.). Odbiorcami tych tkanin były (w tys. zł): Egipt—150 (w ub. r.—91), Anglia—48 (38), Palestyna—26 (65). Odmiennie w okresie 4 miesięcy b. r. ukształtowała się sytuacja w zakresie tkanin bawełnianych barwionych, mianowicie nastąpił tu spadek eksportu o zł 194 tys., co traktować należy jako zjawisko niepożądane, tym bardziej, że głównym odbiorcą tych tkanin jest Egipt, który po ostatnich ograniczeniach celnych nie będzie prawdopodobnie mógł być przez nas wyzyskany dla zbytu omawianego artykułu. Z ogólnej liczby wywozu, wynoszącej w b. r. 2 566 q wartości zł 1 201 tys.—udział Egiptu stanowił zł 778 tys. (w ub. r.—zł 596 tys.) oraz Związku Południowo-Afrykańskiego—zł 164 tys. (zł 110 tys.).

Jakkolwiek wywóz odzieży utrzymał się prawie na poziomie z marca b. r.—to jednak był on niższy niż w kwietniu ub. r. o zł 93 tys. Wywóz odzieży w okresie 4 miesięcy b. r. za pośrednictwem Syndykatu Eksportu Odzieży, tj. łącznie z okręgiem białostockim, wyniósł zaledwie zł 1 337 tys., gdy w tymże okresie ub. r.—zł 1 978 tys. Różnica na niekorzyść roku bieżącego wynosi 32%. W zakresie struktury tego wywozu zmiany dotąd nie nastąpiły. Stan zamówień uległ nieznacznej poprawie, nie mniej jednak jest on niższy od zeszlortycznego, jeśli chodzi o okres porównawczy styczeń-kwiecień. Przedmiotem wywozu odzieży w miesiącu sprawozdawczym były (w tys. zł): spodnie—253, ubrania wełniane i półwełniane—54, overalle—48, marynarki—29, ubrania bawełniane—13. Udział poszczególnych rynków w zbycie tych artykułów wynosił (w tys. zł): Anglia—189, Związek Południowo-Afrykański—70, Holandia—82, Marokko franc.—26, Francja—24.

Pozycja materiałów i wyrobów dzianych wykazuje w b. r. (4 miesiące) wartość zł 254 tys., a więc w porównaniu z ub. r. wzrosła o zł 69 tys. Z pozycji tej—na eksport rękawiczek dzianych bawełnianych przypada kwota zł 47 tys. (w ub. r.—28), gros wywozu stanowią różne wyroby bawełniane dziane (zł 145 tys.), których głównym odbiorcą jest Związek Południowo-Afrykański (zł 137 tys.).

Eksport innych artykułów poza wymienionymi przedstawia się w okresie 4 miesięcy b. r. następująco (w tys. zł): tkaniny półwełniane—13 (50), tkaniny pluszowe, welwety i baranki półwełniane—34 (17), dywany i chodniki półwełniane—26 (20), tkaniny pluszowe, welwety i baranki bawełniane—79 (115), materiały filcowe—75 (71), stożki wełniane do kapeluszy—61 (209), kapelusze wełniane—23 (24), berety—3 (16).

Przeciętna wartość eksportowa 1 q artykułów włókienniczych łódzkich wynosiła w kwietniu b. r. zł 668, tj. obniżyła się w stosunku

do marca (zł 748). Zmniejszenie tej wartości jest wynikiem spadku cen eksportowych, które kształtowały się w miesiącu sprawozdawczym następująco: przędza wełniana i półwełniana—zł 906, tkaniny wszelkie—zł 589, odzież—zł 440.

Dalszy obserwowany spadek wywozu białostockiego jest zjawiskiem złamania się w roku bieżącym koniunktury eksportowej tego okręgu, co wiąże się głównie z utratą rynków Dalekiego Wschodu. Nieznaczne zamówienia, jakie napływają z tych rynków, będą miały stosunkowo minimalny wpływ na ogólną sytuację wywozową ośrodka białostockiego. Zamówienia z innych krajów wpływały wprawdzie, ale były one w porównaniu z ub. r. nieduże. Zaznaczyć należy, iż sezon wysyłania zamówień eksportowych już jest rozpoczęty.

W miesiącu sprawozdawczym z okręgu białostockiego wywieziono: tkanin wełnianych nieczesankowych 476 q wartości zł 216 tys., koców 66 q—zł 16 tys., pozostała ilość stanowiącą płaszczki, marynarki, berety. Całkowity wywóz w okresie 4 miesięcy b. r. przedstawiał się następująco: tkaniny wełniane 3 837 q wartości zł 1 882 tys., kocy 70 q—zł 189 tys. W analogicznym okresie ub. r. eksport tkanin wełnianych wyniósł 5 114 q wartości zł 2 149 tys., koców 387 q—zł 123 tys., pledów 95 q—zł 29 tys. Z danych tych wynika, że redukcji uległy wszystkie pozycje wywozowe. Tkaniny wełniane, jako główny artykuł wywozowy, znajdowały zbyt w omawianym okresie na następujących rynkach (w tys. zł): Irak—160, Związek Południowo-Afrykański—109, Mandżuria—103, Equador—84. W stosunku do ub. r. zaznaczył się poważny spadek przy wywozie do Związku Południowo-Afrykańskiego, a mianowicie o zł 406 tys., Mandżurii—o zł 607 tys., Chin—o zł 459 tys. Wzrost nastąpił do Iraku i wyniósł zł 65 tys. w porównaniu z ub. r. Kocy były uplasowane w b. r. w Kolumbii.

Przeciętna wartość eksportowa 1 q artykułów białostockich uległa dalszej redukcji, wynosząc w kwietniu b. r. zł 438 (w marcu b. r.—zł 495). Spadek tej wartości jest odpowiednikiem niższej cen eksportowych, powstałej na tle redukcji cen surowca—szmat, oraz następstwem konkurencji włoskiej.

Sytuacja wywozu włókienniczego bielskiego uległa również nieznacznemu pogorszeniu, co znajduje swój wyraz w zmniejszeniu eksportu z tego okręgu w okresie 4 mies. b. r. o 1,3% pod względem wagowym, a o 10% pod względem wartościowym. W kwietniu b. r. wywieziono następujące artykuły: tkaniny wełniane 60 q wartości zł 134 tys., przędzę lnianą 396 q—zł 128 tys., stożki i kapelusze 31 q—zł 39 tys., płótno żaglowe 68 q—zł 23 tys., tkaniny bawełniane 10 q—zł 22 tys.

W okresie 4 miesięcy b. r. eksport bielski wykazał stosunkowo duże odchylenia w porównaniu z analogicznym okresem ub. r., mianowicie (w tys. zł): tkaniny wełniane—594 (w ub. r.—694), przędza lniana—444 (299), stożki i kapelusze—161 (366), płótno żaglowe—92 (47), tkaniny bawełniane—86 (66), tkaniny lniane—72 (166), wyroby konopne—31 (40). Jak wynika z powyższego, zwiększył się w b. r. wydatnie wywóz przędzy lnianej, natomiast spadł eksport stożków oraz tkanin wełnianych. Jeśli chodzi o stożki—to mimo trudności, na jakie napotykał ten eksport w ostatnich miesiącach, trzeba się liczyć z poprawą na skutek prowadzonej akcji w kierunku wzmocnienia tego wywozu.

Wywóz stożków kierowany był na następujące ważniejsze rynki (w tys. zł): Nowa Zelandia—38, Anglia—30, Holandia—28, Związek Południowo-Afrykański—14. Na tle porównawczego zestawienia z ub. r. uwydatnił się gwałtowny spadek wywozu do Anglii (o zł 163 tys.), Nowej Zelandii (o zł 20 tys.), Belgii (o zł 48 tys.), Stanów Zjedn. (o zł 19 tys.). Tkaniny wełniane były eksportowane (w tys. zł) do: Jugosławii—196 (w ub. r.—230), Argentyny—105 (134), Węgier—97 (101), Austrii—53 (27), Iranu—39 (7), Indii Brytyjskich—12 (55). Ogółem było 29 krajów odbiorczych.

Przeciętna wartość 1 q eksportowanych wyrobów włókienniczych bielskich wynosiła zł 480, wykazując dalszy spadek (w marcu—zł 532), wynikający ze niższej cen sprzedażnych oraz stałego zwiększania się udziału w wywozie bielskim przędzy lnianej i innych artykułów poza tkaninami wełnianymi.

Eksport włókienniczy w okresie 4 miesięcy b. r. i ub. r. kształtował się następująco:

	Styczeń ÷ kwiecień		1937		1938		Spadek w 1938 r. w stos. do 1937 r.		
	q	tys. zł	q	tys. zł	q	tys. zł	q	tys. zł	% wart.
Łódzki . . .	16 707	11 921	11 930	8 420	4 777	3 501	29		
Białostocki . . .	7 941	4 408	4 091	1 992	3 850	2 416	54		
Bielski . . .	2 806	1 691	2 770	1 512	36	179	10		

Razem: 27 454 18 020 18 791 11 924 8 663 6 096 34
Eksport włókienniczy—wg danych Gł. Urzędu Statyst.—wyniósł w okresie 4 miesięcy b. r. (dział VIII t. c. oraz grupa 78—kapelusze, stożki) 94 466 q wartości zł 23 235 tys., wykazując spadek w porównaniu z analogicznym okresem ub. r. o zł 12 919 tys., tj. 33%. Udział grupy lnu, jako eksportu przeważnie surowcowego, stanowi w b. r. pozycję 57 100 q wartości zł 8 188 tys. (w ub. r.—99 442 q wartości zł 12 582 tys.), a więc mniej o zł 4 394 tys. niż w 1937 r.

Z danych tych wynika, że wartość eksportu włókienniczego przetwórczego spadła w b. r. do zł 15 047 tys., czyli zmniejszyła się w stosunku do ub. r. o zł 8 525 tys., tj. 36%.

W omawianym okresie wywieziono następujące ilości włókna lnianego (w tys. zł): len międlony—420 (w ub. r.—2 357), len trzypany—1 386 (2 535), len czesany—517 (833), pakuły lniane—4 301 (5 123), wyczeski pakuły, wytrzępki konopne—22 (143). Tak poważny spadek wywozu włókna lnianego wiąże się z trudnościami, na jakie napotyka ten wywóz do Czechosłowacji i Francji—głównych odbiorców tego surowca. Eksport przędzy lnianej wzrósł do zł 520 tys. (w ub. r.—zł 359 tys.), natomiast tkanin lnianych—skurczył się nieznacznie, a mianowicie do zł 954 tys. (w ub. r.—zł 1 048 tys.).

St. W.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY W KWIECNIU 1938 R.—Po ożywieniu produkcyjnym, jakie przejawiało się w przemyśle włókienniczym w marcu b. r., w którym to miesiącu wskaźnik przeciętnej robotniko-godzin osiągnął—wg danych mies. „Koniunktura Gospodarcza” wysokość 95·2 (1928 r.=100)—nastąpiło w kwietniu b. r. znaczne zmniejszenie wytwórczości nie tylko najważniejszych półfabrykatów, lecz również i artykułów gotowych tkanin bawełnianych, wełnianych itp. Spadek produkcji włókienniczej jest związany z zakończeniem w marcu b. r. sezonu produkcyjnego letniego.

Rozmiary importu włókienniczego w pierwszych 4 miesiącach b. r. w porównaniu z analogicznym okresem ub. r. przedstawiają się następująco:

NAZWA TOWARU	Styczeń ÷ kwiecień				Wzrost (+) lub spadek (—) w 1938 r. w stos. do 1937 r.			
	1 9 3 7		1 9 3 8		ton	% wagi	tys. zł	% wartości
	ton	tys. zł	ton	tys. zł				
Bawełna i odpadki	24 302	44 751	27 286	41 894	+ 2 984	12	— 2 857	6
Wełna surowa nieprana	7 599	25 745	5 643	16 785	— 1 956	26	— 8 960	35
„ prana	1 460	8 638	1 613	8 863	+ 153	10	+ 225	3
Odpadki wełniane	672	4 073	629	3 288	— 43	6	— 785	19
Wełna czesana	666	5 878	769	5 363	+ 103	15	— 515	9
Juta i odpadki	4 410	2 143	4 774	2 532	+ 364	8	+ 389	18
Szmaty	9 685	10 891	5 612	7 041	— 4 073	42	— 3 850	35
Surowce razem:	48 794	102 119	46 326	85 766	— 2 468	5	— 16 353	16
Przędza bawełniana	562	3 548	589	3 822	+ 27	5	+ 274	8
„ wełniana	268	3 263	276	3 563	+ 8	3	+ 300	9
„ z jedwabiu natur.	53	1 311	74	1 862	+ 21	40	+ 551	42
Przędza razem:	883	8 122	939	9 247	+ 56	6	+ 1 125	14
Tkaniny bawełniane	231	3 188	265	4 086	+ 34	15	+ 898	28
„ wełniane, półwełniane	31	1 048	25	939	— 6	19	— 109	10
„ z jedwabiu natur.	5	672	6	961	+ 1	20	+ 289	43
Inne artykuły włók. niewym.	1 716	7 456	1 135	5 899	— 581	34	— 1 557	20
Ogółem:	51 660	122 605	48 696	106 898	— 2 964	6	— 15 707	13

Na skutek ilościowego i wartościowego spadku importu włókienniczego spadło w b. r. w porównaniu z ub. r. ujemne saldo obrotu włókienniczego z zagranicą o zł 2 788 tys., wynosząc za okres 4 miesięcy b. r. zł 83 663 tys. Nieznaczna różnica w bilansie włókienniczym tegorocznym i zeszłorocznym pochodzi stąd, że przy spadku importu o zł 15 707 tys. skurczył się w b. r. jednocześnie wywóz, mianowicie o zł 12 919 tys.

W zakresie omawianego przywozu nie zaszły istotniejsze zmiany. Wzrost pozycji przywózowej bawełny o 12% (w I kwart.—o 13%) wskazuje na to, iż bieżące zwiększone zapotrzebowanie przemysłu bawełnianego jest pokrywane w ramach planu na 1938 r., uwzględniającego naturalny przyrost ludności oraz poprawę koniunktury. Z grupy wełny na uwagę zasługuje znaczny wzrost przywozu wełny pranej, wełny czesanej oraz odpadków wełnianych, natomiast przywóz wełny surowej nie wykazuje znaczniejszych odchyżeń—jest on mniejszy aż o 26% w porównaniu z ub. r. Podkreślić należy, że wzrost przywozu wełny pranej i czesanej przy jednoczesnej redukcji importu wełny surowej jest zjawiskiem zgoła niepożądanym i nieuzasadnionym z uwagi chociażby na to, iż posiadamy w kraju dostateczną ilość pralni przy zakładach przędzalniczych, w których może być przeparna nawet całkowita ilość wełny, niezbędnej do pokrycia potrzeb przemysłu. Nadwyżka importu juty, wynosząca zresztą w okresie 4-miesięcznym zaledwie 8%, powstała jedynie stąd, że na początku b. r. „Centrojuta” otrzymała jednorazowo na I półrocze b. r. przydział juty w wysokości 5 tys. t i przydział ten prawie wykorzystała. Sytuacja na odcinku importu szmat nie uległa poprawie, gdyż spadek tego importu utrzymuje się na poziomie prawie niezmiennym, co w dalszym ciągu wskazuje na pogorszenie się koniunktury przemysłu wełnianego zgrzebnego, głównie zaś w ośrodku białostockim, będącym poważnym odbiorcą tego surowca.

W dziedzinie przywozu, półfabrykatów zmiany odnoszą się do redukcji importu przędzy wełnianej oraz jedwabiu naturalnego. Również w tkaninach bawełnianych i wełnianych oraz półwełnianych przejawiał się spadek stosunkowo poważny w porównaniu z bilansem 3-miesięcznym b. r.

Bawełna była importowana w okresie 4 miesięcy b. r. z następujących krajów: ze Stanów Zjedn. 169 460 q wartości zł 15 018 tys., Egiptu 31 189 q—zł 6 045 tys., Indyj Brytyjskich 19 150 q—zł 2 594 tys., Konga Belgijskiego 15 730 q—zł 2 420 tys., Brazylii 7 329 q—zł 1 108 tys. W porównaniu z tymże okresem ub. r. zaszły w imporcie tym następujące zmiany: wzrósł przywóz ze Stanów Zjedn. o 40 988 q, z Egiptu o 4 449 q, Konga Belgijskiego o 5 418 q, nato-

miał spadek zaznaczył się z Brazylii o 5 527 q oraz z Indyj Brytyjskich o 8 247 q.

Pod względem cen bawełny północno-amerykańskiej nastąpiły nieznaczne odchylenia in minus przy tendencji niejednorodnej, mianowicie podczas gdy średnia cena wynosiła w marcu b. r. 8·92 centów amer. za lb., o tyle w kwietniu b. r.—8·76 centów amer. Najwyższa cena—wg notowań giełdy nowojorskiej—wynosiła w dn. 18/IV b. r.—9·03 centów amer., najniższa zaś—w dn. 7/IV b. r.—8·44 za lb. Analogicznie kształtowały się ceny bawełny egipskiej „Sakellaridis”, bowiem i tutaj średnia cena, wynosząca w marcu 8·36 d, spadła do 8·03 d za lb. Najwyższy poziom osiągnęła cena tej bawełny—wg notowań giełdy w Liverpoolu—w dn. 19/IV b. r.—8·17 d za lb, najniższy zaś w dn. 29/IV b. r.—7·84 d.

Ceny wełny utrzymywały się na poziomie marcowym, nie wykazując dalszej spodziewanej zniżki; wynosiły one—wg danych Konwencji Przędzalni Wełny Czesankowej (cif Gdynia basis prawa—w zł za kilogram): australijska Merino—6·12, Buenos Aires Merino Prima A—5·28, Buenos Aires Crossbred C—4·56.

Zdecydowanie zniżkową tendencję obserwowaliśmy w kwietniu b. r. w cenach juty: spadły one przy gatunku „First” do poziomu £ 17·5 ÷ 18·3·9, natomiast w gatunku „Blitz”—do £ 16·12·6 ÷ 17·10 za tonę. Zniżka ceny juty surowej w porównaniu z cenami kwietniowymi ub. r. wynosi przeciętnie ok. 15%.

Dalsza redukcja cen w stosunku do marca b. r. przejawiała się w szmatach; ceny te (w zł za kg) według danych Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie wynoszą: nowe ścinki jednobarwne czesankowe—3·80, wielobarwne—1·90, sukienne—1·10, szewiotowe—0·85, pończochy wełniane białe—3·00, wielobarwne—1·80, kamgarn stary I—1·30, II—1·10, flanela jednobarwna—1·20. Redukcja cen szmat w stosunku do kwietnia ub. r. wynosi 10% ÷ 25%—w zależności od rodzaju tego surowca.

Sytuacja w dziedzinie wytwórczości przędzy bawełnianej uległa w miesiącu sprawozdawczym pogorszeniu, a mianowicie—wg danych Gł. Urzędu Statyst.—produkcja przędzy bawełnianej cienkoprzędnej spadła z 6 530 t w marcu do 5 387 t w kwietniu b. r., na skutek czego w okresie 4-miesięcznym b. r. wyniosła ona 21 526 t, a więc była o 1 892 t (9%) wyższa w porównaniu z ub. r. Zmniejszenie wytwórczości tej przędzy w zestawieniu z wynikami I kwartału b. r. (14%) jest spowodowane zakończeniem sezonu letniego. Zbyt tego półfabrykatu także dość znacznie zmalał w kwietniu, mianowicie do 5 272 t (marzec—6 596 t), w związku z czym w okresie 4 miesięcy b. r. wykazał on wzrost o 2 902 t, tj. 15%, w porównaniu z analogicznym

okresem ub. r.; ogólny zbyt przędzy w omawianym czasie b. r. wyniósł 22 723 t. Ze względu na skurczenie się w kwietniu b. r. zbytu, który był mniejszy od produkcji, powiększyły się składy przędzy do 1 634 t (w marcu 1 552 t). Słabszy stopień produkcyjny w przemyśle przędzalniczym bawełnianym znajduje odzwierciedlenie w skurczeniu się stanu uruchomienia zrzeszonych przędzalń bawełnianych—wyrażonego w przeciętnej ilości godzin pracy w tygodniu 1 wrzeciona—do 51·88 (w marcu 64·19). Ceny przędzy bawełnianej w dalszym ciągu pozostały bez zmiany.

Wytwórczość kotoniny wyniosła w okresie 4 miesięcy b. r. ok. 400 t, przerób zaś tego włókna był nieco mniejszy, a mianowicie ok. 350 t. Z punktu widzenia planu produkcyjnego kotoniny na 1938 r. ilości, dotychczas produkowane, należy oceniać jako zbyt małe i dlatego wydaje się pożądanym wydatne zwiększenie skali produkcji tego włókna w najbliższych miesiącach. Charakterystyczny dla obecnego stanu rzeczy jest fakt, że premie, stosowane w postaci gotówkowej oraz dodatkowego przydziału bawełny przy przerobie kotoniny, nie stanowią mimo wszystko właściwego czynnika zachęty do rozwoju tej produkcji, jeśli się uwzględni dotychczas osiągnięte wyniki na tym odcinku. Na tle więc tych przesłanek powstaje kwestia, czy nie należałoby zastosować innych środków, które przyspieszyłyby ewolucyjny lecz jednak za powolny wzrost tej produkcji.

Produkcja nici wprawdzie spadła ze 117 t w marcu do 75 t w kwietniu, lecz mimo to w okresie 4 miesięcy b. r. wyniosła 337 t, czyli była wyższa o 33 t, tj. o 11%, w porównaniu z tymże okresem ub. r. Konsumcja przekroczyła nieco poziom z marca b. r., wynosząc 104 t, w okresie zaś styczeń—kwiecień b. r.—376 t, tj. o 80 t (27%) więcej niż w ub. r. Podkreślić wypada, że zbyt tego artykułu w b. r. przekroczył rozmiar produkcji w tymże okresie.

Tkaniny bawełniane stanowiły przedmiot wzmózonych obrotów w I połowie miesiąca sprawozdawczego, poczem obroty te skurczyły się ze względu na niepomyślny stan pogody. Na ogół jednak sytuację na rynku handlowym tkanin oceniać należy jako korzystniejszą niż w ub. r. Ceny tkanin bawełnianych były niższe od cen z ub. r.

W przędzalnictwie wełnianym czesankowym—na podstawie danych Konwencji Przędzalń Wełny Czesankowej—nastąpiło zmniejszenie wytwórczości w kwietniu do 783 t (w marcu—884 t). Na odcinku 4 miesięcy b. r. produkcja tego półfabrykatu wyniosła zaledwie 3 004 t, wykazując zmniejszenie o 241 t (8%). Również zbyt na rynku wewnętrznym w omawianym miesiącu spadł—do 543 t (w marcu b. r. 839 t). Jeśli się zważy, że zbyt przędzy wełnianej czesankowej na rynku wewnętrznym wyniósł w okresie 4-miesięcy 2 769 t, kształtując się na poziomie wyższym od ub. r. o 157 t (6%), oraz iż zbyt ten łącznie z eksportem wyniósł w b. r. 3 233 t—ookaże się, że produkcja tego artykułu jest niższa od zbytu o 229 t, gdy tymczasem w ub. r. sytuacja była wręcz odmienna, a mianowicie zbyt był mniejszy od wytwórczości o 193 t. Stan składów przędzy wełnianej czesankowej uległ w porównaniu z marcem b. r. zwiększeniu do 1 933 t, był on jednak niższy niż w kwietniu ub. r. (2 033 t). Liczba czynnych wrzecion wyniosła 337 976, uruchomienie zaś przędzalń, należących do Konwencji, wyrażało się w stosunku do jednej zmiany liczbą 88·7%. W zakresie cen tej przędzy nie zanotowano odchyłań w stosunku do poprzedniego miesiąca.

Przemysł wełniany tkacki pracował w tempie znacznie słabszym niż w marcu b. r. Na rynku handlowym obserwowano ożywienie przeciętnie mniejsze niż w poprzednim miesiącu, jednakże sezon tegoroczny w tym dziale przemysłu i handlu—przynajmniej na podstawie stanu dotychczasowego—wypadł znacznie korzystniej niż zeszłoroczny.

Produkcja przędzy z jedwabiu sztucznego nieznacznie zmniejszyła się—do 501 t (w marcu 532 t), nie mniej jednak w okresie 4 miesięcy b. r. jest ona przy ogólnej liczbie 2 036 t wyższa o 106 t (5%) od roku poprzedniego. Lepiej kształtował się zbyt tego artykułu w omawianym

okresie, gdyż wyniósł 2 409 t, czyli o 183 t (8%) więcej—niż w analogicznym okresie, ub. r. W kwietniu b. r. nastąpiła obniżka konsumcji tej przędzy do 572 t (w marcu 694 t).

W przemyśle jutowym miesiąc sprawozdawczy przyniósł dalszą redukcję produkcji przędzy do 947 t (w marcu—1 214 t) oraz tkanin i worków jutowych do 710 t (w marcu—987 t). W okresie 4 miesięcy b. r. przy produkcji przędzy jutowej 4 433 t zaznaczył się spadek o 461 t (9%), w tkaninach zaś jutowych o 563 t (13%), przy czym wytwórczość tych tkanin i worków wyniosła zaledwie 3 543 t. Jak już zaznaczaliśmy poprzednio, wyniki produkcyjne przemysłu jutowego wiążą się głównie ze spadkiem eksportu pośredniego, który doznaje dalszego pogłębiania, a mianowicie eksport ten wyniósł w ub. r. 840 t, tymczasem w b. r. zaledwie 582 t. Zbyt artykułów jutowych kształtuje się nieco lepiej niż produkcja, jakkolwiek w przędzy jutowej nastąpiła w kwietniu b. r. redukcja do 893 t (w marcu b. r.—1 098 t), a w tkaninach i workach jutowych do 715 t (w marcu b. r.—839 t), to jednak spadek w okresie styczeń—kwiecień b. r. w zakresie przędzy wyniósł zaledwie 282 t, tj. 6%, przy ogólnym zbyciu 4 222 t, natomiast w dziedzinie tkanin i worków jutowych—396 t (11%); ogólny zbyt tych tkanin i worków ograniczył się w b. r. do 3 265 t. Uruchomienie fabryk, należących do Biura Sprzedaży Wyrobów Fabryk Jutowych, spadło do 64·5% w stosunku do jednej zmiany przy jednoczesnej redukcji czynnych wrzecion do 14 672.

W okręgu białostockim zaznaczyła się wprawdzie pewna poprawa, nie mniej jednak sytuacja przemysłu tego okręgu nie przedstawia się korzystnie w stosunku do ub. r. z uwagi na skurczone obroty na rynku wewnętrznym, jak i niepomyślną koniunkturę eksportową. Tak jak w poprzednim miesiącu, produkcja i zbyt obejmowały w kwietniu b. r. głównie zamówienia rządowe. Produkcja w omawianym miesiącu wyniosła 390 t (w tym tkaniny stanowiły 380 t), podczas gdy w marcu b. r.—360 t, a w kwietniu ub. r.—420 t. Wytwórczość jednak przewyższyła rozmiarami zbyt, który wyniósł w tym miesiącu 335 t (w marcu b. r.—290 t). W okresie 4 miesięcy b. r. ogólna wytwórczość białostocka wyniosła 1 205 t, a więc poniżej zbytu, wynoszącego w tym czasie 1 265 t i obejmującego przeważnie dostawy rządowe. Uruchomienie charakteryzuje się nieznacznym wzrostem w stosunku do poprzedniego miesiąca, przy czym, biorąc za podstawę pracę na jedną zmianę, wyniosło ono 80%. Liczba zatrudnionych w tym przemyśle robotników nie odbiegała od poprzedniego miesiąca. Należy podkreślić, że w omawianym miesiącu nastąpiła zmniejsza cen tkanin wełnianych, wynosząca 6÷16% w zależności od rodzaju tkanin, których ceny za 1 m wahają się po obniżce od zł 3·10 przy satynie do zł 6 przy zamszu. Redukcja cen tych artykułów była oczekiwana ze względu na niski poziom cen szmat, a przyspieszenie jej odbyło się również z uwagi na słaby przebieg koniunktury na rynku wewnętrznym i znaczną pozostałość towarów na składach.

Wytwórczość przędzalnictwa i tkactwa wełnianego uległa posezonowemu zmniejszeniu. W zakresie obrotów na rynku handlowym dało się zaobserwować pewne zahamowanie, spowodowane złym stanem pogody w tym miesiącu—całość jednak dotychczasowych wyników sprzedaży artykułów wełnianych oceniana jest korzystniej, niż w ub. r. W przemyśle stożków wełnianych do kapeluszy nastąpiło zwiększenie uruchomienia, czego wyrazem jest wzrost produkcji w kwietniu do 461 tys. sztuk (w marcu b. r.—438 tys. sztuk). W okresie styczeń—kwiecień b. r. produkcja ta wynosi jednak 1 623 tys. sztuk, czyli o 332 tys. sztuk, tj. 17%, mniej niż ub. r. Jakkolwiek i zbyt wzrósł w kwietniu b. r. do 448 tys. sztuk (marzec b. r. 374 tys. sztuk)—mimo to jednak zmniejszenie tego zbytu w okresie 4 miesięcy b. r. przy ogólnej jego ilości 1 277 tys. sztuk sięga aż 597 tys. sztuk, tj. 31%. W tej dziedzinie produkcji spodziewana jest poprawa od strony możliwości rozszerzenia eksportu.

St. W.

ROLNICTWO

PRODUKCJA I ZBYT NASION OLEISTYCH

Zapoczątkowana w okresie kryzysu akcja preferencyjna w stosunku do krajowych surowców objęła między innymi nasiona oleiste. O akcji tej pisaliśmy bardziej szczegółowo przy okazji omawiania polityki tuszczowej¹⁾. Obecnie scharakteryzujemy przebieg 4 minionych kampanij zakupu nasion oleistych przez olejarnie—na tle działania umowy ramowej pomiędzy Związkiem Przemysłu Olejarskiego i Centralą Obrotu Nasionami Oleistymi, jako mandatariuszami zorganizowanego przemysłu i rolnictwa. Dla jasności obrazu podamy obok liczb, dotyczących ubiegłych kampanij (od czasu zawarcia pierwszej umowy

ramowej), także liczby dla poprzednich paru lat, gdy areal uprawy nasion oleistych spadł do najniższego poziomu. Wśród środków polityki gospodarczej, użytych dla przeciwdziałania spadkowi produkcji krajowych surowców, jak: ochrona celna, kontyngentowanie przywozu, stosowanie domieszki surowców krajowych do wyrobu artykułów gotowych, zastępowanie szeregu artykułów importowanych krajowymi itd.—znalazły się także środki organizacyjno-wychowawcze. Typowym tego przykładem jest właśnie umowa ramowa, zawierana pomiędzy przemysłem i rolnictwem na odbiór krajowych nasion oleistych. W latach poprzednich—niezorganizowanej podaży nasion oleistych—zdarzały się takie nonsensy gospodarcze, jak eksport lnu zaraz po zbiorach po bardzo niskich cenach i następnie przywóz jego w okresie późniejszym, ale już po cenach wyższych. Zapobiec

¹⁾ P. „Polska Gospodarcza zesz.: 38/1936, str. 1100, oraz 32/1937, str. 1064.

podobnym faktom można było w dwojaki sposób: przez finansowe i gospodarcze wzmocnienie rolnictwa—tak, aby nie musiało ono wyzbywać się zbiorów zaraz na początku po niskich cenach, albo przez doraźne zorganizowanie podaży i popytu. Pierwszy ze środków jest elementem długofalowej polityki gospodarczej, którego dodatnie skutki mogą wystąpić po dłuższym okresie czasu. Skutki te w ostatnich kampaniach już się ujawniły w tej formie, że rolnicy nie ofiarowywali nadmiernej ilości zbiorów na jesieni, lecz rozkładali podaż bardziej równomiernie w ciągu roku. Na skutki te nie można było czekać w latach kryzysowych i pierwszych pokryzysowych, gdyż rolnictwo, osłabione gospodarczo i finansowo, nie było w stanie dokonywać racjonalnej podaży i było zmuszone zdobywać za wszelką cenę gotówkę na opłacenie zobowiązań i ciężarów podatkowych, przypadających na okres jesienny. Trzeba więc było stworzyć doraźne możliwości zbytu, ujęte w określone formy organizacyjne. Zadanie to miały spełnić umowy ramowe, zawierane pomiędzy przemysłem i rolnictwem. Przewidywały one zakup nasion oleistych przez olejarnie w określonych ilościach i terminach—tak, aby na rynku nie powstawał ani brak, ani nadmiar surowca, i aby wskutek tego ceny nie ulegały nadmiernym wahaniom. Przy czym w umowie ustalane były jedynie ceny minimalne, po których przemysł obowiązany był kupować nasiona oleiste w wypadku, gdyby rynkowe ceny nasion spadły poniżej cen minimalnych. W ten sposób umowy ramowe, zawierane pomiędzy Z. P. O. i C. O. N. O., były czymś w rodzaju pogotowia lub asekuracji na wypadek nadmiernego spadku cen nasion oleistych. Należy z obiektywizmem stwierdzić, iż zadaniu powyższemu umowy odpowiedziały. Gdyby umowy miały na celu jeszcze coś innego ponad zapewnienie rolnictwu cen minimalnych i gdyby te inne cele nie zostały osiągnięte, wówczas można byłoby mówić o tym, iż nie zdały one egzaminu. Okoliczność, iż przeważnie ceny giełdowe kształtowały się powyżej cen minimalnych, i że wskutek tego umowa nie działała—świadczą może i świadczą o wielu rzeczach innych, nie zaś o bezcelowości czy nieskuteczności umów. Przede wszystkim wyjściowe ceny minimalne mogły być ustalone zbyt nisko, wskutek tego ceny faktyczne, będące wynikiem układu stosunków pomiędzy popytem i podażą oraz odbiciem cen światowych i cen innych arty-

kułów rolniczych, kształtowały się powyżej cen minimalnych. Nie bez znaczenia i wpływu na kształtowanie się cen jest poza tym sposób dokonywania zakupów przez olejarnie. Wzajemne prześciganie się zakładów na początku kampanii w zakupywaniu nasion — ponad normalne coroczne zakupy w tym czasie—musiało siłą rzeczy spowodować wzrost cen. Rzecz oczywista, iż w poprzednich latach kryzysowych, w dobie nadmiernej podaży ze strony rolnictwa, braku kredytów i spadku wszystkich cen rolniczych, zakupy takie mogły nie wywoływać wzrostu cen. Ostatnio sytuacja pozwoliła rolnictwu na racjonalniejszy zbyć swych artykułów. Dlatego też zasadnicza zasługa zarówno w zakresie kształtowania się cen, jak i zakupów nasion oleistych przypada w udziale ożywieniu gospodarczemu ostatnich lat.

Wywodów powyższych nie należy traktować jako obrony dotychczasowego systemu organizacji obrotu nasionami oleistymi. Może on być niewątpliwie udoskonalony, czy też zastąpiony lepszym. Sprawdzeniem wyższości w danym wypadku byłyby korzyści, jakie zapewniłby gospodarce narodowej, a w jej ramach—rolnictwu oraz przemysłowi, jako najbardziej zainteresowanym elementom. Musiały więc mieć na uwadze zarówno całość kształtu gospodarki, jak poszczególne jej elementy, przede wszystkim zaś musiały być dostosowane do naszej rzeczywistości społeczno-gospodarczej.

Najwymowniejszą ilustracją pozytywnych wyników stosowanej od szeregu lat akcji preferencyjnej jest rozwój produkcji nasion oleistych. Z kolei ilustracją celowości i skuteczności organizacji obrotów oleistymi jest rozwój zakupów nasion oleistych. Podkreślić należy, iż umowy ramowe są jednym ze stosowanych środków, i że wzrastające możliwości zbytu i przerobu krajowych nasion stworzyły dla krajowej produkcji: polityka surowcowa, jako całość, szczególnie zaś właściwe i umiejętne kontrolowanie bilansu tłuszczowego od strony przywozu, przede wszystkim zaś wspomniany wyżej rozwój koniunktury gospodarczej.

W poniższym zestawieniu podajemy areał uprawy roślin oleistych i zbiory nasion, wychodząc z najniższego poziomu z lat kryzysowych, oraz zakupy nasion przez zrzeszony przemysł olejarski w 4 kolejnych kampaniach obowiązywania umowy ramowej:

Nasiona	A r e a ł						Z b i o r y						Z a k u p y			
	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1932	1933	1934	1935	1936	1937	kamp. 1934/35	kamp. 1935/36	kamp. 1936/37	kamp. 1937/38
	t y s i ą c e h a						t y s i ą c e t o n						t y s i ą c e t o n			
Rzepak i rzepik	32·9	30·3	39·1	54·4	55·6	59·2	23·5	27·8	33·5	43·6	52·3	53·0	14·9	19·3	24·4	25·5
Len	93·7	95·0	106·4	123·8	133·7	145·7	41·7	45·1	55·3	70·9	71·6	75·3	8·97	18·7	27·2	31·2
Konopie	31·08	32·0	32·7	33·9	33·7	34·2	14·2	15·6	16·8	20·4	19·5	18·8	3·4	5·3	2·98	1·7
Słonecznik													0·4	2·0	1·8	2·96

Z powyższego zestawienia widzimy, iż od szeregu lat mamy w Polsce do czynienia ze wzrostem obszaru uprawy nasion oleistych. Podobną tendencję wykazują zbiory—z tym jednakże zastrzeżeniem, iż wahania z roku na rok są mniej jednolite w związku z wahaniami wydajności, która z kolei zależy w dużym stopniu od przebiegu okresu wegetacyjnego. Charakterystyczne jest przy tym, iż w porównaniu do okresu wyjściowego zbiory wzrosły silniej niż areał, co świadczyłoby o pewnym wzroście wydajności. Jeśli chodzi o zakupy nasion przez zorganizowane olejarnie, wykazują one również stały wzrost. W liczbach globalnych olejarnie zakupiły następujące ilości nasion: w kamp. 1934/35—27·6 tys. t, w kamp. 1935/36—45·4 tys. t, w kamp. 1936/37—56·4 tys. t i w kamp. 1937/38—61·5 tys. t. Procentowo biorąc zakupy wzrosły o 122% w ciągu 4 lat obowiązywania umów—z tym, że wzrost zakupów rzepaku wyniósł w tym czasie 71%, lnu—246·7%, słonecznika—625%, zakup konopi zaś spadł o 50%. Obok rozwoju koniunktury i postępów akcji preferencyjnej—na wzrost zakupów nasion oleistych przez zrzeszone olejarnie wpłynął także w pewnym stopniu fakt przystępowania do związku nowych olejarni. Podane przez nas liczby odpowiadają zakupom olejarni w czasie od dn. 1/VII do dn. 31/III każdego roku. Jest to okres, na który są zawierane coroczne umowy ramowe. Wskutek tego faktyczne całoroczne zakupy nasion oleistych przez zrzeszone olejarnie wynoszą nie-

co więcej, mianowicie w kamp. 1936/37 wyniosły one ok. 58 tys. t, w kampanii zaś bieżącej wyniosą prawdopodobnie ponad 65 tys. t.

Pod względem cen bieżącą kampanię należy uznać dla rolnictwa za korzystną. Najęjniej kształtowały się ceny rzepaku i rzepiku, przy czym tendencja cen była niejednolita w ciągu całego okresu kampanijnego. Począwszy od lipca ceny dość silnie zwyżkowały do października i listopada, poczem—do lutego—spadały, ażeby znów nieco zwyżkować pod koniec roku. Podobnie kształtowały się ceny konopi i słonecznika. Najstalszą tendencję wykazały ceny siemienia lnianego, które stopniowo zwyżkowały przez cały okres kampanijny. Średnia ważona cen jest obliczona dla bieżącej kampanii na ok. zł 55 za 100 kg dla rzepaku i rzepiku, zł 44—dla siemienia lnianego, zł 39—dla słonecznika i zł 37·5—dla konopi. Średnie ważone dla poszczególnych olejarni wykazują bardzo poważne różnice i wahają się dla rzepaku i rzepiku od ok. zł 45·5 za 100 kg do zł 58·3, dla siemienia lnianego—od zł 40·5 do zł 48·6, dla słonecznika—od zł 36·5 do zł 40·5 i dla konopi—od zł 35·5 do zł 39. Stosunkowo największe odchylenia od średniej nastąpiły przy zbyciu rzepaku i rzepiku. Średnia ważona cen rzepaku jest bardziej zbliżona do maksymalnej niż minimalnej, co świadczy o tym, iż większość rzepaku została zakupiona po wyższej cenie. W zakresie lnu, słonecznika i konopi średnie leżą mniej więcej pośrodku szeregu między cenami

minimalnymi i maksymalnymi, co dowodziłoby dokonania zakupów tych nasion przez poszczególne olejarnie po cenach bardziej jednolitych i zbliżonych do średniej ważonej.

Stały wzrost uprawy nasion oleistych w latach poprzednich, korzystne dla rolnictwa kształtowanie się cen w ostatniej kampanii, dobry stan zasiewów rzepaku na wiosnę bież. roku, oraz wiadomości o prawdopodobnym, aczkolwiek nieznacznym, wzroście zasiewów lnu¹⁾—

wszystko to świadczyłoby, iż w nadchodzącej kampanii (1938/39) należy się liczyć ze wzrostem obszaru uprawy zbiorów, a więc zakupów i przerobu krajowych nasion.

P. K.

WYWÓZ PRODUKTÓW ROŚLINNYCH W III KWARTALE ROKU GOSP. 1937/38 — p. str. 883.

HANDEL

HANDEL ZAGRANICZNY

W SPRAWIE HANDLU TRANZYTOWEGO I OBROTU USZLACHTNIĄJĄCEGO ZBOŻEM

Czy Polska posiada stałe nadwyżki eksportowe zbóż chlebowych? Na pytanie to rzuca trochę światła tegoroczna sytuacja na krajowym rynku zbożowym. Trudno jest w tej chwili zrobić już pełny rachunek z kampanii, która jeszcze nie dobiegła końca, trudno stwierdzić, czy posiadamy, względnie czy w okresie przed samymi żniwami będziemy posiadali, pewne ilości zboża na wywóz. Faktem jest jednak, że zmniejszenie się zbiorów żyta o 11·4%, a pszenicy o 9·7% — wywołało poważną zmianę w dotychczasowej strukturze naszego rynku zbożowego i spowodowało wydanie zakazów wywozu zbóż i produktów przemiału oraz częściowo wpłynęło na import niektórych pasz. Zniesienie zakazów z dniem 1/IV b. r. ze względu na oderwanie się cen polskich od poziomu światowego nie miało praktycznego znaczenia.

W świetle przebiegu tegorocznej kampanii eksportowej jeszcze bardziej uwydatnia się fakt, że Polska przy obecnym areale zasiewów i przy obecnej wydajności z ha stałych większych nadwyżek eksportowych właściwie nie posiada, i że — pomijając zagadnienie rozszerzenia uprawy i jej intensyfikacji — eksport zbóż zależy obecnie z jednej strony od wysokości konsumpcji wsi przy jej dużej elastyczności i przesuwalności — oraz od wahań produkcyjnych, związanych z przebiegiem wegetacji zbóż i warunkami atmosferycznymi.

Jeżeli ponadto weźmiemy pod uwagę silną dynamikę przyrostu ludności, to dojdziemy do wniosku, iż przy obecnym areale zasiewów, wydajności i poziomie spożycia — za kilka lat spożycie wewnętrzne może zrównać się z przeciętnymi obecnymi wynikami zbiorów.

Na marginesie tych wywodów warto podkreślić, iż kwestią, zasługującą na rozważenie, jest możliwość wprowadzenia — za wzorem sąsiada zachodniego — przymusowej rejesracji zbiorów zbóż chlebowych, co miałoby duże znaczenie zarówno dla zagadnienia wyżywienia i obronności kraju, jak również ułatwiałoby orientację przy ustalaniu wytycznych polityki eksportowej-rolnej.

Jeśli w dzisiejszych warunkach nie można mówić o poważniejszym rozwoju polskiego eksportowego handlu zbożowego, to w każdym razie stwierdzić można, iż są jednak dwie dziedziny eksportowego handlu zbożowego, które nie są wykorzystane należycie, a przedstawiają duże możliwości rozwojowe i mogą przynieść poważne korzyści gospodarcze. Jest to pośrednictwo w handlu zbożem pochodzenia bałkańskiego i dziedzina eksportowego przetwórstwa zbożowego.

Polska dzięki swemu położeniu geograficznemu, dzięki położeniu na prastarym szlaku handlowym z południa na północ, od morza Czarnego do Bałtyku, jest predestynowana do tego, by pośredniczyć w handlu zbożem i jego przetworami między basenem bałkańskim i krajami Europy Północnej i Zachodniej (Anglii).

Zboże bałkańskie, chcąc dostać się na wspomniane rynki, ma dwie drogi. 1) przez Dardanale, morze Śródziemne i Gibraltar, a więc drogę okrężną i 2) drogę lądową przez Europę Środkową do portów bałtyckich lub morza Północnego; druga droga jest zarówno krótsza, jak i tańsza.

Naszą rzeczą jest stworzenie takich warunków, aby tranzyt zboża przez Polskę był przynajmniej na równi opłacalny z tranzytem przez Czechosłowację i Niemcy. Bezpośrednia granica z Rumunią zadanie to nam bardzo ułatwia.

Miałoby to jeszcze dla nas inne korzystne następstwa, mianowicie wytworzyłoby się nowe pojęcie w światowym handlu zbożowym, pojęcie „cif Gdynia”. Nie potrzebuję chyba dodawać, jak rozliczne korzyści przyniosłoby nam taki tranzyt — choćby przez wzrost przewozów kolejowych oraz rozszerzenie możliwości zbytu na Bałkanach wyrobów polskiego przemysłu.

Znaczenie basenu bałkańskiego dla międzynarodowej wymiany, a głównie dla państw Europy Środkowej, pierwsi zrozumieli Niemcy. Istnieje tam towarzystwo „Deutsche Weltwirtschaftliche Gesellschaft”, które za cel ma szukanie nowych dróg handlu światowego. Mając na uwadze braki Niemiec w dziedzinie zaopatrzenia w pasze i tłuszcze oraz potrzebę zbytu wyrobów niemieckiego ciężkiego przemysłu, towarzystwo to rozwinęło działalność w kierunku ekspansji handlowej na terenie państw bałkańskich. Drogą zaliczkowania produkcji soi w Bułgarii i Rumunii rozwinięto tam niesłychanie produkcję soi, przejmując ją całkowicie niemal dla Niemiec i otrzymując w ten sposób surowiec tłuszczowy i paszę oraz znajdując rynki zbytu na wyroby przemysłowe. Nie trzeba chyba dodawać, jak korzystny jest przywóz w clearingu surowca, a wywóz produktów gotowych.

Oczywiście, że Polska nie ma potrzeby sprowadzania na własne potrzeby produktów rolnych z tych krajów, ale sytuację, wynikającą z niskich cen produktów rolnych rumuńskich, można wykorzystać, pośrednicząc w handlu tym zbożem. O ile Niemcy muszą swe towary wieźć przez Jugosławię, Węgry i Czechosłowację, względnie przez Rumunię i Polskę, to my, granicząc bezpośrednio z Rumunią, powinniśmy wykazać się na tym rynku silniejszą ekspansją handlową.

A teraz dziedzina przetwórstwa zbożowego. W Niemczech np. istnieje cały szereg młynów, które są nastawione wyłącznie na przerob zboża obcego w obrocie uszlachetniającym i, jako takie, podlegają zamknięciu celnemu — celem uniemożliwienia przenikania produktów, otrzymywanych z przemiału, na rynek wewnętrzny.

Powstanie takich warsztatów na terenie naszego kraju, względnie w wolnej strefie w Gdyni, leży nie tylko w ogólnym interesie Państwa, ale również w interesie samego młynarstwa, które w okresach, podobnych do bież. roku, pozbawione możliwości przerobu zboża krajowego, znalazłoby stałe i zyskowne zatrudnienie.

Realizacja omawianych wyżej problemów handlu tranzytowego i obrotu uszlachetniającego dałaby nam możliwość stałego utrzymania się na dotychczasowych rynkach zbytu, zejście z rynku zbytu — co spotkało nas w bież. kampanii eksportowej, a czego skutki odczuwamy dopiero w momencie ponownego wyjścia z towarem na rynek światowy — jest zawsze niebezpieczne, gdyż ponowne wyjście na rynek połączone bywa zwykle z dużym trudem i ofiarami.

Wł. Łochocki

¹⁾ Na spodziewane rozmiary zasiewów lnu oddziaływują dwa sprzeczne ze sobą czynniki. Stosunkowo dobrze kształtująca się cena siemienia przez cały rok oraz zwykła jej w ostatnim czasie — wpływają niewątpliwie na wzrost zasiewów. Natomiast nie zachęcająco na zwiększanie zasiewów wpływa fakt niesprzedania dotychczas przez rolników sporych ilości zbiorów włókna. Przyczyny tego zjawiska są dość liczne. Nie miejsce jednak tutaj na ich analizowanie. Ograniczmy się jedynie do stwierdzenia faktu, iż niesprzedanie włókna przez rolników w czasie, gdy są dokonywane nowe zasiewy, musi wpłynąć zniechęcająco na zwiększenie uprawy lnu.

WYWÓZ PRODUKTÓW ROŚLINNYCH
W III KWARTALE
ROKU GOSP. 1937/38

W sprawozdaniu poprzednim¹⁾ omówiłem sytuację na światowych rynkach zbożowych w I półroczu kampanii eksportowej 1937/38—obecnie charakteryzuję pokrótce przebieg następnych 3 miesięcy.

Okres ten w dalszym ciągu cechuje brak stałego nacisku podaży na rynku pszenicznym, przy wielkiej również wstrzeźliwości popytu, co odbija się ujemnie na rynku frachtowym. Wiadomości o stanie zasiewów są na ogół dobre. W Stanach Zjedn. Ameryki Północnej po okresie suszy spadły obfite deszcze, wybitnie poprawiając stan zasiewów. W Kanadzie, jak również w Europie—z wyjątkiem Włoch i Z. S. R. R.—stan zasiewów jest również zadowalający. Momenty te wpływają osłabiająco na tendencję rynku zbożowego. Stosunkowo najmocniejsza tendencja panuje w Argentynie, gdzie zbiora ostatnie wypadły bardzo źle. Niestety, ta mocniejsza tendencja argentyńska równoważona jest przez Australię, która—utraciwszy rynki Dalekiego Wschodu (wojna) i widząc ogólną zniżkową tendencję cen—forsuje sprzedaż swojej pszenicy na rynku europejskim. Do pewnego stopnia hamująco na ogólną tendencję zniżkową oddziaływa akcja zbrojeniowa niektórych państw, pociągając za sobą zwyżkę cen surowców. W kwietniu wystąpiła przejściowa zwyżka cen, spowodowana znacznymi zakupami Anglii (ok. 250 tys. t) oraz Hiszpanii. Sytuacja statystyczna jest słabsza niż w tymże okresie ub. r., lecz równa sytuacji sprzed lat dwóch, a więc nie jest zła.

Na rynku żytnim tendencja również jest słaba. Usunięcie się z rynku międzynarodowego eksportu Polski i Argentyny zrównoważone zostało dobrymi zbiorami w Holandii i Stanach Zjedn. Ameryki Północnej. Stan zasiewów zbóż jest podobnie dobry jak przy pszenicy, przy zwiększonych nieco obszarach zasiewów w stosunku do roku ubiegłego.

W jęczmieniu tendencja jest stosunkowo najmocniejsza, aczkolwiek obroty są niewielkie. Handlowano głównie jęczmieniem polskim i tureckim. Wskutek ograniczenia podaży ze strony Argentyny i korzystnej relacji cen jęczmienia w stosunku do ceny kukurydzy—obroty jęczmieniem powinny być w najbliższej przyszłości większe.

Obroty owsem—jak zwykle—są niewielkie.

Ceny 4 głównych zbóż przedstawiały się według przeciętnych notowań giełdy rotterdamskiej, następująco (w zł za 100 kg):

	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies
1937				
Sierpień . . .	23'35	19'75	19'35	14'95
Wrzesień . . .	22'50	20'30	18'75	15'05
Październik . .	22'35	21'30	19'40	15'25
Listopad . . .	21'40	19'50	19'10	14'80
Grudzień . . .	20'85	19'80	18'75	14'15
1938				
Styczeń . . .	21'10	20'20	19'20	14'40
Luty	21'40	19'75	19'20	14'10
Marzec	20'05	18'95	18'10	13'95
Kwiecień . . .	21'20	17'85	17'35	13'55

Na rynku krajowym większe zmiany w okresie sprawozdawczym nie zaszły. Po korzystnym ukształtowaniu się sytuacji paszowej i wobec zwiększonej w marcu podaży (głównie żyta) stało się jasne, iż nie grozi brak zboża. Toteż od dn. 1/IV b. r. uchylone zostały zakazy wywozu zbóż, produktów ich przemiału, otrąb oraz niektórych pasz (makuchów, nasion oleistych i wysłoków buraczanych). Zniesienie zakazu wywozu nie dało jednak efektu w postaci zwiększenia się wywozu, gdyż ceny wewnętrzne zbóż w dalszym ciągu utrzymują się ponad parytetem eksportowym o ok. zł 7÷8 na kwintalu, z wyjątkiem jęczmienia, którego wywóz—przy stosowanym zwrocie cla w wysokości zł 3 od 100 kg—prowadzony jest w granicach odpłacalności. Po przejściowym spadku cen nastąpiła ponowna zwyżka notowań, wywołana złym stanem pogody i prawdopodobieństwem opóźnienia zbiorów o jakieś 2 tygodnie, co pociągnie za sobą skosumowanie w kraju ewentualnych istniejących w kraju nadwyżek eksportowych.

Stan zasiewów w dn. 1/V b. r. (według danych Gł. Urzędu Statyst.), aczkolwiek gorszy niż w kwietniu, uznać należy za zadowalający:

	Pszenica	Żyto	Jęczmień
1937	2'7	2'7	2'5
1938	3'3	3'1	3'0

Ceny zbóż—według przeciętnych notowań giełdy poznańskiej—kształtowały się następująco (w zł za 100 kg):

	Pszenica		Żyto		Jęczmień		Owies	
	1936/37	1937/38	1936/37	1937/38	1936/37	1937/38	1936/37	1937/38
1937								
Sierpień	21'00	29'70	14'25	22'40	20'00	—	13'70	19'75
Wrzesień	22'95	30'30	15'80	22'60	20'80	23'40	14'55	20'45
Październik	26'15	29'20	18'10	22'40	24'25	23'90	17'10	20'90
Listopad	24'55	27'90	17'80	22'40	25'50	22'75	16'25	20'60
Grudzień	24'65	27'00	19'65	21'80	24'70	21'05	16'25	20'30
1938								
Styczeń	26'15	27'00	21'75	21'65	25'40	21'00	17'80	20'35
Luty	28'45	26'70	23'80	20'75	26'50	20'75	21'30	21'25
Marzec	29'30	25'75	24'40	19'65	26'50	20'00	22'50	19'65
Kwiecień	29'45	24'70	24'30	18'45	27'10	—	22'05	18'30
Maj	29'30	25'45	24'15	20'45	—	—	22'05	19'00

Porównując ruch cen na giełdach zagranicznych (Rotterdam) z giełdą poznańską i przyjmując notowania z sierpnia ub. r. za 100, otrzymamy następujący obraz ruchu cen:

		Ceny w zł za 100 kg			
		Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies
Rotterdam	sierpień 1937	100	100	100	100
	kwiecień 1938	90'8	90'4	89'6	90'6
Poznań	sierpień 1937	100	100	100	100
	kwiecień 1938	84'3	91'1	94'4	92'3

Z powyższego zestawienia wynika, iż o ile w Rotterdamie spadek notowań wszystkich zbóż wyniósł ok. 10%, to na giełdach krajowych spadek jest nieco większy.

W stosunku do kwietnia ub. r. spadek cen zbóż na giełdzie poznańskiej wynosi: dla pszenicy—18'2%, dla żyta—8'9%, dla jęczmienia—5'6%, dla owsa—7'7%.

Wywóz poszczególnych produktów roślinnych w okresie sierpień÷kwiecień, w porównaniu z kampanią ubiegłą, przedstawiał się następująco:

Zboża i ich przetwory	Ilość		Wartość	
	1937/38	1936/37	1937/38	1936/37
	kwintali		tys. zł	
Pszenica	16 148	501 577	526	8 997
Żyto	21 181	2 141 768	531	33 305

Jęczmień	1 627 779	2 865 730	34 722	47 502
Owies	70 259	662 329	1 660	9 306
Gryka	25 205	65 992	486	956
Mąka pszenna	100 976	655 176	2 188	10 385
„ żytnia	8 879	917 711	251	11 722
Kasza pszenna	17	37	2	3
„ jęczmienna	72	6 223	4	85
Inne kasze	4 375	4 073	175	148
Skłód	97 173	276 763	3 992	9 147

Razem: 1 972 064 8 097 379 44 537 131 556

Inne produkty roślinne

Groch	156 015	205 347	4 420	5 270
Fasola	74 823	123 701	3 223	4 656
Soczewica	962	2 822	38	88
Łubin	103 861	63 388	2 593	1 494
Wyka, peluszką	11 059	89 083	287	1 936
Seradela	19 566	23 609	927	737
Bobik	4 043	33 625	88	550
Nasiona traw	893	2 303	101	215
Koniczyna czerwona	16 088	26 155	2 335	3 666
„ biała	11 330	19 970	2 380	2 751
Lucerna, esparceta itp.	5 440	15 403	416	688
Nasiona buraków cukr.	22 073	51 269	1 952	3 660
Rzepak, rzepik	6 083	25 436	409	950
Gorzycza	14 606	12 972	653	503

¹⁾ P. „Polska Gospodarcza” zesz. 12/1938, str. 503.

Mak	33 348	38 018	2 918	2 545
Siemię lniane	—	847	—	30
„ konopne	49	603	3	17
Razem:	480 239	734 551	22 743	29 756
Ogółem:	2 452 303	8 831 930	67 280	161 312

Zmniejszenie się wywozu w kampanii tegorocznej (artykułów, wymienionych w wyżej podanym zestawieniu) w stosunku do kampanii ubiegłej przedstawia się następująco (w % -ach):

	<i>S p a d e k :</i>	
	<i>ilościowo wartościowo</i>	
Zboża i produkty przemiału	75	67
Inne produkty roślinne	34	24
Ogółem:	73	58

Spadek wywozu zbóż spowodowany był w pierwszym rzędzie zakazami wywozu; spadek wywozu strączkowych i oleistych — brakiem w bieżącej kampanii pomocy Państwa w postaci zwrotu cła. Jedynym produktem roślinnym, korzystającym w b. r. ze zwrotu cła, jest jęczmień o ciężarze gatunkowym nie niższym niż 670 gl (gramów w litrze).

Wł. Ł.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

ZBOŻA I PRZETWORY

— Ruch cen zbóż w okresie 16 ÷ 28/V 1938 r. kształtował się następująco (w zł za 100 kg):

	16 ÷ 21/V	23 ÷ 28/V	Różnica %
Pszenica			
Warszawa	28·50	28·58	+ 0·3
Poznań	25·37½	25·25	— 0·5
Lwów	25·62½	25·57½	— 0·2
Średnia	26·50	26·47	— 0·1
Ż y t o			
Warszawa	22·00	21·93¾	— 0·3
Poznań	20·12½	21·02½	+ 4·4
Lwów	19·75	20·60	+ 4·3
Średnia	20·62	21·18¾	+ 2·7
O w i e s			
Warszawa	21·87½	21·87½	—
Poznań	18·45	19·35	+ 4·9
Lwów	19·81	19·85	+ 0·2
Średnia	20·04	20·36	+ 1·6
Jęczmień browarny			
Warszawa	—	—	—
Poznań	—	—	—
Lwów	—	—	—
Średnia	—	—	—
Jęczmień zwykły			
Warszawa	19·00	18·96	— 0·2
Poznań	18·12½	17·83	— 1·6
Lwów	17·25	16·75	— 2·9
Średnia	18·12	17·85	— 1·5

— Na rynku zbóż i przetworów w okresie sprawozdawczym (od 23 do 28 maja) utrzymała się w dalszym ciągu tendencja nieco mocniejsza. obroty nie wykazały poważniejszych odchyżeń w stosunku do ostatnio notowanych. Na giełdzie warszawskiej zysk (w zł na 100 kg) odnotowały następujące zboża i przetwory: żyto I standart 0·25, oba rodzaje I gat. mąki żytniej oraz mąka razowa 0 ÷ 95% po 0·25, natomiast wszystkie rodzaje otręb pszennych straciły po 0·25; na giełdzie poznańskiej oba standarty owsa zwykły o 0·25, oba rodzaje I gat. mąki żytniej o 2·00 oraz otręby żytnie z przemiału standartowego o 1·00.

Ogólny obrót na giełdzie warszawskiej w okresie sprawozdawczym wyniósł 5 328 t, w tym 1 098 t żyta (dla okresu poprzedzającego sprawozdawczy, odpowiednie liczby wynosiły: 5 975 i 1 068).

Warszawa.—Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu)—w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa ładunek wagon (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica czerwona szklista 28·50 ÷ 29·00,—jednolita 28·50 ÷ 29·00,—zbierana 28·00 ÷ 28·50, żyto I standart 22·00 ÷ 22·25 (21·75 ÷ 22·00),—I standart 683 grl bez notowań, jęczmień browarny bez notowań,—I standart 19·25 ÷ 19·50,—II standart 18·75 ÷ 19·00,—III standart 18·50 ÷ 18·75, owies I standart 22·25 ÷ 22·75,—eksportowy 478 ÷ 488 grl bez obrotów,—II standart 21·00 ÷ 21·50, mąka pszenna: I gat. 0 ÷ 30% 43·00 ÷ 45·50,—I gat. 0 ÷ 50% 40·00 ÷ 42·50,—I gat. A 0 ÷ 65% 38·00 ÷ 40·00,—II gat. 30 ÷ 65% 31·00 ÷ 32·50,—II gat. A 50 ÷ 65% 26·50 ÷ 29·50,—III gat. 65 ÷ 70% 23·50 ÷ 26·50,—razowa 0 ÷ 95% bez notowań,—pastwna 16·50 ÷ 17·50, mąka żytnia I gat. 0 ÷ 50% 32·25 ÷ 33·00 (32·00 ÷ 32·75),—I gat. 0 ÷ 65% 30·00 ÷ 30·50 (29·75 ÷ 30·25),—II gat. 50 ÷ 65% 19·75 ÷ 20·75,—razowa 0 ÷ 95% 23·75 ÷ 24·50 (23·50 ÷ 24·25), otręby pszenne grube z przemiału standartowego 15·25 ÷ 15·75 (15·50 ÷ 16·00),—średnie z przemiału standartowego 14·00 ÷ 14·50 (14·25 ÷ 14·75),—mialkie z przemiału standartowego 14·00 ÷ 14·50 (14·25 ÷ 14·75), otręby żytnie z przemiału standartowego 14·25 ÷ 14·75, otręby jęczmienne 12·75 ÷ 13·25.

Poznań.—Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu)—w zł za 100 kg parytet dostawa bieżąca (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica 25·00 ÷ 25·50, żyto 21·50 ÷ 21·75 (19·75 ÷ 20·00), jęczmień 638/650 grl 17·25 ÷ 17·50,—673/678 grl 17·50 ÷ 18·00,—700/717 grl 18·25 ÷ 18·50,—browarny bez notowań, owies I standart 19·75 ÷ 20·25 (19·50 ÷ 20·00),—II standart 18·75 ÷ 19·25 (18·50 ÷ 19·00), mąka wraz z workiem: pszenna I gat. 0 ÷ 30% 43·75 ÷ 44·75,—I gat. 0 ÷ 50% 40·75 ÷ 41·75,—I gat. 0 ÷ 65% 37·75 ÷ 38·75,—II gat. 30 ÷ 65% 33·25 ÷ 34·25,—II gat. A 50 ÷ 65% bez notowań,—III gat. 65 ÷ 70% bez notowań,—razowa 0 ÷ 95% bez notowań,—pastwna bez notowań, mąka żytnia I gat. 0 ÷ 50% 31·75 ÷ 32·75 (29·75 ÷ 30·75),—I gat. 0 ÷ 65% 30·25 ÷ 31·25 (28·25 ÷ 29·25),—II gat. 50 ÷ 65% bez notowań,—razowa 0 ÷ 95% bez notowań, otręby pszenne grube z przemiału standartowego 15·50 ÷ 16·00,—średnie z przemiału standartowego 13·50 ÷ 14·50, otręby żytnie z przemiału standartowego 14·75 ÷ 15·75 (13·75 ÷ 14·75), otręby jęczmienne 12·75 ÷ 13·75.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 23 do 28 maja 1938 r.

Na rynku akcyjnym giełdy warszawskiej tendencja była niejednolita—w zasadzie jednak mocniejsza. obroty spadły, koncentrując się głównie na akcjach Banku Polskiego i przedsiębiorstw przemysłu metalowego. Salda tygodniowe (w zł) poszczególnych akcji kształtowały się następująco: Banku Polskiego +1·25, Warsz. Tow. Fabryk Cukru —1·00, Warsz. Tow. Kopalń Węgla +0·75, Lilpopa —0·50, Modrzejowa +1·00, Norblina +1·00, Ostrowca (ser. B) +0·50, Starachowic +0·50, Tow. Zakładów Żyrardowskich —2·50 oraz Habermuscha i Schielego —1·75. Z dniem 27/V b. r. akcje Banku Związku Spółek Zarobkowych są notowane bez bezwartościowego kuponu dywidendowego za rok 1937.

Poniższe zestawienie ilustruje obrót akcjami na giełdzie warszawskiej w marcu i kwietniu b. r.:

	Marzec		Kwiecień	
	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)
Banki	306	738	205	349
w tym:				
Bank Polski	304	736	200	341
Przemysł chemiczny	—	—	—	—
„ elektryczny	—	—	—	—
„ spożywczy	36	46	29	31
„ metalowy	280	498	185	312
„ włókienniczy	69	126	63	139
Inne rodzaje przemysłu	5	12	6	16
Górnictwo	53	87	34	53
Ogółem:	749	1 507	522	900

W kwietniu w stosunku do marca na rynku akcyjnym giełdy warszawskiej nastąpił bardzo silny spadek obrotów, gdyż o ok. 40%, oraz nieco słabszy, gdyż o ok. 31%, liczby zawartych transakcyj. Jeżeli chodzi o udział obrotów poszczególnymi grupami akcyj w obrotach ogólnych—to nastąpiła redukcja obrotów akcjami Banku Polskiego na korzyść obrotów pozostałymi grupami akcyj.

Na giełdach prowincjonalnych okres sprawozdawczy minął pod znakiem ożywienia.

GIELDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj- wyższy	Kurs naj- niższy	Ostatni kurs w tygodniu
w z l z a a k c j e				
Bank Handlowy w Warszawie	zł 100	.	.	50'00
Bank Polski	zł 100	120'00	118'50	119'25
Warsz. Tow. Fabryk Cukru	zł 100	.	.	34'00
Warsz. Tow. Kopalń Węgla	zł 100	29'25	28'25	28'75
Lilpop	zł 100	75'50	73'50	73'50
Modrzejów	zł 50	12'50	12'25	12'50
Norblin	zł 100	86'00	85'00	86'00
Ostrowiec ser. B	zł 100	55'00	54'00	54'50
Starachowice	zł 100	36'90	35'75	36'75
Tow. Zakładów Żyraz- dowskich	zł 100	54'00	51'50	52'50
				-51'50
Haberbusch i Schiele	zł 100	.	.	47'75

GIELDA KRAKOWSKA

Akcje — w zł (maksimum i minimum; w nawiasach — notowania z okresu poprzedzającego): Bank Polski 120'00—116'00 (118'00—114'00), Zieleniewski 40'00—36'00 (38'00—34'00), Elektrownia Okręgowa Zagł. Krakowskiego 34'00—30'00, Piasecki 19'00—15'00.

GIELDA LWOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym nie były notowane.

GIELDA POZNAŃSKA

Akcje — w zł (maksimum i minimum; w nawiasach — notowania z okresu poprzedzającego): Bank Polski 118'50—116'00 (115'50—115'00), H. Cegielski 26'00 (28'00—27'50), Lubań-Wronki 30'00 (28'00), Bank Cukrownictwa 65'00, Cukrownia „Kruszwica“ 720'00.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

RUCH W PORCIE GDAŃSKIM W KWIETNIU 1938 R. —

Ruch okrętowy w porcie gdańskim w kwietniu b. r. zwiększył się nieznacznie w porównaniu z miesiącem poprzednim, natomiast w porównaniu z kwietniem ub. r. wykazuje poważny wzrost. Pojemność statków, które do Gdańska zawinęły, jest większa o 5·5% niż w marcu b. r. i o 25% niż w kwietniu ub. r.; pojemność okrętów, które Gdańsk opuściły, większa jest w pierwszym wypadku o 3·2%, w drugim—o 16·9%. Zawinęły do portu gdańskiego w kwietniu 504 okręty o pojemności 349 491 nrt, opuściło port 511 okrętów o pojemności 347 014 nrt. Pojemność okrętów, które do Gdańska zawinęły i port ten opuściły, w pierwszych 4 miesiącach b. r. wyniosła 2 593 843 nrt—w porównaniu z 2 251 468 nrt w tym samym okresie 1937 r., ruch okrętowy zwiększył się zatem o 342 375 nrt, czyli o 15·2%.

Narodowość statków, które odwiedziły w kwietniu port gdański, była następująca:

	Przybyło		Odeszło	
	statków	nrt	statków	nrt
Polska	33	23 459	33	23 420
Gdańsk	2	360	3	366
Bułgaria	1	102	1	102
Dania	65	43 822	65	40 580
Niemcy	134	68 586	134	66 441
Anglia	20	22 765	19	21 739
Estonia	24	17 082	24	16 376
Finlandia	27	32 119	27	30 337
Francja	2	3 320	2	3 320
Grecja	3	8 037	4	8 954
Holandia	35	8 475	37	8 864
Jugosławia	1	1 582	2	3 786
Włochy	5	15 790	5	14 843
Łotwa	11	15 600	11	15 600
Litwa	11	4 885	13	6 646
Norwegia	32	22 716	33	24 788
Panama	3	1 504	2	809
Z. S. R. R.	1	2 162	1	2 162
Szwecja	94	57 125	95	57 881
Razem: 504	349 491	511	347 014	

Na 19 bander, reprezentowanych w kwietniu w gdańskim ruchu portowym, bandera polska zajmuje szóste miejsce—za Niemcami, Szwecją, Danią, Finlandią i Norwegią, wyprzedzając Anglię, Estonię, Łotwę i szereg innych.

Obrót towarowy wyniósł w kwietniu 572 855 t—w porównaniu z 583 301 t w marcu b. r. i 575 657 t w kwietniu ub. r., obroty towarowe zmniejszyły się zatem w pierwszym wypadku o 1·8%, w drugim o 0·5%. Import (138 534 t) zmniejszył się w stosunku do marca b. r. o 1·8%, a w stosunku do kwietnia 1937 r. wzrósł o 40·1%. Eksport (434 321 t) zmniejszył się w pierwszym wypadku—podobnie jak import—o 1·8%, w drugim—o 8·9%.

Ruch towarowy w kwietniu charakteryzuje następujące zestawienie (w tonach):

Grupa towarowa	Przywóz	Wywóz
Produkty pochodzenia roślinnego	4 235	24 177

Produkty pochodzenia zwierzęcego	450	174
Produkty pochodzenia mineralnego	115 915	315 755
Tłuszcze, oleje itd.	236	6
Artykuły spożywcze, tytoń	934	6 360
Chemikalia	6 626	2 417
Skóry i wyroby	42	53
Surowce włókiennicze	239	45
Kauczuk i wyroby	233	—
Drzewo i wyroby	867	80 491
Papier i wyroby	1 191	181
Materiały budowlane	53	78
Metale i wyroby	7 274	4 412
Maszyny i aparaty	201	136
Inne	38	36
Razem: 138 534	434 321	

W imporcie pierwsze miejsce zajmują produkty pochodzenia mineralnego, których przywieziono o 3% mniej aniżeli w miesiącu poprzednim. Przywóz następnych grup uległ poważnemu zwiększeniu, a mianowicie: metali i wyrobów o 62%, chemikalij o 32·4%, produktów pochodzenia roślinnego o 41·8%. Przywóz papieru wzrósł o 3·5%. Zmniejszył się o 53% import grupy artykułów spożywczych i tytoniu, a przywóz produktów pochodzenia zwierzęcego spadł z 3 839 t w marcu na 450 t. Pozostałe grupy utrzymały się mniej więcej na poziomie miesiąca poprzedniego.

Pierwsze miejsce w eksporcie zajmują—jak zwykle—produkty pochodzenia mineralnego, których wywieziono o 0·8% mniej aniżeli w marcu b. r. Eksport drzewa, zajmującego drugie miejsce, utrzymuje się prawie zupełnie ściśle na poziomie z ub. miesiąca. Wywóz produktów pochodzenia roślinnego zmniejszył się o 26·4%. Wzrósł przeszło 3-krotnie eksport artykułów spożywczych i tytoniu. Metali i wyrobów wywieziono o 1·7% więcej aniżeli w marcu. Inne grupy nie wykazują specjalnych zmian w stosunku do miesiąca poprzedniego.

Przyjechało do portu gdańskiego w kwietniu 23 pasażerów, wyjechało—126.

A. R.

Z RYNKU FRACHTOWEGO.—W większych ośrodkach załadowczych zbóż, przeznaczonych do Europy, zapotrzebowanie na tonaż rozwija się wprawdzie powoli, ale stale. Przedstawiciele interesów armatorskich podkreślają wzrost zainteresowania w zakresie dzierżawy tonażu na dłuższe terminy, z czego wnioskują, że sytuacja rozwija się pomyślnie i na rynku frachtowym stopniowo powraca zaufanie.

W II połowie maja zanotowano w Argentynie sprzedaż 50 tys. t zboża do Niemiec. Ładunek ten, jak to podkreślają zgodnie wszystkie czasopisma żeglugowe, będzie prawdopodobnie zastrzeżony wyłącznie dla bandery niemieckiej, tym nie mniej transakcja ta budzi nadzieję, że rynek La Platy zaczyna się ożywiać po długotrwałej martwocie. O dotychczasowym nateżeniu tej martwoty świadczy fakt, że około 700 tys. t (nośności) tonażu oczekuje w Argentynie na ładunek, a przeszło 250 tys. t znajduje się w drodze, względnie w najbliższym czasie wyrusza w kierunku Ameryki Południowej. Ostatnio zanoto-

wano szereg wypadków, że statki, przywożące węgiel, wracają do Europy pod balastem wobec braku szans znalezienia ładunku powrotnego oraz wobec nieposiadania zezwolenia na poszukiwania takiego ładunku, wydawanego przez międzynarodowy Komitet Trampowy.

Stosunkowo najwyższą działalność wykazuje Daleki Wschód, gdzie sfinalizowano szereg transakcji na transporty różnych zbóż i nasion oleistych, głównie do Europy, uzyskując bez trudu stawki na poziomie, ocenianym za opłacalny dla armatorów.

Rynek bałtycki znajduje się w pełnym sezonie eksportu drzewa i załadowcy akceptują już stawki minimalne, ustalone przez Bałtycką i Międzynarodową Konferencję Żeglugową. Wzrost zapotrzebowania na tonaż pod drzewo zmniejsza podaż pod inne ładunki—głównie

węgiel—tak, iż stawki na te transporty wykazują tendencję mocniejszą. Zarówno armatorzy, zainteresowani bezpośrednio we wzroście stawek frachtowych m. in. i na węgiel do poziomu przynajmniej opłacalności, jak i przedstawiciele załadowców, oceniają, że stawki te wzrosną już w najbliższej przyszłości. Trudno, oczywiście, przewidywać, jakie będą rozmiary tego wzrostu, mając jednak na względzie poważne ilości tonażu unieruchomionego, możliwości w tym zakresie są raczej nieznaczące.

Jak podaje czasopismo „Hansa” z dn. 28/V, według obliczeń hollenderskich tonaż, beczynny w dn. 1/IV b. r., szacowany jest na 2 216 tys. t, a w ciągu kwietnia i maja wzrósł on jeszcze o ok. 450 tys. t.

POCZTA I TELEGRAF

RUCH POCZTOWY, TELEGRAFICZNY I TELEFONICZNY W KWIETNIU 1938 R. w ważniejszych miastach przedstawiał się w sposób następujący (w tys. jednostek, wzgl. zł):

Miejscowość	Przesyłki listowe:		Czasopisma	Listy wartościowe	Paczki:		Przesyłki za pobraniem	Zlecenia pocztowe	Wpłacone przekazy pocztowe i telegraficzne		Wpłaty P. K. O.		Rozmowy telefoniczne międzynarodowe	Telegramy	Rozmowy telefoniczne na sieci M. P. i T. i P. A. S. T.	Wpływy brutto			
	zwykłe	polecone			z podaną wartością	bez podanej wartości			ilość	na kwotę	ilość	na kwotę					ilość		kwota
																	ilość	kwota	
Warszawa	wysłane	26 210·8	395·2	7 033·2	8·7	250·9	13·0	90·2	24·3	182·4	25 840·3	478·9	46 950·4	241·3	53·4	2 681·2			
	otrzymane	11 920·5	511·8	121·5	13·5	140·5	3·6	15·8	13·8	232·0	16 412·2	84·9	7 290·4	281·3	70·5				
Łódź	wysłane	2 021·1	129·0	301·1	0·7	40·1	10·5	14·6	61·2	44·6	4 131·3	78·5	26 132·6	67·2	13·2	582·7			
	otrzymane	3 285·4	131·3	322·3	2·2	38·5	1·0	9·2	16·9	103·3	7 210·3	26·5	6 619·7	55·6	16·5				
Lwów	wysłane	4 874·0	167·6	1 491·5	2·6	55·6	5·5	20·7	5·4	51·8	5 949·8	86·1	13 854·5	39·0	15·4	592·2			
	otrzymane	3 381·5	174·5	250·3	4·7	44·0	6·0	6·3	2·5	87·3	6 146·8	27·8	2 142·1	46·2	15·4				
Poznań	wysłane	8 417·1	83·2	2 878·0	2·1	56·4	1·7	22·9	6·8	44·9	3 440·9	55·7	12 788·3	58·8	8·9	693·4			
	otrzymane	2 953·7	81·9	127·7	5·0	43·0	2·8	7·6	3·1	65·4	3 542·4	24·3	1 520·8	74·8	11·0				
Kraków	wysłane	3 211·8	132·4	1 448·2	2·3	54·4	7·2	14·8	6·3	53·9	4 772·3	84·1	14 698·8	111·5	13·0	808·6			
	otrzymane	3 641·0	146·2	311·5	3·2	48·0	9·1	1·0	4·5	85·8	4 893·4	34·4	2 388·9	60·4	18·4				
Wilno	wysłane	1 174·6	49·9	567·8	1·3	17·1	3·9	8·6	6·2	22·3	2 530·9	34·2	4 985·5	11·8	6·3	274·8			
	otrzymane	1 359·1	55·5	207·4	3·8	21·9	1·3	3·5	2·9	51·2	3 111·6	17·9	1 079·0	14·5	6·8				
Katowice	wysłane	1 957·9	64·4	497·2	1·1	24·8	0·9	7·4	4·5	29·1	3 721·4	49·1	8 608·1	78·6	9·7	694·5			
	otrzymane	1 359·5	56·1	139·8	1·9	27·9	2·8	7·3	2·2	32·3	1 804·1	11·7	874·8	67·2	7·2				
Lublin	wysłane	574·1	34·8	46·4	1·5	11·8	1·2	2·3	2·7	16·4	1 930·0	29·5	5 544·3	13·7	3·4	112·0			
	otrzymane	934·5	34·8	72·6	0·4	13·2	2·0	1·9	1·9	20·4	2 025·4	10·9	961·7	22·8	2·9				
Bydgoszcz	wysłane	1 400·8	30·8	327·9	0·4	18·3	0·9	4·7	1·9	20·6	2 035·0	39·2	5 878·6	17·1	4·4	183·4			
	otrzymane	1 392·3	21·4	152·6	0·7	17·2	1·5	3·8	1·2	28·7	1 627·5	11·1	876·6	11·7	3·9				
Sosnowiec	wysłane	870·1	18·4	24·4	0·5	4·7	0·4	1·1	0·8	16·3	1 720·8	21·9	4 351·2	6·9	2·4	199·1			
	otrzymane	533·7	15·7	49·9	0·3	6·5	0·3	2·4	1·9	15·3	668·3	8·1	569·2	14·2	2·3				
Białystok	wysłane	548·0	21·3	26·5	0·2	5·4	0·6	1·3	2·1	11·5	968·1	22·0	3 695·5	7·9	2·8	85·4			
	otrzymane	505·1	20·2	82·0	2·1	7·1	1·4	2·2	1·5	13·7	1 292·2	5·6	509·7	9·1	2·5				
Chorzów	wysłane	869·3	13·5	226·8	0·4	5·4	0·5	1·1	1·3	11·1	1 061·2	20·8	4 575·1	0·3	1·3	203·7			
	otrzymane	872·5	15·4	75·5	0·5	8·2	0·9	2·0	1·0	9·7	382·0	4·6	429·2	—	1·6				
Toruń	wysłane	807·9	28·2	274·1	0·3	15·7	0·3	9·1	0·8	15·2	1 132·5	27·6	3 301·1	25·3	3·1	148·0			
	otrzymane	956·4	25·4	97·5	0·3	15·6	1·3	2·9	1·1	22·1	1 048·5	8·5	532·5	27·0	2·9				
Gdynia	wysłane	985·5	33·5	39·4	0·1	22·0	0·6	5·4	0·9	24·3	1 735·5	33·1	8 100·7	43·3	10·0	375·0			
	otrzymane	1 026·5	34·5	51·9	0·2	15·7	1·9	3·6	2·1	16·8	2 023·9	13·7	931·2	38·1	9·4				

Wekslu w kwietniu b. r. nadesłano do urzędów i agencji pocztowych 302·8 tys. sztuk na kwotę zł 30 108 tys., z tego: zainkasowano 224·9 tys. sztuk na kwotę zł 23 612 tys., zaprotestowano 32·7 tys. sztuk na kwotę zł 3 180 tys.

DOCHODY I ROZCHODY PAŃSTWOWEGO PRZEDSIĘBIORSTWA „POLSKA POCZTA, TELEGRAF I TELEFON” W OKRESIE 1/IV 1937 R. ÷ 31/III 1938 R. kształtowały się następująco (w zł):

DOCHODY	
Ogółem	204 913 534
Pocztowe	124 023 964
w tym:	
w gotówce	50 943 834
ze sprzedaży znaczków pocztowych	73 080 130
Telefoniczne	54 961 282
w tym:	
abonamentowe	21 673 045
za rozmowy	30 536 710
za koncepcje na prywatne linie telefoniczne	2 751 527

Telegraficzne	6 589 501
w tym:	
za telegramy	6 326 605
za nadzór i utrzymanie linii	262 896
Radiotelegraficzne	1 971 720
Radiofoniczne	4 652 704
Inne dochody	12 714 363
w tym:	
zwroty rozchodów	840 936
różne wpływy	1 771 547
opłaty P. K. O. za świadczenia instytucji poczt.-tel.	7 079 537
udział Zarządu Pocztowego w dochodach innych przedsiębiorstw	2 627 194
z nieruchomości	395 149

ROZCHODY	
Ogółem	178 092 882
Osobowe	93 418 251
Różne wydatki osobowe	14 050 701
Przewóz poczty	12 144 307
Koszty utrzymania ruchu	8 992 712

Budowa pomieszczeń i urządzeń teletechnicznych . . .	24 154 593
Spłata zobowiązań	7 955 627
Inne wydatki	17 346 691

Nadwyżka dochodów nad rozchodami z Państwowego Przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” w roku budżetowym 1937/38 wynosiła zł 26 820 652.

KRONIKA TYGODNIOWA

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

14 czerwca:

- Zakł. Górń. „Silesia”, S. A. — o g. 12 w lok. Zw. Przem. Bielska Białej i Okolicy w Bielsku, Mickiewicza 24.
- „Elektrownia Bielsko-Biała”, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Bielsku, Batorego 13a.
- Zakł. Ogrodn. „C. Ulrich”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Ceglana 11.
- T-wo Akc. dla Fabr. Śrub i Wyr. Kutyh „Brevillier S-ka i A. Urban Synowie” — o g. 11 w lok. T-wa w Wiedniu VI, Linke Wienzeile 18.
- „T-wo Hand.-Ajent.”, S. A. — o g. 12 we Lwowie, Halicka 19.

20 czerwca:

- „Zjedn. Fabr. Żarówek”, S. A. — o g. 13 w lok. S-ki w W-wie, 6 Sierpnia 13.
- Kolej Lok. „Łupków-Cisna”, S. A. — o g. 10 w lok. Biura Małop. Kolei Lok. we Lwowie, Jagiellońska 1.
- „Nasz Sklep-Urania”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Sienna 15.

— T-wo Ubezp. „Vita-Kotwica”, S. A. — o g. 11 w lok. T-wa w W-wie, Jasna 6.

21 czerwca:

- „Pierwsze Małop. T-wo Raf. Spir.”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki we Lwowie, Grodecka 110.
- „Akc. Bank Hipoteczny” — o g. 10 w lok. S-ki we Lwowie, pl. Halicki 15.
- „Juta”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w Poznaniu, Fredry 1.

22 czerwca:

- „S-ka Galicyjska Kopalń”, S. A. — o g. 15 w lok. S-ki w Paryżu, rue de la Victoire 76.

25 czerwca:

- „Śląskie Kopalnie i Cynkownie”, S. A. — o g. 11 w lok. Hut Silesia w Lipinach, Marszałka Piłsudskiego.
- „Pleszewskie Miyny Parowe”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Pleszewie.
- Kolej Lok. „Tarnów-Szczucin”, S. A. — o g. 10 w lok. Biura Małop. Kolei Lok. we Lwowie, Jagiellońska 1.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

BUDŻET

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETOWE W MARCU 1938 R.— Według danych tymczasowych—dochody i wydatki budżetowe Państwa w marcu 1938 r. — w porównaniu z marcem 1937 r.—przedstawiły się następująco (w tys. zł):

	Dochody		Wydatki	
	1937	1938	1937	1938
A.—ADMINISTRACJA:				
Prezydent Rzeczypospolitej	4	—	266	327
Sejm	17	18	305	315
Senat	—	4	172	197
Kontrola Państwowa	—	—	414	418
Prezydium Rady Ministrów	1	1	249	260
Min. Spraw Zagranicznych	516	490	3 685	2 902
„ „ Wojskowych	359	254	65 917	64 706
„ „ Wewnętrznych	1 287	1 530	16 628	16 314
„ Skarbu	121 132	161 993	14 867	41 633
„ Sprawiedliwości	4 244	3 962	8 158	10 059
„ Przemysłu i Handlu	2 415	2 878	5 442	4 915
„ Komunikacji	5 875	2 260	5 594	5 729
„ Rolnictwa i Ref. Roln.	193	341	1 620	4 845
„ Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.	1 401	1 516	28 798	28 191
„ Opieki Społecznej	836	509	5 555	6 824
„ Poczta i Telegrafów	—	1	141	141
Emerytury i zaopatrzenia	2 827	7 861	13 978	14 537
Renty inwalidzkie i pensje	—	—	8 108	8 425
Długi państwowe	—	—	17 077	28 137
R a z e m :	141 107	183 618	196 974	238 875

B. — PRZEDSIĘBIORSTWA:

Prezydium Rady Ministrów:				
Polska Agencja Telegr.	5	5	—	—
M-stwo Spraw Wojskowych:				
Państw. Wytwórnia Uzbrojenia	—	—	—	—
Państw. Wytw. Prochu i Mat. Kruszących	—	—	—	—
Państw. Zakłady Inżynierii	—	—	—	—
Państw. Zakłady Lotnicze	—	—	132	—
Państwowe Zakłady Umundurowania	—	—	—	—

M-stwo Spraw Wewnętrznych:

Gazeta Admin. i Pol. Państw.	—	—	—	—
Państw. Zakłady Wodociągowe na G. Śląsku	—	—	—	—

Ministerstwo Skarbu:

Mennica Państwowa	—	—	—	—
Państw. Zakład Emerytalny	—	—	—	—

M-stwo Przemysłu i Handlu:

Przedsięb. państwowe o kap. mieszc. i wydzierżawione	756	37	—	—
Nadania górnicze i tereny naft.	84	66	—	—
Państw. Huta Ołowiu i Srebra w Strzybnicy	—	—	—	10
Żupa solna w Łączynie	—	—	—	2
„Polmin” Państw. Fabr. Ol. Min.	175	—	—	—
Państw. Kop. Węgla „Brzeszcze”	10	—	—	—
Zjedn. Fabr. Zw. Azot. w Mościcach i Chorzowie	375	—	—	—

Ministerstwo Komunikacji:

Polskie Koleje Państwowe	1 500	1 000	—	—
Państw. Wytwórnie Mater. Drogowych	—	—	—	—

Ministerstwo Rolnictwa i Ref. Roln.:

Lasy Państwowe	3 500	1 736	—	—
Państw. Przetwórnice Mięsne	—	—	—	—
Państw. Zakłady Przemysłowo-Zbożowe	—	—	—	396

Ministerstwo Wyzn. Rel. i Oświecenia Publicznego:

Państwowe Wydawn. Książek Szkolnych	15	—	—	—
---	----	---	---	---

M-stwo Opieki Społecznej:

Zdrojowiska Państwowe	—	—	—	—
Przeds. Państw. Zakładu Higieny Szpitalne Państwowe	19	30	—	—
	—	—	52	113

M-stwo Poczta i Telegrafów:

Polska Poczta, Telegraf i Telefon	2 940	5 028	—	—
Państw. Zakł. Tele- i Radiotechn.	—	—	—	—

R a z e m : 9 379 7 902 184 521

C. — MONOPOLE:

Ministerstwo Skarbu:

Monopol solny	3 300	3 500	—	—
„ tytoniowy	28 000	30 001	—	—
„ spirytusowy	18 527	29 632	—	—
„ loteryjny	2 856	2 351	—	—
„ zapalczany	1	5 649	—	—
R a z e m :	52 684	71 133	—	—

D. — FUNDUSZE:

M-stwo Spraw Wojskowych:

Fundusz Kwaterunku Wojskowego	—	—	—	—
---	---	---	---	---

M-stwo Opieki Społecznej:

Fundusz Pracy	—	—	—	—
-------------------------	---	---	---	---

R a z e m : — — — —**Ogółem:** 203 170 262 653 197 158 239 396

Marzec—miesiąc końcowy roku budżetowego—daje z reguły najwyższe dochody budżetowe, wykazując wielki skok dochodów w porównaniu z lutym, który należy do miesięcy dochodowo najniższych. Ostatni rok budżetowy, tj. 1937/38, przyniósł szczególnie silny wzrost dochodów w marcu, większy znacznie niż w poprzednich latach budżetowych, przy czym dochody w marcu 1938 r. okazały się jednocześnie—w związku z rozwijającą się w dalszym ciągu koniunkturalną tendencją wzrostową—znacznie wyższe niż w marcu 1937 r. Ponieważ wydatki budżetowe—aczkolwiek w marcu bardzo poważnie wzrosły—daleko nie nadążyły za wzrostem dochodów, zjawiała się w marcu bardzo znaczna nadwyżka budżetowa, o przeszło połowę większa od sumy wszystkich nadwyżek, osiągniętych w ciągu pierwszych 11 miesięcy, przy czym w tej wysokości nienotowana od od długiego szeregu lat.

Wahania dochodów, jak również nadwyżek (deficytów) budżetowych — w miesiącach: lutym i marcu — w okresie ostatniego 7-lecia ilustruje liczbowo następujące zestawienie (w miln. zł):

	1932/32	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36	1936/37	1937/38
Dochody							
Luty	164·5	153·0	144·5	179·8	166·5	171·5	181·8
Marzec	179·4	163·0	177·0	184·5	199·7	203·2	262·7
Deficyt							
(nadwyżka)							
Luty	-29·4	-25·5	-49·3	-15·3	-6·9	+ 0·4	+1·7
Marzec	-44·8	-41·5	-58·2	-19·3	+ 0·6	+ 6·0	+23·3

Dochody budżetowe wykazały w marcu 1938 r. w stosunku do lutego wzrost aż o zł 80·9 miln., tj. o blisko 45%. Wzrost dochodów w marcu dotyczył wszystkich grup dochodów, przy czym stosunkowo najslabiej zwiększyły się wpłaty przedsiębiorstw, mianowicie z zł 6·9 miln. do zł 7·9 miln. Wpłaty monopolów wzrosły z zł 52·5 miln. w lutym do zł 71·1 miln. w marcu, tj. o przeszło 35%. Jeszcze silniej, bo prawie ściśle o połowę (o 50·1%)—a w liczbach absolutnych z zł 122·3 miln. do zł 183·6 miln.—wzrosły dochody administracji. O wyższe tych dochodów zadecydowało silne zwiększenie się dominujących w tej grupie dochodów Min. Skarbu (z zł 104·0 miln. do zł 162·0 miln.), gdzie z kolei najpoważniejszą rolę odegrał wzrost wpływów z danin publicznych. Wzrost wpłat przedsiębiorstw w marcu — mimo że większość wpłat skurczyła się w porównaniu z lutym (m. in. wpłata Polskich Kolei Państwowych z zł 2·0 miln. do zł 1·0 miln. i wpłata Lasów Państwowych z zł 2·0 miln. do zł 1·7 miln.)—nastąpił dzięki silnej wyższej wpłaty Poczt i Telegrafów (z zł 2·2 miln. do zł 5·0 miln.), dzięki której ogólna suma wpłat tego przedsiębiorstwa w 1937/38 r. nie tylko dorównała do sumy, preliminowanej w budżecie, ale ją nawet nieco przekroczyła.

Porównanie marca 1938 r. z marcem 1937 r. wykazuje silny wzrost dochodów w 1938 r., mianowicie o zł 59·5 miln., tj. o blisko 30%. Wyższe dochody w 1938 r. widzimy w grupie administracji — o zł 42·5 miln., tj. o ok. 30%, oraz w grupie monopolów—o zł 18·4 miln., czyli o ok. 35%. Natomiast w 1937 r. wyższe były niż w 1938 r. wpłaty przedsiębiorstw, mianowicie o zł 1·5 miln., tj. o blisko 20%. W dochodach administracji gros wyższy w 1938 r. w stosunku do 1937 r. koncentruje się w dochodach Min. Skarbu, które w b. r. były wyższe o zł 40·9 miln. (tylko wzrost wpływów z danin). W zakresie wpłat przedsiębiorstw różnica na korzyść ub. r. spowodowana została głównie wyższymi wpłatami: Polskich Kolei Państwowych (o zł 0·5 miln.) oraz Lasów Państwowych (o zł 1·8 miln.).

Wydatki budżetowe zwiększyły się w marcu do zł 239·4 miln.—wobec zł 180·1 miln. w lutym. Wzrost wydatków nastąpił

zarówno w grupie administracji (z zł 179·7 do zł 238·9 miln.), jak i w (bardzo nieznacznej zresztą) grupie przedsiębiorstw, do których dopłaty wzrosły z zł 0·4 miln. do zł 0·5 miln. Zwyżka wydatków administracji wystąpiła w większości resortów, przy czym stosunkowo silna była w zakresie obsługi długów (wzrost z zł 9·8 miln. do zł 28·1 miln.) oraz wydatków Min. Skarbu (z zł 14·6 miln. do zł 41·6 miln.), co związane było ze spłatą przez Skarb Bankowi Polskiemu dalszych zł 25 miln. z tytułu kredytu bezprocentowego, w związku z czym zadłużenie Skarbu z tego tytułu w Banku Polskim zmniejszyło się do zł 50 miln.

W porównaniu z marcem 1937 r. wydatki w marcu 1938 r. wykazują poziom wyższy o zł 42·2 miln., tj. o przeszło 21%. Wzrost w 1938 r. zarówno wydatki administracji (o zł 41·9 miln.), jak i dopłaty do przedsiębiorstw (o zł 0·3 miln.). Wyższe w b. r. w stosunku do ub. r. były w grupie administracji zwłaszcza wydatki Min. Skarbu (o zł 26·8 miln.), co było związane ze wspomnianą wyżej spłatą części zadłużenia w Banku Polskim, oraz wydatki na obsługę długów (o zł 11·1 miln.).

W okresie całego roku budżetowego dochody budżetowe wyniosły zł 2 373·5 miln., czyli dość znacznie więcej (o blisko 10%) niż w całym roku budż. 1936/37 (zł 2 163·8 miln.) i więcej też od budżetu na 1937/38 r. (zł 2 186·3 miln.). Wydatki budżetowe wyniosły w okresie roku budż. 1937/38 zł 2 334·9 miln.—wobec zł 2 157·8 miln. w roku budż. 1936/37 i preliminowanej sumy zł 2 360·1 miln. Nadwyżka dochodów za cały rok 1937/38 wyniosła zł 38·6 miln., gdy za rok budż. 1936/37 stanowiła tylko zł 6·0 miln. Podkreślić należy, że podana suma preliminowanych dochodów obejmuje oprócz uchwalonego budżetu również sumy ustawowego pokrycia dodatkowych kredytów, suma zaś preliminowanych wydatków — również sumy wszelkich kredytów dodatkowych w łącznej kwocie zł 108·2 miln. (w czym zł 51·7 miln. na zmniejszenie zadłużenia Państwa).

Poprawa gospodarki budżetowej, rozpoczęta w 1935/36 r., uzyskana w pełni w 1936/37 r., a wzmocniona znacznie w bież. roku budżetowym—wyraża się z jednej strony wzrostem dochodów (a w ślad za nimi—wydatków), z drugiej zaś—rosnącą przewyżką dochodów nad wydatkami. Te osiągnięcia uwydatniają się szczególnie wyraźnie przy porównaniu ostatniego roku budżetowego z szeregiem lat poprzednich. Mianowicie, porównanie roku budż. 1937/38 z okresem budż. 1935/36 wykazuje wzrost dochodów w 1937/38 r. o zł 415·5 miln. i wzrost wydatków tylko o zł 129·9 miln. Porównanie zaś lat 1937/38 i 1934/35 wykazuje w 1937/38 r. zwyżkę dochodów o zł 258·9 miln., wydatków zaś tylko o zł 159·2 miln. Cofając się dalej, dopiero w roku 1931/32 natrafiamy na zbliżone do sum ostatniego roku sumy wykonania budżetu; mianowicie, w okresie roku budż. 1931/32 dochody budżetowe były niższe niż w 1937/38 r. o zł 111·4 miln., ale zato wydatki były wyższe, i to aż o zł 131·3 miln. Zrównoważone, a właściwie tylko prawie zrównoważone wykonanie budżetu—stwierdzamy dopiero przed 7 laty, mianowicie w 1930/31 r., kiedy deficyt budżetowy — przy dochodach o zł 374·4 miln. wyższych od dochodów w 1937/38 r.—wynosił zł 53·4 miln. Powyższe porównania dają, oczywiście, tylko zupełnie przybliżony obraz r. uchu dochodów i wydatków Państwa, gdyż choćby ze względu na zmiany w układzie budżetu liczby powyższe są bardzo słabo porównywalne. Podkreślić jednocześnie trzeba, że w międzyczasie—np. między 1931/32 r. i 1937/38 r., które wykazują nie tak wielkie różnice w poziomie dochodów (z zastrzeżeniem co do porównywalności)—nastąpił ogromny spadek cen—tak, że realna wartość takiej samej sumy była w ostatnim roku budż. znacznie wyższa niż w 1931/32 r.

W stosunku do budżetu na rok 1937/38 dochody, faktycznie osiągnięte w okresie całego roku, stanowiły 105·2%, czyli dały wyraźną nadwyżkę ponad przewidywania. Najlepiej przedstawiają się wpłaty przedsiębiorstw, które dały aż 108·2% sumy, przewidzianej w budżecie—przy czym wpłaty z tytułu nadań górniczych i terenów naftowych przekroczyły budżet aż o 151·9%, wpłaty przedsiębiorstw Państw. Zakładu Higieny—o 149·1%, wpłaty Polskich Kolei Państwowych—o 20·4%, wpłaty Lasów Państwowych—o 4·6%, wpłaty Poczt i Telegrafów—o 2·8%; inne wpłaty były uskuteczniiane w kwotach, ściśle odpowiadających budżetowi, a niższa od preliminowanej była jedynie wpłata przedsiębiorstw o kapitale mieszanym lub dzierżawionych. Dobre wyniki dały wpłaty monopolów, mianowicie 105·2% budżetu, przy czym monopol spirytusowy uskutecznił wpłatę w wys. 110·1% sumy, preliminowanej w budżecie, monopol solny—w wys. 106·1%, monopol loteryjny—w wys. 104·9%, monopol tytoniowy—w wys. 102·2%. Dochody administracji dały najmniej w stosunku do budżetu, ale w każdym razie go przekroczyły, stanowiąc 104·9% budżetu, przy czym najważniejsze z nich—dochody Min. Skarbu—dały właśnie taką nadwyżkę, tj. 4·9% ponad budżet. Jeśli chodzi o większe dochody innych resortów, to podkreślić należy, że dochody Min. Przemysłu i Handlu dały aż 120·1% sumy, przewidzianej w budżecie.

Wydatki w okresie całego roku budżetowego 1937/38 stanowiły w stosunku do budżetu całorocznego 98·9%, a więc nastąpiło — od-

miennie niż w dochodach—niewykorzystanie pełne budżetu. Należy nadmienić, że w sumie rzeczywistych wydatków znajdują się wydatki okresu ulgowego w wys. ok. zł 17 miln., a w sumie prelimitowanych wydatków znajdują się: suma budżetu (kwot, podlegających budżetowaniu miesięcznemu)—po potrąceniu zł 5 miln. z długów państwowym na pokrycie kredytów dodatkowych, dalej kredyty dodatkowe (zł 33·7 miln.), następnie kredyty, otwarte na podstawie art. 3 ustawy o dodatkowych kredytach (zł 22·8 miln.), wreszcie—kredyty dodatkowe z art. 6B i art. 8 ustawy skarbowej na 1937/38 r. (zł 51·7 miln.)—te ostatnie stanowiące zmniejszenie zadłużenia Państwa. Prawie taki sam procent wykonania budżetu jak ogół wydatków wykazały wydatki administracji (98·92% wobec 98·93%), natomiast dopłaty do przedsiębiorstw wyniosły więcej, mianowicie 99·2% sumy prelimitowanej.

Stwierdzić należy, że w roku budż. 1936/37 wykonanie budżetu nie osiągnęło tych rozmiarów co w ostatnim roku budż. Mianowicie, dochody budżetowe dały w 1936/37 r. tylko 99·0% budżetu (wobec—jak wyżej—105·2% w 1937/38 r.), a wydatki wyniosły w stosunku do budżetu 98·7% (wobec—jak wyżej—98·9% w 1937/38 r.).

WPLYWY Z DANIN ORAZ MONOPOLÓW W MARCU 1938 R. — Według danych tymczasowych—wpływy z danin publicznych oraz monopolów państwowych w marcu 1938 r. — w zestawieniu z lutowymi — przedstawiały się następująco (w tys. zł):

	Luty	Marzec
1. — PODATKI BEZPOŚREDNIE:		
Podatek gruntowy	3 877	5 667
Podatek od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich	3 166	7 342
Podatek przemysłowy	19 788	22 634
„ dochodowy	20 895	42 598
„ od kapitałów i rent	436	315
„ „ energii elektrycznej	772	697
„ „ uboju	700	764
Odsetki od zaległości, grzywny i kary	1 380	1 800
Razem:	51 014	81 817
2. — PODATEK MAJĄTKOWY	227	343
3. — NADZWYCZAJNA DANINA MAJĄTKOWA	755	732
4. — SPECJALNY PODATEK OD WYNAGRODZEŃ	13 349	21 160
5. — PODATKI POŚREDNIE:		
Podatek od wina	153	276
„ „ piwa	499	544
„ „ cukru	9 878	12 773
„ „ drożdży	1 083	1 090
„ „ tłuszczów	3	146
„ „ olejów mineralnych	1 672	1 333
„ „ zapalniczek	—	—
„ „ kwasu octowego	12	21
„ „ kwasu węglowego	38	61
„ „ cukru skrobiowego	175	209
Akcyzowe opłaty patentowe	43	10
Odsetki od zaległości, grzywny i kary	3	10
Razem:	13 559	16 473
6. — DODATKI DO PODATKU OD CUKRU	103	115
7. — CŁO	12 529	24 334
8. — OPŁATY 'STEMPLOWE I DANINY POKREWNE:		
Opłaty stempłowe	6 753	7 559
Podatek spadkowy i od darowizn	646	1 003
Razem:	7 399	8 562
9. — DODATKI DO DANIN PUBLICZNYCH	1 346	1 434
10. — PODATKI ZNIESIONE	25	24
11. — MONOPOLE		
Monopol solny	3 000	3 500
„ tytoniowy	26 000	30 001
„ spirytusowy	22 020	29 632
„ loteryjny	1 500	2 351
„ zapalczany	6	5 649
Razem:	52 526	71 133
Ogółem:	152 832	226 127

Marzec z reguły daje silną wyższkę wpływów skarbowych (z danin i monopolów)—po dwóch zresztą miesiącach zniżki. Wzrost marcowy, na ogół biorąc, nie rekompensuje całego dwumiesięcznego spadku, i dlatego wpływy skarbowe w marcu są przeważnie niższe od wpływów grudniowych, które też zazwyczaj stają się maksymalnymi w okresie całego roku budżetowego. Pod tym względem wyjątkowy w ostatnim 7-leciu był rok 1935/36, będący rokiem, w którym rozpoczęła się poprawa koniunkturalna. W tym roku, mianowicie, marcowy wzrost wpływów z drobną nawet nadwyżką pokrył spadek wpływów w styczniu i lutym. Ale już zupełnie wyjątkowym zjawiskiem był ostatni marzec—marzec roku budż. 1937/38: wpływy skarbowe w tym miesiącu osiągnęły nienotowaną w takich rozmiarach wyższkę, która okazała się też przeszło dwukrotnie większa od łącznie wziętych zniżek styczniowej i lutowej. Dlatego też wpływy skarbowe w marcu 1937/38 r. osiągnęły poziom nienotowany od roku budż. 1929/30, przy tym i w tym ostatnim roku wpływy w marcu były niższe niż w ostatnim marcu o zł 7·9 miln. Normalnie występujący wzrost wpływów skarbowych w marcu tłumaczy się z jednej strony tym, że na marzec przypadają niektóre większe płatności podatkowe, z drugiej zaś strony wiosennym ożywieniem obrotów, a poza tym faktem, że marzec jest miesiącem o kilka dni dłuższym od lutego.

Ruch wpływów z danin i monopolów w poszczególnych miesiącach 7-lecia budżetowego 1931/32—1938/39 przedstawia następujące zestawienie (+ oznacza wyższkę, — oznacza spadek wpływów):

	1931/32	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36	1936/37	1937/38
	m i l i o n y zł						
Kwiecień	— 14·2	— 8·1	+ 9·5	+ 1·4	— 4·8	— 13·8	+ 2·7
Maj	+ 4·4	+ 14·9	— 15·1	— 15·4	— 0·5	+ 0·2	— 7·3
Czerwiec	— 23·0	— 22·7	— 10·5	— 4·2	— 10·3	+ 2·6	+ 5·1
Lipiec	+ 6·2	+ 6·1	+ 8·2	+ 8·8	+ 11·3	+ 3·2	+ 4·5
Sierpień	— 10·5	— 9·4	+ 5·8	— 3·7	— 3·9	— 8·8	— 5·6
Wrzesień	— 0·8	+ 3·4	+ 6·3	+ 13·7	— 2·7	+ 4·6	+ 1·4
Październik	+ 31·9	+ 19·4	+ 19·9	+ 13·1	+ 16·3	+ 12·2	+ 4·6
Listopad	— 15·0	+ 1·8	— 11·0	— 0·7	— 9·7	— 1·9	+ 18·4
Grudzień	+ 8·8	+ 7·6	+ 14·9	+ 6·8	+ 28·2	+ 11·6	+ 3·6
Styczeń	— 12·5	— 23·1	— 19·2	— 19·9	— 14·5	— 23·2	— 26·8
Luty	— 23·4	— 12·8	— 21·1	— 9·2	— 4·7	+ 1·0	— 8·7
Marzec	+ 8·1	+ 11·5	+ 18·9	+ 11·2	+ 19·5	+ 11·3	+ 73·3

Wzrost wpływów skarbowych w marcu w stosunku do lutego nastąpił szczególnie silnie w zakresie danin, które dały w marcu o zł 54·7 miln., tj. aż o 54% więcej niż w lutym; jednak i wpłaty monopolów były w marcu znacznie wyższe niż w lutym, mianowicie o zł 17·6 miln., tj. aż o 33%.

Wpływy z podatków bezpośrednich, reprezentujące najpoważniejszą część wpływów z danin, wykazały w marcu skok prawie o 60%, podnosząc się z zł 51·0 miln. do zł 81·8 miln., i osiągając poziom rekordowy w roku budż. 1937/38. Wzrosły wpływy prawie ze wszystkich podatków — z wyjątkiem drobnych: od kapitałów i rent oraz od energii elektrycznej. Najsilniej podniosły się—bowiem aż o 110% (o zł 21·7 miln.)—wpływy z podatku dochodowego, w zakresie którego przypadła na marzec (do I/IV) płatność zaliczki na rok 1938 od osób prywatnych. Stosunkowo jeszcze poważniej, mianowicie o 130% (o zł 4·1 miln.), zwiększył dochód z podatku od nieruchomości. Wpływy z podatków gruntowych podniosły się w marcu w porównaniu z lutym o zł 1·8 miln. (blisko o połowę). Najslabiej wzrósł w marcu w stosunku do poprzedniego miesiąca dochód z podatku przemysłowego, mianowicie tylko o zł 2·8 miln., czyli o ok. 1/8.

Porównanie marca 1938 r. z marcem 1937 r. wykazuje wyższy w 1938 r. dochód z podatków bezpośrednich też o blisko 60%. Bardzo poważnie wyższe były w 1938 r. wpływy z podatku dochodowego—zł 42·6 miln. wobec zł 23·8 miln. Stosunkowo biorąc jeszcze silniejszy był wzrost wpływów z podatku od nieruchomości (zł 7·3 miln. wobec zł 3·6 miln.). Bardzo poważnie zwiększył dochód z podatków gruntowych—z zł 3·4 miln. do zł 5·7 miln. Wpływy z podatku przemysłowego były o blisko 30% wyższe w marcu 1938 r. niż w marcu 1937 r. (zł 22·6 miln. wobec zł 17·7 miln.).

Dochód ze specjalnego podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszy publicznych, również bardzo silnie zwiększył w marcu, dochodząc do zł 21·2 miln. Wpływ z tego źródła w lutym wyniósł tylko zł 13·3 miln., a w marcu 1937 r.—zł 15·8 miln.

Wpływy z danin majątkowej (od rolnictwa), która już na przyszłość nie będzie pobierana, utrzymały się w marcu na poziomie lutowym (zł 0·7 miln.). Były one jednocześnie o blisko zł 0·2 miln. wyższe niż w marcu 1937 r. Dawno już zlikwidowany podatek majątkowy dał w marcu zł 0·34 miln.—wobec zł 0·23 miln. w lutym i zł 0·21 miln. w marcu 1937 r.

Wpływy z podatków pośrednich w marcu dość poważnie zwiększyły, mianowicie o zł 2·9 miln., tj. o 22%. Wzrost wpływów wykazały prawie wszystkie podatki—prócz jedynie podatku od olejów mineralnych (spadek o zł 0·3 miln., tj. o ok. 20%) oraz akcyzowych

opłat patentowych. Bardzo silnie, bo o blisko 1/3 (o zł 2·9 miln.) wzrosły wpływy z najważniejszego z podatków pośrednich—podatku od cukru.

W marcu 1937 r. wpływy z podatków pośrednich były nieznacznie wyższe niż w marcu 1938 r. (o zł 0·4 miln., tj. zaledwie o 2 1/2%). Wyższy w ub. r. był dochód z podatku od drożdży (zł 1·7 miln. wobec zł 1·1 miln.), z podatku od olejów mineralnych (zł 1·5 miln. wobec zł 1·3 miln.), z podatku od tłuszczów, z podatku od wina, oraz z akcyzowych opłat patentowych. Natomiast wyższe w b. r. były wpływy z innych podatków, m. in. z podatku od cukru (zł 12·8 miln. wobec zł 12·5 miln.).

Wpływy z ceł prawie że podwoiły się w marcu w stosunku do lutego, wzrastając o zł 11·8 miln. Trzeba pamiętać, że na wahania tych wpływów oddziaływa nie tylko ogólna wartość importu, ale więcej znacznie jego struktura, a także wahania we wplatách W. M. Gdańska oraz rozmiary premiowania eksportu. Ten ostatni czynnik odegrał dużą rolę we wzroście wpływów z ceł w 1937/38 r. w stosunku do 1936/37 r., mianowicie wobec zniesienia lub redukcji większości zwrotów ceł. W marcu 1937 r. wpływy z ceł wynosiły zł 13·3 miln.—wobec zł 24·3 miln. w marcu 1938 r.

Dochód z opłat stemplowych (łącznie z daninami pokrewnymi), który już w lutym lekko zwyżkował, w marcu wzrósł silnie, osiągając poziom najwyższy z notowanych w roku budż. 1937/38. Zwyżka tego dochodu w marcu w stosunku do lutego wyniosła zł 1·2 miln. i dotyczyła zarówno podatku spadkowego i od darowizn (o zł 0·4 miln.), jak i—związanych bezpośrednio z obrotami gospodarczymi—opłat stemplowych (o zł 0·8 miln.). W porównaniu z marcem 1937 r. wpływy z opłat stemplowych i danin pokrewnych w marcu 1938 r. były wyższe (zł 8·6 miln. wobec zł 7·8 miln.)—i to zarówno w zakresie opłat stemplowych (zł 7·6 miln. wobec zł 7·2 miln.), jak i w zakresie podatku spadkowego i od darowizn (zł 1·0 miln. wobec zł 0·6 miln.).

Wpływy z dodatków do danin—wobec wzrostu w marcu wpływów z samych danin—podniosły się w stosunku do lutego i były także wyższe od wpływów w marcu 1937 r. (zł 1·43 miln. wobec zł 1·35 miln. oraz zł 1·39 miln.).

Wpływy monopolów, które już w lutym były nieco podwyższone, w marcu silnie zwyżkowały (o zł 18·6 miln.), osiągając poziom rekordowy w 1937/38 r. Zjawiała się w marcu większa wplata monopolu zapafzanego (w wys. zł 5·6 miln.), a jednocześnie wplaty wszystkich innych monopolów zwyżkowały, przy czym—w liczbie absolutnej—najsilniej wplata monopolu spirytusowego (o zł 7·6 miln.), potem wplata monopolu tytoniowego (o zł 4·0 miln.), monopolu loteryjnego (o zł 0·9 miln.) i monopolu solnego (o zł 0·5 miln.).

W marcu 1937 r. wplaty monopolów były znacznie niższe niż w marcu 1938 r. (zł 52·7 miln. wobec zł 71·1 miln.). Przede wszystkim w 1937 r. nie było wplaty monopolu zapafzanego, a poza tym wplaty innych monopolów były w 1937 r. niższe, jak: monopolu spirytusowego (zł 18·5 miln. wobec zł 29·6 miln.), monopolu tytoniowego (zł 28·0 miln. wobec zł 30·0 miln.), monopolu solnego (zł 3·3 miln. wobec zł 3·5 miln.)—z wyjątkiem jednak loterii, której wplata w 1937 r. była wyższa niż w 1938 r. (zł 2·9 miln. wobec zł 2·4 miln.).

Zestawienie wpływów z danin i monopolów w marcu 1938 r. z przeciętną miesięczną wpływów, przewidzianych w budżecie na rok 1937/38, oraz z wpływami, osiągniętymi w tym samym miesiącu 2 lat poprzednich—przedstawia się następująco (w miln. zł):

	1/12 budżetu		Marzec	
	na 1937/38 r.	1938	1937	1936
Podatki bezpośrednie	59·8	81·8	51·9	52·0
Specjalny podatek od wynagrodzeń	14·2	21·2	15·8	15·9
Danina i podatek majątkowy	1·2	1·1	0·8	1·1
Podatki pośrednie	15·3	16·5	16·9	16·7
Dodatek do podatku od cukru	0·08	0·1	0·2	0·1
Cło	10·2	24·3	13·3	7·6
Opłaty stemplowe	6·8	8·6	7·8	6·4
Nadzwyczajny dodatek do danin	1·4	1·4	1·4	1·4
Monopole	52·6	71·1	52·7	60·8

Jak widzimy, w marcu 1938 r. zarówno wpływy z danin jak i wplaty monopolów były znacznie wyższe od przeciętnej miesięcznej normy budżetowej. W zakresie danin nieznacznie niższy wpływ od przeciętnej miesięcznej budżetu dała jedynie zlikwidowana już danina majątkowa, szczególnie zaś silnie normę miesięczną przekroczyły wpływy z podatków bezpośrednich (o przeszło 1/3), ze specjalnego podatku od wynagrodzeń (o ok. 1/3), z cła (o blisko 1 1/2), z opłat stemplowych (o przeszło 1/4).

Zestawienie wpływów z danin i monopolów w okresie całego roku budżetowego 1937/38 z wpływami, osiągniętymi w roku budż. 1936/37, oraz z budżetem na rok 1937/38 przedstawia się następująco:

	1936/37		1937/38	
	miln. zł	% budżetu	miln. zł	% budżetu
Daniny publiczne	1 212·7	1384·6	1 067·0	106·0
Podatki bezpośrednie	648·1	723·2	100·8	

w tym:			
podatki gruntowe	60·1	58·5	101·7
podatek od nieruchomości	81·8	85·8	104·7
„ przemysłowy	225·2	261·9	106·9
„ dochodowy	246·2	279·5	93·2
Podatki pośrednie	181·6	191·2	104·2
w tym:			
podatek od cukru	130·7	140·0	106·9
Cło	92·3	168·0	137·7
Opłaty stemplowe	83·2	89·0	109·9
Podatek majątkowy	1·8	2·7	63·0
Danina majątkowa	12·2	10·5	104·7
Specjalny podatek od wynagrodzeń	174·8	180·0	105·9
Dodatek do podatku od cukru	0·9	0·8	92·2
Nadzwyczajny dodatek do danin	17·5	18·8	110·4
Podatki zniesione	·	0·4	123·9
Monopole	638·0	664·5	105·2
w tym:			
tytoniowy	322·0	331·5	102·2
spirytusowy	235·8	250·4	110·1

Ogółem daniny i monopole: 1 850·7 2 049·1 105·7

Wpływy z danin publicznych i monopolów państwowych dały w ciągu całego roku budżetowego 1937/38 sumę dość znacznie, bo o prawie 6%, przekraczającą budżet. Wpływy z danin publicznych były ściśle o 6% wyższe od budżetu, wplaty zaś monopolów dały 5·2%, nadwyżki. W zakresie danin szczególnie silną nadwyżkę ponad budżet, bo o blisko 2/3, dały wpływy z ceł, co tłumaczyć należy z jednej strony koniunkturalnym wzrostem importu, z drugiej zaś zmniejszeniem obciążeń na rzecz premiowania eksportu. Jeśli chodzi o daniny, związane bezpośrednio z obrotami gospodarczymi, to poważną nadwyżkę ponad przewidywania dał dochód z opłat stemplowych (blisko o 10%), nieco mniejszą zaś (o przeszło 4%)—podatki pośrednie, bowiem tu nieco zawiodły w stosunku do budżetu wpływy z podatków: od drożdży, od tłuszczów i od olejów mineralnych. Podatki bezpośrednie dały dochód nieznacznie tylko przekraczający budżet, mimo bowiem że związany głównie z obrotem podatek przemysłowy dał blisko 7% nadwyżki, inne dały mniejsze przekroczenia, a wpływ z podatku dochodowego—mimo że silnie podniósł się w stosunku do roku poprzedzającego—okazał się w budżecie przeszacowany o ok. 7%, co częściowo wiązało się zapewne z silniejszym wykorzystaniem ulg w tym podatku.

Wpływy w latach budżetowych 1937/38 i 1936/37 są na ogół dość porównywalne—wobec obowiązywania w obu tych latach tych samych zasadniczych przepisów i stosunkowo niewielkich różnic w szczegółach. Otóż, porównanie tych 2 ubiegłych lat wykazuje silny wzrost w ostatnim roku budż. zarówno wpływów z danin, jak i wplat monopolów. Co prawda, te ostatnie zwyżkowały w 1937/38 r. w stosunku do 1936/37 r. tylko o 4%, ale zato wpływy z danin podniosły się aż o 14%. W zakresie danin wzrost wpływów w 1937/38 r. wykazały wszystkie ich rodzaje—z wyjątkiem zlikwidowanej daniny majątkowej i dawno już zlikwidowanego dodatku do podatku od cukru. Szczególnie silny wzrost wykazał dochód z ceł (o ok. 2/3). Bardzo poważnie wzrosły też wpływy z podatków bezpośrednich—mianowicie głównie wpływy z podatków: przemysłowego i dochodowego—przy lekkim obniżeniu się wpływów z podatków gruntowych.

PODATKI I OPŁATY

OPODATKOWANIE PODATKIEM DOCHODOWYM AJENTÓW I URZĘDNIKÓW ZAKŁADÓW UBEZPIECZENIOWYCH.

—Zebrane przez Ministerstwo Skarbu materiały w sprawie podatkowego kwalifikowania przychodów, osiąganych przez osoby, współpracujące z zakładami ubezpieczeń—wykazują, że zarówno władze skarbowe, jak i poszczególne przedsiębiorstwa ujmują to zagadnienie bardzo różnorodnie. Celem więc ustalenia jednolitych zasad postępowania Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 28/V 1938 r. L. D. V 24876/2/37 wyjaśniło, co następuje:

Zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta Rzplitej z dn. 24/X 1934 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym („Dz. Ust. R. P.” Nr 96, poz. 864) oraz przyjętą praktyką zakłady ubezpieczeń korzystają z usług następujących kategorii osób: a) agentów ubezpieczeniowych (do grupy tej należą również tzw. agenci główni lub generalni reprezentanci), b) pomocników agentów ubezpieczeniowych, c) maklerów ubezpieczeniowych, d) inspektorów i organizatorów, e) pracowników biurowych.

Osoby, wymienione w pp. a, b i c od wynagrodzeń, otrzymywanych za świadczone na rzecz zakładów ubezpieczeń usługi w postaci pośrednictwa ubezpieczeniowego—podlegają zawsze opodatkowaniu według przepisów działu I ustawy o podatku dochodowym bez względu na to, czy wynagrodzenia otrzymują w formie prowizji, czy też—obok pro-

wizji—również w postaci poborów periodycznych (ajenci główni wzgl. generalni reprezentanci).

Natomiast osoby, zaliczone do kat. *d i e*, które—w przeciwieństwie do wymienionych wyżej—pozostają do zakładu ubezpieczeń w stosunku umowy o pracę—opłacają zawsze podatek dochodowy według działu II ustawy. U inspektorów i organizatorów do tej samej grupy dochodów należy zaliczyć oprócz wynagrodzeń stałych również prowizje, uzależnione od wydajności pracy agentów, należących do ich komórek organizacyjnych lub okręgów (tzw. superprowizje).

Jeżeli jednak pracownicy, wymienieni w pp. *d i e*, poza spełnianiem normalnych czynności, wynikających z umowy o pracę, dodatkowo zajmują się osobistym pośrednictwem przy zawieraniu umów ubezpieczeniowych, przy czym w tym zakresie nie są skrupowani ani układem, ani ilością pracy i zależnością od zakładu—wynagrodzenie, z tego tytułu płynące (prowizje), stanowi dochód z działu I ustawy, bowiem w tych wypadkach występują oni w charakterze agentów, trudniących się pośrednictwem ubezpieczeniowym. W rezultacie niektórzy urzędnicy biurowi oraz inspektorzy i organizatorzy będą w dwojaki sposób opodatkowani, a mianowicie—od wynagrodzeń z tytułu umowy o pracę na podstawie przepisów działu II ustawy, a od zarobionej dodatkowo prowizji—na podstawie działu I ustawy o państwowym podatku dochodowym, przy czym bez znaczenia jest okoliczność, iż umowa o pracę wyraźnie przewiduje zajmowanie się pośrednictwem.

Wyrażone powyżej zasady winny być stosowane tylko na przyszłość, poczynając od wymiarów na rok 1938, oraz przy rozstrzygnięciu wniesionych odwołań od wymiarów i potrażeń dotychczas nieprawomocnych.

Jednocześnie Min. Skarbu uchyliło wszystkie sprzeczne z tym zarządzeniem okólniki izb skarbowych.

KALENDARZYK PODATKOWY NA CZERWIEC 1938 R.— W czerwcu płatne są następujące podatki:

do 5 czerwca—podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii w okresie 16÷31/V; do 20 czerwca—tenże podatek, pobrany w okresie 1÷15/VI;

do 7 czerwca—podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbowców w maju;

do 15 czerwca—I rata zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu za 1938 r.—przez drobne przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe;

do 15 czerwca—zaliczka kwartalna (za I kwartał 1938 r.) na podatek przemysłowy od obrotu w wysokości co najmniej $\frac{1}{6}$ kwoty podatku, wymierzonego za 1937 r.—przez przedsiębiorstwa, nie prowadzące prawidłowych ksiąg handlowych;

do 25 czerwca—zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za 1938 r. w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w maju 1938 r.—przez wszystkie przedsiębiorstwa, obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych obrotach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia, a z innych przedsiębiorstw—przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kat. oraz przemysłowe I÷V kat., prowadzące prawidłowe księgi handlowe;

do 30 czerwca—I rata (półroczna) podatku od nieruchomości za 1938 r.

Ponadto płatne są w czerwcu zaległości, odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu, oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w czerwcu 1938 r.

PIENIĄDZ I KREDYT

INSTRUKCJA POCZTOWO-DEWIZOWA.—W „Dz. Urz. Poczt i Telegrafów” Nr 12 została ogłoszona instrukcja w sprawie wykonywania przez urzędy pocztowe przepisów o obrocie pieniężnym z zagranicą oraz o obrocie krajowymi i zagranicznymi środkami płatniczymi (Instrukcja pocztowo-dewizowa).

Instrukcja w poszczególnych rozdziałach omawia: I—Postanowienia ogólne, II—Przyjmowanie do wysyłania za granicę środków płatniczych, walorów, książeczek oszczędnościowych i złota w listach poleconych oraz listach i paczkach z podaną wartością, III—Przekazywanie sum pieniężnych za granicę za pomocą przekazów pocztowych, IV—Częściowe wykorzystywanie zezwoleń Komisji Dewizowej względnie Banku Polskiego oraz zezwoleń na wielokrotne przekazywanie należności za granicę, V—Przesyłki za pobraniem, VI—Weksle i czeki, VII—Wysyłanie za granicę losów Polskiego Monopolu Loteryjnego, VIII—Rachunki cudzoziemców, IX—Wpłaty i wypłaty w ruchu oszczędnościowym i czekowym P. K. O., X—Rachunki gdańskie („Daki”-konta), XI—Ruch pocztowy z W. M. Gdańskiem, XII—Przywóz z zagranicy, XIII—Odsprzedaż waluty za eksportowany towar, XIV—Postanowienia końcowe.

Ze względu na doniosłość przepisów rozdz. X (rachunki gdańskie—„Daki”-konta) podajemy treść tego rozdziału in extenso:

§ 37.—Banki dewizowe oraz, na podstawie indywidualnych zezwoleń Komisji Dewizowej, również inne instytucje kredytowe mogą prowadzić specjalne rachunki złotowe pod nazwą „rachunków gdańskich („Daki”-konta) dla osób fizycznych i prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę na obszarze W. M. Gdańska.

§ 38.—Na dobro tych rachunków mogą być przyjmowane—bez ograniczenia sumy—wszelkie wpłaty w złotych na pokrycie zobowiązań, wypływających z normalnego obrotu płatniczego; wpłacający powinien jedynie złożyć bankowi dewizowemu pisemne oświadczenie, stwierdzające ogólnie tytuł zobowiązania, np. „należność za towary”, „zapłata odsetek”, „opłata licencyjna”, „czynsze z domów” lub tp. ogólne oznaczenie tytułu zobowiązania. Tytuł wpłaty stwierdza wpłacający własnoręcznym podpisem. Należności, pozostające poza normalnym obrotem płatniczym (np. zapłata ceny kupna nieruchomości od osoby, mającej miejsce zamieszkania na obszarze W. M. Gdańska, inwestycje na terenie W. M. Gdańska, spadki, darowizny itp.), nie mogą być—bez zezwolenia — regulowane drogą wpłaty na „rachunek gdański”.

W granicach znajdującego się na „rachunkach gdańskich” pokrycia dozwolone są bez ograniczenia wypłaty i przelewy na rzecz osób, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce, oraz przelewy na inne „rachunki gdańskie”, prowadzone w tej samej lub innej instytucji.

§ 39.—Z osób fizycznych i prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę na obszarze W. M. Gdańska, rachunki zagraniczne wolne utrzymywać mogą w Polsce jedynie banki gdańskie.

§ 40.—W odniesieniu do wpłat na konta czekowe w P. K. O. właściciele gdańskich, które zamienione zostały na tzw. „konta gdańskie”, prowadzone w Centrali P. K. O. w Warszawie, oznaczone numerami Nr 192 000÷192 999, tytuł wpłaty i podpis wpłacającego winny być umieszczone—przy wpłatach blankietami nadawczymi w urzędach pocztowych—na odwrotnej stronie dowodu wpisu, tj. III odcinka blankietu nadawczego, przeznaczzonego dla P. K. O.

W tym celu wprowadzony został przez P. K. O. nowy typ blankietu nadawczego, specjalnie przeznaczony dla wpłat na konta czekowe gdańskie, w którym dowód wpisu posiada na odwrotnej stronie odpowiedni nadruk i wolne miejsce na umieszczenie tytułu wpłaty i podpisu wpłacającego.

§ 41.—Osoby, skutecznie wpłaty na konta czekowe gdańskie za pomocą blankietów nadawczych zwykłych (dawnego typu), mogą umieszczać tytuł wpłaty również na odwrotnej stronie zwykłego blankietu nadawczego, tj. na górnym marginesie, wolnym od druku. Podpis i ewentualna pieczęć firmowa wpłacającego winna być wówczas umieszczona pod notatką na drukowanym pouczeniu dla nadawcy, jakie na odwrocie dowodu wpisu zwykłego blankietu nadawczego się znajdują.

§ 42.—Nieprzestrzeganie podanych wyżej przepisów (§§ 40 i 41) powoduje zarachowanie kwoty na konto „separato”, którym właściciel nie może dysponować.

Przeniesienie kwot z konta „separato” na konto gdańskie może być dokonane jedynie po złożeniu przez wpłacającego pisemnego oświadczenia o tytule wpłaty i po powzięciu decyzji przez P. K. O. Oświadczenie takie winien skierować wpłacający do P. K. O.

§ 43.—Urzędy pocztowe, przyjmujące wpłaty na gdańskie konta czekowe (Nr 192 000÷192 999), winny zatem zwracać uwagę, czy na odwrocie dowodów wpisu znajduje się tytuł wpłaty i podpis wpłacającego (§§ 40 i 41), a w przypadkach braku tych danych pouczyć odpowiednio (§ 42) wpłacających i żądać uzupełnienia blankietów nadawczych.

Jeżeliby jednak strona odmówiła wyraźnie podania tytułu wpłaty, okoliczność tę należy zanotować na dowodzie wpisu i wpłatę przyjąć.

§ 44.—Na podstawie zezwolenia Komisji Dewizowej—P. K. O. może zarachowywać na konta gdańskie, bez złożenia przez wpłacającego oświadczenia o tytule wpłaty i własnoręcznego podpisu: 1) wpłaty władz i urzędów państwowych; 2) wpłaty, dokonane przez właścicieli kont gdańskich na własne konta czekowe, nadawane w polskim urzędzie pocztowym Gdańsk I oraz urzędach R. P.; 3) wpłaty, wyszczególnione w § 51 niniejszej instrukcji.

WYJAŚNIENIA KOMISJI DEWIZOWEJ.—W związku z porozumieniem polsko-francuskim z dn. 29/IV b. r. w sprawie ruchu podróży i turystów z Polski do Francji—Komisja Dewizowa zakomunikowała, że—wobec szczupłych funduszy, przeznaczonych na ten cel—nie udzieli bankom dewizowym żadnych generalnych upoważnień do przydzielania środków płatniczych, lecz opiniować będzie wnioski indywidualnie.

Przydział środków płatniczych dla podróży i turystów do Francji następować będzie w postaci czeków Polskiego Instytutu Rozrachunkowego, który wyda szczegółową instrukcję co do sprzedaży czeków, wypełniania ich itp.

Banki dewizowe, dokonywujące sprzedaży czeków turystycznych, winny—oprócz przepisanej adnotacji o wydaniu „zaświadczenia o wywozie pieniędzy i walorów” zgodnie z postanowieniami okólnika Nr 27 (p. „Polska Gospodarcza” zesz. 25/1937, str. 850)—wpisywać do pasz-

portów numery wydanych czeków, kwoty, na jakie opiewają, i terminy ich ważności.

Poza tym Komisja Dewizowa zaznaczyła, że do pobierania prowizji z tytułu sprzedaży czeków turystycznych uprawniony jest tylko ten bank-korespondent Polskiego Instytutu Rozrachunkowego, który dostarcza czeków, nie zaś bank, nie będący korespondentem PIR., za którego pośrednictwem podróży uzyskuje zezwolenie na zakup czeków i wywóz ich za granicę.

Uzupełnienie okólnika Komisji Dewizowej Nr 45 (p. „Polska Gospodarka” zes. 12/1938, str. 507) z dn. 16/III 1938 r. ma analogiczne zastosowanie również do podróży, którzy otrzymują od Komisji Dewizowej przydział czeków turystycznych na wyjazd do Francji, tzn.: każda z wyjeżdżających osób może wywieźć bez specjalnego zezwolenia, bez względu na wysokość sumy czeków, krajowe lub dowolne zagraniczne środki płatnicze jedynie do równowartości kwoty zł 30 w ciągu jednego miesiąca kalendarzowego, jeżeli legitymuje się osobnym paszportem zagranicznym, do równowartości zaś zł 10—o ile wyjeżdża na podstawie paszportu zbiorowego lub rodzinnego.

Poza oznaczonymi wyżej kwotami osoby takie nie mogą korzystać z uprawnień, zawartych w § 12 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 24/VII 1936.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIELDA WARSZAWSKA
za okres od 23 do 28 maja 1938 r.

Podobnie, jak w okresie poprzedzającym—i w okresie sprawozdawczym sytuacja na rynku dewiz kształtowała się pod znakiem słabego nastroju, który objął wszystkie bez wyjątku notowania. obroty w dalszym ciągu maleją—częściowo na skutek przypadającego ultimo miesiąca. Straty kursowe (w zł na 100 jednostkach walutowych) kształtowały się następująco: franki francuskie 0.16, franki szwajcarskie 0.50, korony czechosłowackie 0.02, floreny holenderskie 0.15, korony szwedzkie 0.85, korony duńskie 0.65 i korony norweskie 0.80, poza tym funty szterlingi straciły zł 0.13 na £ 1.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
Dolary St. Zjedn. . .	\$ 1	5.30 ³ / ₈	5.30 ³ / ₄	5.30 ³ / ₄
„ „ „ telegr. . .	\$ 1	5.31	5.31	5.31
Funty szterlingi . .	£ 1	26.30	26.24	26.24
Franki francuskie . .	100 fr.	14.74	14.68	14.68
Franki szwajcarskie .	100 fr.	121.10	120.95	120.95
Belgi	100 blg.	89.45	89.35	89.45
Marki niemieckie . .	100 RM	—	—	—
Korony czechosłow. .	100 kor.	18.46	18.42	18.45
Liry włoskie	100 lir.	—	—	—
Floreny holenderskie	100 fl.	293.25	292.75	292.75
Guldeny gdańskie . .	100 guld.	—	—	—
Korony szwedzkie . .	100 kor.	135.70	135.25	135.25
Korony duńskie . . .	100 kor.	117.55	117.20	117.20
Korony norweskie . .	100 kor.	132.20	131.85	131.85

W poniższym zestawieniu podane jest kształtowanie się obrotów dewizami na giełdzie warszawskiej w marcu i kwietniu b. r.:

	Marzec		Kwiecień	
	ilość trans-akcyj (tys. zł)	kwotę (tys. zł)	ilość trans-akcyj (tys. zł)	kwotę (tys. zł)
Ogółem	869	40 191	764	33 777
w tym:				
dolary Stanów Zjedn.	147	12 701	132	9 776
funty szterlingi	172	17 182	141	14 738
franki francuskie	120	4 082	120	2 595
franki szwajcarskie	40	277	29	221
belgi	96	1 994	82	2 002
marki niemieckie	—	—	—	—
korony czechosłowackie	111	1 466	105	1 547
liry włoskie	4	19	2	5
floreny holenderskie	77	1 473	52	1 014
guldeny gdańskie	7	41	6	114
korony szwedzkie	40	408	41	1 379
korony duńskie	16	131	15	83
korony norweskie	29	339	25	199
inne dewizy	10	78	14	104

W kwietniu w stosunku do marca na rynku dewiz giełdy warszawskiej nastąpił spadek—zarówno liczby zawartych transakcji, jak i obrotów; w pierwszym wypadku wyniósł on ok. 12%, w drugim—ok. 16%; w związku z tym przeciętna wartość transakcji nieznacznie zmalała.

Obroty poszczególnymi dewizami utrzymały się w kwietniu mn. w. na poziomie z marca; pierwsze miejsce zajęły obroty funtami szterlingami (43.6% w kwietniu—wobec 42.8% w marcu), drugie przypadło dolarom (28.9%—wobec 31.6%), trzecie—frankom francuskim (7.7%—wobec 10.2%), czwarte—belgom (5.9%—wobec 5.0%), piąte koronem czechosłowackim (4.6%—wobec 3.6%) itd.

Na rynku papierów lokacyjnych państwowych nastrój osłabł, wyraziło się to w redukcji zarówno obrotów, jak i notowań. Szczególnie silnie zmalało zainteresowanie premiówkami, które odnotowały następujące straty (w zł): sztuki I emisji 3% Poż. Inwestycyjnej 2.00, serie teje emisji 1.25, sztuki II emisji 1.75, serie teje emisji 2.50, oraz 4% Poż. Dolarowa 0.50. Wśród pozostałych pożyczek—4% Poż. Konsolidacyjna obniżyła się o 0.25% nom., 4½% Poż. Wewnętrzna—o 0.37% nom. oraz 5% Poż. Konwersyjna o 0.25% nom.

Na rynku papierów lokacyjnych prywatnych przy tendencji niejednolitej—obroty nieznacznie ożywiły się. Salda tygodniowe (w % -ach nominalu) kształtowały się następująco: ½% L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego—0.25, ½% L. Z. Pozn. Ziem. Kredyt. +0.50, listy zastawne Tow. Kred. m. Warszawy: ½%-owe —0.50, 5%-owe +0.75 oraz 5%-owe z 1933 r. —0.12, 5% L. Z. Tow. Kred. m. Łodzi z 1933 r. —0.37 i 5% L. Z. Tow. Kred. m. Piotrkowa z 1933 r. +0.50.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj-wyższy	Kurs naj-niższy	Ostatni kurs w tygodniu
Papiry państwowe				
w zł za sztukę				
3% Pożyczka Premiowa Inwestycyjna				
I emisja sztuki	zł w zł. 100	81.00	79.00	79.00
„ „ serie	„ „ „ „	90.00	89.25	89.25
II „ sztuki	„ „ „ „	81.75	80.25	80.25
„ „ serie	„ „ „ „	—	—	90.00
4% Pożyczka Premiowa Dolarowa	\$1)	41.50	41.00	41.00 -41.25
4% Pożyczka Konsolidacyjna	zł w zł.	68.13	67.25	67.25 -67.50
4½% „ Wewnętrzna	zł	65.00	64.63	64.63
5% „ Konwersyjna	zł	70.25	70.00	70.00
5% „ Konwers. Kol.	zł	—	—	—
Listy zastawne i obligacje banków				
7% L. Z. Państw. Banku Roln.	zł w zł. 1927	83.25	83.25	83.25
8% „ „ „ „	zł w zł. 1927	94.00	94.00	94.00
7% „ „ Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83.25	83.25	83.25
8% „ „ „ „	zł w zł. 1924	94.00	94.00	94.00
7% Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83.25	83.25	83.25
8% „ „ „ „	zł w zł. 1924	94.00	94.00	94.00
8% Obl. Bud. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	93.00	93.00	93.00
5½% L. Z. „ „ „	zł w zł. 1924	81.00	81.00	81.00
5½% „ „ „ „	zł w zł. 1927	81.00	81.00	81.00
5½% Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1924	81.00	81.00	81.00
5½% „ „ „ „	zł w zł. 1927	81.00	81.00	81.00
Listy zastawne i obligacje towarzystw kredytowych				
8% L. Z. Tow. Kred. Przem. Pol-skiego ²⁾	£	—	—	80.00
4½% L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego .	zł	64.75	64.25	64.50
4½% „ „ Pozn. Ziem. Kredyt. . .	zł	—	—	63.75
4½% „ „ Tow. Kred. m. Warszawy	zł	—	—	72.50
5% „ „ „ „ „ „	zł	78.00	77.25	77.50 -78.00
5% „ „ „ „ „ „	zł	73.00	72.75	72.75 -72.88 -73.00 ³⁾
5% L. Z. Tow. Kred. m. Łodzi z 1933 r.	zł	64.63	64.50	64.63 -64.50
5% L. Z. Tow. Kred. m. Piotrkowa z 1933 r.	zł	62.00	61.25	62.00

1) \$ 5 = zł 44.57.

2) Gwarantowane przez Skarb Państwa.

3) Dotyczy drobnych odcinków.

Poniżej zestawione są obroty na giełdzie warszawskiej w zakresie papierów procentowych państwowych i prywatnych w marcu i kwietniu b. r.:

	Marzec		Kwiecień	
	ilość trans- akcyj	na kwotę (tys. zł)	ilość trans- akcyj	na kwotę (tys. zł)
Papiery państwowe	1 509	11 500	1 475	5 762
w tym:				
pożyczki państwowe	2 203	10 731	1 206	5 036
listy zastawne i obligacje banków państwowych	306	769	269	726
Papiery prywatne	844	2 889	740	2 509
w tym:				
listy zastawne Tow. Kred. Przem. Polskiego	18	115	26	176
listy zastawne tow. kred. ziemskich	274	992	308	1 130
listy zastawne tow. kred. miejskich	501	1 635	375	1 131
obligacje miast	51	147	31	72
różne	—	—	—	—
Ogółem:	3 353	14 389	2 215	8 271

Jak wynika z powyższego zestawienia, w kwietniu w stosunku do marca w zakresie obrotów papierami państwowymi i prywatnymi nastąpił dalszy spadek obrotów—o ok. 43%, i liczby zawartych transakcyj—o ok. 34%. Jeśli chodzi o udział obrotów papierami państwowymi w obrotach ogólnych—to spadł on z ok. 80% w marcu do ok. 69% w kwietniu, a jednocześnie udział transakcyj zmalał z 75% do 66%.

POŻYCZKI POLSKIE NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH¹⁾

(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach—obroty)

	9÷14/V	16÷21/V	23÷28/V
New York			
6% dolarowa			
1920	55 ³ / ₄ —54—54 (9 000)	50—47 ¹ / ₂ —48 (12 000)	47 ¹ / ₂ —47 ¹ / ₂ —47 ¹ / ₂ (—)
8% Dillon			
1925	54 ¹ / ₄ —53—53 (6 000)	52—47—47 (6 000)	42 ¹ / ₂ —41—42 ¹ / ₈ (—)
7% stabilizac.			
1927	72—71—71 (9 000)	bez obrotów	70 ³ / ₄ —70—70 ³ / ₄ (—)
1% Warszawy			
1928	52—52—52 (2 000)	45—45—45 (3 000)	49 ¹ / ₄ —49 ¹ / ₄ — —49 ¹ / ₄ (—)
7% Śląska			
1928	52 ¹ / ₂ —52 ¹ / ₂ — —52 ¹ / ₂ (1 000)	45—45—45 (2 000)	52—50—52 (—)
Londyn			
7% stabilizac.			
1927	62·68—62·68— —62·68	63·06—61·06— —61·56	—
Zurych			
7% stabilizac.			
1927	—	—	53·50—53·00
Paryz ²⁾			
7% stabilizac.			
1927	52·66—51·74	53·10—52·41	50·00—49·65
Mediolan			
7% włoska			
1924	100·59—100·34— —100·44 (500)	100·60—99·85— —99·85 (625)	99·77—99·77— —99·77 (—)

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

KRONIKA ZAGRANICZNA

AFRYKA

AKTUALNE ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.—Posiadłości brytyjskie Afryki Zachodniej (Nigeria, Wybrzeże Złote).—Komisja angielska, wysłana przez Urząd Kolonialny z zadaniem zbadania przyczyn strajku producentów ziarna kakaowego w Nigerii i na Wybrzeżu Złotym, zakończyła w maju swe prace i udała się do Londynu. Strajk, wywołany, jak wiadomo, porozumieniem firm, skupujących kakao, odnośnie ustalenia cen na kakao, został w kwietniu przerwany. Bojkot przez tubylców towarów, sprzedawanych przez firmy europejskie, został również wstrzymany. Przedsiębiorstwa europejskie zobowiązały się ze swej strony nie wprowadzać postanowień porozumienia odnośnie cen przy zakupach ziarna kakaowego. Uгода między tubylczymi plantatorami i przedsiębiorstwami europejskimi ma charakter przejściowy i obowiązuje na razie tylko do października.

W kołach kupieckich panuje przeświadczenie, że po powrocie komisji angielskiej do Londynu i opracowaniu przez nią odpowiednich wniosków uda się znormalizować warunki wymiany w Afryce Zachodniej. W każdym razie firmy, trudniące się handlem ziarna kakaowego, liczyć się muszą z poważnym naciskiem przemysłu brytyjskiego, który poniósł z racji konfliktu między plantatorami w Afryce Zachodniej i firmami europejskimi bardzo dotkliwe straty. Strajk spowodował bowiem tak znaczne zmniejszenie się siły kupczej ludności tubylczej, iż składy przedsiębiorstw handlowych zapełnione są

towarami. Chwilowa zwyżka cen na kakao nie może wpłynąć na zasadnicze polepszenie się sytuacji, a zapotrzebowanie na towary bawełniane jest tak nikłe, iż liczyć się można do końca b. r. z opróżnieniem zaledwie połowy zapasów, nagromadzonych w magazynach.

Jasne jest zatem, że przemysł bawełniany angielski, zwłaszcza Lancashire, czyni duże naciski w kierunku najszybszego zlikwidowania stanu napięcia, jaki wytworzył się w Nigerii i na Wybrzeżu Złotym przez strajk i bojkot.

Posiadłości francuskie Afryki Zachodniej.—Administracja kolonialna francuskiej Afryki Zachodniej podjęła zarządzenia, zmierzające do uprzywilejowania w przywozie do kolonii francuskiej produkcji. Ustanowione zostały nowe kontyngenty na: białiznę bawełnianą, materiały i konfekcję z jedwabiu oraz jedwabiu sztucznego.

Afryka Południowa.—Przemysł Unii Afryki Południowej stara się już o zdobycie rynku zbytu na kontynencie afrykańskim dla swych artykułów. Największą ekspansję wykazuje przemysł wyrobów żelaznych. Unia dociera nie tylko do Rodezji, ale przedostaje się powoli do kolonii angielskich w Afryce Wschodniej. Dotychczas dostarczają niektóre firmy Johannesburga młoty, haki i dłuta dla górnictwa w Rodezji i Afryce Wschodniej. Oczywiście, są to dopiero początki, poza tym przemysł południowo-afrykański produkuje drogo i nie posiada dostatecznego doświadczenia technicznego. W obecnej fazie wielkiego zapotrzebowania artykułów metalowych w Rodezji i koloniach Afryki Wschodniej Unia ma stosunkowo łatwy

zbyt, z chwilą znormalizowania zapotrzebowania konkurencja przemysłu Afryki Południowej będzie musiała stoczyć ostrą walkę o zachowanie zdobytych pozycji. Niemniej koła przemysłowe angielskie, zainteresowane w wywozie artykułów metalowych metropolii do kolonii Afryki Wschodniej, okazują znaczne zaniepokojenie, dostrzegając poważne niebezpieczeństwo utraty tych rynków na rzecz Unii z chwilą usprawnienia aparatu produkcyjnego i handlowego Afryki Południowej. Koła angielskie wskazują przede wszystkim na dogodną sytuację komunikacyjną Unii, umożliwiającą lepsze opanowanie handlowe i tańsze koszty transportu.

Portugalska Afryka Wschodnia. Mozambik.—Port Beira, znajdujący się w zasięgu wpływów „Companhia de Mozambique”, staje się obecnie jednym z najważniejszych portów kontynentu afrykańskiego. Znaczenie jego wzrasta z uwagi na rozwijające się zaplecze, jakie dla portu stanowią Rodezja Północna i Południowa. Przeladunek portu zwiększył się po stronie przywozu z 326 tys. t w 1936 r. do 477 tys. t w 1937 r., po stronie zaś wywozu—z 789 tys. t w 1936 r. do 1 059 tys. t w 1937 r.

Zarząd miasta Beira postanowił przystąpić do rozbudowy trzech ważnych arterij komunikacyjnych dla użytku pojazdów mechanicznych, nadających się do komunikacji przez cały rok. W związku z planem miasta

¹⁾ Kursy—w %—ach nominalu, obroty—w jednostkach walutowych danego kraju (w Mediolanie—w tysiącach).

²⁾ Notowania w stosunku do parytetu pożyczki w guldenach.

należy oczekiwać zapotrzebowania na znaczną ilość maszyn do budowy dróg.

Madagaskar.—Madagaskar wykazuje ożywienie obrotów handlu zewnętrznego. Przywóz wzrósł w 1937 r. w porównaniu z 1936 r. o 11 363 t, mianowicie do 127 730 t. Zwiększył się przywóz olejów mineralnych z 12 300 t do 15 300 t, towarów włókienniczych — z 7 300 t do 9 200 t, metali — z 7 200 t do 8 200 t, samochodów — z 511 do 639 sztuk. Wywóz wzrósł w 1937 r. o 10 900 t i wyniósł 202 500 t.

Rada Banku Madagaskaru na zebraniu w dn. 20/V podkreśliła, że sytuacja ogólna Madagaskaru uległa znacznej poprawie w okresie ostatnich 2 lat. Całość operacji handlowych Banku wzrosła w ostatnim roku o 27%, wyrażając się sumą 5-5 222 919 fr. (w 1936 r. 428 501 812 fr.). Klientela kolonii korzysta z usług Banku w coraz szerszej mierze (inkaso i dyskonto). Również klientela metropolii powierza Bankowi w zwiększonej mierze załatwianie operacji handlowych na terenie kolonii. Czysty zysk Banku w roku obrachunkowym podniósł się do 679 229 fr. Bank wypłaca dywidendę w wys. 13-35 fr. za akcję.

Francuska Afryka Równikowa.—W ub. r. podjęto wzmoczoną eksploatację górniczą. Zwiększono wydobycie złota, cynku, ołowiu i diamentów. Wyniki są jednak nie zadowalające—z uwagi na prymitywne na ogół metody eksploatacji, nie dorównujące technice, stosowanej w angielskiej Rodezji. Czynniki kolonialne francuskie noszą się obecnie z zamiarem przeprowadzenia inwestycji dla ulepszenia metod wydobycia, przede wszystkim stosowania nowoczesnych urządzeń technicznych.

Zadawalająco postępuje natomiast realizacja programu budowy dróg. Ważne arterie będą oddane do użytku już w 1938 r. Dla umożliwienia komunikacji ciężkim pojazdom mechanicznym oraz zabezpieczenia użyteczności dróg przez cały rok budowane są specjalne zapory, chroniące drogi przed powodzią. Prowizoryczne mosty ustąpią miejsca dobrym konstrukcjom z betonu i stali. Przebudowa mostów ukończona będzie jeszcze w b. r.

W głównych 3 obszarach kolonii utworzone zostaną nowe punkty zakupu artykułów, produkowanych przez krajowców. Administracja kolonii spodziewa się, że tą drogą uda się zwiększyć dochody ludności tubylczej, a—co za tym idzie — wzmocnić jej siłę nabywczą.

Brytyjska Afryka Centralna.—Przywóz do kolonii angielskiej Nyassa wykazuje w 1937 r. poważną zmianę w pozycji maszyn i narzędzi rolniczych. Import tych artykułów zwiększył się (w porównaniu z 1936 r. w dwójnasób i doszedł do sumy £ 26 600. Przywóz rowerów i części samochodowych osiągnął wartość £ 80 600. Wyroby bawełniane importowano za sumę £ 202 tys.

Brytyjska Afryka Wschodnia.—W przywozie do Tanganiki wysunęła się Japonia na pierwsze miejsce. Wartość artykułów japońskich, importowanych do Tanganiki w 1937 r., wynosiła £ 842 tys., tzn. 25% całości przywozu. Przywóz z Anglii wykazuje spadek z 23-7% na 21-5%, z Niemiec—z 14-7% na 13-8%. Pomimo procentowego zmniejszenia się udziału Rzeszy, wartość importowanych z Niemiec artykułów wzrosła z £ 431½ tys. do £ 475 tys.

Włoska Afryka Wschodnia.—Prace nad rozbudową portu w Assab postępują szybko naprzód. Rozbudowa 2 nadbrzeży i łamaczy fal ma się ku końcowi, obecnie przystąpiono do budowy magazynów. Według zapewnień włoskich kół port będzie mógł podjąć pracę przeladunkową prowizorycznie już w 1939 r., a w pełni—z początkiem 1940 r.

Kongo Belgijskie.—Wywóz drzewa drogiego w 1937 r. wykazuje poważną zmianę. Drzewo znajduje się obecnie na trzecim miejscu w wywozie kolonii. Aczkolwiek oczekuje się w metropolii zmniejszenia się zapotrzebowania drzewa cennego w połowie b. r., tym niemniej istnieje w Kongo tendencja do rozbudowy eksploatacji drzewnej, przede wszystkim zaś do rozwinięcia miejscowego przemysłu drzewnego.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH.—Ceny w okresie 16-28/V 1938 r. kształtowały się następująco (w walucie danego kraju, w Buenos Aires, Liverpoolu i Hamburgu — w \$ — za 100 kg):

	16-28/V	23-28/V	Różnica %
Pszenica			
Berlin . . .	21-10	21-10	—
Praga . . .	170-80½	170-80½	—
Chicago . . .	3-15	2-92	- 7-3
Buenos Aires	3-27½	3-17	- 3-2
Liverpool . .	4-19½	4-22	+ 0-6
Wiedeń . . .	—	—	—
Hamburg . . .	5-13½	4-87	- 5-2

Ż y t o			
Berlin . . .	19-10	19-10	—
Praga . . .	137-62½	137-62½	—
Chicago . . .	2-31	2-14	- 7-4
Wiedeń . . .	—	—	—
Hamburg . . .	3-96	—	—

O w i e s			
Berlin . . .	—	—	—
Praga . . .	124-20	124-20	—
Chicago . . .	2-12	1-99	- 6-1
Buenos Aires	2-10	2-10	—
Liverpool . .	4-24	4-24	—
Wiedeń . . .	—	—	—
Hamburg . . .	2-63	2-60	- 1-1

Jęczmień browarowy			
Berlin . . .	—	—	—
Praga . . .	137-00	137-00	—
Chicago . . .	3-47	3-19	- 8-1
Wiedeń . . .	—	—	—
Hamburg . . .	—	—	—

P R Z E D R U K D O Z W O L O N Y, L E C Z Z P O D A N I E M Ź R Ó D Ł A

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 5 12 50 (Druk.)

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **Z A G R A N I C Ą:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki — zł 500; II i III str. okł. — zł 400; str. zwycz.: 1 str. — zł 300, ½ str. — 200, ¼ str. — zł 125, ⅛ str. — zł 75. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, ½ str. — zł 110, ⅓ str. — zł 80, ¼ str. — zł 70, ⅛ str. — zł 55, ⅜ str. — zł 40, 1/16 str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse itp. do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor naczelny: CZESŁAW PECHE

Redaktor: WACŁAW SZURIG

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
JERZY LUBOWICKI

Redaktor działu rolniczego:
CZESŁAW BOBROWSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
BOLESŁAW KACZMARKIEWICZ

Wydawca: Sp. Wyd. z ogr. odp. „PRZEMYSŁ I HANDEL“

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Chełmża—Mełno”

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się dn. 11 czerwca 1938 r. o godz. 11 p. p. w sali posiedzeń Zarządu Miejskiego w Grudziądzu z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1937 r. oraz sprawozdania Rady Nadzorczej z działalności za wyżej wymieniony okres czasu, tudzież bilansu i rachunku zysków i strat za okres sprawozdawczy; 3) Uchwała co do kwitowania Zarządu i Rady Nadzorczej z wykonania przez nich obowiązków; 4) Uchwała co do pokrycia niedoboru; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej; 6) Wolne wnioski.

1293

II OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Lwów—Jaworów, Spółka Akcyjna

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Lwów — Jaworów” odbędzie się w dn. 17 czerwca 1938 r. o godz. 10 przed poł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych, ul. Jagiellońska Nr 1 II p z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres czasu od 1 stycznia do 31 grudnia 1937 r. i uchwała co do udzielenia absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 2) Zatwierdzenie preliminarza kosztów administracji Spółki.

Warunki prawa uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu określa § 21 statutu Spółki, ogłoszonego w „Monitorze Polskim” Nr 69 z dnia 25 marca 1931 r.

1283

Zarząd

II OGŁOSZENIE

Likwidator Towarzystwa Handlowo-Ajenturowego, Spółki Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 14 czerwca 1938 r. o godz. 12 we Lwowie przy ul. Halickiej Nr 19 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Reasumcja bilansów za lata 1933, 1934, 1935 i 1936; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu na dz. 31 grudnia 1937 r., sprawozdania i rachunku likwidatora za 1937 r.; 3) Wybór Komisji Rewizyjnej.

1245-22-23

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Zakłady Ogrodnicze C. Ulrich”, Spółka Akcyjna

założone w 1805 r. w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 14 czerwca 1938 r. o godz. 17 w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Ceglanej 11 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936/37 r.;
- 3) Uzupełniające wybory do władz Spółki.

1272-22-23

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Nasz Sklep—Urania”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 20 czerwca 1938 r. o godz. 18 w siedzibie Spółki w Warszawie przy ulicy Siennej 15, odbędzie się

XXVI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok 1937/38; 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków; 4) Udzielenie władzom Spółki absolutorium z dokonanych czynności; 5) Zmiana § 8 statutu Spółki o brzmieniu: „Rada Nadzorcza składa się z pięciu do dziewięciu członków wybranych przez Walne Zgromadzenie zwykłą większością oddanych głosów. Członkowie Zarządu, likwidatorowie i pracownicy Spółki nie mogą być równocześnie członkami Rady Nadzorczej. Do kompetencji Rady Nadzorczej należą sprawy, określone art. 95 i 96 ustawy o spółkach akcyjnych. Bez zezwolenia Rady Nadzorczej nie wolno Zarządowi: a) nabywać lub zbywać nieruchomości, b) obciążać nieruchomości albo zrzekać się praw na nieruchomościach” na brzmienie: „Rada Nadzorcza składa się z pięciu do dwunastu członków wybranych przez Walne Zgromadzenie zwykłą większością oddanych głosów. Członkowie Zarządu, likwidatorowie i pracownicy Spółki nie mogą być równocześnie członkami Rady Nadzorczej. Do kompetencji Rady Nadzorczej należą sprawy, określone art. 95 i 96 ustawy o spółkach akcyjnych. Bez zezwolenia Rady Nadzorczej nie wolno Zarządowi: a) nabywać lub zbywać nieruchomości, b) obciążać nieruchomości albo zrzekać się praw na nieruchomościach”, oraz § 10 statutu Spółki o brzmieniu: „Zarząd składa się z jednego do trzech członków mianowanych i odwoływanych przez Radę Nadzorczą. Liczbę członków Zarządu, ich wynagrodzenie oraz zakres działalności ustala Rada Nadzorcza” na brzmienie: „Zarząd składa się z trzech do pięciu członków, mianowanych i odwoływanych przez Radę Nadzorczą. Liczba członków Zarządu, ich wynagrodzenia oraz zakres działalności ustala Rada Nadzorcza”; 6) Uzupełniające wybory członków do Rady Nadzorczej; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu posiadane akcje lub kwity depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem zgromadzenia.

1269-22-23

Akcyjny Bank Hipoteczny

zawiadamia, że

SIEDEMDZIESIĄTE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się we wtorek dn. 21 czerwca 1938 r. o godz. 10 przed poł. w gmachu Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie, Pl. Halicki 15 z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania rocznego i zamknięć rachunkowych za 1937 r., powzięcie uchwały o przeznaczeniu zysku oraz udzielenie władzom Banku pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 2) Uzupełniające wybory do Rady Nadzorczej; 3) Ewentualne wnioski.

PP. Akcjonariusze, mający zamiar wziąć udział w tym Walnym Zgromadzeniu, zechcą przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia, a na czas aż do ukończenia Walnego Zgromadzenia, złożyć w kasie głównej Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie swoje akcje lub zaświadczenia, wydane w myśl art. 399 Kodeksu Handlowego na dowód analogicznego złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej.

1284

Zarząd Spółki Akcyjnej

Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w **poniedziałek, dn. 27 czerwca 1938 r. o godz. 13** odbędzie się w lokalu Zarządu w Warszawie przy ul. Wilczej 9a

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
2) Podwyższenie kapitału akcyjnego o sumę zł 6 000 000 00, czyli z zł 24 000 000 do zł 30 000 000, drogą przeniesienia z rezerwy specjalnej na rachunek kapitału akcyjnego zł 6 000 000; ustalenie wartości nominalnej akcji na zł 150;

3) Zmiana § 5 statutu, który zamiast obecnego brzmienia: „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 24 000 000 i jest podzielony na 200 000 akcji na okaziciela wartości nominalnej po zł 120 całkowicie wpłaconych. Wymiana dotychczasowych akcji trzydziestozłotowych na akcje studwudziestozłotowe powinna nastąpić najdalej do dn. 31 grudnia 1937 r.”

otrzyma brzmienie następujące:

„Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 30 000 000 i jest podzielony na 200 000 akcji na okaziciela wartości nominalnej po zł 150 całkowicie wpłaconych”.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje, względnie kwity depozytowe jednej z krajowych instytucji kredytowych lub jednej z następujących instytucji zagranicznych: Banca Commerciale Italiana w Mediolanie, S. Japhet & Co. Ltd. w Londynie, Crédit Lyonnais w Paryżu, Hallgarten & Co. w New-Yorku, w Biurze Zarządu Spółki przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, zgodnie z § 22 statutu.

PP. Akcjonariusze mają prawo — zgodnie z § 17 statutu — zgłaszać do dn. 12 czerwca b. r. dodatkowe sprawy do porządku dziennego, które zamieszczone zostaną w następnym ogłoszeniu. 1320

I OGŁOSZENIE**Zarząd Włókienniczej Spółki Akcyjnej „N. Eitingon i S-ka”**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w **dn. 29 czerwca 1938 r. o godz. 10 przed poł.** odbędzie się w siedzibie Spółki w Łodzi, przy ul. Sienkiewicza Nr 82

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Rady Nadzorczej i Zarządu Spółki oraz bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1937 i udzielenie władzom Spółki absolutorium;
- 3) Podział zysku, osiągniętego przez Spółkę w 1937 r.;
- 4) Budżet na rok operacyjny 1938;
- 5) Uwidocznienie sum pozabilansowych przy zamknięciach rachunkowych za lata 1934, 1935 i 1936;
- 6) Wybór Rady Nadzorczej;
- 7) Ustalenie wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej;
- 8) Wolne wnioski.

Do wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu uprawnieni będą akcjonariusze, którzy złożą w Spółce swoje akcje przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia i nie odbiorą ich przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji złożone być mogą zaświadczenia, o których jest mowa w art. 399 K. H. 1313-23-25

Sąd Okręgowy w Gdyni

Do rejestru handlowego dział B Nr 42 przy firmie:

„Polskarob” Polsko-Skandynawskie Towarzystwo Transportowe
SPÓŁKA AKCYJNA

25 maja 1938 r. dopisano:

Prokurent Czesław Raczewski zmarł.

1298

Kolej Lokalna Delatyn—Kołomyja—Stefanówka, Spółka Akc.

Stosownie do postanowień §§ 11—20 statutu, ogłasza się, że **ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE**

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Delatyn—Kołomyja—Stefanówka” odbędzie się w **dn. 27 czerwca 1938 r. o godz. 11 przed poł.** w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych, przy ul. Jagiellońskiej Nr 1, II p. we Lwowie.

Przedmiotem obrad będą:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres czasu od 1 stycznia do 31 grudnia 1937 r. i uchwała co do udzielenia absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
2) Zatwierdzenie preliminarza kosztów administracyjnych Spółki;

3) Upoważnienie Zarządu Spółki do sprzedaży zbędnej dla kolei lokalnej parceli gruntowej I. kat. 7044, położonej w km 37.3/5 w obrębie gminy katastralnej Kołomyja;

4) Sprawa ewentualnej sprzedaży położonego na terytorium Państwa Rumuńskiego odcinka kolei w związku z uregulowaniem długu z tytułu kosztów odbudowy tego odcinka przez Państwowe Koleje Rumuńskie.

Według postanowień § 21 statutu, każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki lub w Kasie 1 Urzędu Skarbowego we Lwowie i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego lub jego uzupełnienia mogą być zgłoszone najpóźniej w dn. 10 czerwca 1938 r. w Zarządzie we Lwowie, przy ul. Jagiellońskiej Nr 1 II p.

1310

Zarząd

I OGŁOSZENIE

Likwidatorzy

Spółki Akcyjnej Kolej Lokalna Twarda Góra—Nowe

zwolują — stosownie do postanowień § 10 statutu **ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE**

na **dz. 30 czerwca 1938 r. o godz. 11** do sali posiedzeń Zarządu Miasta w Grudziądzu, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1937 r. oraz sprawozdanie Komisji Rewizyjnej z działalności za wyżej wymieniony okres czasu, tudzież bilansu i rachunku zysków i strat za okres sprawozdawczy;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu otwarcia likwidacji z dn. 1 stycznia 1938 r.;
- 4) Uchwała co do kwitowania Zarządu i Komisji Rewizyjnej z wykonania przez nich obowiązków;
- 5) Uchwała co do pokrycia niedoboru;
- 6) Uchwała co do wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej i likwidatorów, oraz oznaczenia wysokości znacząca obecności dla członków Komisji Rewizyjnej i likwidatorów;
- 7) Wolne wnioski.

Warunki prawa do głosu na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu określa § 20 i 24 statutu.

Dodatkowe wnioski o zamieszczenie spraw na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia mogą być zgłoszone — zgodnie z postanowieniem § 16 statutu — do dn. 15 czerwca 1938 r. do Zarządu Spółki w Nowem. 1322

I OGŁOSZENIE**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW****Spółki Akcyjnej Kąpiele na Wielkim Morzu Jastrzębie Góry „Jastgór”**

odbędzie się w **dn. 26 czerwca 1938 r. w niedzielę o godz. 10 rano** w Warszawie, ul. Kolejowa 57, lokal „Parowozów” z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie, wybór przewodniczącego i sekretarza;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1937 r. i udzielenie Zarządowi pokwitowania;
- 4) Wynagrodzenie i wybory władz Spółki;
- 5) Wolne wnioski.

W Zgromadzeniu mają prawo wziąć udział Akcjonariusze, którzy swoje akcje lub kwity bankowe złożą na 7 dni przed Zgromadzeniem w biurze Spółki, Kolejowa Nr 57. 1304

SPÓŁKA AKCYJNA

Spiess — Rhône — Poulenc

Specyfiki Farmaceutyczne, Spółka Akcyjna, Specia Polska

w l i k w i d a c j i

niniejszym ogłasza uchwały, powzięte na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów tej Spółki, odbytym w Warszawie w siedzibie Spółki przy ul. Daniłowiczowskiej Nr 16, w dn. 16 maja 1938 r.

1) Sprawozdanie likwidacyjne likwidatorów oraz sprawozdanie Komisji Rewizyjnej przyjęte bez zastrzeżeń. Uchwała powzięta jednogłośnie;

2) Przedstawiłone bilans oraz rachunek zysków i strat, a także ostateczne rachunki zatwierdzić, z wykazanego zysku przeznaczyć kwotę zł 14 645 na zapłacenie wydatków, szczegółowo wykazanych w ostatecznych rachunkach, pozostałość zaś w kwocie zł 172 654'31 przeznaczyć na wypłacenie akcjonariuszom tytułem dywidendy od akcji, udzielić władzom Spółki absolutorium za okres sprawozdawczy, likwidację Spółki uznać za ostatecznie zakończoną, a Spółkę za rozwiązaną i ulegającą wykreśleniu z rejestru handlowego;

3) Wszelkie księgi i dokumenty, tyżące się interesów Spółki, oddać na przechowanie Andrzejowi Kozłowskiemu, likwidatorowi Spółki;

4) Upoważnić likwidatora Spółki, Andrzeja Kozłowskiego, do przedsięwzięcia wszelkich czynności i do wykonywania wszelkich formalności, wszystko to na prawach Walnego Zgromadzenia, w związku z rozwiązaniem Spółki i wykreśleniem jej z rejestru handlowego, jak również we wszelkich sprawach, wynikłych z likwidacji Spółki, we wszelkiego rodzaju instancjach sądowych oraz urzędach skarbowych, policyjnych, społecznych, samorządowych i wszelkich innych, z prawem substytucji;

5) Potwierdzić wręczenie likwidatorowi Spółki, Andrzejowi Kozłowskiemu, zgodnie z ostatecznymi rachunkami likwidatorów Spółki, sumy zł 14 645 na ostateczne wydatki, związane z likwidacją i wykreśleniem jej z rejestru handlowego i upoważnić tegoż Andrzeja Kozłowskiego do wydatkowania sum ponad tę kwotę w razie potrzeby, z tym, że Andrzejowi Kozłowskiemu przysługiwać będzie prawo poszukiwania od dotychczasowych akcjonariuszów sum, wydatkowanych ponad zł 14 645, i że będzie on natomiast zobowiązany w razie gdyby okazała się jakaś reszta, taką wręczyć dotychczasowym akcjonariuszom w równych częściach.

Uchwalone, jak powyżej, bilans i rachunek zysków i strat brzmią, jak następuje:

Bilans za okres od 1 I 1938 — 30 IV 1938 r.

STAN CZYNNY. — Aporty zł 330 000'00; Kasa zł 14 645'00; Odbiorcy zł 836 879'29; Dostawcy zł 5 775'02; Razem zł 1 187 299'31.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 1 000 000'00; Kapitał zapasowy zł 33 868'79; Rezerwy do dyspozycji akcjonariuszów zł 19 421'08; Rezerwy na podatki skarbowe zł 8 736'00; Zysk z lat ubiegłych zł 103 111'54, za okres sprawozdawczy zł 22 161'90; Razem zł 1 187 299'31.

Rachunek zysków i strat na dz. 30 IV 1938 r.

WINIEN. — Koszty ogólne zł 3 464'55; Zysk zł 22 161'90; Razem zł 25 626'45.

MA. — Papiery wartościowe zł 337'50; Procenty zł 25 288'95; Razem zł 25 626'45.

Stosownie do § 1 art. 460 Kodeksu Handlowego likwidatorzy Spółki Akcyjnej pod firmą: „Spiess-Rhône-Poulenc, Specyfiki Farmaceutyczne, Spółka Akcyjna, Specia Polska, w likwidacji” niniejszym ogłaszają sprawozdanie likwidacyjne, jak następuje:

Spółka Akcyjna „Spiess-Rhône-Poulenc” postawiona była w stan likwidacji w dn. 2 stycznia 1936 r. na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów tej Spółki, odbytego w dn. 16 grudnia 1935 r.

Na likwidatorów zostali jednocześnie obrani PP. Andrzej Kozłowski i Georges Wendling.

W wykonaniu ustawowych przepisów likwidatorzy poczynili odpowiednie zgłoszenia do rejestru handlowego o otwarciu likwidacji Spółki, jak również dokonali umieszczenia ogłoszeń

o tym otwarciu likwidacji. Niezależnie od tego likwidatorzy dokonali 3-krotnych ogłoszeń w odnośnych pismach z wezwaniem wierzycieli. Ostatnie z tych 3 ogłoszeń ukazało się w Nr 45 „Monitora Polskiego” z dn. 24 lutego 1936 r.

Stosownie do uchwały pomienionego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów Spółki z dn. 16/XII 1935 r., Spółka zaniechała z dniem otwarcia likwidacji prowadzenia swej działalności. W związku z tym likwidatorzy mieli jedynie do dokonania w okresie likwidacji czynności, dotyczące zakończenia bieżących interesów, ściągnięcia wierzytelności, wypełnienia zobowiązań i wreszcie spieniężenia majątku Spółki.

O działalności swej likwidatorzy składali rok rocznie sprawozdania na Walnych Zgromadzeniach Akcjonariuszów, które odbyły się w następujących terminach: 2 maja 1936 r., 30 kwietnia 1937 r. i 24 lutego 1938 r.

Obecnie — wobec ostatecznego zlikwidowania wszelkich rozrachunków zarówno z wierzycielami, jak i z dłużnikami Spółki, — w części zaś wobec zabezpieczenia nieregulowanych należności — likwidatorzy mogli dokonać podziału pozostałego netto majątku Spółki pomiędzy akcjonariuszów.

Wobec powyższego należy uznać likwidację Spółki za ostatecznie ukończoną, a Spółkę za rozwiązaną.

Likwidatorzy: (—) Andrzej Kozłowski,

(—) Georges Wendling

1302

II OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Tarnów—Szczucin, Spółka Akcyjna

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Tarnów—Szczucin” odbędzie się w dn. 25 czerwca 1938 r. o godz. 10 przed poł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie przy ul. Jagiellońskiej L. 1, II p. z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres czasu od 1 stycznia do 31 grudnia 1937 r. i uchwała co do udzielenia absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 2) Zatwierdzenie preliminarza kosztów administracyjnych Spółki.

Warunki prawa uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu określa § 20 statutu Spółki, ogłoszonego w „Monitorze Polskim” Nr 266 z dn. 18 listopada 1930 r.

1307

Zarząd

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Przemysł Szklany w Polsce

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 23 czerwca 1938 r. o godz. 17 w lokalu Zarządu przy pl. Napoleona 6 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za 1937 r.; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok sprawozdawczy 1937, udzielenie władzom Spółki pokwitowania z dotychczasowej działalności oraz powzięcie uchwały co do zużycia czystego zysku; 4) Określenie wysokości wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej i Zarządu; 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu w Warszawie, pl. Napoleona 6. w godzinach od 10 do 13 akcje, względnie zaświadczenie instytucji kredytowych o przyjęciu akcji na przechowanie.

1312

Sąd Okręgowy w Gdyni

Do rejestru handlowego dział B Nr 185 przy firmie:

T. B. O. Towarzystwo Budowy Osiedli w Gdyni

SPÓŁKA AKCYJNA

13 maja 1938 r. dopisano:

Antoniemu Gandeckiemu udzielono prokury samostnej

1299

Likwidator Banku dla Spółdzielni, Spółka Akcyjna

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 15 czerwca 1938 r. o godz. 18 odbędzie się w Warszawie w lokalu przy ul. Orlej pod Nr 6 m. 3

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie likwidatora za okres od 1 grudnia 1937 r. do 30 kwietnia 1938 r.;
- 3) Rozpatrzenie bilansów i rachunku strat i zysków za lata 1933, 1934, 1935, 1936, 1937 oraz za okres od 1 stycznia 1938 r. do 30 kwietnia 1938 r.;
- 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za powyższe okresy;
- 5) Zatwierdzenie bilansów oraz rachunku strat i zysków za powyższe okresy;
- 6) Udzielenie likwidatorowi absolutorium z czynności jego w okresie likwidacji;
- 7) Uchwalenie wynagrodzenia dla Komisji Rewizyjnej;
- 8) Rozpatrzenie i uchwalenie projektu ostatecznej likwidacji: a) upoważnienie likwidatora do spisania na straty należności wątpliwych, b) upoważnienie likwidatora do ustąpienia wierzycielom pozostałych aktywów, c) uznanie likwidacji po dokonaniu wyżej wskazanych czynności za ukończoną, d) zatwierdzenie projektu ostatecznych rachunków i upoważnienie likwidatora do ogłoszenia sprawozdania likwidacyjnego, e) określenie wartości akcji;
- 9) Wolne wnioski.

Warunki udziału i głosowania na Walnym Zgromadzeniu określają §§ 39, 40 i 41 statutu Banku.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje w lokalu Banku, przy ulicy Jasnej pod Nr 11 m. 3 w godzinach biurowych, najmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem. Zamiast akcji mogą być składane zaświadczenia o przyjęciu akcji na przechowanie lub na zastaw instytucji kredytowych, państwowych i prywatnych, działających na zasadzie należycie zatwierdzonych statutów.

1318

Przemysł i Handel Włókienniczy „Print“ Spółka Akcyjna, Łódź

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — Ruchomości zł 4 295'10; Gotówka i banki zł 132 068'77; Papiery wartościowe zł 11 600'00; Weksle w portfelu i inkasie zł 153 292'01; Towary zł 211 952'06; Dłużnicy: odbiorcy zł 103 245'09; Dostawcy, zaliczki i depozyty zł 211 954'95; Inni dłużnicy zł 322 332'12; Sumy przechodnie zł 51 687'74; **Razem zł 1 202 427'84.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 250 000'00; Kapitał zapasowy zł 20 500'00, dopisano w 1937 r. zł 5 000'00; Wierzycciele: Dostawcy zł 438 471'96; Odbiorcy zł 322 256'26; Podatek dochodowy zł 53 925'98; Sumy przechodnie zł 6 844'05; Zysk: pozostałość z 1936 r. zł 1 319'03, zysk za 1937 r. zł 104 110'56; **Razem zł 1 202 427'84.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Straty na dłużnikach zł 6 514'19; Koszty administracji ogólnej zł 115 370'00; Koszty handlowe zł 41 105'22; Procenty zł 30 690'79; Podatki zł 101 286'04; Świadczenia socjalne zł 4 652'68; Zysk zł 104 110'56; **Razem zł 403 639'48.**

MA. — Dochód na towarach zł 403 639'48; **Razem zł 403 639'48.**

1282

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki „Fabryka Wódek, Likierów i Win Stefan Geneli i S-ka“, Spółka Akcyjna w Warszawie

podaje do wiadomości, że w dn. 12 listopada 1937 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki uchwaliło

obniżyć kapitał akcyjny Spółki

o sumę zł 250 000 do sumy zł 250 000.

Zgodnie z art. 441 Kodeksu Handlowego, Zarząd wzywa wierzycieli Spółki, aby, jeżeli nie zgadzają się na obniżenie kapitału, wnieśli swe sprzeciwy w ciągu 3 miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia.

1305

Rada Zawiadawcza Zakładów Górniczych „Silesia“

Spółka Akcyjna w Bielsku

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że — w myśl postanowień § 19 statutu — odbędzie się w dn. 14 czerwca 1938 r. o godz. 12 w sali posiedzeń Związku Przemysłowców Bielska Białej i Okolicy w Bielsku przy ul. Mickiewicza 24

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie Rady Zawiadawczej i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1937; 2) Zatwierdzenie bilansu na dz. 31 grudnia 1937 r., rachunku strat i zysków za 1937 r. i udzielenie absolutorium Radzie Zawiadawczej; 3) Powzięcie uchwały w sprawie zmiany statutu Spółki; 4) Wybór Rady Nadzorczej, delegatów Rady do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej, delegatów Rady do Zarządu i Komisji Rewizyjnej na 1938 r.

Celem wykonania prawa głosowania należy najpóźniej do dn. 7 czerwca 1938 r. zdeponować akcje w kasie Spółki w Czechowicach, poczta Dziedzice, bądź w Banku Handlowym w Warszawie ul. Traugutta 7/9, lub też w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Warszawie ul. Jasna 8, bądź też w Oesterreichische Industriekredit A. G. w Wiedniu am Hof 2, dla otrzymania karty legitymacyjnej.

Prawo jednego głosu daje 10 sztuk akcji po nominalnej wartości zł 10.

Prawo głosu wykonane być może również i przez pełnomocników, stosownie do postanowień § 20 statutu Spółki.

1277

Rada Zawiadawcza Spółki Akcyjnej Elektrownia Bielsko-Biała

Spółka Akcyjna w Bielsku

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że w dn. 14 czerwca 1938 r. o godz. 16 odbędzie się

VIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

w lokalu Spółki w Bielsku na Śląsku, ul. Batorego 13a z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie Rady Zawiadawczej oraz Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1937; 2) Zatwierdzenie bilansu na dz. 31 grudnia 1937 r. i rachunku strat i zysków za 1937 r. oraz udzielenie absolutorium władzom Spółki; 3) Wybory do Rady Zawiadawczej i Komisji Rewizyjnej; 4) Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Zawiadawczej i Komisji Rewizyjnej.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone przynajmniej w ciągu 8 dni od daty ogłoszenia o Walnym Zgromadzeniu, tj. najpóźniej w dn. 7 czerwca 1938 r. w biurze Spółki w Bielsku, ul. Batorego 13a. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucjach kredytowych. Zaświadczenia winny wymieniać liczbę akcji oraz zawierać oświadczenie, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do art. 35 statutu, Walne Zgromadzenie jest zdolne do powzięcia uchwał, o ile są na nim obecni akcjonariusze lub pełnomocnicy, reprezentujący co najmniej $\frac{1}{10}$ część kapitału akcyjnego.

1276

II OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Łupków—Cisna, Spółka Akcyjna

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Łupków—Cisna“ odbędzie się w dn. 20 czerwca 1938 r. o godz. 10 przed poł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie ul. Jagiellońska Nr 1, II p. z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres czasu od 1 stycznia do 31 grudnia 1937 r. i uchwała co do udzielenia absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 2) Zatwierdzenie preliminarza kosztów administracyjnych Spółki.

Warunki prawa uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu określa § 22 statutu Spółki ogłoszonego w „Monitorze Polskim“ Nr 248 z dn. 25 października 1930 r.

1308

Z a r z ą d

Towarzystwo Kopalń i Zakładów Hutniczych Sosnowieckich SPÓŁKA AKCYJNA

Kupon w wysokości zł 350 przypadający za rok operacyjny 1937 będzie wypłacony, poczynając od dn. 15 czerwca 1938, po wręczeniu: bądź kuponu, oznaczonego Nr 24 dawnych akcji, bądź kuponu Nr 1 świadectw tymczasowych.

(Kupon Nr 24 zawiera napis przejrzysty „1913/14” i na odwrocie jego figuruje także napis, dotyczący zapłaty dywidendy 1913/14. Wbrew tym napisom, kupon ten oznacza dywidendę roku operacyjnego 1937).

Kupon ten jest płatny w Paryżu po potrąceniu podatków francuskich w następujących bankach dla okazicieli Francuzów: Panów de Neuflyze et Cie, Société Générale de Crédit Industriel et Commercial, Banque de l'Union Parisienne, Banque Franco-Polonaise; w Polsce: w kasach Towarzystwa dla okazicieli innych narodowości.

1363

Zarząd

Górnośląski Bank Związkowy, Spółka Akcyjna w Chorzowie I

Skrócony bilans surowy w dn. 31 marca 1938 r.

STAN CZYNNY.—1) Kasa i sumy do dyspozycji zł 13 691'65; 2) Bilety skarbowe zł 1 050 000'00; 3) Waluty zagraniczne zł 111'68; 4) Papiery wartościowe, ustaw. kap. zap. zł 85 300'00; 5) Udziały konsorcjalne zł 500 000'00; 6) Banki krajowe zł 4 242 547'20; 7) Banki zagraniczne zł 9 084'28; 8) Dyskonto zł 157 769'04; 9) Kredyty w rachunkach bieżących zł 307 610'84; 10) Pożyczki terminowe zł 226 544'20; 11) Nieruchomości zł 140 000'00; 12) Różne rachunki zł 3'05; 13) Rachunki wynikowe zł 28 880'00; **Razem zł 6 761 541'94.**

1) Dłużnicy z tytułu gwarancji zł 20 000'00; 2) Inkaso zł 20 039'67.

STAN BIERNY. — 1) Kapitał zakładowy zł 1 000 000'00; 2) Kapitały rezerwowe zł 254 331'34; 3) Fundusz amortyzacyjny nieruchomości zł 36 160'00; 4) Wkłady zł 172 148'61; 5) Rachunki bieżące zł 14 127'03; 6) Różne natchmiast płatne zobowiązania zł 4 334'10; 7) Banki krajowe zł 463 102'06; 8) Banki zagraniczne zł 4 780 530'25; 9) Różne rachunki zł 22 316'21; 10) Rachunki wynikowe zł 14 492'34; **Razem zł 6 761 541'94.**

1) Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji zł 20 000'00; 2) Różni za inkaso zł 20 039'67. 1361

I OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna Spółki Akcyjnej Cukrownia „Trawniki” w likwidacji

zawiadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, iż
ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
odbędzie się w Lublinie w Hotelu Wiktorja w dn. 25 czerwca 1938 r. o godz. 18 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie likwidatorów i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1937/38; 3) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i r-ku kosztów likwidacji za 1937/38 r. oraz udzielenie likwidatorom absolutorium; 4) Sprawa podziału części majątku Spółki pomiędzy akcjonariuszów; 5) Zatwierdzenie budżetu na 1938/39 r.; 6) Wybór 1 członka Komisji Likwidacyjnej; 7) Wybór Komisji Rewizyjnej; 8) Zgłoszone ustawowo wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni dokonać formalności, przepisanych w § 2 art. 399 Kodeksu Handlowego.

Dodatkowe sprawy mogą być zgłoszone przez PP. Akcjonariuszów trybem i w terminie, przewidzianym § 1 art. 394 Kodeksu Handlowego. 1340

Edward Kręglewski, Spółka Akcyjna, Poznań

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

AKTYWA. — Nieruchomości: a) grunty zł 51 600'00, b) budynki fabryczne zł 293 293'10, budynki mieszkalne zł 13 000'00; Maszyny i ruchomości: a) maszyny i urządzenia fabryczne zł 629 574'50, b) ruchomości i samochody zł 125 894'64; Gotówka w kasach i bankach zł 13 424'65; Weksle odbiorców

zł 90 479'90; Papiery wartościowe zł 9 891'00; Zapasy: a) surowców zł 348 714'83, b) towarów zł 400 468'00; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 189 128'51, b) dostawcy zł 16 803'64, c) różni zł 172 418'02, razem zł 2 354 690'79; Dłużnicy z tytułu kaucyj i weksli gwar. zł 120 000'00; Otrzymane zabezpieczenia zł 17 222'30; **Suma ogólna zł 2 491 913'09.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 500 000'00; Kapitał pasowy: saldo z ub. r. zł 99 519'32, dopisano w 1937 r. zł 11 045'11 = zł 110 564'43; Rezerwa specjalna: saldo z ub. r. zł 133 067'86, dopisano w 1937 r. zł 30 018'71 = zł 163 086'57; Kapitał amortyzacyjny: saldo z ub. r. zł 548 384'78, odpisano w 1937 r. za sprzedane i wycofane obiekty zł 26 427'55 = zł 521 957'23, dopisano w 1937 r. zł 77 971'70 = zł 599 928'93; Redyskont weksli zł 87 884'23; Akcepty własne zł 167 101'60; Pożyczka hipoteczna zł 140 946'75; Banki zł 103 443'60; Wierzyciele: a) dostawcy zł 194 942'39, b) odbiorcy zł 875'96, c) różni zł 94 823'36; Sumy przechodnie zł 5 023'01 = zł 795 040'90; Czysty zysk zł 186 069'96; Razem zł 2 354 690'79; Gwarancje (kaucje i weksle gwaranc.) zł 120 000'00; Różni za złożone gwarancje zł 17 222'30; **Suma ogólna zł 2 491 913'09.**
U w a g a. — Akcepty zagr. 8 501'60.

Ogólny rachunek zysków i strat

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 99 976'59; Koszty administracji nieruchomości zł 28 537'91; Koszty fabrykacji zł 423 995'58; Koszty sprzedaży zł 283 485'34; Koszty kredytów zł 20 106'31; Podatki państwowe i komunalne zł 117 363'29; Straty na dłużnikach zł 2 128'96; Odpisy amortyzacyjne zł 77 971'70; Czysty zysk zł 186 069'96; **Razem zł 1 239 635'64.**

ZYSKI. — Zysk brutto na sprzedaży zł 1 239 635'64; **Razem zł 1 239 635'64.** 1356

I OGŁOSZENIE

Zarząd firmy „Polski Lloyd”, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w **poniedziałek dn. 27 czerwca 1938 r. o godz. 11 przed poł.** w lokalu Spółki przy ul. Marszałkowskiej Nr 97 w Warszawie odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1937 r. i udzielenie władzom Spółki absolutorium; 3) Zmiana paragrafu 7 statutu. Brzmienie dotychczasowe: „Zarząd składa się co najmniej z 6 osób, wybieranych przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów na okres lat trzech. Walne Zgromadzenie może upoważnić Zarząd do kooptowania w razie potrzeby odpowiedniej ilości nowych członków”. Projektowana zmiana: „Zarząd składa się co najmniej z trzech osób wybieranych przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów na okres 3-letni. Walne Zgromadzenie może upoważnić Zarząd do kooptowania w razie potrzeby odpowiedniej ilości nowych członków”; 4) Wybór Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni co najmniej na siedem dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w Zarządzie S-ki swoje akcje względnie świadectwa zastawowe lub depozytowe polskich instytucji kredytowych państwowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych. 1355-23-24

III OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki

PILAK Małopolska Spółka Akcyjna dla Przemysłu Drzewnego

podaje do wiadomości, iż mocą uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów Spółki z dn. 29 stycznia 1938 r. do Nr rep. 350/1938,

obniżony został kapitał akcyjny Spółki

o sumę zł 250 000 do kwoty zł 1 000 000.

W związku z powyższym wzywa się wierzycieli — w trybie art. 441 kod. handl., aby — jeśli nie zgadzają się na obniżenie kapitału akcyjnego — zgłosili swe sprzeciwy w ciągu trzech miesięcy, licząc od daty trzeciego ogłoszenia.

1009-19-21-23

Polskie Zakłady Chemiczne „Nitral”, Spółka Akc.

w Warszawie

Bilans w dn. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Place i grunty zł 662 157'76; Budyńki: fabryczne zł 952 001'28, gospodarcze zł 65 390'84, mieszkalne zł 1 567 703'93 = zł 2 585 096'05; Maszyny i urządzenia zł 4 249 793'66; Bocznicą kolejowa zł 139 724'93; Tabor i ruchomości: inw. żywy zł 28 218'00, inw. martwy (ruchomości) zł 168 936'98 = zł 197 154'98; II. Majątek obrotowy: Materiały: surowce zł 332 364'11, pomocnicze i pędne zł 321 059'85 = zł 653 423'96; Wyroby zł 508 566'01; Dłużnicy: Odbiorcy zł 384 203'79; Dostawcy zł 129 016'11; Różni zł 1 593 472'25 = zł 2 106 692'15; Środki płynne: Kasa zł 10 267'40; Banki zł 946 561'37; Papiery procentowe zł 1 584 700'00; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 306 060'00; Weksle w portfelu i w inkasie zł 27 900'00 = zł 2 875 488'77; Pozycje przechodnie zł 43 954'91; **Łącznie stan czynny zł 14 022 053'18.**

Pozycje uzupełniające (pozabilansowe). — Różni za złożone depozyty nasze zł 1 881 760'00; Depozyty otrzymane zł 1'00; Gwarancje otrzymane zł 6 165 751'62; Różni za nasze gwarancje zł 6 433 729'81; Kaucje hipoteczne otrzymane zł 110 000'00; Różni za nasze kaucje hip. zł 2 000 000'00 = **zł 16 591 242'43.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 3 800 000'00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego zł 106 021'95, dopisano z zysku 1936 r. zł 20 833'59, dopisano nieodebr. dywid. za 1931 r. zł 3 494'00 = zł 130 349'54; Fundusz specjalny zł 42 093'22; Rezerwa opodatkowana zł 312 537'90; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 4 367 642'13, dopisano w roku bież. zł 910 612'92, odpisano amortyz. w roku bież. zł 41 133'46 = zł 5 237 121'59; III. Kapitały obce (zobowiązania): Dywidenda nieodebrana zł 73 537'86; Wierzycielności hipoteczne zł 323 791'57 = zł 397 329'43; Wierzyciele: Odbiorcy — Zaliczki zł 2 039'11; Dostawcy zł 502 967'08; Różni zł 3 012 334'70 = zł 3 517 340'89; Pozycje przechodnie zł 66 821'02; Pozostałość z roku ub. zł 35 496'51; Zysk zł 482 963'08; **Łącznie stan bierny zł 14 022 053'18.**

Pozycje uzupełniające (pozabilansowe). — Depozyty własne zł 1 881 760'00; Różni za ich depozyty zł 1'00; Różni za ich gwarancje zł 6 165 751'62; Gwarancje wekslowe wydane zł 6 433 729'81; Różni za kaucje hipoteczne zł 110 000'00; Kaucje hipoteczne wydane zł 2 000 000'00 = **zł 16 591 242'43.**

Konto strat i zysków w dn. 31 grudnia 1937 r.

WINIEN. — Koszty produkcji zł 5 522 176'84; Koszty administracji ogólnej; Wynagr. Zarządu, Dyrekcji i pracowników zł 525 994'13; Podatki państwowe i komunalne zł 1 626 139'68; Różne wydatki zł 172 540'79 = zł 2 324 674'60; Koszty sprzedaży zł 160 629'79; Różnice kursu zł 520'36; Koszty bankowe i różne zł 75 011'48; Amortyzacja zł 910 612'92; Zysk zł 482 963'08; **Razem zł 9 476 589'07.**

MA. — Sprzedaż zł 9 269 901'09; Procenty zł 157 682'21; Różne zł 17 228'35; Gospodarstwo rolne zł 31 777'42; **Razem zł 9 476 589'07.** 1279

I OGŁOSZENIE

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki Akcyjnej

Wirek Kopalnie w Goduli

uchwałą, objętą protokołem notarialnym z dn. 16 listopada 1936 r. Nr rep. 1815/36 postanowiło, co następuje:

„a) celem pokrycia strat Spółki **obniża się kapitał akcyjny** z ważnością na trzydziestego września roku bieżącego o piętnaście milionów złotych, a więc z trzydziestu milionów złotych na piętnaście milionów złotych; b) dotychczasowe akcje, opiewające na tysiąc złotych każda, wraz talonem i kuponami, zostaną przez Zarząd Spółki lub osobę prawną lub fizyczną, przez Zarząd Spółki do tego upoważnioną, przestemplowane na akcje po pięćset złotych każda...”

Wzywa się przeto **wierzycieli Spółki**, aby — jeśli nie zgadzają się na obniżenie, **wnieśli sprzeciw w ciągu trzech miesięcy**, licząc od daty ostatniego ogłoszenia. Wierzycieli, którzy sprzeciwu nie zgłoszą, uważać się będzie za zgadzających się na obniżenie kapitału akcyjnego.

Zarząd: (—) **Stadnikiewicz.**

1285-23-26-29

Zakłady Wyrobów Metalowych Konrad, Jarnuszkiewicz i S-ka SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomości zł 2 003 125'37; Maszyny i urządzenia zł 964 719'12; Majątek w Rosji zł 1'00; Majątek płynny: Gotówka w bankach zł 69 304'57; Papiery wartościowe zł 70 311'02; Zaliczenia zł 1 614'80; Weksle zł 71 039'95; Materiały i wyroby zł 795 077'25; Dłużnicy zł 532 767'40; **Razem zł 4 507 960'48.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 2 250 000'00; Kapitał zapasowy zł 335 207'07; Kapitał amortyzacyjny zł 1 344 516'62; Zobowiązania: Wierzyciele zł 534 810'03; Sumy przechodnie zł 11 845'60; Dywidenda niepodniesiona zł 470'15; Zysk 1937 r. zł 31 111'07; **Razem zł 4 507 960'48.**

Sumy pozabilansowe. — Depozyty zł 169 428'28; Kaucje zł 461 128'28; Gwarancje zł 94 230'00; Zyro wekslowe zł 56 097'45; **Razem zł 780 884'01.**

Rachunek zysków i strat za 1937 r.

WINIEN. — Koszty administracyjne i handlowe zł 276 599'89; Podatki i świadczenia zł 204 375'22; Procenty opłacone zł 14 659'98; Różne straty zł 8 671'51; Zysk 1937 r. zł 31 111'07; **Razem zł 535 417'67.**

MA. — Zysk na sprzedaży zł 502 285'19; Procenty otrzymane zł 15 042'25; Różne zyski zł 18 090'23; **Razem zł 535 417'67.** 1292

Grand Hotel w Łodzi, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31/XII 1937 r.

STAN CZYNNY. — Gotówka, weksle i papiery wartościowe zł 6 663'03; Budynek zł 1 967 915'00; Instalacja elektryczna zł 47 000'75; Dźwigi zł 19 019'25; Instalacja kanal. zł 50 356'25; Pompy zł 23 653'75; Inwentarz i urządzenie zł 753 950'30; Magazyn zł 119 558'87; Dłużnicy zł 18 231'91; Strata za lata 1931/36 zł 567 908'03; **Ogółem zł 3 574 257'14.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 2 400 000'00; Fundusz zapasowy zł 19 876'48; Kapitał amortyzacyjny zł 745 007'04; Wierzyciele zł 406 874'11; Zysk za 1937 r. zł 2 499'51; **Ogółem zł 3 574 257'14.**

Rachunek strat i zysków na dz. 31/XII 1937 r.

ZYSKI. — Hotel zł 279 883'72; Bilardy zł 9 311'45; Komorne zł 132 904'70; Zysk na pap. wartościowych zł 406'87; **Ogółem zł 422 506'74.**

STRATY. — Robocizna, pensje biura i zarządu zł 226 406'26; Ogólne wydatki zł 25 708'06; Utrzymanie ruchom. i nieruchomości zł 64 055'62; Podatki zł 37 042'82; Świadczenia socjalne zł 11 047'96; Agio i procenty zł 15 916'03; Asekuracja zł 3 658'30; Straty na magazynie zł 7 553'23; Amortyzacja zł 28 618'95; Zysk za 1937 r. zł 2 499'51; **Ogółem zł 422 506'74.** 1281

III OGŁOSZENIE

Rada Banku Handlowo-Przemysłowego we Włocławku Spółki Akcyjnej

zgodnie z art. 436 Kod Handl. komunikuje, że Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki w dn. 15 lipca 1937 r. uchwaliło

powiększyć kapitał akcyjny Spółki o zł 300 000

do pierwotnej wysokości zł 500 000 przez wypuszczenie 3 000 sztuk akcji nowej emisji po zł 100 nomin. wart. każda. Cena emisyjna jednej akcji nowej emisji wynosi zł 100.

Dotychczasowym akcjonariuszom służy prawo poboru trzech akcji nowej emisji na każde posiadane dwie akcje dotychczasowe.

Zapisy PP. Akcjonariuszów na akcje nowej emisji przy jednoczesnej obowiązującej wpłacie całkowicie gotowizną po zł 100 za akcję przyjmowane są w lokalu Spółki, ul. Cyganka 19 we Włocławku, od dn. 28 maja 1938 r.

W razie niewykonania przez PP. Akcjonariuszów prawa poboru w terminie do dn. 27 czerwca 1938 r., nieobjęte akcje będą przydzielone wg uznania Rady.

Jeżeli do dn. 12 września 1938 r. nowa emisja nie będzie zgłoszona do zarejestrowania, zapisujący się na akcje przestają być zapisem związani, uiszczone zaś wpłaty ulegają zwrotowi.

1223-21-22-23

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysłowo-Handlowe Zakłady Chemiczne Ludwik Spiess i Syn

niniejszym ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 25 czerwca 1938 r. o godz. 10 odbędzie się w siedzibie Spółki w Warszawie, przy ul. Daniłowiczowskiej Nr 16

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej oraz bilansu i rachunku zysków i strat za 1937 r. i udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków oraz powzięcie uchwały co do przeznaczenia zysków Spółki;
- 3) Ustalenie ilości członków Zarządu i ewentualne dodatkowe wybory;
- 4) Wybory Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Powzięcie uchwały o obniżeniu kapitału zakładowego Spółki o zł 500 000, tj. do zł 7 500 000, przez umorzenie 5000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela i w związku z tym zmiana § 4 statutu Spółki, któremu nadane będzie brzmienie przytoczone niżej;
- 7) Wolne wnioski.

Dla uzyskania prawa wzięcia udziału w pomienionym Walnym Zgromadzeniu właściciele imiennych akcji winni być zapisani do księgi akcyjnej Spółki najpóźniej do dn. 18 czerwca 1938 r., właściciele zaś akcji na okaziciela winni najdalej w powyższym terminie złożyć w Spółce swoje akcje, lub zaświadczenia, wydane na dowód złożenia tych akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej.

Projektowane brzmienie § 4 statutu Spółki jest następujące:

§4. Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 7 500 000'00 i jest podzielony na 75 000 sztuk akcji po zł 100 każda, a mianowicie: 10 661 sztuk akcji imiennych uprzywilejowanych co do prawa głosu, i 64 339 sztuk akcji zwykłych na okaziciela. Akcje emisji następnych będą w $\frac{1}{6}$ części imienne uprzywilejowane co do prawa głosu i w $\frac{3}{6}$ częściach zwykłe na okaziciela".

1353-23-24

Bank Naftowy, Spółka Akcyjna we Lwowie

Bilans roczny na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY.—1) Kasa i sumy do dyspozycji zł 52 316'81; 2) Papiery wartościowe zł 79 377'43; 3) Papiery wart. ust. kap. zapas. zł 11 177'24; 4) Udziały konsorcjalne zł 67 158'30; 5) Banki krajowe zł 5 549'00; 6) Dyskonto zł 106 559'30; 7) Protesty zł 35 683'08; 8) Kredyty w rach. bież. zł 994 008'29; 9) Pożyczki terminowe zł 530 255'85; 10) Nieruchomości zł 547 854'90; 11) Różne rachunki zł 17 026'73; **Ogółem stan czynny zł 2 445 966'93.**

STAN BIERNY. — 1) Kapitał zakładowy zł 1 500 000'00; 2) Kapitały rezerwowe zł 54 642'42; 3) Fundusz amortyzacyjny nieruchomości zł 144 759'92; 4) Wkłady zł 372 473'72; 5) Rachunki bieżące zł 234 586'79; 6) Redyskonto weksli zł 62 625'30; 7) Wierzyciele hipoteczni zł 68 291'30; 8) Różne rachunki zł 8 330'44; 9) Zysk zł 1 257'04; **Ogółem stan bierny zł 2 446 966'93.**

Gwarancje zł 551 412'17; Inkaso zł 1 949'00.

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

WINIEN. — 1) Procenty i prowizje wypłacone zł 21 553'98; 2) Koszty handlowe zł 76 069'75; 3) Podatki zł 6 445'20; 4) Amortyzacja zł 4 800'32; 5) Odpisy na dłużnikach zł 23 652'12; 6) Różne zł 8 825'00; 7) Zysk zł 1 257'04; **Ogółem zł 142 603'41.**

MA. — 1) Procenty i prowizje pobrane zł 125 781'80; 2) Różnice kursowe zł 636'69; 3) Dochody z nieruchomości zł 16 184'92; **Ogółem zł 142 603'41.** 1360

Stosownie do art. 398 § 2 Kodeksu Handlowego podaje się do wiadomości, że uchwałą z dn. 24 maja 1938 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki

Przemysł Włókienniczy Herman Faust i S-ka

SPÓŁKA AKCYJNA

zreasumowało uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dn. 25 maja 1937 r. odnośnie sumy zł 3 725'20, pominiętej w spisie inwentarza na 31 grudnia 1936 r. towarów u komisanta Z. Śliwerski i S-ka i nakazało po wystornowaniu bilansu za rok operacyjny 1936 obciążyć sumą zł 3 725'20 rachunek komisanta Z. Śliwerski i S-ka w Warszawie za brakujący na składzie komisowym tejże firmy towar i sumą tą uznać rachunek towarów, a następnie po obciążeniu powyższą sumą rachunku towarów i uznaniu nia rachunku strat i zysków, tudzież po spisaniu tej sumy na tym rachunku na straty — uznać tą sumą rachunek wspomnianego komisanta; skorygować rachunek strat i zysków na dzień 31 grudnia 1936 r., wpisać po stronie „winiem” w pozycji „straty na odbiorcach” zamiast zł 7 108'16 sumę zł 10 833'36, zaś po stronie „ma” w pozycji „towary” zamiast zł 903 820'67 — zł 907 545'87, powiększając tym samym obrót po obu stronach rachunku strat i zysków z sumy zł 1 203 927'94 do sumy zł 1 207 653'14; w konsekwencji powyższego zamknąć bilans za 1936 r. w tych samych pozycjach i liczbach, w jakich zatwierdzony on został przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dniu 25 maja 1937 r.

Stosownie do art. 398 par. 2 Kodeksu Handlowego i par. 30 Statutu Spółki, Przemysł Włókienniczy Herman Faust i S-ka, Spółka Akcyjna w Łodzi, ogłasza, że na Walnym Zgromadzeniu, odbytym w dn. 24 maja b. r. w lokalu Spółki, przy ul. Piotrkowskiej 81, zapadły następujące uchwały: zatwierdzono sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1937, udzielono absolutorium władzom Spółki za tenże 1937 rok, uchwalono zaopatrzenie wdowie po zmarłym prezesie Zarządu Hermanie Fauscie — Reli Faustowej w wysokości czterechset złotych miesięcznie, zatwierdzono bilans i rachunek strat i zysków w następującym brzmieniu:

Bilans

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 97 048'30; Budynki zł 347 777'72; Maszyny zł 716 698'51; Inwentarz zł 21 843'18; Razem zł 1 183 367'71; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 9 242'57; Papiery % publiczne zł 300'00; Weksle w portfelu i inkasie zł 29 469'18; Udziały w spółdzielniach zł 2 550'00; Materiały surowe zł 26 795'65; Półfabrykaty zł 13 881'45; Towary zł 73 755'10; Dłużnicy zł 119 153'40; Weksle protestowane do zainkasowania zł 2 386'42; Wątpliwe należności zł 123 602'35; Sumy przechodnie zł 6 340'77; Razem zł 407 476'89; Straty i zyski: strata z lat poprzednich zł 164 396'83, strata 1937 r. zł 9 553'83, razem zł 173 950'66; **Ogólna suma bilansowa zł 1 764 795'26.**

Suma pozabilansowa.—Weksle żyrowane w obiegu zł 86 191'42.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 525 000'00; Kapitał amortyzacyjny: pozostałość zł 717 149'97, dopisano w 1937 r. zł 45 197'80, razem zł 762 347'77; Zobowiązania: Wierzyciele: Akcepty zł 90 964'15; Akcepty walutowe zł 3 151'55; Banki zł 4 382'60; Długi hipoteczne zł 11 026'89; Zaległe podatki zł 57 265'29; Dostawcy zł 71 585'49; Odbiorcy zł 4 119'20; Różni zł 180 393'16; Przejściowe różnice kursowe zł 29 554'96; Sumy przechodnie zł 25 004'20; Razem zł 477 447'49; **Suma bilansowa zł 1 764 795'26.**

Suma pozabilansowa. — Różni za żyro zł 86 191'42.

Zobowiązania zagraniczne zł 118 239'96.

Rachunek strat i zysków

WINIEN.—Pozostałość strat z lat poprzednich zł 164 396'83; Koszty administracji ogólnej zł 116 471'37; Koszty produkcji zł 522 495'44; Koszty sprzedaży zł 50 551'70; Koszty kredytów zł 19 286'06; Podatki zł 31 482'14; Świadczenia socjalne zł 2 255'90; Odpisy amortyzacji zł 46 021'80; Inne wydatki zł 36 029'55; Strata na sprzedanym krośnie zł 435'00; Straty u odbiorców zł 25 095'76; **Razem zł 1 014 621'55.**

MA. — Towary zł 631 431'89; Zysk na papierach % publicznych zł 2 345'98; Dochody z nieruchomości zł 1 888'00; Zwrot sum spisanych na stratę zł 2 374'51; Zysk na różnicach kursowych zł 9 365'47; Zysk na wierzycielach za weksle zł 4 612'15; Zysk na amortyzacji zł 824'00; Zysk na należnościach wierzycieli zł 187 828'89; Razem zł 840 670'89; Przeniesienie strat z lat poprzednich zł 164 396'83, plus strata 1937 r. zł 9 553'83, pozostałość strat do przeniesienia zł 173 950'66; **Razem zł 1 014 621'55.**

Wybrano do Komisji Rewizyjnej: Dra Bronisława Gliksmana, Adolfa Goldbluma, Dra Seweryna Schenkera, Jakuba Winnikowa i Marka Winnikowa. 1364

Komisja Likwidacyjna Lubelskiego Syndykatu Rolniczego, Sp. Akc.
w likwidacji

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 17 czerwca 1938 r. o godz. 17 w gmachu Banku Gospodarstwa Krajowego, Oddziału w Lublinie przy ul. Krak. Przedm. 64 odbędzie się

**ZWYCZAJNE ROCZNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie Zebrania; 2) Wybór prezydium; 3) Sprawozdanie Komisji Likwidacyjnej za 1937 r.; 4) Rozpatrzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1937 r.; 5) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 6) Zatwierdzenie sprawozdania i bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1937 r., tudzież pokwitowanie Komisji Likwidacyjnej z czynności za 1937 r.; 7) Powzięcie uchwały w przedmiocie pokrycia strat; 8) Uchwalenie obniżenia kapitału akcyjnego i rozporządzenia kapitałem zasobowym Spółki; 9) Powzięcie uchwały w przedmiocie odwołania likwidacji Spółki; 10) Uchwalenie podwyższenia kapitału akcyjnego w drodze nowej emisji akcji; 11) Uchwalenie zmian statutu: § 5 dotychczas: „Kapitał zakładowy Spółki określa się na sumę zł 1 200 000, podzielonych na 12 000 akcji po zł 100 każda” — zmiana: „Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 250 000, podzielonych na 2 500 akcji po zł 100 każda”, § 6 zmiana tylko ustępu 1 zdania pierwszego, dotychczas: „Akcje Spółki są imienne i okazicielskie, z których 36% akcji imiennych i 64% ogólnej ilości okazicielskich” — zmiana: „akcje Spółki są imienne i okazicielskie, z których 48,8% akcji imiennych i 51,2% ogólnej ilości akcji okazicielskich”, § 24 ustęp drugi i trzeci przewidujące, iż członkowie Rady Zarządzającej wybrani być mogą z pomiędzy akcjonariuszów, posiadających ilość akcji, dających im prawo co najmniej do 10 głosów własnych, oraz iż członkowie Rady składają tytułem kaucji po 10 sztuk akcji do kasy Spółki. Zmiana przewiduje zmniejszenie niezbędnej ilości głosów własnych do wyboru na członka Rady Zarządzającej do 3 głosów i analogicznie z prawem złożenia jedynie 3 sztuk akcji, tytułem kaucji do kasy Spółki, § 38 dotychczas: „Z czystego zysku rocznego, jaki pozostaje po pokryciu wszelkich wydatków i strat oraz amortyzacji, odlicza się co najmniej 8% na kapitał zasobowy, poczem po odliczeniu 6% od każdej akcji na dywidendę, przeznaczają się 10% na dodatkowe wynagrodzenie Rady, pozostałość zaś, o ile Walne Zgromadzenie inaczej nie uchwali, przeznaczają się na superdywidendę od akcji” — zmiana: „Czysty zysk roczny, jaki pozostaje po pokryciu wszelkich wydatków, strat oraz amortyzacji dzieli się w sposób następujący: 50% zysku odlicza się na kapitał zasobowy, 25% przeznaczają się na wypłacenie akcjonariuszom jako dywidendę od każdej akcji, i 25% zysku przeznaczają się na specjalne gratyfikacje dla tych pracowników Spółki, którzy według swobodnego uznania Rady Zarządzającej zasłużyli na szczególne wyróżnienie za swą owocną działalność dla Spółki. Gratyfikacje te podlegają wypłacie danemu pracownikowi wyłącznie z dyspozycji Rady Zarządzającej i nie podlegają postanowieniom poszczególnych umów o pracę lub normom zwyczajowym”; 12) Zatwierdzenie kupna nieruchomości — placu w Krasnymstawie; 13) Zatwierdzenie preliminarza wydatków na 1938 r.; 14) Wybory członków Rady Zarządzającej i określenie ich wynagrodzenia; 15) Wybory członków Komisji Rewizyjnej oraz określenie ich wynagrodzenia; 16) Wolne wnioski o charakterze porządkowym.

Zgodnie z art. 399 § 2 K. H., posiadacz akcji na okaziciela, który chce wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winien przynajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem złożyć do kasy Spółki swoje akcje lub przedstawić dowód złożenia ich do notariusza lub którejkolwiek krajowej instytucji kredytowej.
1159-21-23

H. Cegielski, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 1 134 337'94; Budynki: a) fabryczne zł 11 200 707'12, b) mieszkalne zł 1 373 996'79; Urządzenia techniczne: a) maszynы zł 19 708 823'38, b) narzędzia zł 1 243 336'56, c) modele zł 92 862'60, d) bocznicę zł 61 939'59; Ruchomości: a) urzędnia biurowe zł 431 973'86, b) samochody i sprzężaj zł 13 976'00; Patenty zł 1'00; II. Majątek płynny: Gotówka: a) w kasie zł 60 175'24, b) w bankach zł 175 323'23; Papiery wartościowe zł 411 450'60; Weksle w portfelu zł 379 838'99; Udziały zł 12 002'00; Materiały: a) surowce zł 4 244 735'27, b) pomocnicze zł 2 026 011'19, c) półfabrykaty zł 8 589 571'13, d) gotowe wyroby i towary zł 2 603 428'34; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 1 885 426'04, b) dostawcy zł 3 267 312'19, c) różni zł 639 765'11, d) hipoteki zł 40 050'00, e) wątpliwe należności: 1) weksle protestowane zł 69 509'05, 2) w postępowaniu sądowym zł 27 278'49, 3) w postępow. rewindykac. zł 145 207'75, 4) inne zł 92 740'30; Sumy przechodnie: a) wydatki, dot. roku przyszłego zł 573 126'99, b) zarachowane należności zł 101 776'48; Straża z 1936 r. zł 63 014'89; **Razem zł 60 669 698'12.**

Udzielone gwarancje hipoteczne zł 15 027 280'00; Obligo wekslowe dłużników zł 4 253 422'96; Hipoteki gwarancyjne zł 157 754'19; Wydane akcepty gwarancyjne zł 3 164 258'53; **Razem zł 22 602 715'68.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 9 240 000'00; Fundusz rezerwowy zł 445 616'30; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 12 961 832'20, dopis. amort. w 1937 r. zł 2 174 173'06, odpis. amort. obiektów wycof. zł 302 506'10, pozostaje zł 14 833 499'16; III. Zobowiązania: Krótkoterminowe: a) akcepty zł 4 339 200'00, b) Bank Zw. Sp. Zb. — akcepty zł 6 750 000'00, c) Bank Zw. Sp. Zb. — r-k bież. zł 1 310 121'00, d) Bank Zw. Sp. Zb. — separ. zł 1 027 780'70, e) różne banki zł 365 491'36, f) dostawcy zł 2 660 796'16, g) odbiorcy zł 8 969 118'43, h) różni zł 395 965'61, i) podatki bieżące zł 233 796'08, j) świadczenia socjalne bież. zł 127 274'82; Długoterminowe: a) pożyczka inwestycyjna zł 5 674 047'34, b) Państwowy Bank Rolny zł 2 500 521'00, c) świadczenia socjalne zaległe zł 459 493'83, d) hipoteki zł 423 352'37; Fundusze specjalne: a) emerytalny zł 178 779'60, b) popierania budowy domów zł 100 000'00, c) wylosowane obligacje zł 21 120'00, d) procenty od obligacji zł 8 075'65; Sumy przechodnie: a) przychody, dot. roku przyszł. zł 138 240'08, b) zarachowane zobowiązania zł 390 885'61; Saldo zysk zł 76 523'02; **Razem zł 60 669 698'12.**

Hipoteki gwarancyjne zł 15 027 280'00; Zdyskontowane weksle zł 4 253 422'96; Otrzymane zabezp. hipoteczne zł 157 754'19; Akcepty gwarancyjne zł 3 164 258'53; **Razem zł 22 602 715'68.**
Uwaga. — Zobowiązania zagraniczne zł 299 836'83.

Rachunek zysków i strat per 31 grudnia 1937 r.

WINIEN. — Koszty fabrykacji: a) robocizna zł 6 473 221'90, b) pensje zł 1 390 680'48, c) świadczenia zł 894 062'05, d) materiały i nakłady zł 12 016 882'71; Koszty ogólnie adminstr.: a) koszty handlowe zł 666 802'86, b) pensje zł 509 536'31, c) świadczenia zł 31 437'08, d) różne zł 36 689'21; Podatki zł 699 234'13; Procenty i dyskont zł 1 796 301'35; Amortyzacja zł 2 174 173'06; Odpisy na dłużnikach zł 1 315 053'94; Straty na maszynach rolniczych zł 103 231'01; Saldo zysk zł 76 523'02; **Razem zł 28 183 829'11.**

MA. — Produkcja zł 28 183 829'11; **Razem zł 28 183 829'11.**

H. Cegielski, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Zarząd: *Dr Inż. Adam Kreglewski, Erwin Więckowski*; Zastępcy: *Janusz Ligęza-Stamirowski, Inż. Bogdan Suchowiak.*

Powyższy bilans oraz rachunek zysków i strat akceptujemy.

Rada Nadzorcza: *Adolf hr. Bniński*, Wiceprezes.

Zgodność bilansu oraz rachunku zysków i strat potwierdzamy.

Komisja Rewizyjna: *Adolf hr. Bniński, Witold Broniewski, Dr Jan hr. Szoldrski.*

Poznań, dn. 22 kwietnia 1938 r.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, które odbyło się w dn. 21 maja 1938 r., powyższy bilans oraz rachunek zysków i strat zatwierdziło i uchwalilo pokrycie wykazanym zyskiem bilansowym w wysokości zł 76 523'02 straty zeszłorocznej, wynoszącej zł 63 014'89, i przeniesienie reszty na rok następný.

1287

**PODRÓŻUJMY LOTEM
BILET POWROTNY
KOSZTUJE 20% TANIEJ**

**ŻĄDAJCIE W BIURACH PODRÓŻY
ROZKŁADU LOTÓW**

Towarzystwo Kopalń Węgla „Flora“

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Nadania i szyby zł 3 396 547'18; Grunty zł 347 397'53; Budynki: a) kopalniane zł 1 248 464'38, b) gospodarcze zł 38 346'37, c) mieszkalne zł 530 415'91, razem zł 1 817 226'66; Urządzenia techniczne: Maszyny zł 3 643 406'54; Kolejki kopalniane zł 706 089'37; Urządzenia kopalniane zł 253 739'58; Razem zł 4 603 235'49; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 24 184'71, b) martwy zł 854 379'52, razem zł 878 564'23; Urządzenia i instalacje w budowie zł 141 684'39; Razem zł 11 184 655'48; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 8 384'46; Weksle w portfelu zł 13 435'00; Papiery procentowe zł 13 411'92; Materiały w magazynie zł 300 016'29; Zapas węgla zł 79 314'50; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 145 009'94, b) dostawcy zł 27 441'82, c) różni zł 1 248 758'87, d) wątpliwi zł 39 256'14, razem zł 1 460 466'77; Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe) zł 24 923'50; Razem zł 1 899 952'44; III. Strata za rok operacyjny 1937 zł 79 232'42; Razem zł 13 163 840'34.

Gwarancje otrzymane zł 310 000'00; Żyra otrzymane zł 24 000'00; Razem zł 334 000'00; Różni za udzielone żyra zł 61 000'00; Razem zł 395 000'00; Razem zł 13 558 840'34.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 4 350 000'00; Kapitał zapasowy zł 7 500'00; Specjalna rezerwa, powstała z przerachowania bilansu zł 788 568'48; Odpisano stratę za 1936 r. zł 124 154'80, pozostaje zł 664 413'68, razem zł 5 021 913'68; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z 1936 r. zł 3 807 458'01, b) odpisy na urządzeniach technicznych i inwentarzu ruchomym zł 19 387'39, pozostałe zł 3 788 070'62, c) dopisano w roku sprawozdawczym zł 375 386'81, razem zł 4 163 457'43; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty zł 1 127 210'38, b) banki zł 25 917'00, c) za ległe podatki zł 237 073'88, d) dostawcy zł 418 605'03, e) odbiorcy zł 172 881'56, f) różni zł 1 636 987'13, g) 1% -owe wynagrodzenie od węgla wydobytego zł 74 281'22; Zobowiązania specjalne: Zobowiązania z tytułu umów kartelowych zł 9 289'00; Kaucje otrzymane zł 52 054'27; Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe) zł 224 169'76; Razem zł 3 978 469'23; Razem zł 13 163 840'34.

Różni za gwarancje zł 310 000'00; Różni za żyra zł 24 000'00; Razem zł 334 000'00; Żyra udzielone zł 61 000'00; Razem zł 395 000'00; Razem zł 13 558 840'34.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Wynagrodzenie władz Spółki zł 90 882'65; Wynagrodzenie personelu technicznego zł 222 046'30; Wynagrodzenie personelu administracyjnego zł 258 596'56; Koszty administracyjne zł 183 254'16; Koszty wydobycia zł 3 634 062'10; Koszty sprzedaży zł 52 355'67; Świadczenia socjalne zł 251 774'49; Koszty przynależności do związków i organizacji zł 22 691'08; Ubezpieczenia od ognia zł 7 157'23; Ofiary zł 21 569'40; Koszty kredytów zł 199 974'05; Podatki państwowe i komunalne zł 216 948'80; Różnice kursowe zł 944'00; Odpisy amortyzacyjne zł 375 386'81; Straty: na odpisanym inwentarzu ruchomym zł 2 026'70, na urządzeniach kopalnianych zł 3 764'79, na dłużnikach zł 4 051'29; Inne straty zł 36 601'45; Węgiel wydany na pomoc zimową dla bezrobotnych zł 11 001'83; Razem zł 5 595 089'36.

MA. — Sprzedaż węgla zł 5 448 134'69; Inne wpływy zł 67 722'25; Strata za 1937 r. zł 79 232'42; Razem zł 5 595 089'36.

1291

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Amunicyjne „Pocisk“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 czerwca 1938 r. o godz. 12 w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Mińskiej pod Nr 25 odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) a) podwyższenie kapitału akcyjnego o zł 2 000 000, tj. do zł 10 000 000, przez przelanie na kapitał akcyjny odpowiedniej kwoty ze specjalnej rezerwy i podwyższenie wartości nominalnej akcji ze zł 100 do zł 125; b) nadanie § 3 statutu brzmienia: „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 10 000 000 (dziesięć milionów) i jest podzielony na 80 000 akcji wartości nominalnej po zł 125, mianowicie na 40 000 akcji na okaziciela, 32 000 akcji imiennych zwykłych i 8 000 akcji imiennych z pluralnym prawem głosu“.

1294

Kabel Polski, Spółka Akcyjna w Bydgoszczy

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Tereny zł 124 562'40; Budynki: fabryczne zł 2 872 911'84, gospodarozę zł 38 100'00, mieszkalne zł 214 134'60, razem zł 3 125 146'44; Maszyny i urządzenia zł 4 527 851'59; Pojazdy zł 22 839'97; Tory kolejowe zł 39 813'76; Ruchomości zł 133 492'57; Razem zł 7 973 706'73; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 399 740'70; Papiery wartościowe zł 70 850'40; Weksle w portfelu i inkasie zł 269 401'84; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 99 000'00; Zapasy: surowce zł 670 660'73, materiały pomocnicze zł 62 966'23, półfabrykaty zł 223 112'93, gotowe fabrykaty zł 340 561'72, bębny zł 1'00, razem zł 1 297 302'61; Dłużnicy: odbiorcy zł 2 011 576'12, dostawcy zł 27 225'90, należn. z tyt. umów kartel.: a) z operacji handl. zł 16 211'18, b) z operacji finans. zł —, razem zł 16 211'18; Różni zł 103 181'26; R-ki osob. pracowników zł 12 056'62; Należn. w postępowaniu sądowym zł 17 628'02; Sumy przechodnie: a) dot. 1938 r. zł 34 680'54, b) inne zł 14 715'66, razem zł 49 396'20; Razem zł 2 242 275'30; Specj. r-k przejśc. różnic kursowych zł 172 237'08; Strata na dz. 1/I 1937 r. zł 1 239 838'01; Zysk za 1937 r. zł 358 052'37; Razem zł 881 785'64; Ogółem zł 13 406 300'30.

Różni za udzielone kaucje i gwarancje zł 887 324'51.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 5 000 000'00; Fundusz zapasowy: saldo z ub. r. zł 81 260'80 + dopisane za 1936 r. zł 8 963'63, razem zł 90 224'43; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z 1936 r. zł 2 730 159'29, amortyzacja z 1937 r. zł 577 882'14, razem zł 3 308 041'43, mniej amortyzacja wycofanych z ruchu w 1937 r. maszyn i samochodów zł 201 415'48, razem zł 3 106 625'95; III. Zobowiązania: 1) długoterminowe: a) banki i inni wierzyciele zł 2 976 362'31, b) kredyty hipoteczne zł 190 620'77, razem zł 3 166 983'08, 2) krótkoterminowe: a) dostawcy zł 107 171'92, b) odbiorcy zł 89 281'54, c) różni zł 710 018'49, d) r-ki osob. pracowników zł 18 213'72; Zobowiązania z tyt. umów kartel.: a) z operacji handl. zł 15 340'00, b) z operacji finans. zł 1 996'00, razem zł 17 336'00; Sumy przechodnie zł 18 822'20; Razem zł 960 843'87; Specj. r-k przejśc. różnic kursowych zł 1 081 622'97; Ogółem zł 13 406 300'30.

Kaucje i gwarancje zł 887 324'51.

Uwaga. — Zobowiązania zagraniczne zł 1 968 669'64.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1937 r.

WINIEN. — Przeniesiona strata na dz. 1/I 1937 r. zł 1 230 874'38, przypis z zysku za 1936 r. na fundusz zapasowy zł 8 963'63, razem zł 1 239 838'01; Koszty administracji ogólnej zł 451 429'47; Świadczenia socjalne zł 68 045'52; Koszty fabrykacji zł 3 957 024'44; Koszty sprzedaży zł 319 219'04; Procenty zł 298 642'65; Podatki państwowe i komunalne zł 389 745'90; Różnice kursowe zł 450 182'62; Odpisy amortyzacyjne zł 577 882'14; Strata na sprzedaży inwentarza zł 55 567'41; Ogółem zł 7 807 577'20.

MA. — Sprzedaż zł 6 925 791'56; Przeniesiona strata na dz. 1/I 1937 r. zł 1 239 838'01, zysk za 1937 r. zł 358 052'37, razem zł 881 785'64; Ogółem zł 7 807 577'20.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, odbyte w dn. 25 maja 1938 r. zatwierdziło powyższy bilans oraz rachunek strat i zysków i uchwaliło:

- 1) przelać 8% na kapitał zapasowy — stosownie do postanowień art. 427 K. H. zł 28 644'19;
- 2) pozostałą resztę w kwocie zł 329 408'18 użyć na częściowe pokrycie strat z lat ubiegłych.

1280

I OGŁOSZENIE

Zarząd Zjednoczonej Fabryki żarówek, Spółka Akc. w Warszawie

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 20 czerwca 1938 r. o godz. 1 po poł. w siedzibie firmy przy ul. 6 Sierpnia 13 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z porządkiem obrad, jak następuje:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1937/38; 3) Określenie budżetu na rok 1938/39; 4) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Określenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

1278-23-24

Dom Handlowy I. Cwejko, Spółka Akc. w Warszawie

B i e l a ń s k a 23

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Nieruchomości z 240 053'00; Ruchomości i urządzenia z 57 145'91; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i w P. K. O. z 25 991'34; Papiery procentowe z 27 383'00; Weksle w portfelu z 15 186'95; Towary z 874 813'57; Dłużnicy: a) odbiorcy z 148 294'05, b) dostawcy z 1 710'12, c) różni z 137 166'39, d) wątpliwe należności z 9 128'40; Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące okresu przyszłego z 740'00; III. Strata z lat ubiegłych: a) roku operacyjnego 1934 z 198 031'43, b) roku operacyjnego 1935 z 19 815'31, mniej c) zysk z roku operacyjnego 1936 z 41 389'59, pozostaje strata z lat ubiegłych z 176 457'15; **Suma bilansowa z 1 714 069'88.**

Poza bilansem. — Weksle żyrowane w obiegu z 49 728'47.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 750 000'00; Kapitał zapasowy z 66 437'09; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego z 90 580'64, b) dopisano w roku sprawozdawczym z 3 003'83, razem z 93 584'47; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty z 158 684'54, b) banki z 24 006'17, c) kredyt hipoteczny z 60 000'00, d) zaległe podatki z 4 353'36, e) dostawcy z 519 351'88, f) odbiorcy z 1 649'52, g) różni z 13 637'78; IV. Zysk 1937 r. z 22 365'07; **Suma bilansowa z 1 714 069'88.**

Poza bilansem. — Zobowiązania z tytułu żyr na wekslach z 49 728'47.

U w a g a. — Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych wynosi z 311 374'06.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty handlowe z 62 216'45; Podatki z 17 206'95; Prowizje z 4 576'14; Koszty administracji z 156 972'00; Świadczenia społeczne z 7 445'82; Procenty z 11 356'06; Straty na dłużnikach z 5 724'02; Amortyzacja nieruchomości i ruchomości z 3 003'83; Zysk w 1937 r. z 22 365'07; **Razem z 291 867'14.**

ZYSKI. — Zysk brutto na sprzedaży z 252 779'26; Zysk na administracji domu z 10 640'62; Różnice kursowe w 1937 r. z 28 447'26; **Razem z 291 867'14.** 1329

III OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Przemysł Metalowy Granat”, Sp. Akc.

podaje do wiadomości Akcjonariuszów Spółki, że uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów Spółki z dn. 25 kwietnia 1938 r. kapitał akcyjny podwyższony został o z 600 000, czyli do wysokości z 2 400 000, w drodze nowej emisji 6 000 sztuk akcji na okaziciela po z 100 każda, przy czym cena emisyjna akcji równa się nominalnej i pokryta zostanie w dwóch trzecich, to jest w kwocie z sześćdziesiąt sześć groszy sześćdziesiąt siedem gołówką przez subskrybentów, w pozostałej zaś jednej trzeciej części, tj. w kwocie złotych trzydzieści trzy groszy trzydzieści trzy — pokryta zostanie przez przełanie na kapitał akcyjny odpowiedniej sumy, z rezerwy uzyskanej z zysków ekspostowych. Dotychczasowi akcjonariusze będą mieli pierwszeństwo do objęcia nowych akcji w stosunku do ilości posiadanych obecnie akcji, czyli na trzy akcje dotychczasowe przypadnie prawo poboru jednej akcji nowej emisji. Zapisy i wpłaty na akcje nowej emisji winny być dokonane w biurze Zarządu Spółki Akcyjnej „Przemysł Metalowy Granat” w Warszawie przy ul. Smolnej pod Nr 14 w godzinach urzędowania 10—14 z przedstawieniem do ostemplowania dotychczasowych akcji najpóźniej do dn. 25 czerwca 1938 r. włącznie. W stosunku do akcji nie objętych przez akcjonariuszów w wyżej podanym terminie będzie miał zastosowanie art. 437 Kodeksu Handlowego. 1317

I OGŁOSZENIE

Likwidatorzy firmy

Towarzystwo Przedalni Czesankowych, Spółka Akc. w Łodzi

ul. Kilińskiego Nr 194

zawiadamiają

o otwarciu likwidacji tejże firmy

i wzywają wierzycieli do zgłoszenia ich wierzytelności w ciągu 6 miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia.

Ernest Saladin, Alfred Viallet, Stanisław Sembrat

1297-23-25-27

Towarzystwo Ubezpieczeń „Stlesia”, Spółka Akc. w Bielsku

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — I. Kasa z 84 840'88; II. Instytucje kredytowe z 910 798'82; III. Papiery wartościowe z kuponami bieżącymi z 611 666'23; IV. Nieruchomości z 230 000'00; V. Należności z tytułu rezerwy składek zatrzymanej przez zakłady ubezpieczeń z 15 102'32; VI. Oddziały z 114 148'71; VII. Ajencji z 76 670'63; VIII. Różni z tytułu zaległej składki z 358 576'05; IX. Zakłady ubezpieczeń z 8 391'77; X. Inni dłużnicy z 23 926'94; XI. Ruchomości biurowe z 25 641'45; XII. Inne aktywa z 101 447'49; XIII. Kaucje z 4 931'60; **Razem z 2 556 142'89.**

STAN BIERNY. — I. Emitowany kapitał akcyjny (akcyj sztuk 10 000 po z 100) z 1 000 000'00; II. Fundusz zapasowy z 135 200'00; III. Rezerwa na należności wątpliwe z 48 000'00; IV. Fundusz ubezpieczeniowy z 116 894'92; V. Rezerwa na nieuregulowane szkody z 181 275'30; VI. Należność z tytułu rezerwy składek, zatrzymanej reasekuratorom przez zakład z 522 732'00; VII. Fundusz na umorzenie wartości nieruchomości z 36 350'00; VIII. Oddziały z 39 443'18; IX. Ajenci z 40 739'52; X. Zakłady ubezpieczeń z 287 564'67; XI. Inni wierzyciele z 33 657'04; XII. Nieuiszczone podatki i opłaty z 22 432'80; XIII. Inne pasywa z 10 856'31; XIV. Fundusz emerytalny z 30 000'00; XV. Różni za kaucje z 4 931'60; XVI. Zysk z 46 065'55; **Razem z 2 556 142'89.**

Rachunek zysków i strat za 1937 r.

ZYSKI. — I. Pozostałość zysku z roku poprzedniego z 2 458'72; II. Zysk w roku sprawozdawczym na rachunku ubezpieczeń: 1) od ognia z 42 585'34, 2) od kradzieży z 9 385'67; III. Czysty dochód z majątku zakładu z 82 336'91; IV. Zysk na kursie walut obcych z 573'74; V. Inne zyski, nieobjęte poszczególnymi rachunkami: 1) różnica kursu na papierach wartościowych z 1 439'15, 2) odzyskane należności spisane z 1 011'38; **Razem z 139 790'91.**

STRATY. — I. Straty w roku sprawozdawczym na rachunku ubezpieczeń: 1) od nieszcześliwych wypadków z 10 838'16, 2) od odpowiedzialności prawnej z 47 855'57, 3) przewozowych z 20 426'18; II. Niepodzielna część kosztów administracyjnych z 2 568'44; III. Umorzone należności wątpliwe z 2 460'76; IV. Inne odpisy i straty, nieobjęte poszczególnymi rachunkami: 1) Odpisano z wartości ruchomości z 4 976'25, 2) Odpisano z wartości nieruchomości z 4 600'00; V. Zysk z 46 065'55; **Razem z 139 790'91.**

Podział zysków, osiągniętych przez Zakład w 1937 r.: 1) Na kapitał zapasowy z 10 000'00; 2) Na fundusz emerytalny z 30 000'00; 3) Do przeniesienia na 1938 r. z 6 065'55; **Razem z 46 065'55.**

Bielsko, dn. 31 grudnia 1937 r.

Komisja Rewizyjna Rady Nadzorczej: *Andrzej Rudziński, Rudolf Strzygowski.*

Zarząd: *Ryszard Bathelt, Dr Fedor Weinschenck, Stefan Chojceki, Edward Zajaczek.*

Naczelną księgową: *Ryszard Porębski.*

1344

I OGŁOSZENIE

Zarząd Kawencyjskich Zakładów Cegielnianych Kazimierza Granzowa SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 23 czerwca b. r. o godz. 19.30 w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie ul. 6 Sierpnia Nr 22 odbędzie się

XXIV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW ZAKŁADÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego, asesorów i sekretarza; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu, r-ku strat i zysków za 1937 r. oraz udzielenie Zarządowi pokwitowania z czynności za okres sprawozdawczy; 4) Rozpatrzenie stanu majątkowego Spółki oraz powzięcie uchwały co do dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa; 5) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Uchwalenie budżetu na 1938 r.; 7) Uchwalenie wynagrodzenia członkom Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 8) Powzięcie uchwały co do przeznaczania osiągniętego zysku za 1936 i 1937 r.; 9) Wolne wnioski.

W myśl art. 399 § 2 Kodeksu Handlowego, PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub zaświadczenia o zdeponowaniu takowych na 7 dni przed terminem Zebrania. 1341

Spółka Akcyjna Przemysłu Bawełnianego B. Freidenberg

w ŁODZI

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — 1) Majątek stały: Place zł 427 156'68; Budynki zł 1 308 499'94; Maszyny zł 2 138 012'03; Urządzenia techniczne zł 216 882'45; Samochody zł 55 367'83; Urządzenia biura zł 32 385'70; Razem zł 4 178 304'63; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 56 484'39; Weksle w portfelu i inkasie zł 69 202'31; Papiery wartościowe zł 8 891'49; Materiały pomocnicze i pędne zł 40 385'16; Surowce zł 383 257'81; Półfabrykaty zł 340 709'37; Gotowe towary zł 559'69; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 121 495'56, b) dostawcy zł 19 886'51, c) różni zł 284 264'31, d) należności wątpliwe zł 25 829'54; Weksle protestowane zł 4 622'65; Sumy przechodnie: a) wydatki okresu przyszłego zł 13 317'76, b) zaległe świadczenia od robotników zł 2 091'70, c) zaliczki niezwrócone zł 3 426'00, razem zł 18 835'46; Straty lat ubiegłych zł 553 786'31; **Ogólna suma stanu czynnego zł 6 106 515'19.**

STAN BIERNY. — I) Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 1 725 000'00; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 1 847 327'59, b) storno za sprzedane maszyny zł 83 835'39, c) dopisano w roku sprawozdawczym zł 289 219'58, razem zł 2 052 711'78; Zobowiązania: Pożyczka długoterminowa zł 185 641'92, spłacono w 1937 r. zł 15 186'24, pozostaje zł 170 455'68; Akcepty zł 566 297'02; Depozyty zł 14 480'00, zwrócono w 1937 r. zł 650'00, pozostaje zł 13 830'00; Wierzyciele: a) banki zł 5 895'00, b) kredyty hipoteczne zł 138 324'09, c) dostawcy zł 336 379'03, d) odbiorcy zł 349 178'87, e) różni zł 9 964'87, f) podlegający układowi zł 430 774'32, razem zł 1 270 516'18; Przejściowe różnice kursowe zł 130 489'25, zrealizowano zł 9 013'05, pozostaje zł 121 476'20; Sumy przechodnie: a) zaległe podatki zł 7 826'19, b) zaległe świadczenia i wypłaty zł 18 769'20, c) zaległe za prąd, gaz, telefon zł 7 510'82, d) kary zł 201'90, razem zł 34 308'11; Zysk zł 151 920'22; **Ogólna suma stanu biernego zł 6 106 515'19.**

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Otwarcie bilansowe zł 553 786'31; Odpisy amortyzacyjne zł 289 219'58; Koszty kredytu zł 23 304'80; Koszty utrzymania budynków zł 9 332'04; Ofiary zł 2 529'51; Podatki państwowe i komunalne zł 96 957'63; Pomoc zimowa zł 2 253'64; Koszty sprzedaży zł 110 678'81; Koszty administracji ogólnej zł 213 762'97; Zysk zł 151 920'22; **Ogólna suma rubryki winien zł 1 453 745'51.**

MA. — Zysk n/wierzycielach i dostawcach zł 265 478'41; Zysk na sprzedanych maszynach zł 8 555'36; Zarachowane nadpłaty podatków od nieruchomości i placów zł 4 289'36; Zysk na papierach wartościowych zł 1 282'29; Rachunek procentów zł 1 454'94; Rachunek różnic kursowych zł 5 661'37; Rachunek kosztów fabrykacji zł 613 237'47; Zamknięcie bilansowe zł 553 786'31; **Ogólna suma rubryki ma zł 1 453 745'51.**

Powyższy program oraz rachunek strat i zysków został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 27 maja 1938 r. 1338

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Cukrowni i Rafinerii „Rejowiec“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, iż

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w Lublinie w Hotelu Wiktorja w dn. 25 czerwca 1938 r. o godz. 17 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1937/38; 3) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz r-ku zysków i strat za 1937/38 r. i udzielenie Zarządowi absolutorium; 4) Zatwierdzenie budżetu Spółki na 1938/39 r.; 5) Wybory 3 członków Zarządu; 6) Wybory 5 członków Komisji Rewizyjnej; 7) Wniosek Akcjonariuszów w przedmiocie sposobu uczczenia pamięci ś. p. Założycieli Cukrowni „Rejowiec“; 8) Zgłoszone ustawowo wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni dokonać formalności, przepisanych § 2 art. 399 Kodeksu Handlowego.

Dodatkowe sprawy mogą być zgłoszone przez PP. Akcjonariuszów trybem i w terminie, przewidzianym w § 1 art. 394 Kodeksu Handlowego. 1342

Polska Spółka Wytworów Chemicznych „Roche“, Spółka Akc.

w Warszawie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1937 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 305 295'50; Budynki fabryczne zł 1 479 076'17; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 79 814'42; Urządzenia techniczne zł 819 016'98; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 7 124'21; Papiery wartościowe zł 18 000'00; Weksle zł 700'00; Surowce i materiały zł 660 775'44; Gotowe towary zakupione zł 35 613'98; Gotowe wyroby i towary zł 176 186'62; Towary w fabrykacji zł 96 012'59; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 416 509'65, b) różni zł 46 044'33; Nowe niewykończone urządzenia zł 28 879'63; **Razem zł 4 169 049'52.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 000 000'00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 6 129'54, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 4 870'46; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 491 973'07, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 127 222'42; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) banki zł 1 074 248'64, b) dostawcy zł 182 836'20; Sumy przechodnie zł 8 584'12; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 23 900'41; Zysk na dz. 31/XII 1937 r. zł 160 100'29; Saldo zysku na dz. 31/XII 1936 r. zł 89 184'37; **Razem zł 4 169 049'52.** Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje zł 2 000'00. Uwaga. — Zobowiązania zagraniczne zł 203 923'92.

Rachunek zysków i strat na dz. 31 grudnia 1937 r.

WINIEN. — Odpisano na kapitał zapasowy za 1936 r. zł 4 870'46; Koszty administracji ogólnej zł 244 339'92; Koszty sprzedaży zł 169 081'83; Koszty fabrykacji zł 710 920'70; Koszty własne gotowych towarów zakupionych zł 69 301'93; Podatki państwowe i komunalne zł 38 648'70; Odsetki zł 59 223'01; Odpisy amortyzacyjne: a) budynki fabryczne zł 44 458'17; b) inwentarz zakładowy i biurowy zł 3 833'89, c) urządzenia techniczne zł 80 191'35, d) odpisy na powyższych rachunkach zł 1 260'98; Strata na towarach etc. zł 4 985'42; Zysk na dz. 31/XII 1937 r. zł 160 100'29, saldo zysku na dz. 31/XII 1936 r. zł 89 184'37; **Razem zł 1 677 879'05.**

MA. — Saldo zysku na dz. 31/XII 1936 r. zł 94 054'83; Wartość wyprodukowanych i zakupionych towarów zł 1 567 065'15; Różnice kursowe zł 16 759'07; **Razem zł 1 677 879'05.**

1350

Hotel Bristol w Warszawie, Spółka Akcyjna

Bilans netto za 1937 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomość zł 8 106 958'98; Maszyny i urządzenia techniczne zł 1 965 617'07; Ruchomości zł 1 213 549'38; Kasa zł 1 545'29; P. K. O. zł 62'80; Papiery wartościowe własne zł 15 340'46; Weksle w portfelu zł 2 164'60; Magazyn materiałów pomocniczych zł 16 784'68; Magazyn restauracji zł 148 746'14; Towary w drodze zł 4 761'72; Dłużnicy zł 52 915'67; Sumy przechodnie zł 97 896'19; Straty i zyski za 1937 r. zł 60 023'23; **Suma bilansowa zł 11 686 366'21.** Depozyty zł 50 001'00; Różni za depozyty zł 12 051'00; Kaucje zł 6 333'43; **Razem zł 11 754 751'64.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 5 000 000'00; Kapitał zapasowy zł 523 491'15; Kapitał amortyzacyjny zł 3 068 276'75; Wierzyciele zł 3 051 091'22; Sumy przechodnie zł 43 507'09; **Suma bilansowa zł 11 686 366'21.** Depozyty zł 12 051'00; Różni za depozyty zł 50 001'00; Różni za kaucje zł 6 333'43; **Razem zł 11 754 751'64.**

Straty i zyski

STRATY. — Wydatki eksploatacji hotelu zł 709 790'46; Wydatki restauracji zł 1 181 261'02; Strata na papierach wartościowych zł 46'20; Procenty i prowizje zł 67 412'09; ^{1/30} różnicy kursu i koszty pożyczki w Towarzystwie Kredytowym m. Warszawy zł 3 422'66; Strata na ruchomościach zł 1 347'58; Strata na dłużnikach zł 62 618'87; Niezamortyzowana wartość książkowa zlikwidowanej elektroni zł 438 761'05; Amortyzacja za 1937 r. zł 116 375'37; **Razem straty zł 2 581 035'30.**

ZYSKI. — Wpływ sum odpisanych na straty zł 2 173'73; Dochody eksploatacji hotelu zł 880 746'04; Dochody restauracji zł 1 192 671'85; Procenty i prowizje zł 6 659'40; Przeniesiono z kapitału zapasowego ex re likwidacji elektroni zł 438 761'05; **Razem zyski zł 2 521 012'07; Strata za 1937 r. zł 60 023'23; Razem zł 2 581 035'30.** 1352

Towarzystwo Akcyjne Sukiennej Manufaktury Leonhardt, Woelker i Girbard w Łodzi, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 1 241 064'80; Budynki fabryczne zł 4 047 753'25; Domy mieszkalne zł 1 381 867'72; Maszyny i urządzenia zł 6 299 839'92; Ruchomości zł 362 935'93; Inwentarz żywy zł 900'00; Razem majątek stały zł 13 334 361'62; Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 1 394'48; Gotówka w bankach zł 9 677'39; Weksle w portfelu zł 2 392'35; Udziały zł 4 001'00; Materiały zł 1'00; Dłużnicy: Odbiorcy zł 3 665'55; Weksle protestowane zł 25 650'72; Wątpliwe należności zł 239 698'41; Należności hipotecznie zabezpiecz. zł 35 289'04; Różni zł 137 430'48; Razem majątek płynny zł 459 200'42; Sumy przechodnie zł 2 426'28; Strata za rok operacyjny 1937 zł 633 429'76; **Suma bilansowa zł 14 429 418'08.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 3 600 000'00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 6 185 076'51, dopisano w roku sprawozdawczym zł 783 382'07, spisano za sprzedane maszyny i ruchomości zł 720 024'51, razem kapitał amortyzacyjny zł 6 248 434'07; Fundusz zapomogowy zł 41 681'93; Wierzyciele i zobowiązania: Akcepty zł 1 713 660'00; Za obligacje i odsetki zł 163 576'96; Różni zł 3 414'72; Razem wierzyciele i zobowiązania zł 1 880 651'68; Sumy przechodnie zł 770'24; Rachunek przejściowy różnic kursowych zł 1 035 418'33; Rachunek zbiorowy akcjonariuszów zł 1 622 461'33; **Suma bilansowa zł 14 429 418'08.**

Pozycje pozabilansowe. — Zobowiązania zagraniczne zł 1 747 378'57.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1937 r.

WINIEN. — Koszty administracyjne zł 112 217'86; Prowizje różnym zł 3 850'00; Różnica kursowa zł 115'45; Świadczenia socjalne zł 7 505'51; Podatki i opłaty stempłowe zł 45 414'87; Straty na dłużnikach zł 43 990'75; Strata na sprzed. maszynach i urzędz. zł 141 781'66; Strata na sprzed. ruchomościach i samoch. zł 32 881'65; Amortyzacja zł 783 382'07; **Razem zł 1 171 139'82.**

MA. — Czynsze dzierżawne i komorniane zł 499 774'23; Różne wpływy zł 37 935'83; Strata za rok operacyjny 1937 zł 633 429'76; **Razem zł 1 171 139'82.** 1326

„Olkusz“ Fabryka Naczyń Emaliowanych w Olkuszu

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty: w Olkuszu zł 99 706'95, w Bukowinie zł 14 197'00, w Wolbromiu zł 11 238'10; Majątek ziemski w Chomentówku zł 58 100'00; Budynki: a) fabryczne: w Olkuszu zł 1 388 095'08, w Wolbromiu zł 534 854'86, b) gospodarcze: w Olkuszu zł 137 535'37, w Wolbromiu zł 52 705'23, c) mieszkalne: w Olkuszu zł 527 251'33, w Wolbromiu zł 252 483'63; Urządzenia techniczne: w Olkuszu zł 5 019 643'20, w Wolbromiu zł 987 385'37; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy: w Olkuszu zł 8 100'00, b) martwy: w Olkuszu zł 409 200'63, w Katowicach zł 5 200'25, we Lwowie zł 780'21, w Wolbromiu zł 28 247'67; Koncesje i patenty zł 450 582'90; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 270 456'51; Papiery procentowe zł 55 473'00; Weksle w portfelu i inkasie zł 27 173'84; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 962 700'00; Materiały: a) surowce zł 994 474'23, b) pomocnicze, pędne i techniczne zł 172 623'22, c) pakowe zł 159 903'37; Półfabrykaty zł 272 863'41; Gotowe wyroby i towary zł 930 919'44; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 1 223 551'18, b) dostawcy zł 25 389'41, dostawcy za wydane akcepty mobilizacyjne zł 506 250'00, c) różni zł 764 655'61, d) wątpliwe należności: 1) weksle protestowane zł 1 325'17, 2) należności w postępowaniu rewidykacyjnym zł 10 935'76, 3) inne zł 422 197'04; Inne aktywa: Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 51 544'67; Sumy przechodnie: a) wydatki bieżące, dotyczące okresu przyszedłego zł 45 760'32, b) inne zł 25 671'98; **Razem suma bilansowa zł 16 909 175'94.**

Różni za kaucje hipoteczne zł 3 763 687'50; Różni za gwarancje zł 1 333'34; Różni za żyro na wekslach zł 680 694'33; Różni za weksle kaucyjne szt. 30.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 2 016 000'00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego

zł 180 451'44, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 487 091'01, c) odpisano w roku sprawozdawczym na pokrycie strat z lat ubiegłych zł 567 393'96, razem zł 100 148'49; Fundusz rezerwowy — stworzony w roku sprawozdawczym zł 260 000'00; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 6 430 617'83, b) odpisano w roku sprawozdawczym zł 80 532'64, c) dopisano w roku sprawozdawczym zł 354 609'20, razem zł 6 704 694'39; III. Zobowiązania: a) 1) akcepty zł 218 574'60, 2) akcepty mobilizacyjne, wydane dostawcy zł 506 250'00, b) banki zł 553 169'00, c) zaległe podatki zł 160 925'61, d) dostawcy zł 2 750 861'64, e) odbiorcy zł 32 123'10, f) różni zł 3 151 171'34; Sumy przechodnie: różnie zł 124 443'39; Nadwyżka w roku operacyjnym 1937 zł 330 814'38; **Razem suma bilansowa zł 16 909 175'94.**

Kaucje hipoteczne zł 3 763 687'50; Gwarancje zł 1 333'34; Żyro na wekslach zł 680 694'33; Weksle kaucyjne szt. 30.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 3 241 457'43.

Rachunek strat i zysków za rok operacyjny 1937

WINIEN. — Stan gotowych towarów per 1/I 1937 r. 641 646'20; Koszty administracji ogólnej zł 682 489'77; Koszty fabrykacji zł 7 508 235'15; Koszty sprzedaży zł 1 321 123'96; Koszty kredytów zł 304 467'93; Podatki państwowe i komunalne zł 397 179'81; Różnice kursowe zł 19 196'30; Wydatki, związane z nabyciem kontyngentów zł 232 818'96; Strata na dłużnikach zł 37 650'25; Strata na zużytych i sprzedanych urządzeniach i inwentarzu oraz na zniesionych i sprzedanych nieruchomościach zł 37 268'33; Odpisy amortyzacyjne oraz z art. 6 ustawy o państw. podatku dochodowym zł 368 849'71; Nadwyżka w roku operacyjnym 1937 zł 330 814'38; **Razem zł 11 881 740'75.**

MA. — Uzyskano ze sprzedaży (brutto) zł 10 034 336'98; Koszty kredytowe zł 23 850'18; Różnice kursowe zł 6 208'36; Inne wpływy zł 770 214'84; Uzyskana bonifikata zł 97 500'00; Wpływy na odpisanych należnościach zł 10 692'94; Nadwyżka na sprzedanych urządzeniach oraz inwentarzu zł 6 465'96; Zwroty podatkowe zł 1 052'05; Wylosowana premia zł 500'00; Stan gotowych towarów per 31/XII 1937 r. zł 930 919'44; **Razem zł 11 881 740'75.**

Olkusz, dn. 31 marca 1938 r.

Powyższy bilans oraz rachunek strat i zysków zatwierdzony został przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów dn. 30 maja 1938 r. 1323

OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Piła-Jaworzno, Spółka Akcyjna

Stosownie do postanowień §§ 11—19 statutu, ogłasza się, że **ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE**

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Piła—Jaworzno” odbędzie się w dn. 2 lipca 1938 r. o godz. 9 przed poł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych, ul. Jagiellońska Nr 1, II p. we Lwowie.

Przedmiotem obrad będą:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres czasu od 1 stycznia do 31 grudnia 1937 r. i uchwała co do udzielenia absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej;

2) Podział zysku;

3) Upoważnienie Zarządu do sprzedaży zbędnych dla kolei budynków i parcel w poniechanej stacji Bory;

4) Zatwierdzenie preliminarza kosztów administracyjnych Spółki;

5) Wybór członków Rady Nadzorczej.

Według postanowień § 21 statutu, każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki, w Akcyjnym Banku Hipotecznym, Oddział w Krakowie, w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie lub w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Warszawie i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego lub jego uzupełnienia mogą być zgłoszone najpóźniej w dn. 17 czerwca 1938 r. w Zarządzie we Lwowie, przy ul. Jagiellońskiej Nr 1, II p.

1332

Zarząd

Korzystajcie z poczty lotniczej!!!

Polskie Zakłady Skody, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31/XII 1937 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Urządzenia techniczne: a) maszyny i urządzenia z 1 022 314'12, b) narzędzia i przyrządy z 675 850'23, c) tabor z 7 380'93; Inwentarz warsztatowy i biurowy: ruchomości z 113 787'21, Oddział w Łodzi urządz. biurowe z 1 645'21, Oddział w Katowicach urządz. biurowe z 4 968'22, Razem z 1 825 945'92; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach: w kasie z 298'87, w bankach z 40 487'47, razem z 40 786'34; Papiery procentowe z 29 840'00; Weksle w portfelu z 28 349'64, Weksle w inkasie z 10 437'50, Razem z 38 787'14; Materiały: a) surowce z 306 261'00, b) gotowe wyroby z 399 139'99, c) półfabrykaty z 173 482'04, d) towary w drodze z 3 515'46, Razem z 882 398'49; Dłużnicy: a) odbiorcy z 255 926'80, b) dostawcy z 11 695'40, c) różni z 38 780'37, Razem z 306 402'57; Inne aktywa: kaucje z 24 055'35; Sumy przechodnie: a) dotyczące okresu prz. z 8 231'18, b) inne z 259'07, razem z 8 490'25; Staty: pozostałość z 1936 r. z 34 570'24, strata za 1937 r. z 141 879'02, razem z 176 449'26; **Suma bilansowa z 3 333 155'32.**

Sumy pozabilansowe. — Depozyty otrzymane z 2 833'00; Gwarancje otrzymane z 33 900'00; Różni za gwarancje wydane z 55 973'00; **Ogółem z 3 425 861'32.**

PASYWA — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny z 500 000'00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego z 280 702'45, b) odpisano w roku sprawozdawczym z 280 702'45; II. Fundusz amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego z 1 373 143'05, b) odpisano w roku sprawozdawczym z 32 762'89, c) dopisano w roku sprawozdawczym z 175 681'98, razem z 1 516 062'14; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) zaległe podatki z 160 000'00, b) dostawcy z 144 751'25, c) odbiorcy z 20 160'81, d) różni z 676 338'87, e) kaucje z 344'88, razem z 1 001 595'81; Fundusze i zobowiązania specjalne: fundusz na prace gwarancyjne z 122 794'02, rachunek specjalny różnic kursowych z 110 765'18, rezerwa na wątpliwe należności z 8 499'52; Sumy przechodnie: a) dotyczące okresu prz. z 70 594'75, b) inne z 2 843'90, razem z 73 438'65; **Suma bilansowa z 3 333 155'32.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za depozyty otrzymane z 2 833'00; Różni za gwarancje otrzymane z 33 900'00; Gwarancje wydane z 55 973'00; **Ogółem z 3 425 861'32.**

Zobowiązania zagraniczne z 21 845'05.

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

WINIEN. — Koszty administracji i ogólnie handlowe z 121 612'96; Koszty fabryczne z 543 835'87; Koszty produkcji z 877 704'65; Koszty sprzedaży z 182 601'23; Koszty likwidacji Fabryki Lotniczej z 70 228'64; Podatki z 37 418'97; Amortyzacja z 175 681'98; Koszt własny towarów sprzedanych z 1 015 034'06; Rezerwa na wątpliwe należności z 8 499'52; z 4 225'00; Strata z 141 879'02; **Ogółem z 3 032 667'88.**

MA. — Sprzedaż z 1 567 518'85; Produkcja na zapas z 1 077 160'00; Półfabrykaty z 173 482'04; Przeniesienie wartości inwestycji z 16 641'85; Odsetki i skonta z 8 082'49; Prowizje z 43 678'63; Różnice na kursie papierów wartościowych z 4 225'00; Strata z 141 879'02; **Ogółem z 3 032 667'88.**

1358

Bank Kujawski we Włocławku, Spółka Akc. w likwidacji

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — 1) Kasa i sumy do dyspozycji z 3 878'65; 2) Papiery % z 102 950'00; 3) Weksle zdyskontowane z 51 012'49; 4) Weksle protestowane z 12 904'38; 5) R-ki bieżące z 83 638'69; 6) Sumy przechodnie z 92'50; 7) Ruchomości z 3 476'51; 8) Należności wątpliwe z 60 594'23; 9) Straty z 277 448'23; **Suma bilansowa z 595 995'68.**

STAN BIERNY. — 1) Kapitały: a) zakładowy z 500 000'00, b) zapasowy z 12 452'92; 2) Wkłady z 32 958'15; 3) Rezydentkonto weksli z 50 542'49; 4) Sumy przechodnie z 42'12; **Suma bilansowa z 595 995'68.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — 1) Straty z lat ubiegłych z 208 240'89; 2) Wydatki z 3 853'45; 3) Odpisy z 73 075'56; **Razem z 285 169'90.**

MA. — 1) Wpływy z 7 721'67; 2) Straty z 277 448'23; **Razem z 285 169'90.**

1357

Gazolina, Spółka Akcyjna w Borystawiu

Bilans roczny w dn. 31 grudnia 1937 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomości z 620 357'48; Składy i sklepy z 829 134'11; Rurociągi z 5 176 613'50; Prawa naftowe z 587 774'37; Kopalnie w Borystawiu z 495 085'06; Kopalnie w Daszawie z 1 860 345'42; Kopalnie w Orowie z 53 517'16; Kopalnie na Zachodzie z 322 311'97; Fabryki Gazoliny z 1 075 880'12; Rafineria z 562 988'69; Gazownia w Straju z 11 665'49; Beczki i cysterny z 419 010'67; Środki transportowe z 303 122'69; Warsztaty z 16 603'72; Ruchomości z 29 047'72; Laboratorium z 4 481'15; Razem z 12 367 939'32; Majątek płynny: Gotówka w kasach i bankach z 61 804'56; Rymesy z 792 893'77; Udziały w obcych przedsiębiorstwach z 425 292'15; Efekty z 582 834'59; Materiały w magazynach z 510 962'56; Gotowe wyroby z 410 600'41; Razem z 2 784 388'04; Dłużnicy: Odbiorcy z 1 943 526'27; Różni z 450 849'23; Weksle protestowane z 15 251'68; Razem z 2 409 627'18; Budowy z 73 877'05; Szyby w wierceniu z 201 388'24; Razem z 275 265'29; Sumy przechodnie z 39 175'64; **Suma bilansowa z 17 876 395'47.**

Depozyt w Banku Naftowym z 545 800'00; **Ogółem z 18 422 195'47.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny z 3 600 000'00; Kapitał rezerwowy stan 1/I 1937 r. z 487 615'32, przybyło w 1937 r. z 17 093'32, Razem z 504 708'64; Kapitał amortyzacyjny: stan w dn. 1/I 1937 r. z 7 498 061'20, dopisano w 1937 r. z 620 352'71, Razem z 8 118 413'91; Zobowiązania: Akcepty z 1 059 466'56; Banki z 1 333 090'70; Pożyczki hipoteczne z 121 174'29; Zaległości podatkowe z 177 741'87; Dostawcy z 886 561'05; Różni z 769 241'94; Razem z 4 347 276'41; Zobowiązania specjalne: Fundusz odpraw z 4 322'03; Dywidendy niepodjęte z 181 531'00; Weksle w reeskoncie z 765 890'33; Razem z 951 743'36; Sumy przechodnie z 139 836'45; Zysk z 214 416'70; **Suma bilansowa z 17 876 395'47.**

Fundusz odpraw pracowników z 545 800'00; **Ogółem z 18 422 195'47.**

Rachunek strat i zysków z dn. 31 grudnia 1937 r.

STRATY. — Administracja ogólna z 259 763'06; Koszty fabrykacji z 4 207 590'36; Koszty sprzedaży z 1 036 898'69; Koszty kredytu z 308 309'18; Podatki i świadczenia społeczne z 426 510'73; Koszty sądowe i adwokackie z 248 988'39; Odpisy: w rachunkach z 304 341'74, amortyzacyjne z 620 352'71, razem z 924 694'45; Różne z 131 987'47; Zysk z 214 416'70; **Razem z 7 759 159'03.**

ZYSKI. — Gaz z 3 709 692'95; Gazolina z 3 116 860'08; Ropa z 48 136'28; Gazol z 109 279'25; Różne z 775 190'47; **Razem z 7 759 159'03.**

1359

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „Przezorność“

SPÓŁKA AKCYJNA

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów Towarzystwa, że

45 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w drugim terminie we wtorek dn. 28 czerwca 1938 r. o godz. 11 min. 30 przed poł. w lokalu Towarzystwa w Warszawie, przy pl. Napoleona Nr 9.

Porządek obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z działalności Towarzystwa za 1937 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1937 r. i powzięcie stosownych uchwał; 4) Udzielenie absolutorium władzom Spółki; 5) Budżet na 1938 r.; 6) Wybory członków Zarządu; 7) Wybory Komisji Rewizyjnej; 8) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej; 9) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów, zgłoszone w trybie przepisanych.

Walne Zgromadzenie zgodnie z § 21 statutu Towarzystwa będzie prawomocne bez względu na liczbę obecnych Akcjonariuszów lub ich pełnomocników i ilość reprezentowanych przez nich akcji.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni złożyć do Zarządu Towarzystwa, Warszawa, pl. Napoleona Nr 9, akcje lub zaświadczenia o zdeponowaniu akcji u notariusza, lub w jednej z instytucji kredytowych, działających w kraju, przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

1366

Warszawskie Towarzystwo Budowy i Eksploatacji Rzeźni Miejskich, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY		zł.
Gotowizna i papiery wartościowe		360 927'46
Rzeźnie w Łodzi		8 495 346'35
Instalacje, nieobjęte koncesjami		1 626 108'36
Dłużnicy		149 231'13
Sekwestr sądowy w Łodzi		1 453 239'84
Strata w roku sprawozdawczym		75 433'31
		12 160 286'45

Depozyty i kaucje 1 598 925'01

STAN BIERNY		zł.
Kapitał zakładowy		1 767 150'00
Kapitał zapasowy		1 557 698'72
Kapitał amortyzacyjny		6 731 394'51
Kapitał rezerwowy		514 000'00
Wierzyciele		135 133'82
Sumy przechodnie		1 669'56
Sekwestr sądowy w Łodzi		1 453 239'84
		12 160 286'45

Deponenci 1 598 925'01

Rachunek strat i zysków

WINIEN		zł.
Opłaty koncesyjne w Częstochowie		46 163'72
Koszty eksploatacji rzeźni		186 167'48
Utrzymanie Zarządu w Warszawie		146 362'07
Podatki skarbowe i komunalne		60 607'67
		439 300'94

MA		zł.
Dochody taryfowe rzeźni w Częstochowie		224 912'75
Dochody różne		138 954'88
Strata roku sprawozdawczego		75 433'31
		439 300'94

1349

Towarzystwo Fabryki Portland-Cementu „Wołyn”

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 XII 1937 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty fabryczne i ko-
palnie zł 163 062'73; Budynki: a) fabryczne zł 1 001 139'58,
b) przyfabryczne zł 188 113'25, c) mieszkalne i gospodarcze
zł 96 316'39 = zł 1 285 569'22; Urządzenia techniczne: a) ma-
szyny i urządzenia zł 2 413 358'50, b) bocznicą kolejową
zł 68 286'00 = zł 2 481 644'50; Inwentarz fabryczny i biurowy:
a) żywy zł 1 100'00, b) martwy zł 234 741'27 = zł 235 841'27;
Majątek płynny: Gotówka w Kasie Zarządu zł 3 912'24; Go-
tówka w kasie fabrycznej zł 5 848'62; Papiery procentowe
zł 44 610'33; Weksle w portfelu zł 33 945'50; Weksle w inkasie
zł 660'00; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 126 425'15 =
= zł 215 401'84; Materiały: a) surowce zł 120 787'78, b) pomoc-
nicze i pędne zł 294 477'92 = zł 415 265'70; Gotowe wyroby
i towary zł 254 034'38; Dłużnicy: a) należności z tytułu umów
kartelowych zł 67 958'47, b) odbiorcy zł 122 104'34, c) dostawcy
zł 5 069'02, d) banki zł 42 730'89, e) różni zł 23 946'80, f) wąt-
pliwe należności: 1) weksle protestowane zł 1 520'30, 2) inne
zł 7 037'95, g) kaucje w państw. i innych instytucjach
zł 2 935'44 = zł 273 303'21; Inne aktywa: Należności od Rządu
Rosyjskiego zł 9 394'45; Radomska Dyrekcja K. P. zł 2 000'00 =
zł 11 394'45; Sumy przechodnie: a) wydatki okresu przyszłego
zł 15 678'97, b) sumy przechodnie zł 4 529'03 = zł 20 208'00;
Strata z lat ubiegłych zł 598 673'73; **Aktywa ogółem**
zł 5 954 399'03.

Sumy pozabilansowe. — a) Gwarancje zł 116 110'00, b) Kau-
cje i depozyty zł 372 632'00, c) Obligo własne zł 506 740'63,
d) Obligo obce zł 541 346'13 = zł 1 536 828'76.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy
zł 2 500 000'00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego
zł 381 104'11, dopisano w roku sprawozdawczym zł 35 183'40 =
zł 416 287'51; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubie-

głego zł 1 031 432'79, b) dopisano w roku sprawozdawczym
zł 222 469'47 = zł 1 253 902'26, c) odpisano w roku sprawo-
zdawczym zł 4 354'71 = zł 1 249 547'55; Zobowiązania: Wie-
rzyciele: a) akcepty zł 658 000'00, b) banki zł 10 260'00, c) Lik-
widator b. Piotrogr. Międzyn. Banku Handlowego zł 136 782'55,
d) dług hipoteczny zł 141 358'00, e) zaległe podatki zł 9 222'02,
f) dostawcy zł 172 370'88, g) odbiorcy zł 106 147'69, h) różni
zł 141 946'74; Fundusze i zobowiązania specjalne: niepodniesio-
na dywidenda zł 70 778'00; Sumy przechodnie: dotyczące 1937 r.
kwoły do uiszczenia w 1938 r. zł 46 282'46 = zł 1 493 148'34;
Zysk za 1937 r. zł 295 415'63; **Pasywa ogółem zł 5 954 399'03.**

Sumy pozabilansowe. — a) Gwarancje zł 116 110'00; b) Kau-
cje i depozyty zł 372 632'00; c) Obligo własne zł 506 740'63;
d) Obligo obce zł 541 346'13 = zł 1 536 828'76.

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej: Wydatki osobowe:
wynagrodzenie członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej
zł 62 520'00; Wynagrodzenie urzędników biura Zarządu
zł 24 179'57; Wynagrodzenie pracowników biura fabrycznego
zł 31 783'00; Wydatki rzeczowe: komorne, utrzymanie biura
Zarządu i fabryki, czasopisma i ogłoszenia, księgi handlowe,
opłaty stemplowe, ofiary i zapomogi, podróże i koszty repre-
zentacji, ubezpieczenie od ognia, porto i depesze, utrzymanie
straży i inne zł 60 644'34 = zł 179 126'91; Koszty fabrykacji
zł 1 469 310'05; Koszty opakowania i ekspedycji cementu
zł 376 213'87; Koszty sprzedaży zł 66 933'72; Koszty kredytów
i dyskonto weksli zł 155 628'25; Podatki państwowe i komunal-
ne zł 124 196'28; Świadczenia społeczne zł 41 924'89; Odpisy
amortyzacyjne zł 222 469'47; Różnice kursowe na papierach
wartościowych zł 3 807'82; Różne straty zł 12 957'08; Zysk za
1937 r. zł 295 415'63; **Ogółem zł 2 947 983'97.**

MA. — Różnica remanentów produktów gotowych i pół-
fabrykatów w dn. 31/XII 1937 r. w porównaniu z dn. 1/I 1937 r.
zł 88 629'44; Procenty pobrane i dyskonto zł 22 328'65; Osiągnię-
to ze sprzedaży zł 2 667 435'18; Osiągnięto za odstąpione kon-
tyngenty zł 164 435'00; Różnice kursowe na papierach war-
tościowych zł 2 253'12; Różne dochody zł 2 902'58 =
zł 2 859 354'53; **Ogółem zł 2 947 983'97.** 1328

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej dla Przemysłu Chemicznego i Metalowego „Chemimetal” w Krakowie

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszy, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej dla Przemysłu Chemicznego i Metalowego
„Chemimetal” w Krakowie odbędzie się w dn. 27 czerwca
1938 r. o godz. 11 przed poł. w biurze Dra Zygmunta Robin-
sohna, adwokata w Bielsku, ul. 3 Maja 1a z następującym por-
ządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1937 r.;
- 2) Powzięcie uchwały w sprawie podziału zysku, wynagrodzenia dla Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Powzięcie uchwały w sprawie udzielenia władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 4) Wolne wnioski.

Celem uzyskania prawa uczestniczenia w Zgromadzeniu Ak-
cjonariusze winni złożyć akcje Zarządowi na 7 dni przed Wal-
nym Zgromadzeniem. 1348-23-24

Rada Banku Dyskontowego Warszawskiego, Spółka Akcyjna

zawiadamia, że

66 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w poniedziałek w dn. 27 czerwca 1938 r. o godz. 17
w sali posiedzeń Banku przy ul. Fredry Nr 8 z następującym
porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1937 r.; 2) Udzielenie pokwitowania władzom Banku; 3) Wybór członków Rady; 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, pragnąc wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć akcje lub odnośne kwity depozytowe najpóźniej 20 czerwca 1938 r. w Warszawie — w Kasie Głównej przy ul. Fredry 8, oraz w Oddziałach Banku w Drohobyczu, Krakowie, Lwowie i Łodzi.

Wnioski Akcjonariuszów mogą być złożone nie później, jak na 14 dni przed terminem Zgromadzenia. 1334

Warszawskie Towarzystwo Kopalń Węgla i Zakładów Hutniczych

SPOŁKA AKCYJNA

Bilans w dn. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty i place zł 193 835'23; Budynek: a) fabryczne: kop. Kazimierz zł 1 668 021'39, kop. Juliusz zł 2 383 558'61, elektrowni zł 340 763'28, razem zł 4 392 343'28; b) gospodarcze: kop. Kazimierz zł 533 993'09, kop. Juliusz zł 123 439'47, inne zł 61 962'75, razem zł 719 395'31; c) mieszkalne zł 8 186 655'82; Ogółem zł 13 298 394'41; Urządzenia techniczne: kop. Kazimierz zł 16 853 922'69, kop. Juliusz zł 14 022 262'14, kop. Feliks-Leopold zł 306 055'50, elektrowni zł 2 328 765'50, inne zł 35 000'60; Ogółem zł 33 546 006'43; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 13 380'00, b) martwy zł 4 229 909'37, razem zł 4 243 289'37; Koncesje zł 5 178 920'00; Ogółem majątek stały zł 56 460 445'44; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 136 891'64; Papiery procentowe zł 100 048'20; Weksle zł 4 100'10; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 138 312'50; Materiały: a) surowe (węgiel) zł 103 799'52, b) pomocnicze zł 865 674'45, razem zł 969 473'97; Dłużnicy: Odbiorcy zł 749 048'92; Dostawcy zł 22 426'26; Różni zł 233 753'76; Razem zł 1 005 228'94; Ogółem majątek płynny zł 2 354 055'35; III. Sumy przechodnie zł 106 382'18; **Ogółem zł 58 920 882'97.**

Kaucje zł 483 031'00; Depozyty nasze zł 241 003'00; Re-dyskonto zł 380 650'00; Razem zł 1 104 684'00; **Ogółem zł 60 025 566'97.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 21 000 000'00; Kapitał zasobowy zł 329 141'51; Kapitał rezerwowy: pozostałość z przeliczenia bilansu w dn. 1 stycznia 1937 r. zł 354 396'14, odliczono na skutek reasumcji bilansów za 1931—1936 r. zł 200 000'00, pozostałość zł 154 396'14; Ogółem zł 21 483 537'65; II. Kapitał amortyzacyjny: wartość w dn. 1/I 1937 r. zł 27 502 918'36, doliczono na skutek reasumcji bilansów za 1931/1936 r. zł 200 000'00, doliczono amortyzację za 1937 r. zł 1 760 000'00, razem zł 29 462 918'36, odliczono kwoty amortyzacji zlikwidowanych obiektów zł 162 600'55, pozostałość zł 29 300 317'81; Ogółem zł 29 300 317'81; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty zł 552 066'66, b) banki zł 3 925 357'26, c) dostawcy zł 1 216 272'30, d) odbiorcy zł 679 368'54, e) różni zł 608 978'34, f) fundusz na opłacenie korcowego zł 142 096'44, razem zł 7 124 139'54; IV. Fundusze i zobowiązania specjalne: Fundusze: na zabezpieczenie rent wypadkowych zł 574 770'00, na ochronę im. Strassburgera zł 22 691'53, na cele kulturalne i zapomogi pracownikom zł 54 270'69; Razem zł 651 732'22; V. Sumy przechodnie zł 342 665'04; VI. Straty i zyski za 1936 r. zł 10 280'17; VII. Straty i zyski za 1937 r. zł 8 210'54; **Ogółem zł 58 920 882'97.**

Składający kaucje zł 483 031'00; Depozyty zł 241 003'00. Zobowiązania z tytułu redyskonta zł 380 650'00; Razem zł 1 104 684'00; **Ogółem zł 60 025 566'97.**

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

WINIEN.—1) Zarobki pracowników fizycznych zł 5 044 719'08; 2) Wynagrodzenie pracowników technicznych zł 513 141'43; 3) Koszty materiałów zł 2 366 096'55; 4) Węgiel na cele techniczne zł 360 951'16; 5) Dzierżawa terenów leśnych zł 178 341'26; 6) Korcowe od wydobytego węgla zł 142 096'44; 7) Olbora Skarbowa zł 42 200'92; 8) Inne koszty eksploatacji węgla zł 187 435'53; 9) Świadczenia socjalne pozaustawowe zł 182 150'46; 10) Świadczenia socjalne ustawowe zł 928 519'79; 11) Podatki zł 472 345'04; 12) Rada Nadzorcza: a) wynagrodzenie 5 członków zł 18 000'00, b) wynagrodzenie delegata Rady Nadzorczej do Zarządu zł 20 000'00, razem zł 38 000'00; 13) Zarząd zł 123 800'00; 14) Wynagrodzenie Dyrekcji Kopalń i pracowników administracyjnych zł 451 090'94; 15) Inne wydatki ogólne i administracji Towarzystwa zł 284 724'16; Suma pozycji od 1 do 15 zł 11 315 612'76; 16) Koszty energii elektrycznej, sprzedanej obcom zł 192 001'18; 17) Procenty zł 486 455'53; 18) Opłata na rzecz firmy Knothe i Hlasko zł 225 000'00; 19) Podatek dochodowy za 1936 r. zł 1 394'50; 20) Usunięte urządzenia techniczne i ruchomości zł 103 831'88; 21) Amortyzacja zł 1 760 000'00; 22) Zysk zł 8 210'54; **Ogółem zł 14 092 506'39.**

MA. — 1) Wartość sprzedanego węgla zł 14 098 719'18; 2) Różnica remanentów: 1/I 1937 r. na kopalniach 154 626 0 t zł 341 336'10, 1/I 1937 r. w portach 120,0 t zł 2 184'84, razem 154 746 0 t zł 343 520'94, 31/XII 1937 r. na kopalniach 75 469,1 t

zł 89 386 70, 31/XII 1937 r. w portach 736,5 t zł 14 412'82, razem 76 205,6 t zł 103 799'52, różnica zł 239 721'42, razem zł 13 858 997'76; 3) Wartość sprzedanej energii elektrycznej obcom zł 215 635'97; 4) Różne dochody zł 2 587'30; 5) Zrealizowane kupony od papierów wartościowych zł 6 096'57; 6) Różnice kursu zł 9 188'79; **Ogółem zł 14 092 506'39.**

1321

M. Leszczyński i S-ka, Fabryka Chemiczna w Warszawie SPOŁKA AKCYJNA

Bilans za rok operacyjny 1937

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Plac zł 142 304'71; Budynek zł 516 126'83; Współwłasność w innych nieruchomościach zł 72 000'00; Urządzenia: działu chem. zł 466 347'08, działu farb artyst. zł 173 691'03, działu kalki i matryc zł 196 372'55, taboru zł 12 931'57, drukarni zł 33 017'85, ruchomości zł 29 688'84; Nabyte prawa patentowe zł 2 096'13; Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 21 389'52; Gotówka w bankach zł 135 988'68; Papiery procentowe zł 21 087'50; Weksle w portfelu zł 86 378'86; Akcje obce w portfelu zł 4 071'60; Surowce zł 230 148'45; Wyroby gotowe zł 72 129'52; Odbiorcy zł 480 143'85; Dostawcy zł 6 733'93; Różni zł 3 337'81; Należności wątpliwe w postępowaniu rewindykacyjnym zł 20 345'46; Sumy przechodnie zł 1 491'53; **Razem zł 2 727 823'30.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucje otrzymane zł 72 954'15; Gwarancje otrzymane zł 7 400'00; Różni za kaucje wydane zł 900'00; Różni za gwarancje zł 135 000'00; Różni za depozyty zł 15 000'00; Różni za obliżo z tytułu żyr na wekslach zł 103 843'78; **Ogółem stan czynny zł 3 062 921'23.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy (akcyjny) zł 1 200 000'00; Kapitał zapasowy: saldo z 1936 r. zł 217 110'65, dopisano w 1937 r. zł 12 228'00, razem kapitał zapasowy zł 229 338'65; Kapitał amortyzacyjny: saldo z 1936 r. zł 809 658'37, z amortyz. 1937 r. zł 70 023'25, razem kapitał amortyzacyjny zł 879 681'62; Zobowiązania: Dostawcy zł 72 935'48; Odbiorcy zł 34 730'51; Różni zł 84 936'99; Fundusz personelu na zapomogi zł 316'33; Fundusz na cele społeczne zł 1 125'26; Niewypłacona dywidenda: za 1933 r. zł 1 177'01, za 1934 r. zł 253'50, za 1935 r. zł 224'00, za 1936 r. zł 37 323'50; Zysk za 1937 r. zł 185 780'45; **Razem zł 2 727 823'30.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za kaucje złożone zł 72 954'15; Różni za gwarancje zł 7 400'00; Kaucje wydane zł 900'00; Gwarancje wydane zł 135 000'00; Depozyty wydane zł 15 000'00; Obliżo z tytułu żyr na wekslach zł 103 843'78; **Ogółem stan bierny zł 3 062 921'23.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Place administracji i Zarządu zł 191 620'61; Koszty handlowe zł 363 828'28; Świadczenia socjalne zł 29 931'99; Podatki państwowe i komunalne zł 70 847'70; Opłaty stempłowe i pocztowe zł 6 281'22; Odpisy amortyzacyjne zł 68 730'12; Strata na różnych zł 21 475'37; Zysk za 1937 r. zł 185 780'45; **Razem zł 938 495'74.**

MA. — Procenty pobrane zł 5 095'37; Wpływy z należności spisanych na straty zł 1 417'98; Wpływy ze sprzedanych zamortyzowanych urządzeń zł 846'57; Zysk brutto za 1937 r. zł 931 135'82; **Razem zł 938 495'74.**

Zarząd Spółki Akcyjnej M. Leszczyński i S-ka, Fabryka Chemiczna w Warszawie niniejszym ogłasza:

1) że powyższy bilans i rachunek strat i zysków Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 28 maja 1938 r. zatwierdziło,

2) że dywidendę za 1937 r. po zł 9'50 od każdej akcji stuzłotowej płacić będzie kasa Spółki za okazaniem kuponów 1937 r. w biurze Zarządu przy ul. Ogrodowej Nr 32 w Warszawie, począwszy od dn. 1 czerwca 1938 r.,

3) że nowe arkusze kuponowe do akcji na następne dziesięć lat 1938—1947 wydaje Zarząd w siedzibie Spółki w Warszawie przy ul. Ogrodowej Nr 32 codziennie po złożeniu starych odciętych od akcji talonów.

1301

Zarząd Polskich Zakładów Chemicznych „Nitrat”, Spółka Akc. w Warszawie

zawiadamia, że wypłata uchwalonej przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 27 maja 1938 r.

dywidendy za rok 1937

uskuteczniata będzie za zwrotem kuponu Nr 10, począwszy od dn. 1 czerwca 1938 r. w poniedziałki, środy i piątki od godz. 9 do 12 w kasie Zarządu w Warszawie przy ul. Mińskiej Nr 25.

1335

Elektrownia Okręgu Warszawskiego

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1937 r.

MAJĄTEK. — I. Majątek stały: 1) Grunty zł 580 145'62; 2) Budynki: fabryczne zł 3 726 956'73, gospodarcze zł 448 922'51, mieszkalne zł 435 796'40, razem zł 4 611 675'64; 3) Urządzenia techniczne wytwórnia zł 14 190 336'33, sieć zł 19 598 182'33, razem zł 33 788 518'66; 4) Inwentarz zakładowy i biurowy: żywy zł 1 980'50, martwy (narzędzia i ruchomości) zł 834 948'91, razem zł 836 929'41; 5) Urządzenia niewykończone zł 270 402'81; Razem majątek stały zł 40 087 672'14; II. Majątek płynny: 6) Kasa zł 10 670'65; 7) Banki zł 644 734'56; 8) Papiery procentowe zł 154 806'70; 9) Weksle w portfelu zł 7 364'89; 10) Weksle w inkasie zł 27 875'30; 11) Weksle w dyskoncie zł 3 600'00; 12) Akcepty w dyskoncie zł 600 000'00; 13) Akcje i udziały w innych towarzystwach zł 4 500'00; 14) Materiały: do ruchu — węgiel zł 132 763'04, pomocnicze zł 180 382'25, razem zł 313 145'29, do budowy zł 413 415'62, do budowy u dostawców zł 17 225'40, razem zł 430 641'02; Razem materiały zł 743 786'31; 15) Aparaty na sprzedaż zł 42 779'28; 16) Dłużnicy: odbiorcy prądu zł 1 102 472'53, dostawcy zł 15 000'00, różni zł 458 663'08, wątpliwe należności: weksle protestowane zł 3 584'46, należności z rewindykacji zł 1 004'59, razem wątpliwe należności zł 4 589'05; Razem dłużnicy zł 1 580 724'66; 17) Kaucje gotówkowe zł 12 285'00; 18) Sumy przechodnie: wydatki, dot. okresu przyszłego zł 29 820'35, inne zł 44 974'13, razem zł 74 794'48; Razem majątek płynny zł 3 907 921'83; **Suma bilansu zł 43 995 593'97.**

Sumy pozabilansowe. — Udzielone gwarancje zł 47 243'00; Różni za gwarancje zł 238 916'82; Weksle gwarancyjne zł 222 319'52; Różni za weksle gwarancyjne zł 198 034'00; Różni za oblię wekslowe zł 269 224'64; Aparaty na składzie konsygnacyjnym zł 1 026'00; Depozyty gwarancyjne zł 795'00.

ZOBOWIĄZANIA. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał akcyjny zł 6 000 000'00; 2) Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego zł 669 128'52, donisano w roku sprawozdawczym zł 30 977'45, razem zł 700 105'97; 3) Kapitał rezerwowy zł 127 679'79; Razem kapitały własne zł 6 827 785'76; II. Kapitał amortyzacyjny: 4) saldo z roku ubiegłego zł 9 640 388'75, odpisano w roku sprawozdawczym zł 258 356'04, pozostałe zł 9 382 032'71, dopisano w roku sprawozdawczym zł 1 940 220'00, razem kapitał amortyzacyjny zł 11 322 252'71; III. Zobowiązania: 5) Wierzyciele: akcepty zł 1 705 251'87, banki zł 218 491'00, kredyty zabezp weksłami gwaranc. i kaucjami hipotecznymi zł 11 030 862'74, kredyty zabezpieczone kaucjami hipotecznymi zł 2 252 173'25, dostawcy zł 733 627'09, odbiorcy prądu zł 22 476'63, różni zł 4 814 360'01, Razem wierzyciele zł 20 777 242'59; 6) Dwidenda zł 19 636'24; 7) Kaucje gotówkowe zł 16 347'83; 8) Sumy przechodnie zł 494 783'22; Razem zobowiązania zł 21 308 009'88; IV. Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 4 056 422'40; V. Rachunek strat i zysków: saldo z roku ubiegłego zł 6 606'79, zysk za rok sprawozdawczy zł 474 516'43, Razem zł 481 123'22; **Suma bilansu zł 43 995 593'97.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje zł 47 243'00; Udzielone gwarancje zł 238 916'82; Różni za weksle gwarancyjne zł 222 319'52; Weksle gwarancyjne zł 198 034'00; Oblię wekslowe zł 269 224'64; Różni za aparaty na składzie konsygnacyjnym zł 1 026'00; Różni za depozyty gwarancyjne zł 795'00. Ogólna suma zobowiązań zagranicznych na dz. 31/XII 1937 r. wynosi zł 17 206 954'65.

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

STRATY. — Koszty ogólnej administracji zł 916 626'29; Koszty fabrykacji zł 2 544 544'50; Koszty sprzedaży prądu zł 210 043'49; Koszty nabycia i sprzedaży aparatów i instalacji elektrycznych zł 427 267'94; Koszty kredytów zł 1 246 450'18; Podatki państwowe i komunalne zł 192 010'84; Rezerwa na podatki zł 280 000'00; Odpis na kapitał rezerwowo zł 37 005'51; Opłaty koncesyjne i uprawnieniowe zł 191 185'33; Świadczenia społeczne ustawowe zł 81 801'74; Świadczenia społeczne umowne zł 55 106'37; Nieściągalne należności zł 14 152'87; Odpisy na amortyzację urządzeń zł 1 940 220'00; Razem zł 8 136 415'06; Zysk: pozostałość z roku ubiegłego zł 6 606'79, za rok bieżący zł 474 516'43, razem zł 481 123'22; **Ogólna suma zł 8 617 538'28.**

ZYSKI. — Pozostałość z roku ubiegłego zł 6 606'79; Wpływy eksploatacyjne zł 7 581 414'55; Różne dochody zł 467 612'03; Różnice kursowe zł 538 018'53; Procenty otrzymane zł 23 886'38; **Ogólna suma zł 8 617 538'28.**

1336

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Budowlanego

Inżynierowie K. Stronczyński, R. Czarnota-Bojarski i S-ka

Spółka Akcyjna w Warszawie

zawiadamia, że w dn. 28 czerwca 1938 r. o godz. 13 w kancelarii Notariusza Juliana Siennickiego przy ul. Kapucyńskiej Nr 6 w Warszawie odbędzie się

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i rachunku zysków i strat za 1937 r.; 3) Podział zysków; 4) Udzielenie absolutorium władzom Spółki; 5) Wybór członków Zarządu; 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 7) Udzielenie Zarządowi pełnomocnictwa do sprzedaży nieruchomości; 8) Wolne wnioski. 1330

„Wolbrom” Fabryka Wyrobów Gumowych, Sp. Akc. w Wolbromiu

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1937 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 31 608'55; Budynki: a) fabryczne zł 904 007'94, b) gospodarcze zł 1 762'20, c) mieszkalne zł 494 687'52, d) ogrodzenia zł 11 110'98, razem zł 1 411 568'64; Urządzenia techniczne zł 3 009 258'00; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 1 500'00, b) martwy (ruchomości) zł 252 682'00, razem zł 254 182'00; II. Majątek płynny: Gotówka: a) w kasie zł 1 511'84, b) w bankach zł 52 630'01, razem zł 54 141'85; Papiery procentowe zł 34 964'00; Weksle w portfelu zł 743'34; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 411'04; Materiały: a) surowce zł 265 745'22, b) pomocnicze i pędne zł 114 496'06, razem zł 380 241'28; Półfabrykaty zł 201 271'19; Gotowe towary zł 364 763'33; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 1 094 695'96, b) dostawcy zł 9 279'42, c) banki zł 376'20, d) różni zł 187 561'47, e) gwarancje bankowe zł 10 000'00, f) wątpliwe należności weksle protestowane zł 107 879'01, razem zł 1 409 792'06; Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 23 121'72; III. Straty: za rok operacyjny 1935 zł 62 951'64, za rok operacyjny 1936 zł 51 354'18, razem zł 114 305'82; **Ogółem zł 7 290 372'82.**

Sumy pozabilansowe. — Oblię wekslowe zł 166 716'60; Weksle kaucyjne na zabezpieczenie kredytu zł 151 746'00; Weksle kaucyjne na zabezpieczenie dostaw zł 145 000'00; **Razem zł 463 462'60.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 1 600 000'00; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 1 174 968'80, b) odpisano w roku sprawozdawczym zł 34 353'49, pozostaje zł 1 140 615'31, c) dopisano w roku sprawozdawczym zł 162 020'48, razem zł 1 302 635'79; II. Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty zł 283 287'51, b) banki zł 291 150'00, c) zaległe podatki zł 6 216'88, d) dostawcy zł 194 450'45, e) odbiorcy zł 19 813'79, f) różni zł 559 239'18, g) gwarancje bankowe zł 10 000'00, razem zł 1 364 156'81; Fundusze i zobowiązania specjalne: Kredyt długoterminowy zł 2 226 807'46; Specjalny r-k przejściowy różnic kursowych zł 770 776'39; Sumy przechodnie: zobowiązania, dotyczące okresu sprawozdawczego zł 21 776'17; IV. Zysk: Zysk za okres sprawozdawczy zł 4 220'20; **Ogółem zł 7 290 372'82.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za oblię wekslowe zł 166 716'60; Różni za weksle kaucyjne na zabezpieczenie kredytu zł 151 746'00; Różni za weksle kaucyjne na zabezpieczenie dostaw zł 145 000'00; **Razem zł 463 462'60.**

Uwaga do bilansu — Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 2 171 040'16.

Rachunek strat i zysków za okres operacyjny 1937 r.

WINIEN. — Remanent gotowych towarów na 1/I 1937 r. zł 540 901'57; Koszty administracji ogólnej zł 396 103'10; Koszty fabrykacji: a) surowce zł 1 917 465'38, b) koszty zł 1 426 755'50, razem zł 3 344 220'88; Koszty sprzedaży zł 714 387'87; Koszty kredytów zł 170 662'98; Podatki państwowe i komunalne zł 95 513'80; Odpisy amortyzacyjne zł 162 020'48; Różnice kursowe zł 6 858'45; Straty na sprzedanych ruchomościach zł 7 203'56; Straty na zniszczonych wskutek pożaru towarach zł 8 271'32; Fundusz Obrony Narodowej zł 26 654'91; Zysk za okres operacyjny 1937 zł 4 220'20; **Ogółem zł 5 477 019'12.**

MA. — Sprzedaż towarów zł 5 083 823'44; Zysk na udziałach zł 97'44; Inne zyski zł 28 334'91; Remanent gotowych towarów na 31/XII 1937 r. zł 364 763'33; **Ogółem zł 5 477 019'12.**

Bilans i rachunek strat i zysków zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 30 maja 1938 r.

1324

Polska Akcyjna Spółka Telefoniczna

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

zatwierdzony na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów w dn. 24 maja 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: 1) Nieruchomości: a) grunty zł 1 652 610'99; b) budynki zł 7 612 612'61; c) w budowie zł 57 658'48; 2) Urządzenia telefoniczne: a) sieci telefoniczne zł 143 216 930'74; b) maszyny zł 1 035 061'68; 3) Narzędzia zł 395 499'88; 4) Ruchomości zł 962 364'54; II. Majątek płynny: 5) Gotówka w kasach i bankach zł 10 704 174'05; 6) Papiery własne zł 1 120 225'00; 7) Materiały zł 3 565 544'62; 8) Dłużnicy zł 2 767 354'18; 9) Sumy przechodnie zł 268 488'79; **Razem suma stanu czynnego zł 173 358 525'56.**

Sumy pozabilansowe. — Oddziały zł 55 352 957'87; Gwarancje zł 15 100'41.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: a) Kapitał akcyjny zł 42 477 120'00; b) Kapitał zapasowy zł 5 306 761'64; II. Kapitał amortyzacyjny zł 61 487 327'50; III. Kapitał obligacyjny zł 48 257 282'04; IV. Zobowiązania: 1) Wierzyciele zł 1 627 428'21; 2) Fundusz na opłacenie podatku dochodowego zł 4 673 053'46; 3) Sumy przechodnie zł 6 072'62; 4) Zysk z lat poprzednich zł 1 590 000'00; 5) Odpis na kapitał zapasowy zł 793 348'01; 6) Odpis na cele humanitarne-społeczne zł 202 877'68; 7) Odpis na rachunek zysków z lat poprzednich zł 1 840 000'00; 8) Zysk przeznaczony na dywidendę zł 5 097 254'40; **Razem suma stanu biernego zł 173 358 525'56.**

Sumy pozabilansowe. — R-k oddziałów zł 55 352 957'87; Różni za gwarancje zł 15 100'41.

Zobowiązania zagraniczne zł 48 419 802'06.

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

WINIEN. — 1) Wydatki eksploatacyjne na sieciach telefonicznych w Warszawie i oddziałach: a) pensje pracowników umysłowych zł 2 542 032'19; b) płace pracowników fizycznych zł 2 116 605'94; c) świadczenia socjalne zł 555 013'83; d) materiał dla eksploatacji zł 566 235'14; e) wydatki rzeczowe zł 1 193 101'51; f) podatki i opłaty zł 1 863 375'13; g) procenty od obligacji zł 1 831 762'58; 2) Straty na urządzeniach telefonicznych, materiałach i wpływach telefonicznych zł 209 436'81; 3) Amortyzacja majątku zł 8 567 476'98; 4) Odpis na podatek dochodowy zł 4 266 500'00; 5) Odpis na kapitał zapasowy zł 793 348'01; 6) Odpis na cele humanitarne-społeczne zł 202 877'68; 7) Odpis na rachunek zysków z lat poprzednich zł 1 840 000'00; 8) Zysk przeznaczony na dywidendę zł 5 097 254'40; **Razem zł 31 645 020'20.**

MA. — Wpływy za abonament i inne w Warszawie i oddziałach zł 31 645 020'20. 1339

Dom Handlowo-Przemysłowy Franciszek Fuchs i Synowie

w Warszawie

Bilans za 1937 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: a) Budynki i place zł 2 557 269'62; b) Maszyny i urządzenia techniczne zł 1 824 667'01; c) Inwentarz fabryczny, biurowy i sklepów zł 608 673'16; II. Majątek płynny: a) Kasa i banki zł 61 103'69; b) Papiery procentowe zł 193 538'34; c) Akcje i udziały zł 83 240'00; d) Weksle w portfelu i w inkasie zł 62 446'59; e) Zaliczenia kolejowe i pocztowe zł 36 817'82; f) Surowce, półfabrykaty i gotowe wyroby zł 1 505 874'13; g) Dłużnicy zł 512 743'93; h) Sumy przechodnie zł 20 317'02; **Łącznie suma zł 7 466 690'81.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: a) Kapitał zakładowy zł 3 600 000'00; b) Kapitał zapasowy zł 594 831'75; c) Kapitał specjalnej rezerwy zł 131 282'86; II. Kapitał amortyzacyjny zł 2 320 931'74; III. Zobowiązania: a) Wierzyciele zł 598 922'21; b) Towarzystwo Kredytowe Miejskie zł 148 718'82; c) Sumy przechodnie zł 16 912'87; IV. Zysk zł 55 090'56; **Łącznie suma zł 7 466 690'81.**

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

WINIEN. — 1) Koszty administracji ogólnej zł 387 108'90; 2) Koszty fabrykacji zł 954 303'02; 3) Koszty sprzedaży zł 1 151 128'23; 4) Koszty kredytów zł 23 241'60; 5) Podatki zł 128 793'22; 6) Świadczenia socjalne zł 96 302'95; 7) Amortyzacja zł 208 309'64; 8) Różne odpisy zł 61 070'79; 9) Zysk za 1937 r. zł 55 090'56; **Łącznie zł 3 065 348'91.**

MA. — 1) Zysk brutto z produkcji i ze sprzedaży zł 2 967 417'30; 2) Zysk netto z domu zł 40 791'52; 3) Różne wpływy zł 57 140'09; **Łącznie zł 3 065 348'91.** 1300

Danziger Privat-Actien-Bank Filiale Poznań Gdański Prywatny Bank Akcyjny, Spółka Akcyjna w Gdańsku Oddział w Poznaniu wraz z Wpłatnią w Grudziądzu i Oddziału w Starogardzie

Bilans roczny (netto) na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji zł 539 102'86; Waluty zagraniczne zł 26 585'11; Papiery wartościowe zł 66 925'03; Papiery wartościowe ust. kap. zapas. zł 14 324'00; Banki krajowe zł 1 008 056'79; Banki zagraniczne zł 381 462'32; Dyskonto zł 515 992'73; Protesty zł 50 454'57; Kredyty w rachunkach bieżących zł 2 697 606'79; Pożyczki terminowe zł 742 738'97; Nieruchomości zł 124 070'00; Różne rachunki zł 31 491'92; **Razem zł 6 198 811'09.**

Dłużnicy z tytułu gwarancji zł 21 006'25; Inkaso zł 771 537'00.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 1 500 000'00; Kapitały rezerwowe zł 30 033'30; Fundusz amortyzacyjny nieruchomości zł 13 510'00; Wkłady zł 1 548 556'06; Rachunki bieżące zł 1 537 202'77; Różne natychmiast płatne zobowiązania zł 50 329'05; Banki krajowe zł 373 801'39; Banki zagraniczne zł 999 384'93; Różne rachunki zł 126 814'89; Czysty zysk zł 19 178'70; **Razem zł 6 198 811'09.**

Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji zł 21 006'25; Różni za inkaso zł 771 537'00.

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

WINIEN. — Procenty i prowizje wypłacone zł 165 166'36; Koszty handlowe zł 310 339'77; Podatki zł 29 457'21; Amortyzacja zł 1 864'55; Odpisy na dłużnikach zł 1 450'00; Różne zł 5 977'26; Czysty zysk zł 19 178'70; **Razem zł 533 433'85.**

MA. — Procenty i prowizje pobrane zł 486 677'62; Różnice kursowe zł 41 852'10; Dochody z nieruchomości zł 870'09; Zwrot sum dawn. odpisanych zł 4 034'04; **Razem zł 533 433'85.**

1314

Towarzystwo Akcyjne Budowy i Eksploatacji Domów „Wegan” Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Nieruchomość zł 250 954'20; Ruchomość zł 318'92; Razem majątek stały zł 261 273'12; II. Majątek płynny: Kasa i banki zł 77 950'44; Różni dłużnicy zł 3 994'00; Razem majątek płynny zł 81 944'44; III. Straty: straty z lat ubiegłych zł 158 190'23; strata w 1937 r. zł 2 692'78; razem straty zł 160 883'01; **Ogółem stan czynny zł 504 100'57.**

IV. Sumy pozabilansowe. — Dłużnicy za kaucje i gwarancje zł 727 111'46.

STAN BIERNY. — I. Kapitał zakładowy zł 500 000'00; II. Zobowiązania zł 4 100'57; **Ogółem stan bierny zł 504 100'57.**

III. Sumy pozabilansowe. — Kaucje hipoteczne i gwarancje zł 727 111'46.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Administracja nieruchomości zł 1 752'56; Koszty handlowe zł 3 448'34; Podatki zł 1 534'88; Straty lat ubiegłych zł 158 190'23; **Razem zł 164 926'01.**

MA. — Odsetki zł 4 043'00; Straty lat ubiegłych zł 158 190'23; Strata w 1937 r. zł 2 692'78; **Razem zł 164 926'01.** 1351

Tomaszowska Fabryka Sukna „D. Bornstein”, Spółka Akc. w Tomaszowie-Mazowieckim

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

AKTYWA. — Nieruchomości zł 179 146'25; Maszyny zł 622 586'39; Ruchomości zł 975'00; Kasa zł 1 754'11; Weksle zł 16 908'44; Papiery procentowe zł 2 226'80; Udziały w bankach zł 600'00; Dłużnicy zł 226 602'29; Towary zł 49 789'70; Surowce zł 12 592'11; Barwniki zł 2 739'52; Chemikalia zł 2 733'31; Opał zł 637'50; Konie i wozy zł 1 600'00; Strata z lat ubiegłych zł 381 923'81; **Razem zł 1 502 815'23.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 440 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 505 502'22; Akcepty zł 131 115'78; Wierzyciele zł 420 637'62; Zysk za 1937 r. zł 5 559'61; **Razem zł 1 502 815'23.**

Rachunek zysków i strat za 1937 r.

Przychód ogólny zł 369 732'27; Rozchód ogólny zł 364 172'66; Zysk za 1937 r. 5 559'61. 1343

Przemysł Włókienniczy „Karol Steiner“

Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały Grunty zł 958 612'00; Budynek: a) fabryczne zł 2 608 409'82, b) gospodarcze zł 448 825'09, c) mieszkalne zł 1 245 990'86; Urządzenia techniczne: maszyny itp. zł 8 421 171'91; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 2 075'00, b) martwy zł 123 005'89, razem majątek stały zł 13 808 090'57; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 36 180'05; Papiery procentowe zł 4 686'80; Weksle w portfelu zł 94 108'60; Udziały zł 53 050'00; Materiały: a) surowce zł 440 905'99, b) pomocnicze i pędne zł 264 993'63, półfabrykaty zł 762 510'05; Gotowe tkaniny i przędza zł 413 244'82; Dłużnicy: a) akcjonariusze zł 243 760'82, b) odbiorcy zł 339 581'56, c) dostawcy zł 20 474'63, d) różni zł 194 987'94; Sumy przechodnie: a) wydatki, dot. okresu przyszłego zł 23 203'25, b) inne zł 4 353'51; Razem majątek płynny zł 2 896 041'65; III. Sprostowanie wartości zobowiązań (dotyczy wierzycieli z układu i odnoszących się do nich różnic kursowych zł 936 417'51; IV. Straty lat ubiegłych zł 2 317 808'00; Strata za 1937 r. zł 710 142'24; **Razem stan czynny zł 20 668 499'97.**

Dłużnicy za kaucje hipot. na I-szym num. hipoteki Ł 70 000 00.00; Depozyty obce zł 6 000 00; Dłużnicy za akcepty gwaranc. — 2 weksle in blanco.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 7 500 000 00; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 8 777 042'74, b) odpisano w r. sprawozdawczym zł 176 408'47 = zł 8 600 634'27, c) dopisano w roku sprawozd. zł 666 131'61, razem kapitał amortyzacyjny zł 9 266 765'88; III. Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 548 869'73; IV. Zobowiązania długoterminowe: wierzyciele zabezpieczeni na 1 Nr hip. zł 663 725'90, wierzyciele z układu regulacyjnego zł 937 297'77, wierzyciele uprzyw. przy układzie zł 3 508'76, razem zobowiązania długoterminowe zł 1 604 532'43; V. Zobowiązania krótkoterminowe: wierzyciele: a) akcepty zł 171 924'59, b) akcjonariusze zł 273 504'52, c) dostawcy zł 460 579'63, d) odbiorcy zł 679 096'87, e) różni zł 115 174'99; Sumy przechodnie: a) koszty zarachowane zł 46 950'08, b) inne zł 1 101'25, razem zobowiązania krótkoterminowe zł 1 748 331'93; **Razem stan bierny zł 20 668 499'97.**

Kaucja hipoteczna na I-szym num. hipoteki Ł 70 000 00.00; Wierzyciele za depozyty zł 6 000'00; Akcepty gwarancyjne — 2 weksle in blanco.

U w a g a. — Obligo wekslowe zł 757 075'49; Zobowiązania zagraniczne zł 1 490 339'28.

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 412 457'23; Koszty fabrykacji zł 6 283 865'28; Koszty sprzedaży zł 223 356'93; Koszty kredytów zł 176 768'08; Świadczenia socjalne zł 153 701'33, mniej księgowane na innych rachunkach zł 141 279'84 = zł 12 421'49; Podatki zł 194 444'80, mniej księgowane na innych rachunkach zł 179 711'36 = zł 14 733'44; Koszty kartelu zł 1 544'95; Filantropia zł 6 655'72; Różne koszty handlowe zł 135 887'33; Straty na dłużnikach zł 535'16; Straty na różnicach kursowych zł 266'10; Różne straty zł 122 281'79; Przeniesienie ze sprostowania wartości zobowiązań zł 504 224'80; Amortyzacja za 1937 r. zł 666 131'61; **Razem zł 8 561 129'97.**

MA. — Obroty zł 7 200 369'13; Dochody z papierów procentowych zł 615'55; Dochody z udziałów zł 3 001'05; Różnice kursowe z lat ubiegłych od zmniejszenia zobowiązań zł 225 257'17; Opusty regulacyjne zł 416 819'66; Różne zyski zł 4 925'17; Strata za 1937 r. zł 710 142'24; **Razem zł 8 561 129'97.**

Powyższy bilans i rachunek strat i zysków zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 23 maja 1938 r. 1288

SPROSTOWANIE

W bilansie firmy

Fabryka Wyróbów Wełnianych i Bawełnianych „M. i T. Pikielni“

SPÓŁKA AKCYJNA

opuszczono pozycję w stanie biernym: Zysk zł 51 859'59, co niniejszym prostuje się. 1289

Spółka Osadnicza w Poznaniu, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1937 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Ruchoomości zł 438'72; II. Majątek płynny: Kasa zł 1 520'56; Banki zł 70 449'08; Papiery procentowe zł 7 374'57; Weksle zł 13 450'00; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 5 535'00; Tereny parcelacyjne własne zł 711 327'81; Dłużnicy: a) z parcelacji miejskiej zł 72 953'85, b) z parcelacji wiejskiej zł 931 257'27, c) różni zł 64 766'94; Należności z parcelacji do rozliczenia zł 32 332'94; Razem zł 1 910 968'02; **Suma zł 1 911 406'74.**

Weksle redyskontowane zł 21 190'00; Dłużnicy za udzielone gwarancje zł 63 071'20; Pobrane zabezpieczenia hipoteczne zł 1 451 600'00; **Ogólna suma zł 1 535 861'20.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 300 000'00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego zł 138 658'12, dopisano w roku sprawozdawczym zł 1 701'30, razem zł 140 359'42; Kapitał rezerwowy (specjalny): saldo z roku ubiegłego zł 160 379'21, dopisano w roku sprawozdawczym zł 4 104'89, razem zł 164 484'10; Suma zł 604 843'52; II. Zobowiązania: a) za tereny miejskie zł 32 889'23, b) za tereny wiejskie zleceńodawcy zł 26 790'54, c) wpłaty na parcele miejskie zł 98 506'02, d) wpłaty na parcele wiejskie zł 128 941'91, e) różni zł 131 374'70; Zobowiązania z parcelacji do rozliczenia zł 823 925'45; Fundusze i zobowiązania specjalne: Dywidenda zł 6 022'07; Fundusz na cele dobroczynne zł 573'60; Delcredere zł 44 808'01; Razem zł 1 293 831'46; III. Zyski: a) pozostałość z 1936 r. zł 3 672'72, b) zysk za 1937 r. zł 9 059'04, razem zł 12 731'76; **Suma zł 1 911 406'74.**

Obligo redyskonta zł 21 190'00; Zobowiązania z tytułu udział. gwarancji zł 63 071'20; Wierzyciele za udzielone hipoteki kaucyjne zł 1 451 600'00; **Ogólna suma zł 1 535 861'20.**

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1937 r.

WINIEN. — Koszty handlowe: a) administracji ogólnej zł 61 790'14, b) koszty sprzedaży zł 2 274'47, c) podatki zł 22 649'33, d) koszty admin. gruntów własnych zł 2 085'56, e) koszty parcelacji komisowej zł 3 306'23, razem zł 92 105'73; Odpis do kapitału zapasowego zł 1 701'30; Zysk do dyspozycji Walnego Zgromadzenia zł 12 731'76; **Ogólna suma zł 106 538'79.**

MA. — Tereny parcelacyjne zł 64 698'67; Rachunek procentów zł 6 876'48; Rachunek prowizji zł 28 221'52; Koszty handlowe (zwroty) zł 3 069'40; Zysk, pozostały z 1936 r. zł 3 672'72; **Ogólna suma zł 106 538'79.**

Poznań, dn. 12 kwietnia 1938 r.

Spółka Osadnicza w Poznaniu, Spółka Akcyjna. Zarząd: Jan Słomiński. Rada Nadzorcza: A. Śmielecki, prezes. Komisja Rewizyjna: A. Śmielecki, Rufin Pilatowski. 1290

Włocławska Fabryka Fajansu Leopold Czamański i S-ka

Spółka Akcyjna, Włocławek

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — 1) Budynek mieszkalne zł 56 500'00; 2) Budynek fabryczny zł 78 259'87; 3) Piec i mufla zł 138 000'00; 4) Maszyny i aparaty zł 74 925'47; 5) Urządzenia biurowe zł 4 631'80; 6) Urządzenia techniczne zł 133 853'28; 7) Inwentarz żywy zł 800'00; 8) Kasa zł 987'66; 9) Banki zł 9 903'58; 10) Akcje zł 1 800'00; 11) Papiery wartościowe zł 1 900'00; 12) Weksle zł 6 419'27; 13) Dłużnicy zł 203 436'42; 14) Surowiec zł 121 319'59; Towar zł 195 929'38; **Razem zł 1 028 666'32.**

STAN BIERNY. — 1) Kapitał akcyjny zł 310 000'00; 2) Kapitał amortyzacyjny zł 193 595'33; 3) Kapitał zapasowy zł 28 320'59; 4) Rezerwa podatku obrotowego zł 1 614'28; 5) Akcepty zł 175 000'00; 6) Wierzyciele zł 252 846'55; 7) Banki zł 20 505'00; 8) Rachunek strat i zysków: zysk z lat poprzednich zł 46 207'38, zysk w 1937 r. zł 577'19 = zł 46 784'57; **Razem zł 1 028 666'32.**

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1937 r.

WINIEN. — 1) Koszty fabrykacji zł 1 000 883'35; 2) Procenty i prowizje zł 9 087'66; 3) Podatki zł 25 759'78; 4) Koszty sprzedaży zł 34 316'60; 5) Świadczenia socjalne zł 35 920'38; 6) Administracja ogólna zł 65 036'00; 7) Koszty handlowe zł 46 153'49; 8) Odpisy na dłużnikach zł 1 793'16; 9) Strata na sprzedaży maszyn zł 868'50; 10) Amortyzacja za 1937 r. zł 4 861'70; 11) Zysk z lat poprzednich zł 46 207'38, zysk w 1937 r. zł 577'19 = zł 46 784'57; **Razem zł 1 271 465'19.**

MA. — 1) Pozostałość z lat poprzednich zł 46 207'38; 2) Przychód brutto z produkcji w 1937 r. zł 1 225 248'46; 3) Zysk z różnicy kursowej zł 9'35; **Razem zł 1 271 465'19.** 1286

Bank Związku Spółek Zarolnkowych, Spółka Akc.

w P o z n a n i u

Bilans roczny (netto) w dn. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji: a) gotowizna z 1 870 050'76, b) pozostałości w bankach emisyjnych z 2 106 436'67, c) pozostałości do natychmiastowej dyspozycji na rach. w P. K. O. i bankach państwowych z 3 714 772'71, ogółem z 7 691 260'14; Bilety skarbowe z 3 346 718'75; Waluty zagraniczne: a) monety złote z 7 260'40, b) inne monety, banknoty, czek i przekazy z 76 990'26, ogółem z 84 250'66; Papiery wartościowe: a) papiery państwowe z 1 048 742'26, b) listy zastawne i obligacje z 13 090 390'04, c) akcje z 1 371 420'96, d) kupony z 1 269'14, ogółem z 15 511 822'40; Bank Akceptacyjny — za należne obligacje z 11 562 501'07; Udziały konsorcjalne z 2 581 340'30; Banki krajowe: a) nostro z 856 412'83, b) lora z 3 293 211'32, ogółem z 4 149 624'15; Banki zagraniczne: a) nostro z 672 437'43, b) lora z 63'90, ogółem z 672 501'33; Dyskonto z 45 768 286'15; Protesty z 1 224 749'18; Kredyty w rachunkach bieżących: a) zabezpieczone z 23 132 679'97, b) niezabezpieczone z 1 153 823'47, c) rach. bież. ze spółdzielni z 4 315 371'70, ogółem z 28 601 875'14; Pożyczki terminowe (w tym układy za pośredn. Banku Akceptacyjnego z 789 075'41) z 2 522 366'10; Ruchości z 522 480'04; Nieruchomości z 17 478 526'06; Sumy przechodnie z 5 493 189'01; **Ogółem z 148 111 490'48.**

Dłużnicy z tytułu gwarancji z 9 507 400'82; Inkaso z 13 163 960'19; **Ogółem z 170 782 851'49.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy z 20 000 000'00; Fundusz amortyzacyjny nieruchomości z 1 124 193'76; Wkłady: a) na książeczki z 14 043 260'38, b) inne natychmiast płatne z 20 344 847'15, c) inne płatne za wypow. i term. z 20 810 162'02, d) terminowe spółdzielni z 1 686 295'93, ogółem z 56 884 565'48; Rachunki bieżące z 22 336 391'12; Różne natychmiast płatne zobowiązania z 477 071'00; Banki krajowe: a) nostro z 7 967 200'09, b) lora z 5 479 019'30, ogółem z 13 446 219'39; Banki zagraniczne: a) nostro z 4 906'63, b) lora z 759 141'57, ogółem z 764 048'20; Redyskonto weksli z 24 947 947'58; Zastaw walorów z 2 173'00; Wierzyciele hipoteczni z 522 769'34; Sumy przechodnie z 6 948 450'52; Antycypowane procenty z 249 020'70; Zyski: a) z lat ubiegłych z 29 632'71, b) za 1937 r. z 379 007'68, ogółem z 408 640'39; **Ogółem z 148 111 490'48.**

Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji z 9 507 400'82; Różni za inkaso z 13 163 960'19; **Ogółem z 170 782 851'49.**

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

WINIEN. — Procenty i prowizje wypłacone z 4 799 524'10; Koszty handlowe z 4 142 673'05; Świadczenia socjalne z 198 257'32; Podatki z 341 513'73; Amortyzacja nieruchomości z 105 220'00; Amortyzacja ruchomości z 79 297'95; Zyski z 408 640'39; **Ogółem z 10 075 126'54.**

MA. — Pozostałość z 1936 r. z 29 632'71; Procenty i prowizje pobrane z 8 787 044'71; Zysk na operacjach dewizowych z 328 353'43; Administracja nieruchomości: dochód z administracji z 537 681'16, podatki z 192 523'53, ogółem z 345 157'63; Odzyskane pretensje z 511 797'10; Nadwyżka na sprzedanych nieruchomościach z 16 742'29; Różne wpływy z 56 398'67; **Ogółem z 10 075 126'54.**

Wskutek wpływu kadencji ustąpili z Rady Nadzorczej PP.: Dr Włodzimierz Seydlitz, Stefan Barcikowski i Dr Antoni Żółtowski. Ustupających członków wybrano na Walnym Zgromadzeniu w dn. 24 maja 1938 r. ponownie, a ponadto wybrano do Rady Nadzorczej PP.: Adolfa Legisa i Eugeniusza Łopuszańskiego.

1337

I OGŁOSZENIE

Zarząd Zakładów Przemysłowych H. B. Raabe, Spółka Akc.

podaje do wiadomości, że w dn. 25 czerwca b. r. o godz. 12 odbędzie się w siedzibie Zarządu Spółki, w Warszawie, przy ul. Zamenhofa Nr 5

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie rachunku strat i zysków za 1937 r. i bilansu zamknięcia na dz. 31 grudnia 1937 r.; 3) Wybór władz Spółki; 4) Wolne wnioski.

1345

Zakłady Ceramiczne „Stella“, Spółka Akc. w Warszawie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1937 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty z 132 739'80; Budynki: a) fabryczne z 1 844 617'47, b) gospodarcze z 88 644'20, c) mieszkalne z 573 168'17; Piece z 1 741 390'46; Urządzenia techniczne z 1 929 022'70; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) martwy (ruchomości) z 104 900'34, b) żywy z 635'00; Inwestycje w budowie z 75 658'63; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i w bankach z 1 617 406'87; Papiery wartościowe z 53 916'00; Weksle w portfelu i w inkasie z 374 140'52; Materiały: a) surowe z 436 456'37, b) pomocnicze i pędne z 244 924'00; Półfabrykaty z 102 777'76; Gotowe wyroby z 404 952'16; Dłużnicy: a) odbiorcy z 945 901'32, b) dostawcy z 15 702'70, c) różni z 48 858'76; Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące okresu przyszłego z 7 679'60; Inne z 2 290'17; **Suma bilansowa z 10 745 783'00.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje otrzymane z 501 607'55; Weksle gwarancyjne z 16 500'00; Różni za gwarancje z 283 629'00; Różni za depozyty z 25 000'00; Różni za weksle gwarancyjne z 10 000'00.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 1 000 000'00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego z 53 647'27, dopisano w roku sprawozdawczym z 40 400'00; Rezerwa specjalna z 826 171'99; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego z 2 016 058'83, dopisano w roku sprawozdawczym z 486 199'48; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) kredyt hipoteczny z 236 000'00, b) dostawcy z 290 774'80, c) odbiorcy z 22 742'41, d) różni z 4 996 415'37; Sumy przechodnie: a) niezapłacone wydatki okresu bieżącego z 80 778'05, b) rezerwa na podatki z 381 343'88, c) inne z 85 257'17; Zysk za 1937 r. z 229 993'74; **Suma bilansowa z 10 745 783'00.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje z 501 607'55; Różni za weksle gwarancyjne z 16 500'00; Gwarancje wydane z 283 629'00; Zdeponowane papiery wartościowe własne z 25 000'00; Wydane weksle gwarancyjne z 10 000'00.

U w a g a. — Zobowiązania zagraniczne z 4 050 725'92.

Rachunek zysków i strat za 1937 r.

STRATY. — Remanent półfabrykatów i wyrobów gotowych na 1/1 1937 r. z 237 314'78; Koszty administracji ogólnej z 414 333'96; Koszty fabrykacji z 3 504 383'34; Koszty sprzedaży z 313 622'68; Koszty kredytów z 242 616'44; Podatki państwowe i komunalne z 241 238'95; Odpisy amortyzacyjne z 486 199'48; Świadczenia socjalne z 91 486'13; Koszty handlowe z 93 371'02; Spisano z dłużników z 42'85; Zysk za 1937 r. z 229 993'74; **Razem z 5 854 603'37.**

ZYSKI. — Wpływy ze sprzedaży z 5 296 797'69; Odsetki bankowe od papierów wart. i inne z 44 420'25; Różnice kursowe na papierach wartościowych z 2 043'10; Wyreklamowane nadpłaty przewozowe z 2 071'85; Spisano z wierzycieli z 1 540'56; Remanent półfabrykatów i wyr. gotowych na 31/XII 1937 r. z 507 729'92; **Razem z 5 854 603'37.**

1346

Zakłady Przemysłu Włókienniczego „Dobrzyńka“, Spółka Akc.

w P a b i a n i c a c h

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — Grunty z 239 872'00; Budynki z 825 170'00; Maszyny i urządzenia z 1 453 647'32; Inwentarz zakładowy i biurowy z 72 648'67; Gotówka z 1 861'13; Weksle z 13 432'08; Papiery wartościowe z 2 550'00; Banki z 37 988'19; Remanenty z 62 088'50; Dłużnicy z 250 563'62; Pozostałość straty z lat ubiegłych z 384 479'30; Strata za 1937 r. z 3 591'15; **Razem z 3 347 891'96.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny z 1 000 000'00; Kapitał amortyzacyjny z 1 296 503'13, odpisano w roku sprawozdawczym z 5 503'26, dopisano w roku sprawozdawczym z 138 239'19; Akcepty z 59 895'75; Wierzyciele z 721 363'68; Sumy przechodnie z 4 738'71; Specj. r-k przejśc. różnic kursowych z 132 654'76; **Razem z 3 347 891'96.**

Zobowiązania zagraniczne z 49 463'99.

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

WINIEN. — Koszty produkcji z 1 230 951'86; Koszty handl., ubezpiecz. od ognia i dobroczynność z 48 727'03; Prowizje i procenty z 80 679'38; Świadczenia socjalne z 41 716'23; Podatki z 69 363'28; Straty z 5 716'85; Amortyzacja z 138 239'19; **Razem z 1 615 393'82.**

MA. — Wpływy z produkcji z 1 578 497'06; Wpływy z dzierżawy z 15 543'24; Różnice kursowe z 10 160'67; Inne wpływy z 7 601'70; Strata za 1937 r. z 3 591'15; **Razem z 1 615 393'82.**

1327

Naftowa Spółka Akcyjna „Rajskie” we Lwowie

W dn. 14 maja 1938 r. odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, któremu Zarząd przedłożył sprawozdanie z czynności za 1937 r. tudzież następujący bilans oraz rachunek strat i zysków:

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Prawa naftowe zł 205 798'73; Budynki: a) fabryczne zł 721'47, b) gospodarcze zł 62'99, c) mieszkalne zł 3 821'19, razem zł 4 605'65; Urządzenia kopalniane zł 309 291'60; Urządzenia techniczne zł 29 858'77; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 316'51, b) martwy zł 1 896'88, razem zł 2 213'39; II. Majątek płynny: Kasa w Rajskim zł 1 245'56; Papiery wartościowe zł 389'60; Materiały pomocnicze i pędne zł 13 097'60; Rury wiertnicze, pompowe i gazowe zł 17 928'22; Zapas ropy zł 20 309'27; Dłużnicy: a) banki zł 22 224'00, b) odbiorcy zł 27'65, c) różni zł 900'00, razem zł 23 151'65; Sumy przechodnie zł 832'62; Strata z lat ubiegłych zł 227 766'65; **Razem zł 856 489'31.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 250 000'00; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z lat ubiegł. zł 65 685'77, b) odpisano w 1937 r. zł 96'37, dopisano w 1937 r. zł 59 810'44, razem zł 125 399'84; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) banki zł 220 872'28, b) dostawcy zł 25 748'70, c) różni zł 229 400'46, razem zł 476 021'44; Sumy przechodnie zł 2 493'50; Zysk 1937 r. zł 2 574'53; **Razem zł 856 489'31.**

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty ogólne zł 8 060'22; Koszty ruchu zł 74 909'08; Materiały zł 6 984'24; Koszty transportu ropy zł 29 707'82; Podatki zł 4 809'07; Odsetki zł 1 177'63; Amortyzacja zł 59 810'44; Zysk 1937 r. zł 2 574'53; **Razem zł 188 033'03.**

ZYSKI. — Ropa zł 188 033'03; **Razem zł 188 033'03.**

Walne Zgromadzenie uchwaliło:

- 1) przyjąć do wiadomości sprawozdanie Zarządu oraz zatwierdzić powyższy bilans i rachunek strat i zysków, a wykazany zysk przeznaczyć na pokrycie strat z roku ubiegłego;
- 2) udzielić Zarządowi absolutorium z czynności za 1937 r. zgodnie z wnioskiem Komisji Rewizyjnej. 1331

Towarzystwo Białostockiej Manufaktury Eugeniusz Becker i S-ka Spółka Akcyjna w Białymstoku

Bilans zamknięcia w dn. 31 grudnia 1937 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 539 392'00; Budynki: a) fabryczne zł 1 293 058'58, b) gospodarcze zł 54 121'73, c) mieszkalne zł 248 073'86; Maszyny zł 2 274 140'88; Ruchości zł 55 515'71; Urządzenia elektryczne zł 24 520'32; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i w bankach zł 2 692'90; Papiery wartościowe zł 37 101'32; Weksle w portfelu zł 17 581'67; Farby i chemikalia zł 51 603'05; Materiały surowe zł 185 187'04; Materiały różne zł 14 387'90; Materiały do remontu maszyn i budynków zł 2 811'01; Materiały do opakowania zł 976'81; Materiały do opalu zł 2 145'70; Materiały do lokomocji zł 2 667'85; Gotowe i półgotowe towary zł 642 020'99; Dłużnicy: należności zł 163 268'73; Sumy przechodnie zł 4 661'21; Strata za 1937 r. zł 138 146'75; **Ogólna suma zł 5 754 076'01.**

Sumy pozabilansowe. — Depozyty zł 54 200'00; Weksle w obiegu zł 300 020'60.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 400 000'00; Kapitał zapasowy zł 120 530'85; II. Kapitał amortyzacyjny zł 2 087 939'48. III. Zobowiązania: a) akcepty zł 630 749'13, b) dostawcy zł 258 062'26, c) różni zł 229 481'61, d) sumy przechodnie zł 27 312'68; **Ogólna suma zł 5 754 076'01.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za depozyty zł 54 200'00; Obligo weksli w obiegu zł 300 020'60

U w a g a. — Zobowiązania zagraniczne zł 129 530'02.

Rachunek zysków i strat za 1937 r.

WINIEN. — Koszty administracji zł 81 825'00; Koszty produkcji zł 828 929'66; Koszty sprzedaży zł 81 230'81; Koszty kredytów zł 10 179'94; Podatki zł 44 578'42; Koszty handlowe zł 50 556'96; Asekuracja zł 10 833'80; Inne wydatki zł 20 556'91; Wartość towarów w dn. 1/I 1937 r. zł 684 172'14; **Ogólna suma zł 1 812 863'64.**

MA. — Sprzedaż towarów w 1937 r. zł 1 032 695'90; Wartość towarów w dn. 31/XII 1937 r. zł 642 020'99; Strata za 1937 r. zł 138 146'75; **Ogólna suma zł 1 812 863'64.**

Powyższy bilans i rachunek zysków i strat zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 14 maja 1938 r. 1306

Górnośląski Bank Związkowy, Spółka Akc. w Chorzowie I

Skrócony bilans roczny (netto) na dz. 31 grudnia 1937 r.

AKTYWA. — 1) Kasa i sumy do dyspozycji zł 34 601'56; 2) Bilety skarbowe zł 700 000'00; 3) Waluty zagraniczne zł 94'99; 4) Papiery wartościowe ustaw. kap. zap. zł 85 300'00; 5) Udziały konsorsyjne zł 500 000'00; 6) Banki krajowe zł 4 463 140'42; 7) Banki zagraniczne zł 9 138'50; 8) Dyskonto zł 165 886'09; 9) Kredyty w rachunkach bieżących zł 355 174'46; 10) Pożyczki terminowe zł 233 850'83; 11) Nieruchomości zł 140 000'00; 12) Różne rachunki zł 6 013'29; 13) Strata zł 3 489'29; **Suma bilansowa zł 6 696 689'43.**

PASYWA. — 1) Kapitał zakładowy zł 1 000 000'00; 2) Kapitały rezerwowe zł 254 331'34; 3) Fundusz amortyzacyjny nieruchomości zł 36 160'00; 4) Wkłady zł 185 339'54; 5) Rachunki bieżące zł 23 625'50; 6) Różne natychmiast płatne zobowiązania zł 3 932'80; 7) Banki krajowe zł 413 434'06; 8) Banki zagraniczne zł 4 746 826'86; 9) Różne rachunki zł 33 039'33; **Suma bilansowa zł 6 696 689'43.**
Inkaso zł 31 588'06.

Skrócony rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1937 r.

WINIEN. — 1) Procenty i prowizje wypłacone zł 176 353'88; 2) Koszty handlowe zł 94 465'27; 3) Podatki zł 26 487'38; 4) Amortyzacja zł 1 880'00; 5) Odpisy na dłużnikach i zarezerwowania zł 51 635'79; **Razem zł 350 822'32.**

MA. — 1) Pozostałość zysków z lat ubiegłych zł 28 764'07; 2) Procenty i prowizje pobrane zł 293 415'73; 3) Różnice kursowe zł 10 029'60; 4) Dochody z nieruchomości zł 7 213'68; 5) Zwrot sum dawniej odpisanych zł 137'86; 6) Różne zł 7 772'09; 7) Strata zł 3 489'29; **Razem zł 350 822'32.** 1333

Kaliska Manufaktura Pluszu i Aksamitu, Spółka Akc. w Kaliszu

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Nieruchomości: a) fabryczne zł 1 921 295'75, b) mieszkalne zł 392 733'86; Maszyny — urządzenia techniczne zł 4 817 347'59; Inwentarz żywy zł 1 760'00; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 120 729'92; Papiery procentowe zł 23 416'00; Weksle w portfelu i inkasie zł 561 722'03; Materiały: a) surowe zł 322 901'79, b) pędne i pomocnicze zł 46 839'66; Półfabrykaty zł 133 209'42; Gotowe towary i wyroby zł 432 717'46; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 879 516'26, b) dostawcy zł 10 509'46, c) różni zł 19 834'23, d) watpliwe należności zł 1 001'35; Inne aktywa: a) kauce zł 390'31, b) koszty organizacyjne zł 22 896'66; **Razem zł 9 708 821'75.**

Sumy pozabilansowe — Dłużnicy za hipoteki kaucyjne zł 173 000'00; Dłużnicy za akcepty grzecznościowe zł 237 063'70; Weksle w obiegu zł 856 649'95; **Razem zł 1 266 713'65; Ogólna suma zł 10 975 535'40.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) kapitał zakładowy zł 3 000 000'00, b) kapitał zapasowy: saldo z 1/I 1937 r. zł 427 428'72, dopisano zł 42 465'76, razem zł 469 894'48; Kapitał amortyzacyjny: saldo z 1/I 1937 r. zł 4 590 833'86, dopisano zł 271 881'30, razem zł 4 862 715'16; Zobowiązania: Wierzyciele: a) dostawcy zł 402 642'52, b) odbiorcy zł 7 441'96, różni zł 661 613'97, razem zł 1 071 698'45; Fundusze i zobowiązania specjalne: a) fundusz zapomogowy zł 6 866'66, b) gratyfikacje zł 4 635'35, c) delcredere zł 4 081'19, e) dywidenda zł 90 509'90, razem zł 106 093'10; Zyski: pozostałość z 1936 r. zł 14 844'35, zysk za 1937 r. zł 183 576'21, razem zł 198 420'56; **Razem zł 9 708 821'75.**

Sumy pozabilansowe — Wierzyciele za kaucje zł 173 000'00; Obligo z wystawienia akceptów zł 237 063'70; Obligo z weksli w obiegu zł 856 649'95; **Razem zł 1 266 713'65; Ogólna suma zł 10 975 535'40.**

Rachunek strat i zysków

Koszty administracji zł 354 768'59; Koszty fabrykacji zł 1 860 330'33; Koszty sprzedaży zł 334 578'31; Koszty handlowe zł 188 148'52; Podatki państwowe i komunalne zł 291 319'21; Różnice kursowe zł 474'01; Świadczenia socjalne, cele dobroczynne zł 105 386'38; Straty na odbiorcach zł 11 625'45; Amortyzacja budynków, maszyn, przyb. techn. zł 271 881'30; Zysk za rok sprawozdawczy zł 183 576'21; **Ogólna suma zł 3 602 088'31.**

Dochód brutto z fabrykacji zł 3 595 251'93; Inny dochód zł 6 836'38; **Ogólna suma zł 3 602 088'31.**

U w a g a. — Ogólna suma zobowiązań zagranicznych zł 88 585'22. 1325

Przemysł Chemiczny „Boruta“, Spółka Akcyjna

w Z g i e r z u

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty z 354 285'11; Budynek: a) fabryczne z 2 834 933'09, b) gospodarcze z 1 39 076'18, c) mieszkalne z 618 472'91; Urządzenia techniczne z 5 526 776'83; Inwentarz żywy z 1 862'50; Ruchomości z 220 391'36; Inwestycje nieukończone z 408 657'69; Razem z 10 104 455'67; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach z 1 697 663'02; Papiery procentowe z 57 003'62; Weksle w portfelu i w inkasie z 32 046'36; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach z 1'02; Materiały: a) surowce z 615 285'88, b) pomocnicze i pędne z 661 952'25; Surowce i produkty w fabrykacji z 2 176 711'17; Gotowe wyroby z 3 141 417'47; Dłużnicy: a) odbiorcy z 1 113 056'86, b) dostawcy z 208 691'72, c) różni z 702 417'83, d) wątpliwe należności: weksle protestowane z 4 334'50, inne z 6 538'00; Kaucje z 32 927'58; Sumy przechodnie: wyd., dot. przyszłego okresu z 11 578'25, inne z 1 900'16; Razem z 8 564 485'69; **Razem stan czynny z 18 668 941'36.**

Sumy pozabilansowe. — Weksle żyrowane w obiegu z 95 755'00.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 3 750 000'00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego z 18 467'37, dopisano w roku sprawozdawczym z 500 000'00, razem z 518 467'37; Fundusz wyrównania dywidendy z 100 000'00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego z 4 647 465'64, dopisano w roku sprawozdawczym z 570 633'02, razem z 5 218 098'66, odpisano z 61 029'11, razem z 5 157 069'55; Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty z 117 600'00, b) bank z 4 210 127'00, c) podatki z 834 166'64, d) dostawcy z 764 101'78, e) odbiorcy z 56 023'65, f) różni z 1 820 227'69; Zobowiązania z tytułu umów kartelowych z tytułu operacji handlowych z 79 991'70; Niewypłacona dywidenda z 23 136'00; Razem z 7 905 374'46; Sumy przechodnie: dochody, dotyczące okresu przyszłego z —, inne z 9 919'47, razem z 9 919'47; Pozostałość zysku z 1936 r. z 76 941'21; Zysk za 1937 r. z 1 151 169'30; **Razem stan bierny z 18 668 941'36.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za zryta z 95 755'00.
Ogólna suma zobowiązań zagranicznych z 258 519'44.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1937 r.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej z 825 434'95; Koszty sprzedaży z 1 162 077'33; Procenty i prowizje bankowe z 301 973'66; Podatki z 869 617'50; Amortyzacja z 570 633'02; Straty na dłużnikach wątpliwych z 20 816'42; Razem z 3 750 552'88; Zysk z 1 151 169'30; **Razem z 4 901 722'18.**

ZYSKI. — Zysk brutto na sprzedaży towarów z 4 728 170'17; Uzyskane od dłużników wątpliwych z 7 792'74; Różne wpływy z 165 759'27; **Razem z 4 901 722'18.**

Sprawozdanie za 1937 r. zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 18 maja 1938 r.

Wyplata 6% dywidendy i 2% superdywidendy uskutecznią na będzie przez Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, Al. Jerozolimskie 1 oraz przez biuro Spółki w Zgierzu, poczynając od dn. 15 czerwca 1938 r., po przedstawieniu kuponów za 1937 r. 1319

Spółka Akcyjna Wyrobów Bawełnianych „Wola“ w Warszawie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1937 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Place z 144 101'60; Budynek: fabryczne z 3 054 952'15, gospodarcze z 130 196'84, mieszkalne z 1 149 584'97, razem z 4 334 733'96; Bocznica kolejowa z 77 620'4; Urządzenia techniczne: a) maszyny, aparaty, instal. z 10 242 020'54, b) urządzenia fabryczne: studnie, kanały etc. z 402 921'27, c) utensylia z 94 968'44, d) środki lokomocji z 37 456'00, e) inwentarz żywy z 1 225'00, razem z 10 778 591'25; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach z 8 452'37; Weksle z 105 786'34; Razem z 114 238'71; Materiały surowe z 268 282'67; Materiały pomocnicze i pędne z 663 383'20; Razem z 931 665'87; Półfabrykaty i towary w trakcie przerobu z 668 671'17; Towary gotowe z 2 434 811'53; Razem z 3 103 482'70; Dłużnicy: Należności z tytułu umów kartelowych z 5 015'47; Odbiorcy z 485 079'67; Dostawcy krajowi z 2 303'67; Dostawcy zagraniczni z 2 089'57; Różni

z 18 666'87; Instytucje samorząd., koleje etc. z 5 097'88; Razem z 518 253'13; Sumy przechodnie z 5 245'60; Protesty z 1 364'66; Papiery procentowe obce (Fundacji Stypendialnej) z 57 600'00; **Razem z 20 066 897'97.**

Sumy pozabilansowe. — Depozyty z 273 012'67; Obligo z 1 226 941'14; **Razem z 1 499 953'81.**

PASYWA. — I. Kapitały: Kapitał akcyjny z 9 000 000'00; Kapitał zapasowy z 116 693'20; Kapitał rezerwowy z 75 070'47; Razem z 9 191 763'67; II. Kapitał amortyzacyjny: a) amort. nieruchomości: saldo z ub. r. z 1 205 476'01, dopisano w roku sprawozdawczym z 105 399'28, razem z 1 310 875'29; b) amort. ruchomości, maszyn i urządzeń techn.: saldo z ub. roku z 5 844 013'11, odpisano za usunięte ruchom. i urządzenia z 11 783'80, razem z 5 832 229'26, dopisano w r. sprawozd. z 424 290'19, razem z 6 256 519'45; III. Zobowiązania: Tow. Kred. Przem. Polsk. (kredyt hipoteczny) z 952 683'23; Wierzyciele: reimbursy zagraniczne z 243 791'36, dostawcy zagraniczni z 366 839'24, razem z 610 630'60; Banki z 297 601'86; Dostawcy krajowi z 155 220'49; Odbiorcy z 13 440'91; Różni z 71 122'94; Podatki, Ubezp. Społ. za grudzień 1937 r. z 60 118'37; Razem z 299 902'71; Akcjonariusze z 322 878'94; Fundusz kar z 189'18; Fundusz asekuracyjny z 41 852'47; Razem z 42 041'65; Sumy przechodnie z 29 929'44; Fundacja stypendialna z 58 850'00; Rezerwa na podatki z 11 002'98; Zysk z 682 218'15; **Razem z 20 066 897'97.**

Sumy pozabilansowe. — Depozyty z 273 012'67; Zryta z 1 226 941'14; **Razem z 1 499 953'81.**

U w a g a. — Zobowiązania zagraniczne z 610 630'60.

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

WINIEN. — Wyplacono za kupione surowce, mat. pomocnicze i pędne z 4 509 132'69; Remanenty na dz. 31/XII 1936 r. z 2 713 008'01; Remont maszyn i budynków z 114 786'74; Wyplaty robotnicze z 2 200 953'68; Pensje personelu techn. i administrac. z 530 746'80; Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej z 304 830'00; Utrzymanie nieruchom., koni i wozów z 24 425'15; Asekuracja fabryki z 20 789'88; Ekspedycja towarów z 63 011'11; Prowizje z 118 292'38; Procenty z 258 918'04; Koszty handlowe: koszty przynależności do związków z 9 005'04, pożyczki hipotecznej z 2 750'00, koszty różne z 148 314'03, razem z 160 069'07; Koszty kartelowe z 113 863'69; Świadczenia socjalne: leczenie i ubezp. pracown. z 294 403'26; Podatki z 283 078'32; Koszty fabryczne: siła, woda, koszty konfekcji, opakowanie etc. z 258 337'14; Ofiary z 10 372'55; Strata na usuniętych maszynach etc. z 29 869'45; Strata na niewypłacalnych odbiorcach z 2 211'06; Strata na różnicy kursy z 321'36; Odpisy na amortyzację: budynków z 105 399'28, maszyn i urządzeń fabr. z 424 290'19; Zysk z 682 218'15; **Razem z 13 223 328'00.**

MA. — Sprzedaż przędzy, tkanin i konfekcji z 10 117 728'95; Odszkodowanie za spalone tkaniny z 2 116'35; Razem z 10 119 845'30; Remanenty na dz. 31/XII 1937 r.: półfabrykaty i towary w trakcie przerobu z 668 671'17, towary gotowe z 2 434 811'53, razem z 3 103 482'70; **Razem z 13 223 328'00.** 1303

Browar Związkowy, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — 1) Kasa z 765'75; 2) Nieruchomości z 430 000'00; 3) Inwestycje z 253 485'54; 4) Strata do 1937 r. z 175 153'12; **Razem z 859 404'41.**

STAN BIERNY. — 1) Kapitał zakładowy z 390 000'00; 2) Kapitał rezerwowy z 52 629'59; 3) Akcepty z 30 794'33; Sumy przechodnie z 11 848'88; 5) Pożyczki z 203 429'10; 6) Wierzyciele z 23 748'20; 7) Amortyzacja nieruchomości z 140 839'80; 8) Amortyzacja inwestycji z 6 114'41; **Razem z 859 404'41.**

Rachunek zysków i strat

STRATY. — 1) Strata do 1936 r. z 247 560'54; 2) Amortyzacja maszyn z 1 347'40; 3) Amortyzacja nieruchomości z 9 858'90; 4) Amortyzacja inwestycji z 1 727'68; 5) Procenty z 22 285'76; 6) Koszty handlowe z 7 222'54; 7) Ubezpieczalnia Społeczna z 900'46; 8) Podatki z 3 539'06; 9) Pensje administracji z 9 300'00; 10) Obligacje z 1 137'60; 11) Zysk do wyrównania z 22 407'42; **Razem z 327 287'36.**

ZYSKI. — 1) Inwestycja z 50 000'00; 2) Nieruchomość czysty przychód z 79 726'82; 3) Czysty zysk z 22 407'42; 4) Strata do 1937 r. włącznie z 175 153'12; **Razem z 327 287'36.**

1295

„Dikos“ Spółka Akcyjna dla Przemysłu Drzewnego

w e L w o w i e

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty i drzewostany zł 1 512 996'07; Budynki fabryczne zł 538 419'80; Budynki gospodarcze zł 305 236'37; Budynki mieszkalne zł 238 286'17; Urządzenia techniczne zł 1 451 525'83; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 41 292'54; Łącznie zł 4 087 756'78; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie, bankach i P. K. O. zł 75 515'32; Papiery procentowe zł 18 663'81; Weksle w portfelu zł 18 980'20; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 105'00; Materiały zł 364 785'63; Towary zł 868 683'44; Dłużnicy zł 653 364'47; Kaucje zł 17 311'00; Sumy przechodnie zł 2 883'90; Łącznie zł 2 020 292'77; **Razem zł 6 108 049'55.**

Obligo wekslowe z zyr zł 142 138'36.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 625 000'00; Kapitał zapasowy zł 1 144 593'54; II. Kapitał amortyzacyjny zł 1 436 429'04; III. Zobowiązania: Wierzyciele: Akcepty zł 234 272'14; Banki zł 262 642'33; Dostawcy zł 59 053'46; Odbiorcy zł 158 650'47; Różni zł 19 601'32; IV. Dywidendy niepodjęte zł 14 983'90; V. Sumy przechodnie zł 10 416'66; Pozostałość zysku z 1936 r. zł 4 309'45; Zysk za 1937 r. zł 138 097'24; Łączny zysk zł 142 406'69; **Razem zł 6 108 049'55.**

Zyra wekslowe zł 142 138'36.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 193 579'64.

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

WINIEN. — Koszty administracji zł 219 206'90; Koszty handlowe zł 162 548'54; Koszty fabrykacji zł 1 908 885'10; Materiały i fabrykaty (remanent z 1/I 1937 r.) zł 885 049'13; Koszty sprzedaży zł 103 480'23; Frachty zł 93 052'72; Koszty opakowania zł 6 888'74; Koszty gospodarstwa leśnego zł 72 566'18; Koszty kredytów zł 67 417'05; Podatki państwowe i komunalne zł 221 650'38; Świadczenia socjalne zł 70 182'89; Odpisy amortyzacyjne zł 87 479'96; Bonifikaty i odpisy różnicy cen zł 11 365'31; Straty na rozebranych i sprzedanych zabudowaniach oraz maszynach zł 16 788'48; Pozostałość zysku z 1936 r. zł 4 309'45; Zysk za 1937 r. zł 138 097'24; Łączny zysk zł 142 406'69; **Razem zł 4 068 968'30.**

MA. — Rachunek towarów zł 3 909 806'72; Czynsz dzierżawny zł 34 000'00; Gospodarstwo leśne zł 14 516'32; Różnica kursu zł 29 686'63; Wygrana premia 3%-owej Premii Pożyczki Inwestycyjnej zł 1 000'00; Przeamortyzowano zł 75 484'28; Zwrot sum, dawniej odpisanych zł 164'90; Pozostałość zysku z 1936 r. zł 4 309'45; **Razem zł 4 068 968'30.**

Bilans powyższy oraz rachunek strat i zysków zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 28 maja 1938 r., a władzom Spółki udzielono absolutorium. Uchwalona 5%-owa dywidenda wypłacana będzie od dn. 1 września 1938 r. 1309

Zakłady Graficzne „Drukarnia Polska“, Spółka Akcyjna

w W a r s z a w i e

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Nieruchomości zł 464 911'69; Urządzenia techniczne zł 1 891 990'60; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 8 965'75; Papiery procentowe zł 3 840'00; Dłużnicy zł 8 763'29; Sumy przechodnie zł 6'00; Suma stanu czynnego zł 2 378 477'33; Straty z lat poprzednich zł 78 173'06; Strata za 1937 r. zł 7 379'56; **Razem zł 85 552'62; Ogółem zł 2 464 029'95.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 200 000'00; Kapitał zasobowy: saldo z roku poprzedniego zł 599 153'44; Zobowiązania: Wierzyciele: Kredyt długoterminowy zł 275 000'00; Różni zł 307 945'03; **Suma stanu biernego zł 2 464 029'95.**

Rachunek strat i zysków

STRONA WINIEN. — Pozostałość z lat poprzednich zł 78 173'06; Koszty handlowe zł 5 784'99; Podatki i opłaty zł 3 480'52; Strata na materiałach zł 1 913'00; Różne koszty zł 6 715'25; **Razem zł 96 066'82.**

STRONA MA. — Czynsz dzierżawny zł 1 000'00; Procenty zł 514'20; Odzyskane należności zł 9 000'00; Strata za 1937 r. zł 7 379'56; Straty z lat poprzednich zł 78 173'06; **Ogółem zł 96 066'82.** 1296

Bank Kwilecki, Potocki i S-ka, Spółka Akcyjna

w P o z n a n i u

Bilans roczny (netto) na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY.—1) Kasa i sumy do dyspozycji zł 340 658'30; 2) Waluty zagraniczne zł 9 136'11; 3) Papiery wartościowe zł 213 025'23; 4) Papiery wartościowe ustawow. kapit. zapas. zł 93 000'00; 5) Udziały konsorcjalne zł 101 000'00; 6) Towary zł 554 486'26; 7) Banki krajowe zł 81 573'73; 8) Banki zagraniczne zł 42 676'26; 9) Dyskonto zł 2 250 378'92; 10) Protesty zł 703 121'69; 11) Kredyty w rachunkach bieżących zł 2 284 512'11; 12) Pożyczki terminowe zł 7 640 680'13; 13) Kredyty akceptac. i rebusow. zł 369 180'00; 14) Nieruchomości zł 3 269 789'55; 15) Różne rachunki zł 164 198'31; **Suma bilansowa zł 18 117 416'60.**

1) Dłużnicy z tytułu gwarancji zł 9 500'00; 2) Inkaso zł 27 997'61; 3) Zabezpieczenia układów konwersyjnych zł 7 331 229'55.

STAN BIERNY. — 1) Kapitał zakładowy zł 3 000 000'00; 2) Kapitały rezerwowe zł 523 302'15; 3) Fundusz amortyzacyjny nieruchomości zł 828 625'55; 4) Wkłady zł 3 108 118'33; 5) Rachunki bieżące zł 1 599 075'92; 6) Banki krajowe zł 387 497'74; 7) Banki zagraniczne zł 11 458'71; 8) Redyskonto weksli zł 2 138 425'00; 9) Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego zł 5 970 457'00; 10) Wierzyciele hipoteczni zł 86 700'00; 11) Zobowiązania z tyt. kredytów akceptac. i rebusow. zł 369 180'00; 12) Różne rachunki zł 87 764'31; 13) Zysk zł 6 811'89; **Suma bilansowa zł 18 177 416'60.**

1) Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji zł 9 500'00; 2) Różni za inkaso zł 27 997'61; 3) Różni z tyt. udzielonych zabezp. układów konwers. zł 7 331 229'55.

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

WINIEN. — 1) Procenty i prowizje wypłacone zł 605 254'70; 2) Koszty handlowe zł 552 287'42; 3) Podatki zł 80 672'59; 4) Amortyzacja zł 56 935'75; 5) Odpisy na dłużnikach zł 104 731'47; 6) Zysk zł 6 811'89; **Razem zł 1 406 693'82.**

MA. — 1) Pozostałość zysków z lat ubiegłych zł 5 833'13; 2) Procenty i prowizje pobrane zł 708 487'55; 3) Różnice kursowe zł 33 568'57; 4) Dochody z nieruchomości zł 91 039'85; 5) Zwrot sum dawniej odpisanych zł 9 052'71; 6) Różne zł 558 712'01; **Razem zł 1 406 693'82.** 1311

Zjednoczone Browary Warszawskie pod firmą Haberbusch i Schiele

Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — Place i budynki zł 12 560 217'56; Urządzenia techniczne i ruchomości fabr. zł 4 927 172'55; Zwywy inwentarz i ruchomości biurowe zł 131 561'55; Surowe i materiały pomocnicze zł 1 539 027'37; Wyroby gotowe zł 802 836'68; Odbiorcy zł 4 232 720'10; Różne należności zł 623 222'43; Gotówka w kasie i w bankach zł 457 613'52; Papiery wartościowe zł 200 122'56; Weksle i zaliczenia zł 157 607'07; **Razem zł 25 592 101'39.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 12 000 000'00; Kapitał zapasowy zł 3 202 745'43; Kapitał inwestycyjny zł 849 956'75; Kapitał specjalnej rezerwy zł 766 323'87; Kapitał amortyzacyjny zł 6 414 574'43; Banki zł 166 894'00; Akcepty zł 804 913'09; Odbiorcy zł 234 250'32; Różne należności zł 635 951'65; Dywidenda nieodebrana zł 20 181'07; Zyski z roku ubiegłego zł 106 533'70; Zysk za rok sprawozdawczy zł 389 777'08; **Razem zł 25 592 101'39.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty fabrykacji piwa, lemoniad i wódek zł 2 043 755'35; Wynagrodzenie personelu: administracji i robotników zł 2 119 701'51; Koszty sprzedaży i ogólne zł 567 672'92; Świadczenia socjalne zł 130 909'98; Koszty kredytu zł 99 320'26; Podatki państwowe i komunalne zł 1 868 181'62; Tabor przewozowy zł 284 128'12; Utrzymanie nieruchomości odnajmowanych zł 125 108'25; Różne straty zł 187 880'35; Odpisy amortyzacyjne zł 904 873'43; Zysk roku sprawozdawczego zł 389 777'08; **Razem zł 8 721 308'87.**

MA. — Dochody ze sprzedaży piwa, lemoniad i wódek zł 8 282 371'82; Dochody z nieruchomości zł 273 783'25; Dochody różne zł 92 910'71; Odsetki zł 72 243'09; **Razem zł 8 721 308'87.** 1316

Whole-Worth, Spółka Akcyjna w Katowicach

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

AKTYWA	zł
Majątek stały:	
1. Budynki	638 850 00
2. Inwentarz zakł. i biur.	183 281 50
3. Kasy rejestracyjne	76 000 00
4. Lokomocje	10 146 60
Majątek płynny:	
1. Gotówka w kasach i bankach	801 349 98
2. Papiery procentowe	2 286 15
3. Weksle w portfelu	1 179 30
4. Blankiety i znaczki	475 43
5. Kaucje i depozyty	26 551 47
6. Materiały	1 010 420 44
7. Dłużnicy:	
a) odbiorcy	zł 155 375 86
b) dostawcy	zł 5 495 30
c) różni	zł 407 070 95
8. Dłużnicy hipoteczni	40 600 00
9. Skarb Państwa (sorne pod)	741 161 33
10. Koszty założ. Spółki	29 523 71
11. Sumy przechodnie	1 451 47
	<u>4 131 219 49</u>

PASYWA	zł
Kapitały własne:	
1. Zakładowy	500 000 00
2. Zapasowy	50 319 02
3. Opodatk. rezerwa	75 999 00
Kapitały amortyzacyjne:	
a) pozostałość z 1936 r.	zł 65 277 54
b) dopisano w r. spraw.	zł 39 162 64
	104 440 18
Zobowiązania:	
1. Wierzyciele:	
a) akcepty	1 418 477 07
b) banki	45 188 00
2. Zaległe podatki	704 218 54
3. Dostawcy	691 591 07
4. Różni	1 012 25
5. Sumy przechodnie	32 509 83
Czysty zysk	507 464 53
	<u>4 131 219 49</u>

Straty i zyski na dz. 31 grudnia 1937 r.

STRATY	zł
Kosz y finansowe, niepotracalne i procesowe	20 432 04
Płace	426 477 28
Świadczenia społeczne	36 120 58
Blankiety i znaczki	3 671 67
Podróże	6 400 60
Ubezpieczenia	7 354 62
Koszty handlowe	183 593 25
Koszty magazynowe	4 364 16
Amortyzacja	39 162 64
Podatki	156 992 34
Czysty zysk	507 464 53
	<u>1 384 679 09</u>

ZYSKI	zł
Zysk brutto na towar.	1 347 498 66
Administracja domów	36 856 93
Różnice kursowe	323 50
	<u>1 384 679 09</u>

Katowice, dn. 14 kwietnia 1938 r.

1362

Warszawska Wytwórnia Kabli, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31/XII 1937 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty i drogi zł 171 778 27; Budynki fabryczne zł 2 255 214 59; Urządzenia techniczne zł 2 717 362 48; Inwentarz zakł. i biurowy zł 256 414 32; Tabor zł 26 199 25; Razem zł 5 426 968 91; II. Majątek płynny. Gotówka w kasie zł 5 746 53; Gotówka w bankach zł 1 147 861 90; Papiery procentowe zł 117 225 00; Weksle w portfelu zł 267 029 56; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach: Akcje zł 458 194 17; Udziały zł 261 000 00; Razem zł 719 194 17; Materiały: Surowce zł 757 127 07; Półfabrykaty zł 71 707 16; Gotowe wyroby zł 152 144 03; Towary w drodze zł 77 496 93; Razem zł 1 058 475 19; Dłużnicy: a) Należn. z tytułu umów kartelowych: 1) z tyt. oper. handl. zł 26 525 71, b) Odbiorcy zł 1 667 454 70, c) Dostawcy zł 10 741 32, d) Różni zł 297 142 41, Razem zł 2 001 864 17; III. Sumy przechodnie: a) Wydatki dod. okr. prz. zł 7 467 73, b) Inne zł 11 068 15, Razem zł 18 535 88; **Suma bilansowa zł 10 762 901 31.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za wydane weksle gwarancyjne zł 96 525 00; Otrzymane weksle gwarancyjne i gwarancje zł 97 287 25; Różni za kaucje i wadia wydane zł 194 175 39; **Ogółem zł 11 150 888 95.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 5 000 000 00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 273 371 72, b) dopisano w roku sprawozd. zł 85 879 18, Razem zł 359 250 90; II. Fundusz amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 1 395 994 90, b) odpisano w roku sprawozd. zł 5 252 29, c) dopisano w roku sprawozd. zł 524 243 55, Razem zł 1 914 986 16; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) podatki zł 168 500 00, b) dostawcy zł 309 341 42, c) odbiorcy zł 15 899 37, d) różni zł 1 036 877 39, Razem zł 1 530 618 18; Zobowiązania z tyt. umów kartelowych: a) z tytułu operacji handlowych zł 3 705 73; Fundusze i zobowiązania specjalne: Fundusz O. P. L. zł 27 533 58; Fundusz gwarancyjny zł 320 141 94; Rezerwa na podatki zł 623 000 00; Rezerwa na wątpliwe należności zł 235 921 45; IV. Sumy przechodnie: a) Dotyczące okresu sprawozd. zł 167 898 98, b) Inne zł 4 731 14, Razem zł 172 630 12; V. Zysk: Pozostałość zysku z lat poprz. zł 87 002 72, Zysk za 1937 r. zł 488 110 53; Razem zł 575 113 25; **Suma bilansowa zł 10 762 901 31.**

Sumy pozabilansowe. — Wydane weksle gwarancyjne zł 96 525 00; Różni za weksle gwarancyjne i gwarancje zł 97 287 25; Kaucje i wadia wydane zł 194 175 39; **Ogółem zł 11 150 888 95.**

Zobowiązania zagraniczne zł 448 669 55.

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

WINIEN. — Koszty administracji i ogólno-handlowe zł 390 218 95; Koszty fabryczne zł 640 328 76; Koszty produkcji zł 3 166 092 14; Koszty inwestycji zł 789 056 80; Koszty sprzedaży zł 323 592 72; Koszty związane z nabyciem kontyngentów zł 7 851 00; Koszty kredytów zł 36 034 74; Podatki państwowe i komunalne zł 234 195 02; Amortyzacja zł 524 243 55; Odpisy na kapitał zapasowy zł 85 879 18; Rezerwa na podatki zł 409 500 00; Rezerwa na udzielone gwarancje zł 90 000 00; Strata na towarach zł 139 918 82; Zysk zł 488 110 53; **Ogółem zł 7 325 022 21.**

MA. — Sprzedaż zł 5 979 235 33; Produkcja na zapas zł 372 252 90; Przeniesienie kosztów inwestycji zł 785 783 14; Półfabrykaty zł 71 707 16; Procenty zł 53 539 56; Różnice kursowe zł 302 88; Różnice kursowe na papierach wartościowych zł 12 260 00; Różne wpływy zł 49 941 24; **Ogółem zł 7 325 022 21.**

1354

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Fabryki Motorów „Perkun”

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia, że w dn. 28 czerwca 1938 r. o godz. 18 odbędzie się w lokalu Spółki przy ul. Grochowskiej 309/317

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie bilansu za 1937 r; 5) Udzielenie Zarządowi absolutorium; 6) Wybór 2 członków Zarządu na miejsce ustępujących; 7) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej; 8) Obniżenie na zasadzie art. 441 § 3 Kod. Handl. kapitału zakładowego do zł 250 000; 9) Wolne wnioski.

1365-23-24

Zarząd

Wysyłajcie listy pocztą lotniczą

280 STRON DRUKU

8 ILUSTRACJY WIELOBARWNYCH

48 ILUSTRACJY JEDNOBARWNYCH

JANINA ORYNŻYNA

PRZEMYSŁ
LUDOWY
W POLSCE

NAKŁADEM
TYGODNIKA „POLSKA GOSPODARCZA”
WARSZAWA

Cena zł 10'00, z przesyłką pocztową zł 11'00

Do nabycia w Administracji tyg. „Polska Gospodarcza” w W-wie,
Elektoralna 2, oraz w księgarniach, bazarach przemysłu ludowego itp.

7/11/45

Lukh. Ekow. Polichy.

Politechnika W-cka.

POLMIN

PAŃSTWOWA FABRYKA
OLEJÓW MINERALNYCH
CENTRALA LWÓW AKADEMICKA 7

DOSTARCZA BENZYNY

MOTOROWE, FRAKCYJNE, EKSTRAKCYJNE,
WYSOKOOKTANOWE, ETYLIZOWANE.

NAFTE OSWIE TL ENIOWA,
PRYMUSOWA I SILNODŁO-
MIENNA, ETER NAFTOWY.

OLEJE

KOZYSKOWE, CYLINDROWE,
SILNIKOWE, GARDARSKIE,
TRANSFORMATOROWE, TURBINOWE,
SAMOCHODOWE, BEZBARWNE.

SMARY

STAZK I PÓŁPŁYNNK, OLEJE I SMARY PRZYSTO-
SOWANE DO WSZYSTKICH TYPOW MASZYN.

PARAFINE I CERKZYNE,
ASFALTY PRZEMYSŁOWE,
PAPOWE, IZOLACYJNE, DROGOWE

KOPALNIE WŁASNE.

RAFINERIA W DROHOBYCZU

ODPIARZY HANDLOWE W CAŁEJ POLSCE.

STACJA BUNKROWA W GDYNI.

STACJE BENZYNOWE
W CAŁEJ POLSCE.